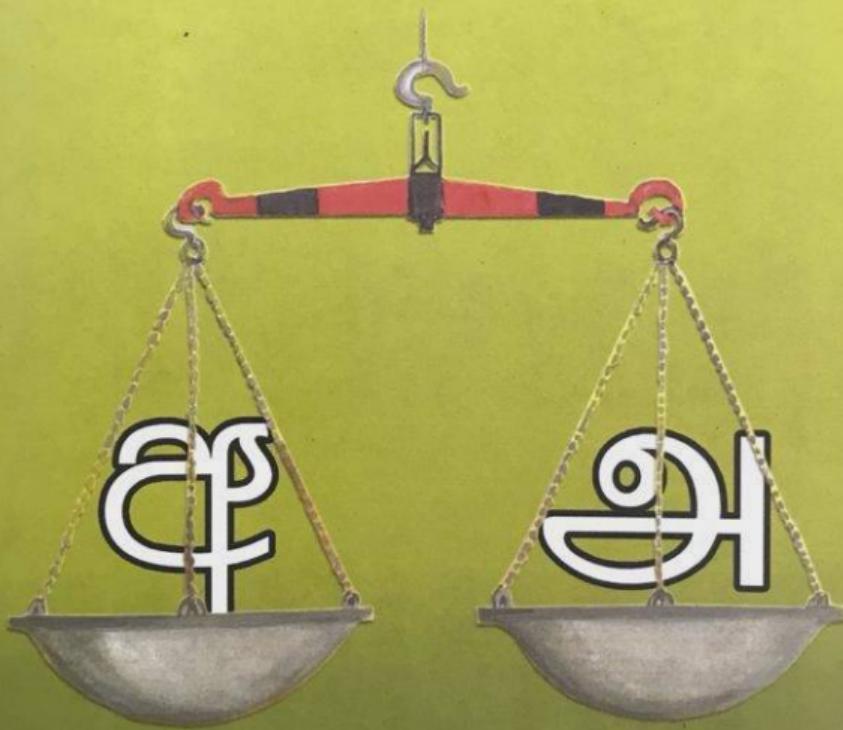

ශ්‍රී ලංකාවේ හානි අයත්වාකිත්ම

දෙමුලු හානිව රාත්‍ර හානිවක ලෞක බලාත්මක කිරීම

සංස්කරණය: බී සකන්දුමාර

ශ්‍රී ලංකාවේ හානි අයත්ත්වාසිකම්

දෙමළ හානිව රාජ්‍ය හානිවක් ලෙස බිලුපාත්‍රක කිරීම

කංස්කරණය: ඩී සේනෑන්කුමාර

ඩීනිය හා කමාන් හාරය(LST)

කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව

2008

**ශ්‍රී ලංකාවේ හානි අරිත්වකීම් දෙපාල සභාව රාජ්‍ය සභාච්‍ර ලෙස
මිලුම්පිළ මිටි**

© නීතිය හා සමාජ භාරය 2008

මෙහි ඇතුළත් උප මගින් දැක්වෙන අදහස් ඒ ඒ කර්තාන්ගේ අදහස්
වන බවත් එමගින් අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම ආයියා පදනම් ආයතනයේ
(TAF) හෝ නීතිය හා සමාජ භාරයේ (LST) අදහස් නියෝජනය
නොවන බවත් සලකන්න.

ISBN: 978-955-1302-17-7

ප්‍රකාශනය:

නීතිය හා සමාජ භාරය (LST)

අංක 3, කින්සි ටෙරස්

කොළඹ 8

ශ්‍රී ලංකාව

දුරකථන: +94(0)11 268 4845

ගැක්ස්: +94(0)11 268 6843

ඊමේල්: lst@eureka.lk

වෙබ් අඩවිය: www.lawandsocietytrust.org

මූද්‍රණය:

ඉම්ප්‍රේෂන්ස් ප්‍රින්ටරස් පුද්ගලික සමාගම
128/2 පුරුෂ මාවත

කළංගම

කොයවත්ත

ශ්‍රී ලංකාව

දුරකථන: +94(0)773 620370

ගැක්ස්: +94(0)11 430 8146

ඊමේල්: impressionsprinters@yahoo.com

සංස්කරණය: බාලධිඛම් ස්කෑන්සුමාර්

මේම

නිස්කංක තරුණුම විශේර්ජන

(1924 ජූනි 14 - 2007 ජනවාරි 7)

සේවී හිමියාරියෙකු, දේශනාලනයැයෙකු හා
රාජතාන්ත්‍රිකයෙකු ලෞක කටයුතු කර ඇති
නීතිය හා කමාත කාර්ය හිටු කාලය

(1982-2007)

I කොටස:	රාජ්‍ය හාජාවක් සේ දෙමලු හාජාව	
1	ආරම්භක කථාව ගරු අමාත්‍ය ඩී.රු. බඩි. ගුණාජ්ජර මහතා පා.ම.	01
2	හාජා අධිකින් පිළිබඳ තිරේදේශ ඡින්. සෙල්වකුමාරන් මහතා	05
3	රාජ්‍ය සේවය ද්වීහාමිකරණය- රාජ්‍ය කොළේදුරේ මහතා	37
4	හාජා අධිකිවායිකම් බලයැන්වීමේහි ලා සිවිල් සමාජයේ කාර්යහාරය -ආචාර්ය කුමාර රුපසිංහ	45
5	ශ්‍රී ලංකා දෙමලු ජනතාවට අධිකිවායිකම් පිළිබඳ දොරපු විවර කිරීම- ඩී ස්කන්ධකුමාර මහතා	56
II කොටස:	ඇමුණුම්	
6	ලංකා (ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාව) 1946. 29 කොටස	99
7	1956 අංක 33 දරණ රාජ්‍ය හාජා පතන	100
8	1957 බණ්ඩාරනායක වෙළ්වනායගම් සිවිසුම	101
9	1958 අංක 28 දරණ දෙමලු හාජා (වියෙෂ විධිවිධාන) පතන	102
10	1965 සේනානායක වෙළ්වනායගම් සිවිසුම	104
11	දෙමලු හාජා (වියෙෂ විධිවිධාන) රෙගුලාසි 1966	105
12	1972 ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාව III පරිවිශේදය.	106

13	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාව-1978	109
14	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාව 13වන සංගේධනය 1987 2 වන වගන්තිය	115
15	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාව 16වන සංගේධනය 1988 2-5 වන වගන්ති	116
16	1991 අංක 18 දරණ රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂන් පනත	121
17	2007/03 රාජ්‍ය පරිපාලන විකුල්ලේය	136
18	2007/07 රාජ්‍ය පරිපාලන විකුල්ලේය	142
19	1966 සිවිල් හා දේශපාලනික අධිකිවාසිකම් පිළිබඳ රැන් ප්‍රජාත්‍නිය-2,14,26 හා 27 වන වගන්ති	146
20	1992 ජාතික ආගමික හෝ හාමික සූළු ජාතින්ට අයත්වන පුද්ගලයන්ගේ අධිකිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශය	147
21	1992 කළාපීය හෝ සූළු ජාතික භාෂා සම්බන්ධයෙන් වන මුළුරෝපා ප්‍රජාත්‍නිය	151
III කොටස:	පැමිණිලි	
22	විමසීම තොරතුරු	165

මෙම ගුන්රය දෙමළ හාංචාව රාජ්‍ය හාංචාවක් සේ ගත්තිමත් කිරීම යන මැයෙන් 2008 පුනි මස 24 වැනි දින නීතිය හා සමාජ හාරය මගින් සංවිධානය කරන ලද උපදේශනයක ප්‍රතිඵලයක් වේ.

මෙම උපදේශනය සංවිධානය කිරීමේ කාර්යයෙහි උප සහයෝගය දක්වීම හා එහි එක් අංයන් සේ මෙම ප්‍රකාශනය එම් දක්වීමට සහය පළ කිරීම සම්බන්ධයෙන් නීතිය හා සමාජ හාරය ආක්‍රිතාත්මක පූද්‍රතාව ස්ථානික පූර්වක වේ.

උපදේශනය ආමත්තුණය කිරීමට අපගේ ආරාධනය ඉතු සිතින් පිළිගත් ව්‍යවස්ථා කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය ගරු ඩී.රි.චිතින්, දැනයේකර මහතාට අපගේ ස්ථානික සිම් වේ.

මෙම කාර්යයේ දී තොම්පුරුව සිය කාලය කැප කළ අත්දුකීම් අප සමග බෙදා ගත් සියලු දෙනාට ස්ථානිවත්ත වෙමු. මෙහි දී යාන්ත්‍රා අධිමානසිභාම් මෙතෙකුවිය සරත් මහිලාල් ද සිල්වා මහතා (ග්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය) මාර්තල් ප්‍රනාශ්‍ය මහතා (අධ්‍යාපන හා සංවාදය සඳහා වන ආයතනය) කුරෙලාලින් හෙඳිස්ප්‍රේම් මහත්මිය (පුරෝග්‍රා කොමිසම් ශ්‍රී ලංකාතික නියේඛින) සාන්තසිලන් කැරුණාමර (යාපනය විශ්වවිද්‍යාලය) මංගල මූණසිභාම් මහතා (මාරුග ආයතනය හිටපු පාරැලිමේන්තු මත්තී ඉන්දියාවේ හා එක්සත් රාජධානියේ හිටපු තානාපත්‍රි) වි.එම් මුහුම් මහතා (මුස්ලිම් තොරතුරු ආයතනය) වරන් රඹින්ගොඩේ මහතා (වාරුදික අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් වන අන්තර්ජාතික මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ) ආචාර්ය රංත්න් රණරාජු (පරිපාලනය පිළිබඳ පාරැලිමේන්තු කොමිසම හිටපු අධිකාරීනා අධිකරණ විනිපුරු) හා මහාචාර්ය එස්. තිල්ලෙන්නාදන් (පේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය හා කොමසාරිස් රාජ්‍ය හාංචා කොමිසම) යන අය විශ්වයෙන්ම සිහිපත් කළ යුතු වේ.

තව දුරටත් සිය ලිපි ලබා දීම වෙනුවෙන් එන්. සෙල්වතුමාරන් මහතා (පියාධිපති නීති පියිය කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය) රාජ්‍ය කොළුපුරු (සහාපති රාජ්‍ය හාංචා කොමිසම) ආචාර්ය කුමාර රුපසිංහ (සහාපති එක්බද්ධතාව වෙනුවෙන් වන පදනම) කිරීන් කොතාරි (පරුදේශක හා උපදේශක) යන මහත්වරුන්ට විශ්වාස්‍ය තුනියක් සිම් වේ. එමෙන්ම සිදු කළ ක්‍රිකිට් සම්බන්ධයෙන් මහාචාර්ය ශේ.එන්.එම්. ධරමදාය (සංස්කෘත සිංහල විශ්වකෝෂය විද්‍යාපක මහාචාර්ය පේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය) සංචිවාල්ද බාලක්‍රිත්තන් මහතා (උපදේශක හා සමාජ හ්‍රියාකාරී) ආචාර්ය දේවනේසන් තේසියා (පරිසර අමාත්‍යාංශයේ හා යාන්ත්‍රා කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ හිටපු ලේකම්) හා මුද්‍රිත්තන් විරකෝන් මහතා (හාංචා අධිකිඩාසිකම් පිළිබඳ අවධානයෙන් සිටින පුරවැසියන්ගේ කණ්ඩායම) ව ස්ථානිවත්ත වෙමු.

ශිනාංඡල මරසිලන් උපදේශනයේ වාර්තා කිරීම් කටයුතු සිදු කළ අතර සෙසු සියලු වශයෙහි අනුමතය කොළුපුරු හා දිල්හාරා පත්‍රිකා අනින් අඩුපාඩු රැකිතව සිදු විය.

නීතිය හා සමාජ හාරය, සිංහල හාංචා පරිවර්තන කටයුතු සිදු කළ පරිවර්තකයින්ට ද දෙමළ හාංචාවට පරිවර්තනය කිරීම වෙනුවෙන් වේ. පුරේෂ මහතාට ද ස්ථානිවත්ත වෙමි. වෙනුර බරනොලුම්පුද්ස් මහතා විසින් පිට කටයුත් අලංකාර ලෙස සකසා දෙනු ලැබූ අතර ඉම්පූජන්ස් ප්‍රන්ටරස් ආයතනයේ එලිරා ගිලිරස් මහතා මූලුන කටයුතුවල ද මහා සහයෝගයක් දක්වීය.

කර ඇත. මෙම ප්‍රකාශනයේ අවසාන ලිපිය හැර සෙසු සියල්ල එම උපදේශනයේ ප්‍රතිච්ඡල වේ.

නීතිය හා සමාජ භාරය එහි කළේන් ආරම්භක ආචාරය නිලන් තිරුවෙල්වම් මහතාගේ කාලයේ සිමම පූජා ජාතික අධිකිවායිකම් සම්බන්ධයෙන් උනත්දුවක් දක්වීය. රාජ්‍ය හාං තකාමියමේ ක්‍රියාකාරීත්වය හා වගකීම් 1989 දී රාජ්‍ය හාං දෙපාර්තමේන්තුව සමග පැවති ඒකාබද්ධ වැඩමුලුවක දී ආචාරය නිලන් තිරුවෙල්වම් විසින් අවධාරණය කර ඇත.

1994 සිට වූ පොදු පෙරමුණු ආණ්ඩු සමයේ දී ආණ්ඩුවම ව්‍යවස්ථා සංගේනවලට දායකත්වයක් පූජා ආචාරය නිලන් තිරුවෙල්වම් තිරණයේමක කාර්ය භාරයක් ඉතු කරමින් දෙමළ හාං වට සමාන ස්ථානයක් ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් 2000 වර්ෂයේ දී පාරැලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරුණු පනත් කෙමුම් පනත් ද දායක විය. මේ මින් පෙර තිරුවෙල්වම් මහතා ගේ පියා එනම් පාරැලිමේන්තු මන්ත්‍රී මුරුගේසන් තිරුවෙල්වම්¹ මහතා කළ කටයුත්ත ඉදිරියට ගෙන යුත්මක් යේ දැක්වීය හැකිය.

1998 දී රාජ්‍ය හාං පනත ස්ථානය කර ඇති ආකාරය විමර්ශනය කරන නියමු ව්‍යාපෘතියක ප්‍රතිච්ඡලයක් සේ නීතිය හා සමාජ භාරය ස්ථානය විණි. මේ මින් රාජ්‍ය හාං පනත ස්ථානය වි ඇති ආකාරය මෙනම හාං ස්ථානය පිළිබඳ පාලිකීම් යස් කිරීම ද සිදු විය. එමත්ම හාං අධිකින් උල්ලංසනය වි ඇති අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් සළකා බලින් අවබුෂ අවස්ථාවලදී නීති උපදේශන ලබා දීම ද සිදු වේ. නීතිය හා සමාජ භාරය මින් වාර්ෂිකව මානව සිලිකම් පිළිබඳ වාර්තාවක් සකස් කිරීම ද සිදු වේ.

අව්‍යාසනාවකට මෙන් ඇති වාද විවාදයන් සම්බන්ධයෙන් උපදේශනයේ දී විමර්ශනය කිරීමට ඉඩකිඩික් නොවිය. ඒ නිසා එහි දී මතුවූ කරුණු කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් අදහස් පළ කිරීමට මෙය අවස්ථාවක් වනු ඇත.

විශේෂයන් අවධානයට ලක් විය යුතු ස්ථානයක් වන්නේ රජ්‍ය සේවයේ යෙදී සිරින දෙමළ හාං පියා ස්ථානයක් ගේ සංඛ්‍යාවයි. මේ නිසාම දෙමළ හාං ස්ථානයන් සමඟ කටයුතු කිරීමට සිංහල හාමික නිලධාරීන් යෙදුම්ට සිදු වනු ඇති අතර මේ සම්බන්ධයෙන් දෙමළ හාං වෙත් කටයුතු කිරීමට සිංහල හාමික නිලධාරීන් ප්‍රජාත්‍යා කිරීමට රජය විසින් කටයුතු සම්පාදනය කර ඇත.

කෙසේ වෙතන් අතැම් අදහස්වලට අනුව රාජ්‍ය සේවයේ සියලු මට්ටම් වල දෙමළ හාමිකයන්ගේ නියෝජනය ඉහළ නැංවිය යුතු වේ. සිංහල හාමිකයන් නොවන සේවකයන් (බෞත්‍රත දෙමළ හාමිකයන් බල්ගර ජාතිකයන් හා ඉංග්‍රීසි හාංවෙත් ඉගෙනුම ලැබූ සිංහලයන්) රාජ්‍ය සේවයන් ඉවත් කිරීම සිංහල පළමුක් රාජ්‍ය හාංව කරවීමේ ව්‍යාපාරයේ අරමුණක් නොවිය. කෙසේ වෙතන් මෙම ප්‍රතිපත්තිය තුළ එස් ප්‍රතිච්ඡලයක් බවට පත්වීම නොවැළැක්වීය හැකි විය.

මේ අනුව 1955 නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩල හමුවක රාජ්‍ය හාංව පිළිබඳ කරුණ

¹ බාලපුළුමනියම්, රාම (සංස්), senator Tiruchelvam's Legacy: Selected Speeches of and Tributes to Senator Murugey sen Tiruchelvam QC, කොළඹ: විෂින යාපා ප්‍රකාශකයෝ 2007

විවාදයට ලක් වූ අවස්ථාවක ආචාරය එම්. එන්. පෙරේරා මෙලෙස අනතුරු අතවා නිලේ.

“සිංහල පමණක් යන ප්‍රතිපත්තිය තුදෙක් අපේක්ෂිත ඉලක්කය කරා ලැබා නොවනු ඇති. මෙහි ප්‍රතිප්‍රාග්‍රහණයක් ලෙස සිංහල භාෂාව කනා නොකරන පිටිස රාජ්‍ය සේවයෙන් ඉවත්වී යැම සිදු වනු ඇති.”²

මෙස් අතිතයේ සිදු වූ එක් වරදක් නිවැරදි කරගෙන ඇත්තේ රාජ්‍ය සේවය තුළ අව නියෝගනයක් දක්වන දෙමළ භාෂිකයන් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමට යහපත් පියවර ගෙන ඇති ටෙව් නොපෙන්. විශේෂයෙන්ම උතුරු තැගෙනහිර හර සෙසු දෙමළ භාෂිකයන් එහිම් උඩිරට දෙමළ භාෂිකයන් හා මුස්ලිම්වරුන් අසාධාරණයට ලක් වී ඇති ආකාරය දක්නට ලැබේ.

ව්‍යුහාත්මක හා එකිනායික වශයෙන් පවතින ස්ථී පුරුෂ භාවය ජාතික ආශ්‍රිත සුළුතරයන් ආදිය වෙනුවෙන් කේරිව කුමය වැනි සූයාලාරය සක්‍රිය ලෙස හදුන්වා දී නොමූලික කිසියම් කුසලතා පදනමක් යටතේ රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීම සිදු කරන්නේ නම් හා රාජ්‍ය සේවය තුළ ඔවුන්ගේ අයිතිවායිකම් තහවුරු කිරීමට කටයුතු කරන්නේ නම් තත්ත්වය යහපත් අතප හැරෙනු ඇති.

මෙහිදී ප්‍රධාන වශයෙන් විමර්ශනයට භාජනය වී ඇත්තේ සිංහල පමණක් යන ප්‍රතිපත්තිය නිසා දෙමළ භාෂාවට සිදු වී ඇති භාතිය වන අතර එම අමතරව මේ නිසා ඉංග්‍රීසි භාෂාව ද විවිධ අසාධාරණයකම්වලට යට විය. ලේක ආර්ථිකය හා ඉදිරියට යැමුව තම් ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ ඇති වැශයෙන්ම අවධාරණයට ලක්පූ අනර ඇතැම් පාර්ශ්වයේ පාසැල් හැර යන්නන්ගේ හා උපාධිවාරීන්ගේ ඉංග්‍රීසි භාෂාව පිළිබඳ කඩිනම් අවධාරණක් යොමු කළ යුතු බව ප්‍රකාශ කළහ. මෙහිදී තෙශාමික ප්‍රවීනතාව මෙන්ම සම්බන්ධික භාෂාවක් දේ ඉංග්‍රීසි භාෂාව පිළිබඳ අවධාරණය විය.

ඉංග්‍රීසි භාෂා ප්‍රවීනතාව පෙළද්‍රලික අංශයේ රැකියාවලට මෙන්ම කුසලතා විශෙෂ කටයුතු පදනා ද අනිවාර්ය පාධකයන් වී ඇති. 1940 හා 1950 අතර කාලයේ ඇති වූ සිංහල වැඩි යන භාෂාවක් සේ සැලැසීමේ ප්‍රවීනතාව කිසියම් දුරකථ යටත් වී ඇති ආකාරයක් පෙනෙන්. සිංහල භාෂාව පිළිබඳ අතිමානය වැඩි දියුණු වී ඇති අතර ගෝලීයකරණය පිළිබඳ සංක්ෂ්පේෂ තුළ පවා මේය ගැනීම ප්‍රතිඵලිය නොමූලුවෙන් ප්‍රවීනතාව මෙන්ම සම්බන්ධික භාෂාවක් නොමූලුවෙන් අදාළ භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාවක් සඟු සියලුම ඇවිතිවායිකම් භුක්ති විදිනු පෙනෙන්.

භාෂා අයිතිවායිකම් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේ දී දැනට වාර්ශික ප්‍රශ්නය යනුවෙන් සාම්ඝ්‍ය ලෙස හැඳින්වෙන ජාතික ප්‍රශ්නය පිළිබඳවද සැලකිලිමත් විය යුතු චේ.

භාෂා වශයෙන් අසාධාරණයට ලක් වූ දෙමළ භාෂිකයන් ඒ නිසා ම ඇති වූ පිළිනය සේනුවෙන් අරගලවලට යොමු වූ බව කිමට නොහැකි වුවත් මෙයන් එම අරගල වලට කිසියම් සේනුවක් සේ දැක්වයි හැකිය. වර්තමානයේ දී පවා සිංහල සිරිල් හා දේශපාලන

² මූත්‍රකයි, වෙස්ල හා පිඩිනි වනයිංහ (පංජ). Two Languages One Nation-One Language Two Nations: The Lanka Sama Samajaya Party on the State Language, තරුණ සමාජවාදී ප්‍රකාශන කොළඹ 2005 පිටු 57

සංචිතය විසින් දෙමළ හාමිකයන්ගේ හාංසා අධිකිලාඩිකම් වැරදි ලෙස අර්ථකරනය කරනු දැකිය හැකි වේ.

හාංසා පනත් මගින් දෙමළ හාමිකයන්ගේ අධිකිලාඩිකම් උල්ලාණය කරමින් තීවිම උතුරු නැගෙනහිර දෙමළ හාමිකයන් ශ්‍රී ලංකා රජයෙන් මිදි ස්වයේන තත්ත්වයක් ඇති කර ගැනීම සඳහා පෙළෙළඹීමට හෝතුවක් සේ ද දැකිය හැකිය.

දැනට පිළි වි ඇති දෙයක් නැවත යටු තත්ත්වයට පත් කිරීම දූෂ්කර කරුණක් වනු ඇත.

වර්තතාවනයේ ද දෙමළ හාමිකයන්ගේ තත්ත්වය පිළිබඳ සලකා බලන විට වඩාත් ම අභාධාරණයට ලක් වි ඇත්තේ උතුරු නැගෙනහිර නැර සැපු ප්‍රදේශවල වෙශෙන දෙමළ ජාතිකයන් බව පෙනෙන්.

මෙමගින් වාර්ශිකාන්තමක සාමාන්‍යතාවක් කරා යැමි සියාවලියේ ද දෙමළ ජාතිකයන් එකප එක් නොවීමේ සේතුව පැහැදිලි වේ. මෙහිදී මෙනෙක් ජාතික වියයෙන් හැඳින්වූ ගැටුවට ජාතික පමණක් නොව දේශපාලනීක ආර්ථික හෙතුළික ප්‍රජාවන් අතර සහ සම්බන්ධතා ආදි විවිධ මුළුණුවර නිබෙනු දැකිය හැකිය.³

මෙම කතිකාවනෙන් අරමුණ වාර්ශිකාන්තමක ව ඇතිවි ඇති අසාමානත්වය පිළු දැකිම මෙන්ම මේ නිසා පිළිබාවට පත් වි ඇති පාරිභාව වලට සහන සලසම්න් ඒ සම්බන්ධයෙන් සිවිල් සංචිතය මෙන්ම පරිපාලනය දැනුවත් කිරීමයි.

මෙහිදී හාංසා ගැටුවට අදාළව විවිධ ලිය කියවිලි ඇමුණුම් සේ දක්වා ඇත. එවායින් බොහෝමයක් සොයා ගැනීම දූෂ්කර මූ අතර බොහෝ විම එක් තැනක පමණක් පරිභාරණය සඳහා වෙන් වි තිබුණී. අනෙක් අතර එකස් පාතින්ගේ සුළ පාතික අධිකිලාඩිකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශය හා පූඟ හාංසා හා ප්‍රාදේශීය හාංසා පිළිබඳ පූරුෂ්‍රා ප්‍රෘත්තිය ආදිය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ එතරම් දැනුවත්හාවයක් නොවේ.

උචිරප දෙමළ වාර්ශිකයන් හා මුස්ලිම් ජාතිකයන් මුළුණ්‍යාන ගැටුප සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු ලබා ගැනීමට නොහැකි විම අඩිපාඩිවක් සේ දකිමි. එමෙන්ම අර්ථාද නිසා අවතාන් වුවන් පිළිබඳව ද මෙහි ද සාකච්ඡා වි නොමැතැ. මෙය බොහෝ අධ්‍යක්ෂකන්ට පෙරමග එහි සපයනු ඇත. එමෙන්ම මෙම කාන්තිය පිළිගැනීම දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යන හාංසා තැනෙන් ම පළ විම ශ්‍රී ලංකාව තුළ හාංසා අධිකිලාඩිකම් වැඩි දියුණු කරවීමට මෙන්ම පූරුෂ්‍රා කිරීමට සැපයු මනා පිටිවහලක් වනු ඇති බව නිතිය හා සමාජ හාරයේ විශ්වාසයයි.

බ. ස්කන්දකුමාර

කොළඹ

2008 ඔක්තෝබර් 23

³ නිමිනි, එස්ට්‍රියිම්, "The Great historical failure: Marxist theories of nationalism", *Capital & Class* (London), No 25 (Spring 1985), පිටු 58-83 හා පිටු 59

⁴ සේවීගේ තුළර සහ අනිලාන් කදිර්ගාලර, "Sri Lanka: Critical Thinking in Wartime", *Himal Southasia* (Kathmandu), ජූනි 2008, පිටු 55-59

වෙශවක්ටා කවියුතු හා ජාතික ඒකාබෑදීඩිතා අමාත්‍ය හා පාර්ලිමේන්තු මණ්ඩ්ලි ඩී.ඩී.ඩී. ගුණාකේකර මහතා විසින් තරතු ලද ආරම්භක පාට්‍ර

සහාපතිතුම්ගෙන් හා මෙහි පැමිණ සිටින සියලු දෙනාගෙන් ම අවසරයි.

පුරුමයෙන් මෙම වැඩිමූලවේ පුධාන ආරාධිත අමුත්තා වශයෙන් මට ආරාධිත
කිරීම සම්බන්ධයෙන් ස්ථානිතින්න වෙමි. මෙහිදී කතාබහව මානාකාවන දේ පිළිබඳව
එබ ආයතනය විසින් දක්වන උනන්දුව හා ඒ සම්බන්ධයෙන් වන කුප්‍රේම අභය කොට
සලකමි.

මෙම ගැටුපුව ඇති විමට මූලික පු කරුණු කාරණා පිළිබඳ දිගට සඳහන්
කිරීම පදනා කාලය අන්වය සේ වැය කිරීම මෙයේ අදහා නොවේ. මා විසින් සඳහන්
නොකළන් ඒ කරුණු එබ සියලු දෙනාම දන්නා භද්‍යත්වලට බෙහෙවින් සම්පිල් ජ්‍යෙෂ්ඨ.

රාජ්‍ය හාමා පනත නිසියාකාරව ස්ථාපනය නොකිරීම වර්තමානයේ රට තුළ
අද්‍යත්ව ඇති ගැටුපුවලට මූලික සේවක ඒ දැක්විය ගැනීමි.

රාජ්‍ය හාමා පිළිබඳ විෂයජ්‍යා භාර අමාත්‍යවරයා වශයෙන් පසුගිය වසර දෙකක
කාලය මූලිල්ලේ මා කිරීමට උත්සා කළ කරපුණ පිළිබඳව මෙහිදී වහන කිරියාක් පැවසීමට
අදහස් කරමි.

ජාතික ප්‍රශ්නයේ පුළුල් ගැටුපුව සේ පවතින්ගේ හාමා ප්‍රශ්නය නොවේ. එය
දේශපාලනය හා ඇඹුණු ගැටුපුවකි.

රාජ්‍ය හාමා පනත මින් දෙමළ හාමාව රාජ්‍ය හාමාවක් සේ හඳුනාගෙන එය ප්‍රි
ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ රාජ්‍ය හාමාවක් සේ ප්‍රකාශට පත් කර ඇත්තේ
රාජ්‍ය හාමා පනත නිසියාකාරව ක්‍රියාත්මක නොවන ආකාරයක් පෙනේ.

මේ අනුව මෙයේ පුරුම කැනීනට පත්‍රිකාවේ දී ඇතිගරු ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂ
මහතා චෙතු දැඩිපත් කළ රාජ්‍ය හාමා පනතන් 13වන සංගේධන ස්ථාපනය කිරීම
සම්බන්ධයෙන් විය.

මේ අනුව ගරු අමාත්‍ය සරත් අලුණු ගැමිනි පිටිකට රාජ්‍ය පරිපාලන හා සේවයේයි
කටයුතු අමාත්‍යවල සිටි හා ගරු අමාත්‍ය ජනක බණ්ඩාර තෙත්නැක්න් (දේශීය පාලන
හා පළාත් සහ අමාත්‍ය) හා මා යන අයගෙන් සම්බන්ධ කැනීනට අනු කම්පුවක් පත්
කර ගැනුන් රාජ්‍ය අංශයේ රාජ්‍ය හාමා පනත ස්ථාපනය වන අයුරු පිළිබඳ කැනීනට
මණ්ඩලයට වාර්තා ලබා දීම සඳහාය.

මේ සම්බන්ධයෙන් වැඩිදුරටත් කටයුතු කරමින් සිදුවිය යුතු සංගේධන සිදු කිරීම
පිනිස මූලික හා සැලසුම් රාජ්‍ය පරිපාලන විවෘත්‍රා කටයුතු හා ජාතික ඒකාබෑදිතා පිළිබඳ
අම්භාංගවල ලේකම්වරුන්ගෙන් සමනවිත නිල කම්පුවක් පත් කරන ලදී.

මේ කම්ටු දෙක්ම වාර්තා හා රාජ්‍ය හාමා කොමිෂඩම් කොන්දේසි පත්‍රිකා

නිරදේශ සලකා බලම්න් රාජ්‍ය සේවයේ ද්‍රව්‍යාමිකත්වයක් අවශ්‍ය බව පෙන්වා දෙම්න් කැබේනට් අනුමැතිය සඳහා පනත් කොපුම්පතක් මා විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලදුව 2006 දී ඒ සඳහා අනුමැතිය ලැබේණි.

මේ අනුව පහත දැක්වෙන තීරණ ස්ථාපනය කොරෝන් පවතියි.

- දෙවන හාජාවේ ප්‍රීණත්වය ලබා ගන්නා රාජ්‍ය නිලධාරීන් වෙනුවෙන් රුපියල් 15000, 20000 හා 25000 යනුවෙන් මට්ටම් තුනකට අදාළ වන සේ එක්වරක් පමණ ගෙවනු ලබන දීමනාවක්
- අතිරේක වැශුප්‍ර වර්ධකයක්
- රාජ්‍ය සේවයට අවශ්‍ය බඳා ගන්නා නිලධාරීන්ට විසර පහක කාලයක් ඇතුළත දෙවන හාජාවේ ප්‍රීණත්වය ලබා ගත යුතු විම.

රාජ්‍ය සේවය කාර්යක්ෂම ලෙස ද්‍රව්‍යාමික කරවීමට නම් දානට සිටින 600000 පමණවන රාජ්‍ය සේවින් නීතියාකාරව ප්‍රහුණු කළ යුතු වේ. කෙසේ වුවත් දරු හිය පාසැල්වලට මෙන්ම සෙසු හාජා ප්‍රහුණු ආයතනවලට ද මහන් ගැටුවක් ව පවතියි. එසේම ගුරුවරුන්ගේ ඉගෙන්ම හැකියාවන් ද තවදරවත් එහි දියුණු කළ යුතු වේ.

ඉහත දැක්වූ කරණ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට 2007 අංක 26 දරණ පනත මගින් ජාතික අධ්‍යක්ෂ හා ප්‍රහුණු ආයතනය :හමබැං* ස්ථාපනය කරන ලදී.

13වන සංයෝධන ස්ථාපනය කිරීමේ වශයෙහිම මා උර මත පැවතුණු විට ඒ සම්බන්ධ අභියෝගයෙන් හා මෙය ස්ථාපනය කිරීමේ කටයුතු කළින් අසාර්ථක වුයේ ඇයි යන්න පිළිබඳව මා ඇල පැහැදිලි අවබෝධයක් විය.

මෙහි දී පළමු හේතුව සේ පවතින්නේ රජය පාර්ශවයෙන් ඒ සඳහා ඇති දේශපාලනමය අකමුළුත්තයි. දෙවනුව දෙමළ බස රාජ්‍ය හාජාවක් සේ සඳහාම් කටයුතු කිරීමට හැකි අන්දම් දේශපාලන නායකත්වයක් නොමිල දැක්විය හැකි වේ. තුන්වන හේතුව ලෙස රාජ්‍ය හාජා පිළිබඳ නීතිය ස්ථාපනය කිරීමට දක්වන මැලි කළයි. හතරවන හේතුව ලෙස පවතින්නේ වාර්ශිකාත්මක ප්‍රතිචරණ කොරෝන් සැලකිල්ලක් දක්වීම සම්බන්ධයෙන් සිටිල් සමාජය ඇල ඇති නොසැලුකිල්ලයි.

13වන සංයෝධන ස්ථාපනය කිරීමේ රජය විසින් සහයෝගය දක්වීම සම්බන්ධයෙන් විවිධාකාර මූ ප්‍රතිචරණ ලැබේණි. කෙසේ වුවත් සරව පාක්ෂික නීතෝරීන කම්පිටුවේ බුනුතායක් මේ සඳහා යහාපත් ප්‍රතිචරණ දැක්වූහ. දේශපාලනික වශයෙන් අවශ්‍ය සහයෝගය ලබා ගැනීමට මට හැකි විය.

අමාතර උෂ්කම්වරුන් දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් හා ජේජ්‍යේ රාජ්‍ය සේවකයින් සඳහා දිස්ත්‍රික් මට්ටම්න් වැඩුම්ල සාකච්ඡා ආදිය පැවත්තීමේ වැඩසටහනක් මම ආරම්භ කළුම්.

දිස්ත්‍රික්ක මට්ටම්න් සියලුම අමාත්‍යාංශවල දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. මේ සඳහා මට සියලුම ආගමික නායකයන් ගේ ආයිරවාය ලැබේණි.

මම කැවිනට් මණ්ඩලයේ මූලික තීරණ දෙකක් ස්ථාපනය කිරීමට කටයුතු කළම්.

1. 2007 ජනවාරි මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි රාජ්‍ය සේවයට බැඳෙන අයවල්න්ට දෙවන රාජ්‍ය භාෂාව අතිවාරය කිරීම.

2. පැරණි සේවයකයින් වෙනුවෙන් අනුබල දීමනා ලබා දීම

රාජ්‍ය සේවාව ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදා දක්වා ඇති. එනම් කළමනාකරණ මට්ටම මැද මට්ටම භා පහත මට්ටම යූවෙනි. පළමු ප්‍රවීණතා විභාගය 2008 අප්‍රේල් මාසයේ දී පමණ පවත්වන ලද අතර මෙයට අයදුම්කරුවන් 5000 කට අධික ප්‍රමාණයක් දෙමළ භාෂාව සඳහා පෙනී සිටියා. උතුරු තැනෙනිර ප්‍රදේශවලින් අයදුම්කරුවන් 1700 පමණ ප්‍රමාණයක් සිංහල භාෂාව සඳහා පෙනී සිටියා.

රාජ්‍ය සේවකයින් භාෂා තුනේ ම ප්‍රවීණත්වට පත් කිරීම උදෙසා නේවාසික භාෂා පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වන ආයතනයක් අගලවන්නේ පිහිටුවා ඇති.

16 වන සංගේධිනයට අනුව අනිරේක දිස්ත්‍රික් උග්‍රකම් කොට්ඨාස 29ක් ත්‍රි භාෂික ප්‍රදේශ වශයෙන් ගැසට් නිවේදන මගින් නම් කර තිබේ. තවත් 29 ලැයිදී ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙනු ඇති. ජනාධනයෙන් ජාතික වශයෙන් සිටින අනුපාතය සැලික්ලට ගනිමින් ප්‍රකාශයට පත් වී ඇති ද්‍රීහාමික ප්‍රදේශ මෙයට ඇතුළත් වී ඇති. භම්බන්තොට හැර සේසු සුවරාතික දිස්ත්‍රික්කයන් හි ද්‍රීහාමික ප්‍රදේශවල සම්පූර්ණ භාෂා විගණකයන් යිදු කර ඇති.

වියෝගිතාලවල සිංහල භා දෙමළ පාස්මාලා පැවැත්වීමට උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය එකඟ වී තිබේ. මෙයට පවිචරණ පාස්මාලා ද ඇතුළත් වේ.

මිට අමතරව බහුවිධ තාක්ෂණ දුරස්ථා අධ්‍යාපන පද්ධතියක් එක්සත් ජාතින්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන මගින් තහන්වා දී ඇති අතර මෙමගින් බහුතරයකශේ අවශ්‍යතාවලට පිළියම් සැපයෙනු ඇති බව වියවාස කෙරේ.

රජය විසින් ගනු ලැබූ පහත දැන්වෙන නව පියවරවලට සතුවුදායක ප්‍රතිචාර ලැබේමින් ඇති.

- සිංහල මාධ්‍ය පාසැල්වල දෙමළ භාෂාව විෂයයක් සේ නැඟන්වා දී ඇති.
- දෙමළ භාෂාව උග්‍රතාවන ආයතන දකුණේ බිජිවේලින් පවතියි.
- පොදුගැලික අංශයේ පරිචරණ පුහුණු පාස්මාලා ආරම්භ කර තිබේ.
- කැලණීය වියෝගිතාලය ජේරාදෙණිය වියෝගිතාලය භා විවෘත වියෝගිතාලයේ දෙමළ භාෂා පාස්මාලා පවත්වනු ලැබේ.
- මේවතු අයිතිපාරෙක්වල පිටිවෙන් ඇතුළත්ව පිටිවෙන් 59 දෙමළ භාෂාව ඉගැන්වේ.

දෙමළ භාෂාව කරාකරන ජනතාවට සේවය සැලසීම සඳහා දෙමළ භාෂික රාජ්‍ය සේවකයින් සියලුම ආයතනවලට අනුප්‍රේක්ෂ කිරීම සම්බන්ධයෙන් මත කැවිනාටි අනුමැතිය බලාපොරොත්තුවෙන් සිටිමි.

මා ඉදිරිපිට ඇත්තේ විශාල අනියෝගයක් බව මම දනිම්. මෙහි ඇති ප්‍රායෝගික ගැටුදු අපමණය. මෙය 1957 එසේත් නැත්තාම් 1987 කිරීමට තිබූ කාර්යයකි. එහෙත් අප මේ කාර්යයට අනා ගසන විට 2007 වී ඇත.

1833 කොල්ඩ්ව් කුමරන් ප්‍රතිපාදකරණ මගින් ඉංග්‍රීසි භාෂාව ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය භාෂාව සේ නැගුන්වා දිමුවන් පසු ශ්‍රී ලාංකික ඩිවිල් සේවකයෙක් තැනීමට අපට අවුරුදු 50 ගන විය.

අප රටට ඉංග්‍රීසි භාෂාව හඳුන්වා දී වසර 175 ගන එම ඇත. එහෙත් ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ ප්‍රවීණත්වයක් දක්වන්නේ ජනගහනයෙන් 10% ප්‍රමාණයක් පමණි. සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව බවට පත් කිරීම හෝ එය බුදුතරයක ගේ භාෂාව බලය පැවතීම මෙයට සාර්ථකයක් නොවේ. පසුධිය ව්‍යාපෘති පිළිබඳව සළකා බලන විට මට පෙනී ගියේ සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව බවට පත් කිරීම පියවර හතරකට අනුව 1956- සිට 1970 දක්වා වසර 14ක කාලයක් නිස්පේ පිය වී ඇති බවයි.

දැනට රමට පවතින තත්ත්ව විවිධ සළකා බලන විට මෙනෙක් කළ නොසලකා භාර තිබූ ගැටුදුවකට සුළුවෙන් හෝ පිළියම් සෙවීමට හැකි විම පිළිබඳව මම නීජනමානීව සක්‍රාපු වෙමි.

කානා අයිතිවාසිකම් කම්බිජඩ තිරදේශයෙහි හා යථාරථ කරිජ්‍යාවයේ චි. කේලුවකුම්රයේ

කාර්යාලය

ජනතාවගේ වාර්ෂිකාන්තමක අයිතිවාසිකම් ස්ථාපනය කිරීමේ කාර්යෙයහි ලාදුනට පවතින නැත්වය පිළිබඳව විමර්ශනයක යොමු මෙම ලිපියේ අරමුණ වේ. වියෝගයෙන් ම තොරා ගත් දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක කෙශවරයා විසින් කරන ලද ක්ෂේත්‍ර පරෝෂණයක ප්‍රතිඵල පදනම් කරගෙන පූජා භාෂික කොටස විසින් සිය අයිතිවාසිකම් සැබෑ ලෙසම තුකුනි විදින්නේ ද යන්න තක්සේරු කර දැක්වීම මෙහි දි සිදු වී ඇත. තව දුරටත දෙමළ භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව ලෙස ව්‍යාපිත එලදායී ලෙස ස්ථාපනය කිරීමේ හි ලා කොට්‍යා මධ්‍ය කාලීන හා දිර්ස කාලීන වශයෙන් ගත භැංකි පියවර මෙහිදී භාක්විතා වේ.

මෙම ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන සඳහා කොළඹ, නුවර එළිය, ප්‍රත්තලම, ත්‍රිකුණාමලය හා වට්තියාව යන දිස්ත්‍රික්ක තොරා ගෙන තිබුණි. මේ සඳහා කොළඹින් කොළඹ හා නිසිඩිගස්සය ද තුවර එලියෙන් අධ්‍යාලුව හා තුවර එළිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස ද ප්‍රත්තලම්න් මුළුන්දලම හා ප්‍රත්තලම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස ද ත්‍රිකුණාමලයෙන් ත්‍රිකුණාමල තාලික හා මුත්තාර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස ද වට්තියාවෙන් වට්තියාව හා වට්තියාව දකුණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස ද තොරා ගෙන තිබුණි.

ඉහත දක්වා දිස්ත්‍රික්ක හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවල සිවිල් පරිපාලන ආයතන, ප්‍රවාහනය පොලිසිය, අධිකරණ හා සෞඛ්‍ය යන ක්ෂේත්‍ර මුල් කරගතින් අධ්‍යයනය සිදු විය. ප්‍රශ්නාවලි උදිරිපත් කිරීම රජයේ තීලුයාරින් හා මහ ජනතාව සමඟ සිදු වූ සම්මුඛ සාක්විතා සිවිල් සමාජ තීයෙක්කයෙන් ආදි ඉලක්ක ක්ෂේත්‍රයම් සමඟ සිදු වූ සාක්විතා අදියෙන් දත්ත එක් යස කිරීම සිදු විය.

රට තුළ පවතින අයනපත් ආරක්ෂක තත්ත්වය ජේෂ්වරොට ගෙන මෙම අධ්‍යයනය සිදු කිරීමේ දී පවතින තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් සම්ඟත අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම දුෂ්කර විම තිනිසා මෙම අධ්‍යයනයේ යම් යම් සිමා ඇති කරවීමට ජේතු විය. රට තුළ පවතින අයනපත් ආරක්ෂක තත්ත්වය තිසා ක්ෂේත්‍රයම් සාමාජිකයන් උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවලට යැම් කියියම් අපුරකින් සිමා විය. මෙහි දී ව්‍යාපිත ම අයනපත් තත්ත්වයක් වාර්තා විවිධ වට්තියා දිස්ත්‍රික්කයෙන් වූ අනර කියියම් දුරකට ත්‍රිකුණාමල දිස්ත්‍රික්කයේ ද මේ තත්ත්වය දක්නට විය. ආරක්ෂාව ගැටුවුවක් නොඩූ අනෙකුත් ප්‍රදේශවල දී ද වෙනත් ආරක්ෂක ජේතුන් තිසා තීලුයාරින් වියින් දත්ත හා නොරතුරු ලබා දීමට යම් තාක් දුරකට පැකිලෙන ආකාරයක් පෙනුණි.

අපගේ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයට පෙනී සිය ආකාරයට අදාළ රාජ්‍ය ආයතනය මගින් විවිධ දිස්ත්‍රික්ක හෝ විවිධ කොට්ඨාසයෙන් හා විවිධ දෙපාර්තමේන්තු හා ආයතනවල ගෙවියේ යොදා සිටින මුළු සැවික සංඛ්‍යාව හා මුළුන්ගේ භාෂා භැංක්‍යාවන් පිළිබඳව තීල සංග්‍රහයක් සිදු කර නොමැති. මුළු හා සැලසුම් අමාත්‍යාංශය යටින් ඇති ජන හා සංඛ්‍යාමලේන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් රජයේ අමාත්‍යාංශ හා සෙසු ආයතනවල

¹ මෙම පත්‍රිකාව වඩාත දිර්ස අධ්‍යයනයක් අවසර සහිතව උප්පාගෙන ඇත.

² කොළඹ විශ්වව්‍යාලයේ නීති පියෙක් සියාවිඛියා

යේවයේ නිපුණවූවන්ගේ හාං ගක්කාවන් විමර්ශනය කිරීම සඳහා සංගණනයක් පිළු කර තිබේ. එහෙත් මෙම සංගණනයේ දී දිස්ත්‍රික්ක මට්ටම්න් එක් එක් ආයතනයක හෝ දෙපාර්තමේන්තුවක් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු ලබා තොගදේ. අනෙක් අතට ජන හා සංඛ්‍යාලුවෙන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අපුරුෂ දායට වැඩි විවිධ දිස්ත්‍රික්කවල වෙශයන අයගේ තොගාං හැකියාව සම්බන්ධයෙන් දත්ත ලබා දී ඇත. කෙසේ යුවත් මෙහි දී ද කොට්ඨාස මට්ටම පදනම් කරගෙන තොගුතු. එහෙත් මෙය විවිධ ආයතන හා දිස්ත්‍රික්කවල දී සාමාන්‍ය ජනතාවට සේවය සැපයීම සඳහා අවශ්‍යතාවන හාං හැකියාවන් පිළිබඳ දී අදහසක් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රාග්ධනවත් වේ.

කෙසේ නුත්ත් ඉහත දක්වන ලද සිමාවන් ඇල යුවත් කළින් දක්වූ ගැලීය ප්‍රදේශ වල ඒ දක්වූ තේමාවන් යටතේ කරුණු තොයා බලන ලද අතර මේ තුළින් තොයා ගන් දත්ත විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ. රඟයේ නිලධාරීන් හා සංඛ්‍යාත ජනතාව සමඟ සම්මුළු සාකච්ඡා පිළි තෙරුණු අතර මේ තුළින් යුවත්ගේ ප්‍රතිඵාර එක්ස්ස් කර ගැනීම්. පාර්ලිමේන්තුවේ දී පිළු ට්‍රි අයවැය ප්‍රතිඵාර වෙන් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ද සලකා බැඳීම්.

කොළඹ තුවර එළිය හා පුත්තලම යන දිස්ත්‍රික්කවල පිළිපූක්ෂේතු අධ්‍යාපනයන්වලින් පැහැදිලි යුවයේ පිළිල් පරිපාලනය (උදාහරණ වශයෙන් ප්‍රාග්ධීය ලේකම් කාර්යාලවල ගාම තිලධාරී කාර්යාල උපේෂ්ඨන්හා විවාහ හා මරණ ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යාල) ප්‍රවාහනය පොලිසිය සෞඛ්‍ය හා අධිකරණ යන ක්ෂේත්‍රවලදී රාජ්‍ය හාංචාවක් වශයෙන් දෙමළ හාංචාව ජ්‍යාපනය වී ඇති ආකාරය සතුවුදායක මට්ටමක තොපවතින බවයි.

විටනියාව හා ව්‍යුත්‍යාම්‍ය යන දිස්ත්‍රික්ක සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට ඉහත දක්වූ බොහෝ ක්ෂේත්‍රයන් හි දෙමළ හාංචාව රාජ්‍ය හාංචාවක් වශයෙන් සතුවුදායක මට්ටමකට ජ්‍යාපින වී ඇති ආකාරයක් පෙනී ගිය නමුත් පොලිසිය සම්බන්ධයෙන් එය සතුවු දායක තොගිය.

විකවස්ථාව තිකිණාකාර්ව ස්ථාපනය නොවීම

ලතුරු නැගෙනහිර පළාත්වලට අයිති දිස්ත්‍රික්කයන් හැර සෙසු දිස්ත්‍රික්කයන් හි දෙමළ හාංචාව රාජ්‍ය හාංචාවක් දේ ස්ථාපනය කිරීමේ දී ඇති වී ඇති අසතුවුදායක තන්වය "විචවස්ථාවේ වශන්ති හා එවා ප්‍රායෝගික වශයෙන් ක්‍රියාත්මක නැංමීම අතර විගාල පර්තයක් තිබේ" යන රාජ්‍ය හාංචා කොමිෂනම් සහායිත්තාගේ ප්‍රකාශයන් මතාව පැහැදිලි වේ. මූල්‍ය පෙන්වා දෙන ආකාරයට මෙයට හේතු වී ඇත්තේ මූල්‍ය රට දුරු ම සියලු මට්ටම්වල දී ද්වීභාෂික පිළිපාලනයක් පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් විචවස්ථාවේ සම්මත කරගෙන ඇති පනත් සම්පූර්ණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට රජය අපොහොසත් විමයි. අප විසින් කරන ලද නිරික්ෂණවලින් ද මෙම කරුණ තහවුරු වේ.

පොදුවේ ගත් කළ ප්‍රකාශ කළ හැකිසේ මේ රටෙම ජ්වත්වන ජනකොටසක් වන දෙමළ හාංචාව මට් හාංචාව වශයෙන් පවතින ජනතාවයේ වාශ්වීදාය්ත්මක අධිකිවාසිකම් හඳුනාගැනීම පිළිබඳව බොහෝ කාර්යාලවල නිලධාරීන් අවධානය යොමු තොකරන බවයි. 1987 සිට ම රාජ්‍ය හාංචාවක තන්වයට පත් යු දෙමළ හාංචාව රට තුළ රාජ්‍ය හාංචාවක් දේ ස්ථාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් මූලික සියලු ප්‍රාග්ධන තොගැනීම් ද හඳුනා ගැනීම්. මේ කාර්යය සඳහා වෙන්කර ඇති මූල්‍ය හා තනතුරු සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් තොවන අතර මෙහි එවාත් ම

කණුප්‍රදායක සිදු වීම වන්නේ අදාළ ආයතන ලිජින් රාජ්‍ය හා පනත ජ්‍යෙෂ්ඨනය කිරීම සඳහා පවතින අරමුදල්වන් ප්‍රයෝගනයට නොගැනීමයි. දෙමළ හාඟාව රාජ්‍ය හාඟාවක් සේ ජ්‍යෙෂ්ඨනය කිරීමට මුළු ඇති පැකිලිම මේ තුළින් පැහැදිලි වේ.

දී ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාපූරුෂ භා නෙනෙහි සංවර්ධනය සම්බන්ධයෙන් සඳහා බලන විට පෙනී යන්නේ දෙමළ හාඟාව ම්‍රිව බස සේ සලකන ජනතාවගේ වාර්ශීයතාවමක අධිකිවාසිකම් ගැනුනාගෙන ඇත්තේ අකමත්තෙන් හා කුම්කුම්ලයෙන් බවයි. එසේ ම එක්දාස් භාවයිය පනත දැකගේ මැද හාගෙයේ දී අදාළ හාඟාව කතා කරන ජනතාවගේ සිත් ඇල එම හාඟාව සම්බන්ධයෙන් ඇති ආකල්පය පනත හෙලමින් සිදු වී ඇති බව පෙනේ. 1956 සිට රට තුළ වෙළසක විවිධ ජාතියේ යායෙන් ප්‍රජාවන් අතර පවතින සහස්‍රබන්ධතාවලට ද මෙය කිසියම් ප්‍රයෝගකාරී ආකාරයකින් බලපා ඇතු. 1987 දී මෙම තත්ත්වය නිවැරදි කිරීමට තැන් කළත් 1956 දී තැබූ අවාසනාවන්නා අවජනක යෙයි පියවර ආපසු සහ තැනි එකක් නොවන අතර දැනටත් රට තුළ සිටින විවිධ ප්‍රජාවන් අතර ඇති සහස්‍රබන්ධතාවලට බලපෑම් කරමින් ඇති අයුරු පැහැදිලිය. පසු කාලීන වශයෙන් ඇති වූ ව්‍යවස්ථා සංශෝධන මිනින් ඡ්‍යෙව කිසියම් දුරකට සමන්ය කරවීමට පියවර ගෙන ඇත්තේ අවජනක දුරවන් සේ නැදින්විය ඇති 1956 සිංහල හාඟා පනත හා 1958 දෙමළ හාඟා (විශේෂ විධිවිධාන) පනත ආදිය අවලංගු කිරීමට හෝ ඉවත් කිරීමට තවමත් පියවර ගෙන නොමැතු.

තෙමේ වෙනත් අවධාරණයට ලක් කළ යුතු කරුණ වන්නේ බහුතර ජාතියකගේ සමඟාන අධිකිවාසිකම් ගැනුනාගැනීම් විවිධත්‍ය කළ නොගැන්නේ එමගින් රටවේ වෙළසක බහුතර ජනතාවක රේ එග්‍රියාදාන්මක අධිකිවාසිකම් ගැනුනාගෙන ඇති බැවිනි. මෙහි පැවති විරෝධය පළ කළ යුතු තත්ත්වය ටන්නේ මෙහිදී එක් හාඟාවක් පමණක් රාජ්‍ය හාඟාව පනත බවට පත් කරමින් අමතකාව එට එඩා පාල තත්ත්වයක් හිමි කර දීම හා පුළුතර ජාතියකේ එග්‍රියාදාන්මක අධිකිවාසිකම් ප්‍රතික්ෂේප කර නිවිමයි. සමාජ විට එක් යයකින් ඉහළ නැගීමේ දේශපාලන අනිමතාරථ නිසා මෙය සිදු යුතුවා වෙනත් ප්‍රථමතා. ඉන් පසු පරිපාලන එක් හා දේශපාලන උපාය මාර්ග ලෙස දිවිධීන් සිටින පුළු ජාතික පිරිප්‍රවාර සිය වාශ්වීයතාන්මක අධිකිවාසිකම් ලබා දීම කුම්කුම්ලයෙන් එරේඛිය ලෙස සිදු විය. කෙසේ වෙනත් මෙය යුතුදේ එක්ක්‍යාමය. නෙනෙහි හා පරිපාලනමය වශයෙන් සංවර්ධනය යුතා මිස අධිකිවාසිකම් පිළිබඳ දායෙන් සිදු යුතු සංවර්ධනයක් නොවිය. පුළු ජාතියෙන් වාශ්වීයතාන්මක අධිකිවාසිකම් දැනට පවතින අක්‍රමුදායක තත්ත්වයට පත් කිරීමට මූලිකව ම හේතු සාධක මූල්‍යයේ දේශපාලන අවස්ථාවාදය හා පරිපාලන උපාය මාර්ගයි.

මේ සම්බන්ධයෙන් රුහු විසින් ගනනා ලද යහපත් ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස කිහිපයක් ද්‍රී හාමික ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස ලෙසත් ඒවායේ පරිපාලන කටයුතු සිංහල හා දෙමළ යන හාඟා දෙකක් ම සිදු විය යුතු බවත් ප්‍රාකාශ කිරීම දැක්වා ඇතිය. මුලින් එය බුද්ධල හා යුතුව එළිය දිස්ත්‍රිකකයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 12 කින් පමණක් ආරම්භ වුවද පසුව වාර්තා යුතු අන්ත්ම ජනාධිපතිතුමාගේ නියමයෙන් දැනට එවැනි දී හාමික ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 29 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් නම් කොට ඇතු. කෙසේ වෙනත් අදාළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 29 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් නම් කොට ඇතු. වන්නේ එම ප්‍රාදේශීය ලේකම් සිංහල හාඟාවක් වශයෙන් හාඟා දෙකම හාවිත වන්නේ ද ගැවපුවකි. එහි ඩීම් ම්‍රේම ම්‍රේම පිළිබඳ සඳහා බලන විට තත්ත්වය කිසිසේත් ම සංවුත දායක නොවේ. අදාළ ප්‍රාදේශීයලදී දී හාමිකව කියාත්මක විය යුතුන් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය පමණක් නොවේ. ව්‍යවස්ථාපාලන කාර්යාල, වාරිමාර්ග කාර්යාල, තුළැඳු කාර්යාල, ආදි සියලු රුහු රුහු කාර්යාලයන් සිංහල හා දෙමළ යන හාඟා දෙකක් ම කටයුතු

සිදු කළ යුතු වේ.

මෙ සම්බන්ධයෙන් අවධාරණය කළ යුතු තවත් කරුණක් වන්නේ 2005 රාජ්‍ය හාංචා කොමිෂනය විසින් නිශ්චත් කරන ලද නිර්දේශයන්ට අනුකූල ව එමගින් රජයට ගෝජනා කරන්නේ ව්‍යවස්ථාවේ 22 වන්තිය යටතේ දානට නම් කර ඇති ද්වී හාමික ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨායයන්ට අමතරව තවත් දිස්ත්‍රික්ක දානුනාක ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාය හතැලිස් තුනක් ද්වී හාමික ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාය බවට නම් කළ යුතු බවයි. කෙසේ වෙතත් මෙහිදී පැහැදිලිව තීයා සිටිය යුතු කාරණය වන්නේ දානට ද්වී හාමික ලෙස නම් කරන ලද ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨායවල පවතින ප්‍රාදේශීය සිදු විය යුතු අන්දමින් සිදු නොවන බවයි. රාජ්‍ය හාංචා කොමිෂනමේ පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශයෙන්² මෙම කණ්ඩාවදායක තත්ත්වය මනාව පැහැදිලි වේ.

“සිංහල හා දෙමළ යන හාංචා දෙකක් ම සිය කටයුතු කරගෙන යා යුතු බවට නම් කරන ලද ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨායවලදී මේ දක්වා ම දෙමළ හාංචාව කනා කරන පුද්ගලයින්ට සහයුතුයක සේවාවක් සැපයීමට අපානානාසන් වී සිටියි. සියලුම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨායක සිංහල හා දෙමළ යන හාංචා දෙක හාංචා කළ යුතු බවට තුදෙක් ප්‍රකාශ සිරිම පමණක් නිෂ්ප්‍ර වේ. එය එලදායී කර ගැනීමට නම් ඒ සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දිය යුතුය. මෙම අසභුත ආයක තත්ත්වය උපාය මාර්ගික ලෙස නිවැරදි කළ යුතුය.”

මෙම තත්ත්වය ඇති විමට එක් සේවකිය හැක්කේ රාජ්‍ය හාංචා පනන නිසි ලෙස ස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රිතිපාදන හා සම්බන් සැපයීමට රජය හා රජය යටතේ ඇති අමාත්‍යාංශ අපානානාසන් විමයි. සියලුම පුද්ගලයන් සිය වාර්ශිකාත්මක අයිතිවාසිකම් තුළති විදිනු දීම් සඳහා කාරුයක්ම පියවර ගැනීමේ කාරුයයෙහි ලබාධාරීන් තුළ සියලුම පැකිලිමක් ඇති බව පෙනේ.

රාජ්‍ය හාංචා කොමිෂනමේ පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශයෙන් එය පැහැදිලිව පෙනේ.³

“සිංහල හාංචාවන් පරිපාලන කටයුතු සිදු කෙරෙන ප්‍රදේශයන් හි සිට කටයුතු දෙමළ හාංචාවන් සිදුකර ගැනීම සඳහා දෙමළ හාංචාව කනා කරන පුරවැයන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් රජය විසින් සපයා දී නොමැත. එසේම එම පුරවැයන්ට සියලුම වාර්තාවක, ප්‍රකාශනයක හෝ වෙනත් දියවිල්ලක දෙමළ හාංචා පිටපතක් හෝ පරිවර්තනයක් ලබා ගැනීමට පහසුකම් නොමැත. එසේම ඔවුන් වෙත නිශ්චත් කරනු ලබන ලියකියරිලිවල ද දෙමළ හාංචා පරිවර්තනයක් ලබා ගැනීමට ඔවුන්ට ඔවුන්ට හැකියාවක් නොවේ. එසේම දෙමළ හාංචාව පරිපාලන හාංචාව දේ පවතින ප්‍රමේණවල ද සිංහල හාමිකයන්ට ඉහත සි පහසුකම් සලසා නොමැතු.

² 2005 පුනි මායයේදී රාජ්‍ය හාංචා කොමිෂන මගින් නිශ්චත් කරන ලද නිර්දේශයන් පිටිබඳ අවබෝධනා සිටිපුම පිටුව 5

³ එම කාන්තියෙම දක්වා ඇතු.

අැත්ත වගයෙන් ම පරිපාලන හාජාව දෙමළ බවට ව්‍යවස්ථාවෙන් නම් කොට ඇති සමහර පුදේශ්වල දී පොලිස් ස්ථාන හා වෙනස් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන ආයතන වාර්තා පවත්වාගෙන යුතුමින් හා පුදේශ්වයේ ජනතාව සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී දෙමළ හාජාව යොදා තොගනියි. දෙමළ හාජාව පරිපාලන හාජාව බවට නම් කර ඇති පුදේශ්වයන්හි ඒ තත්ත්වය මෙතේ නම් අනෙකුත් පුදේශ්වල රාජ්‍ය හාජාවක් වගයෙන් දෙමළ හාජාව ස්ථාපනය කිරීමේ දී ඇති වී ඇති තත්ත්වය අසතුවූයක බව කිව යුතුද?

ලදාහරණයක් වගයෙන් මානව කිමිකම් සම්බන්ධයෙන් පාර්ලිමේන්තුව විසින් මානව කිමිකම් කළමුවේ සඟාපනි වගයෙන් ගරු මහින්ද සමරසිංහ මහතා තොරු ගෙන් අවස්ථාවේ දී ඔතු 2003 වර්ශයේ යාපන අර්ධ ද්වීපයේ සංවාරයක යෙදෙමින් පොලිස් නිලධාරීන් ආරක්ෂක අංශ රජයේ නිලධාරීන් මහතාව ආදි විවිධ කණ්ඩායම් සමඟ පැවැත්තු සාකච්ඡාවලදී අනාවරණය වූවයේ යාපන අර්ධ ද්වීපයේ පොලිස් ස්ථාන ප්‍රකාශ සටහන් කර ගැනීම සිදු කරන්නේ දෙමළ හාජාවෙන් එනම් උතුරු පළාත් පරිපාලන හාජාවෙන් තොවන බවයි. වාර්තා යුතුදෙක් සිංහල හාජාවෙන් පමණක් පවත්වා ගෙන යන බව මෙහිදී හෙළි විය.

ව්‍යවස්ථාවෙන් ප්‍රකාශ කර ඇති රාජ්‍ය හාජා පතන ස්ථාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කිරීමේ දී මවා පැ විනුය කිසියේත් ම සතුවූයක තොවේ. එහෙත් කළින් පැවති තත්ත්වය ටිලිබඳ සලකා බැලුමේ දී එය කිසියම් දුරටක යහපත් අතට හැරී ඇති ආකාරය පෙනේ. ව්‍යවස්ථානුකූලව පිළිගත් සුළු ජාතිකයන්මග වාර්ශීද්‍යාත්මක අයිතිවාසිකම් හඳුනාගෙන ඒවාට ගරු කර ඇති බව සොයා ගැනීමට නම් ගැනුරු හා විමර්ශනාත්මක අධ්‍යනයක් අවශ්‍යවේ.

රුකෝ සේවකයින්ගේ සාජා සැකියාව

එන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් හාජා හැකියාවන් හා රාජ්‍ය අංශයේ අර්ධ රාජ්‍ය අංශයේ හා පොලිස්ලික අංශයේ සේවකයින් ජාතින් අනුව බෙදී ගොස් ඇති ප්‍රතිශතය අනුව ජනගහන දත්ත ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. රාජ්‍ය හාජා ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය වී ඇති ආකාරය සම්බන්ධයෙන් මේ මහින් දළ අදහසක් ලබා ගත හැකි වේ.

හාං හැකියාව හා අංගය අනුව රාජ්‍ය සේවකයන් බෙදී ගොඩ ඇති ආකාරය

අංගය	මූල්‍ය සේවක කංඩියාව	සාමා හැකියාව (%)		
		ඡිංහල	දෙමළ	ඉංග්‍රීසි
මුළු ගණන	813,030	91.3	15.7	32.0
රාජ්‍ය අංගය	325,272	94.8	13.9	32.0
ප්‍රාදේශීය රාජ්‍ය සේවය	279, 924	85.3	21.8	28.5
අර්ධ රාජ්‍ය	207, 834	93.7	10.4	36.3

රාජ්‍ය අංගයේ හා අර්ධ රාජ්‍ය අංගයේ දෙමළ හාං හැකියාවක් සහිත සේවක සංඛ්‍යාව සම්ඳායක් වශයෙන් ගත් කළ 14% අඩු බව පෙනෙයි. ප්‍රාදේශීය රාජ්‍ය සේවයේ එය 22% ප්‍රමාණයක් යේ පවතියි. ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව දක්වන පරිදි උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රාදේශීය සභාවන් විසින් රාජ්‍ය හා අර්ධ රාජ්‍ය අංගයට වඩා වැඩියෙන් දෙමළ හාං හැකියාව සහිත සේවකයින් බදවා ගැනීම මෙම සංයිද්ධීය ඇති විම ට මෙතු වේ ඇත.

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය

විවිධ ප්‍රදේශවල තේවත්වන ප්‍රදේශලයින්ගේ හාං හැකියාවන් පිළිබඳ සලකා බැලීමක් වැදගත් වේ. මේ පාදනා කිසියම් ප්‍රදේශයක වාසය කරන ප්‍රදේශලයන්ට විවිධ හාංවල කරන කියීම් හා ලේඛන හැකියාවන් තීවෙළද යන්න ගොඩ බැලිය යුතු වේ. කිසියම් ප්‍රදේශයට හාං වැඩි ගණනනැකින් කටයුතු සිදු කිරීම අවශ්‍ය ද යන්න අවබෝධ කරනාත්මක මේ මගින් කිසියම් මග පෙන්වීමක් ලබා දෙනු ඇත. එමස්ම දීවී හාමිකව කටයුතු කළ හැකි නිලධාරීන් තොමැති විමේ ගැටුවුව මග හරවා ගැනීම වඩාත් කිහිපාවෙන් අවශ්‍ය වන්නේ කිහිපාවෙන් ප්‍රදේශවලට ද යන්න මේ මගින් නිර්ණය කළ හැකි වේ. ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කර ඇති සංගණනයෙන් මෙම ගැටුවු හා සම්බන්ධ කරුණු පැහැදිලි කර දක්වයි. (28 හා 29 පිටුවල 1 හා 2 වගු බලන්න)

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය පිළිබඳ සලකා බලන කළ මෙම දිස්ත්‍රික්කය තුළ සූ ලංකා දෙමළ, ඉන්දියානු දෙමළ, ශ්‍රී ලංකා මූදලිම් හා මැලේ ආදි දෙමළ හාංව කනා කරන ප්‍රජාවන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සිටිනු දක්නට ලැබේ. කෙසේ වෙතත් මේ අතරින් බහුතරය සිංහල කරනයේ මෙන් ම ලේඛනයේ ද හැකියාව සහිතය. මේ ප්‍රදේශලයින්ට සිංහල හාං හැකියාව ඇති නිසා රජයේ ආයතනවලින් සිය කටයුතු සිංහලෙන් සිදු කර

గැනීමේ හැකියාව ඇත්තේ තමන්ගේ අභිමත හාඡාවෙන් හෝ මට හාඡාවෙන් කටයුතු කිරීමට ඔවුනට ඇති අයිතිය පුවා දක්වා නැතු.

අපගේ අධ්‍යයනයේදී පෙනී ගිය ආකාරයට කොළඳ දිස්ත්‍රික්කය තුළ පුද්ගලයින් ලියාපදිංචි කරවීමේ දෙපාර්තමේන්තුව, රෝස්ප්‍රාර ජේනාරූල් කාර්යාලය, සොබ්‍ර හා තැපැල් කාර්යාල යන ක්ෂේත්‍රයන් හි දෙමළ හාමිකයෙකුට උස්වා ලබා ගැනීමේ හැකියාව පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල, ප්‍රාම නිලධාරී කාර්යාල යන ක්ෂේත්‍ර හා සායැල්ක්ස්ව ඉහළ මට්ටමක පවතියි. පසුව දැක්සි ක්ෂේත්‍රයන් හි දෙමළ හාඡාව රාජ්‍ය හාඡාවක් සේ සේරාපනය විම ඉතාම යුත්වල මට්ටමක පවතියි. ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විව රාජ්‍ය අංශයේ (මධ්‍යම මෙනාගමන මණ්ඩලය) හා පොදුගලික අංශයේ බස් රථවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක හාඡා තුනෙන් ම එසේන් නැත්තම් හාඡා දෙකකින් වන් ගමනාන්තය පිළිබඳ දැන්වීම් ප්‍රවරු ඇති බව පෙනේ. කෙසේ වුවත් රියුරුන්ගේ හා කොර්ඝ්‍යේනරවරුන්ගේ දෙමළ හාඡා හැකියාව පිළිබඳ සැකිලකට එත් විය නොහැක. කොළඳ වෙළසෙන දෙමළ හාමිකයන්ගෙන් බහුතරයකට සිංහල හාඡාව හැසිරවිය හානි වුවත් මෙය දෙමළ හාමිකයන් මූණුන්පාන ගැටදුවක් සේ සැලකිය හැකි වේ.

අන්තර්ජාතික වශයෙන් පිළිගෙන ඇති මාර්ග සංඛ්‍ය යොදා ගත හැකිව තිබිය දී පමණ මාර්ග සලකුණු සිංහලන් පමණක් දක්වා ඇති අවස්ථා විය. කොටුව දුම්රිය සේරානයේදී දුම්රිය මත් වාර පිළිබඳ නිවේදන සිංහල හා දෙමළ යන හාඡා දෙකෙන් ම සිදු එහි අතර සැලකිය යුතු දෙමළ ජාතිකයන් සංඛ්‍යාවක් නොවෙසෙන ප්‍රදේශ කරා යන දුම්රිය සම්බන්ධයෙන් වන නිවේදන සිංහල හාඡාවෙන් පමණක් සිදු කෙරෙනු දැකිය හැකි විය. මධ්‍යම බස් නැවතුමේ පොලේ දී බොහෝ අවස්ථාවන්වල දී හාඡා දෙකෙන් ම ප්‍රවරු දක්නට විය.

අධිකරණ ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විව ද තත්ත්වය සතුවුදායක නොවිණි. දෙමළ හාඡාවෙන් නවුවක් ගොනු කිරීම කළ හැකි වුවත් එය ඇඟිමට කළ ගත විම බොහෝ විව දක්නට ලැබේණි. දෙමළ හාඡාවෙන් නඩු වාර්තා ලබා ගැනීම ද බෙහෙවින් දුෂ්කර කාර්යයක් විය. කෙසේ වෙතන් මහාධිකරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ හා නිති කොමිෂන් සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ සතුවුදායක අන්දින් දෙමළ හාඡාවෙන් කටයුතු කළ හැකි කාර්ය මණ්ඩලයක් විය.

කොළඳ දිස්ත්‍රික්කයේ කිසිම පොලිස් සේරානයක් දෙමළ හාඡාවෙන් කට උත්තර සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබා ගැනීම සහ සැකකරුවෙන් ගෙන් දෙමළ හාඡාවෙන් ප්‍රශ්න කිරීම සිදු නොකරයි. දෙමළ ජාතිකයන්ටත් පොලිස් වාර්තා හෝ උධ්‍යාපනයන් ලබා දෙනෙන් සිංහල හාඡාවනි. ව්‍යවස්ථාවේ දක්වා ඇති පරිදි ඒවා දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි හාඡාවෙන් ලබා දීම සිදු නොවේ. බොහෝ අවස්ථාවල දී සෞදියි මෙහෙයුම්වලට සහභාගි වන පොලිස් නිලධාරීන්ට හා මුදා නිලධාරීන්ට දෙමළ හාඡා දැනීමක් නොවේ. එහෙන් සමහර අවස්ථාවලදී මුවන් ඉංග්‍රීසි හාඡා හැකියාවන් යුත් බව දක්නට විය. කෙසේ වුවත් බොහෝ විව සෞදියි මෙහෙයුම් අවස්ථාවල හාවිත වුයේ සිංහල හාඡාවයි. බහුතර දෙමළ ජනනාවට සිංහල හාඡාව හැසිරවිය හැකි විය.

විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ දී එය දෙමළ හාඡාවෙන් සිදු කළ හැකි වුයේ කොළඳ දිස්ත්‍රික්කය තුළ දෙමළ හාඡාවෙන් කටයුතු කරන විවාහ ලේකම්වලු බැඳ්‍යාගෙන තිවුණු බැවිනි. විවාහයන් දෙමළ හාඡාවෙන් සිදු කළ නොහැකි අවස්ථාවල දී ඒවා ඉංග්‍රීසි හාඡාවෙන්

සියු කරනු දකිනි විය. සහතිකවල තිබා පරිවර්තන දෙමළ හාජාවෙන් ලබා ගත හැකි විය. උපත් හා මරණ සහතික සම්බන්ධයෙන් ද තත්ත්වය එට සමාන විය.

මේ ආකාරයට සලකා බලන විට ව්‍යවස්ථාවෙන් නියම කර ඇති අන්දමට දෙමළ හාජාව සමඟ ප්‍රංශවල රාජ්‍ය හාජාව සේ ස්ථාපනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ අඩු පූඩුවකම් දැක්නට ලැබේ. සහයෝගීතා පදනම්⁴ වෙනුවෙන් සමාජ දරුකා සංවිධායක මගින් පවත්වන ලද හාජා විශාලයෙන් විවිධ ප්‍රංශවල සාම්පූල ව්‍යයෙන් ගත් ආයතනවල මුළු සේවක සංඛ්‍යාව හා ඒ අතින් දෙමළ හාජා හැකිව අඩි සේවක සංඛ්‍යාව දක්වා ඇත. රාජ්‍ය හාජා පනත ස්ථාපනයේ ද ඇති වි ඇති අපනුවුදායක තත්ත්වය මෙම වෙනුවෙන් මොව පැහැදිලි වේ.

ලදානරණයක් ව්‍යයෙන් කොළඳ මහ නගර සහායේ මුළු සේවක සංඛ්‍යාව 12000 වන අතර මෙයින් දෙමළ හාජාව හැයිරිය හැකිලේ 120 දෙනෙකුට පමණි. කොළඳ මහ නගර සහා බල ප්‍රංශය තුළ මුළු ජනගහනය 650000 වේ. මේ අතරින් 41% (266000) ප්‍රමාණයක් සිංහල ජාතිකයෙන් වන අතර දෙමළ ජනගහනය 31% (200000) ද මුස්ලිම් ජනගහනය 25% (165000) පමණ ද වේ. මුස්ලිම්වරුන්ගෙන් බහුතරයකම මිශ්‍ය හාජාව දෙමළ වන අතර පසුව යවුනු සිංහල හෝ ඉංග්‍රීසි හාජාවලින් අධ්‍යාපනය ලබති. මේ අනුව බලන විට පෙනී යන්නේ කොළඳ මහ නගර සහා බල ප්‍රංශය තුළ සිංහල හා පිළිකයන්ට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් දෙමළ හාමිකයන් වෙශෙන බවයි. එහෙත් මේ තත්ත්වයට සාපේක්ෂව කොළඳ මහ නගර සහායේ දෙමළ හාජාව හැයිරිය හැකි පිටිය 1% වන් නොවේ.

නුවරඑශ්‍ය දිස්ත්‍රික්කය

නුවර එළිය දිස්ත්‍රික්කයේ දෙමළ හාජාව රාජ්‍ය හාජාවක් සේ ස්ථාපනය වීම සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල, මාම නිලධාරී කාර්යාල, ප්‍රාදේශීය සහා, උපැළුන්හ මරණ හා විවාහ ලියාපදිංචි කාර්යාල, ඉඩම් ලියා පදිංචි කිරීම් කාර්යාල, ප්‍රාදේශීය අධිකාරී ආද සිවිල් පරිපාලනයට සම්බන්ධ ප්‍රධාන කාර්යාලවල දී දෙමළ හාජාව සතුවුදායක ලෙස ස්ථාපනය වි ඇති ආකාරය පෙනෙන්. මෙයට ශේෂී ඇත්තේ මේ දිස්ත්‍රික්කයේ අදාළ කාර්යාලවල ප්‍රමාණවත් තරම් දෙමළ සේවකීන් බඳවා ගෙන තිබුවයි. එසේම පොලීස් ස්ථානවල ද දෙමළ හාජාව භූජ්‍රවන නිලධාරීන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් විය. එසේ වුවත් දෙමළ හාජාවෙන් කටයුතු කරගෙන යාමට මේ නිලධාරීන් තුළ කිහිපයම් පැකිලිමත් විය. මහජනතාව සමඟ කරන ලද සම්මුඛ සාකච්ඡාවලින් අනාවරණය වූයේ දෙමළ හාජාව හැයිරිය හැකි පොලීස් නිලධාරීන් පවා ව්‍යාපෘති බලයක් ආරුධි කර ගැනීම් සඳහා දෙමළ හාජාව හාමිත නොකර සිංහල හාජාව හාවිත කරන බවයි. (30, 31 පිටුවල 3 හා 4 වගු බලන්න.)

දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට රාජ්‍ය හාජා ප්‍රතිඵලතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සතුවුදායක අන්දලින් සිදු කර ඇති බව පෙනුයි. කෙසේ වෙතත් මහජන දැන්වීම් ප්‍රවිරු හා මහජන ඇමතිම් සිදුකරන අවස්ථාවල දී දෙමළ හාජාව තියි ලෙස ස්ථාපනය තිබුණේ නැතු. දෙමළ ජනතාවට සේවය සැපයීම් සඳහා ප්‍රමාණවත් කාර්ය මෙයිලයක සියෝග්‍රය සියාවට නැශ්වීම දැක්නට නොලැබේ. මෙය දුම්බිය ගමනාගමනයට මෙන්ම බස් ගමනාගමනයට ද අදාළ වේ.

⁴ Language Discrimination to Language Equality සහයෝගීතාව වෙනුවෙන් වන රඳනම කොළඳ 2006 පිටු 16.33 සංඡ

අධිකරණ ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට නීතිඥවරුන්ගේ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට දෙමු භාෂාවන් කටයුතු කිරීමේ හැකියාව තිබුණ්න් මූලිකියුරුවරුන්ට දෙමු භාෂා හැකියාවක් නොවිය. කෙසේ වෙනත් සිංහල යටත් පිරිසසයින් ඉංග්‍රීසි භාෂාවන් හැසිරවිය හැකි නීතිඥවරුන් පිටි නිසා මෙය එතරම් ගැටදුකාරී නොවිය. අනෙක් අතර භාෂා කෙකතාව සහිත නිලධාරීන් සිටි බැවින් ඉංග්‍රීසි හෝ දෙමු භාෂාවන් වාර්තා ලබා ගැනීම් ද අපහසු කාර්යයක් නොවිය.

සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන විට ගෙවෘතවරයා හෝ හැඳිය සම්ඟ රෝහියා ගේ ඇති සම්බන්ධතාව සහජත්ව තබා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවන් කාර්ය මණ්ඩලයක් නොමැති බව පෙනුනි. බොහෝ විට නිලධාරීන්ගේ භාෂාව වුයේ සිංහල භාෂාවයි. එහන් මිට පටහැනි අවස්ථා ද දක්නට ලැබේනි. උදාහරණයක් වශයෙන් තුවර එහිය හා වට්ටල රෝහැල්වල දෙමු භාෂාවන් කටයුතු කළ හැකි ප්‍රමාණවන් කාර්ය මණ්ඩලයක් දක්නට විය. සම්හර රෝහැල්වල දෙනවීම් පුවරු ස්ථාන නාම පුවරු ආදිය භාෂා තුනෙන් ම එසේන් නැජ්‍රහාම් දක්වා නිවිතී.

ප්‍රතිඵල සීක්රිස්තුය

ප්‍රතිඵලම දිස්ත්‍රික්කයේ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් ලේකම් කාර්යාල, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල, ග්‍රාම නිලධාරී කාර්යාල, උපත් ලියාපදිංචි කිරීම් කාර්යාල, මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තු ආදි සිවිල් පරිපාලනයට සම්බන්ධ ආයතනවල සැලකිය යුතු තරම් දෙමු භාෂාව හසුරුවන සේවක පිරිසක් විය.

පොලිස් ස්ථානවල ද දෙමු භාෂාවන් කටයුතු කළ හැකි නිලධාරීන් ප්‍රමාණවන් සංඛ්‍යාවක් විය. එසේ වුවත් පරිපාලන කටයුතු ප්‍රධාන වශයෙන් කරගෙන යාම සිංහල භාෂාවන් සිදු විය. එර්තා පවත්වා ගනු ලැබුණේ ද සිංහල භාෂාවනි. (32 හා 33 පිටුවල 5 හා 6 වගු බලන්න.)

ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය තුළ දී මාරුග ප්‍රවාහන අංශයේ දෙමු භාෂාවන් කටයුතු කළ හැකි නිලධාරීන් ප්‍රමාණවන් සංඛ්‍යාවක් විය. දුම්පිය සිංහල භාෂාවන් පරිවර්තනය මෙය සිංහල භාෂාවන් සිදු විය. එර්තා පවත්වා ගනු ලැබුණේ ද සිංහල භාෂාවනි. (32 හා 33 පිටුවල 5 හා 6 වගු බලන්න.)

අධිකරණ ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට කාර්ය මණ්ඩලයෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් දෙමු භාෂාකින්ගේ සම්බන්ධ පුරුද බොහෝ ලියකියවිලි දැන්වීම් ආකාෂි පත්‍ර නාම පුවරු ආදිය සිංහල භාෂාවන් පමණක් දක්නට ලැබේනි. අධිකරණය තුළ සිංහල භාෂාවේ සිට දෙමු භාෂාවන් දෙමු භාෂාවේ සිට සිංහල භාෂාවන් පරිවර්තන සිදු කරන පරිවර්තකයින් විය. නඩු ගොනු කිරීම හා ඇඩීම සිංහලෙන් සිදු විය. සිය සේවාලාභියාට නොවුවුහුන් මුවුන් සම්බන්ධ කටයුතු කරගෙන යාමට නීතිඥයන්ට හැකියාව නිවිතී.

සේවාවන් දෙමු භාෂාවන් සිදු කර ගැනීමට රජය විසින් ප්‍රමාණවන් පහසුකම් සපයා නොමැති වුවත් මේ පුරද්ගලයේ වෙළසන ජනතාවට දෙමු භාෂාවන් සිය කටයුතු සිදු කරගෙන යාමේ හැකියාව ඇති බව පැහැදිලි විය.

ශ්‍රීඹණාමලඟ හා විවිතිකාව දිස්ත්‍රික්ක

2001 ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද සංගණනයේ දී ශ්‍රීඹණාමල හා විවිතිකා දිස්ත්‍රික්කවල අවුරුදු දහයට වැඩි පුද්ගලයින් අතර කිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි හාභාවන් ගේ කජන ලේඛන හා කියවීම් හැකියාව ඇති අය පිළිබඳ දැන්ත වාර්තා වී නොමැත. කෙසේ වෙතත් 2001 සංගණන වාර්තාවලට¹ අනුව ජාතිය හා හාභාවට අනුකූලව මේ දැන්ත ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමින් රාජ්‍ය හාභා කොමිසය විසින් නිකුත් කර ඇත. (34 පිටුවේ 7 වැඩි බලන්න.)

කෙසේ වෙතත් විවිතියා හා ශ්‍රීඹණාමලය යන දිස්ත්‍රික්ක දෙකෝම් දෙමළ හාභාව රාජ්‍ය හාභාවක සේ ස්ථාපනය කිරීම යහපත් මට්ටමක පවතියි. මේ දිස්ත්‍රික්ක දෙකම් ව්‍යවස්ථාපුකූලව පරිපාලන හාභාව සේ දෙමළ හාභාව පැවතිය යුතු බවට නම් කර ඇති උතුරු පළාතට අයන් දිස්ත්‍රික්ක වී. කෙසේ වෙතත් මේ පුද්ගලවල කිංහල හාභාව සහා කරන පුද්ගලයින්ට ඩිය වාර්විද්‍යාත්මක අධිකිවාසිකම් තුළකි විදිමට හැකි වන්නේ ද යන බව සොයා බැඳිය යුතු කාරණයකි. ඒ සම්බන්ධයෙන් විමසා බැලීමේ ද පෙනී යන්නේ මේ පුද්ගලවල කිංහල හාභාවන් සටුතු කළ හැකි නිලධාරීන් ප්‍රමාණවත් තරම් සංඛ්‍යාවක් සිටින බවයි. ඒ නිසා මේ පුද්ගලවල දී කිංහල හාභාවක් අධිකිවාසිකම්වලට තරජනයක් වී නොමැත.

පොලිය හා ආරක්ෂක අංශයන් සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට ශ්‍රීඹණාමල හා විවිතියා දිස්ත්‍රික්කයන් නි ඉහත දැක්වූ ක්ෂේත්‍රයේ දී දෙමළ හාභාව ස්ථාපනය විමේ අඩුපාඩි දැක්නට ලැබේ. මෙය යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ තරම් බරපතල නොවුවත් තව දුටුවත් තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීමට කටයුතු කළ හැකිය.

දැනට තැබූ හැකිවය ඇති වීමට ගෙවීම්

ඉහත දැක්වූ තත්ත්වය ඇති වීමට හේතු කිහිපයක් බලපෑ හැකිය. රාජ්‍ය හාභා පනත ස්ථාපනය කිරීමට නීතියාකාර කුරුවීමක් නොකිනි. මෙහි අපේක්ෂාවත් මුදුන්තත් කර ගැනීම සඳහා වන ව්‍යුත්ලේඛ හා ශ්‍රීයාමර්ග බලාත්මක නොකිනි. ප්‍රමාණවත් තරම් මුදල් හා සම්බන්ධ වෙන් කර නොකිනි. රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීමේ දී සිදුවන අසම්බුද්ධිතාව. ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිඵලත්තිය රාජ්‍ය හාභා ප්‍රතිඵලත්තිය සමඟ අනුකූල නොකිනි. මේ හේතු කිහිපයක් සේ දැක්වීය හැකිය.

රාජ්‍ය සේවයට පුද්ගලයින් බඳවා ගැනීමේ දී රාජ්‍ය හාභා ප්‍රතිඵලත්තිය ශ්‍රීයාත්මක කිරීම පිළිබඳ එතරම් අවධානයක් යොමු කර ඇති බවක් දක්නට නොමැත. එසේම රාජ්‍ය සේවකයින්ගේ මාරුවීම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන විට ද රාජ්‍ය හාභා ප්‍රතිඵලත්තිය කෙරෙහි අවධානය යොමු කර නොමැත. එකිනෙකින් වෙනස් මෙවී හාභා සහිත පුද්ගලයින් රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීමේ දී සිදු කෙරන ශ්‍රීයා මාරුගය තුළුදු පදනමකින් යුත් සම්බුද්ධ නොවන එකක් සේ දැක්වීය හැකිය. මෙහි දී කිංහල හාභාව මට්ට හාභාව සේ පවතින පුද්ගලයින් වැඩි ප්‍රමාණයකුත් දෙමළ හාභාව මට්ට හාභාව සේ පවතින යුත් ප්‍රමාණයකුත් රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීම සිදු වී ඇතු.

¹ රාජ්‍ය හාභා කොමිසයම් නිර්දේශයෙන් පිළිබඳ අවබෝධන මිවිසුම 2005 පිටු 34.39

රාජ්‍ය සේවය තුළ සිංහල හාංචි කතා කරන පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව එහි සිටින දෙමළ හාංචිකයින් සංඛ්‍යාව ඉකම්වයි. මේ නිසා ම දෙමළ හාංචිවෙන් කටයුතු කළ හැකි නිලධාරීන්ගේ හිගහමක් දිය හැකිය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දැනට ප්‍රමාණවත් සේවක සංඛ්‍යාවක් එසේත් තැනැම් තැනැම් අවශ්‍ය ප්‍රමාණවත් විඩි, සේවක සංඛ්‍යාවක් සිටින ආයතනවලට ද දෙමළ හාංචිවෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා නිලධාරීන් අවශ්‍ය වී ඇත. උදාහරණයක් වශයෙන් කොළඹ මහනගර සහාව යටතේ ඇති නිටිම් සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ දෙමළ හාංචි සාංචිලිය හැකි එක සහා නොමැතු. විවිධ සේවා සඳහා බඳවා ගැනීම් සිදු කිරීම් ප්‍රතිඵලන්හි ක්‍රියාත්මක කිරීම් දී ව්‍යවස්ථාවේ දක්වා ඇති අන්දමට රාජ්‍ය හාංචි ප්‍රතිඵලන්හිය කෙරේ ඇවතානය යොමු කිරීමක් කරනු දක්නට නොලැබේ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රාජ්‍ය සේවය තුළ දෙමළ හාංචිවෙන් කටයුතු කළ හැකි නිලධාරීන්ගේ හිගයක් දක්නට ලැබේ.

ව්‍යාපිදියාත්මක වශයෙන් සූජනරයක් වන ජනතාවගේ ඇයිතිවායිකම් සම්බන්ධ ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් නීති හා විධි විධාන ස්ථාපනය කිරීම් කාර්යයෙහි ලා රාජ්‍ය හායකින් විසින් දක්වන පැකීලිම මෙයට හේතු දූටා වන්නට පුවත්‍යන. මේ සඳහා අවශ්‍ය කුඩාවීම හා උනන්දුව තිබුණ ද එවා ප්‍රායෝගික වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමක් සිදු නොවන්නේ නම් රිසින් එලක් නොවේ. ප්‍රායෝගික වශයෙන් ක්‍රියාත්මක විමේ දී ප්‍රමාණවත් අරමුදල් වෙන් කිරීම සුඩු පුද්ගලයින් බඳවා ගැනීම අවශ්‍ය උපකරණ මිලදී ගැනීම නිරික්ෂණ පද්ධති ඇති කිරීම අරමුණු විසින්වා ගැනීම අනිමතාරථ ඉවු කරගැනීම උදෙසා කාල නියමයන් සකස් කර ගැනීම ආදි පියවර ගත හැකි අතර එවා ඉහත දැක්වූ පියවරවලට පමණක් සිමා නොවිය යුතුය.

එසේම කළුන් දක්වූ පියවර ක්‍රියාත්මක විම තහවුරු කිරීම වෙනුවෙන් වශයෙහිව යුතු නිලධාරීන් පත් කිරීම ද අවශ්‍ය. එමෙන්ම මෙම පියවර නියිතාකාරව ක්‍රියාත්මක නොවන්නේ නම් එම පියවර ක්‍රියාත්මක කිරීම් වශයෙහි සහිත නිලධාරීන්ට එරෙහිව කටයුතු කිරීම ද රැය සතු වශයෙහි. මේ ආකාරයෙන් කටයුතු නොකළාත් එනම් වුවුලේඛ එලදායී ලෙස ස්ථාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් සැලැකිලිම්ත් නොවෙමින් වුවුලේඛ නිකුත් කිරීම පමණක් සිදු කළ නොත් එවායින් එලක් නොවනු ඇත.

රාජ්‍ය හාංචි ප්‍රතිඵලන්හිය ස්ථාපනය කිරීම් ක්‍රියාවලියෙහි ලා අමාත්‍යංශ ලේකම්වරුන් දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් හා වෙනත් ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ පාර්ශවයෙන් කැපෙවීමක් හා උනන්දුවක් නිශ්චිත යුතු වේ. මේ කාරණය සම්බන්ධයෙන් ඔවුන් අතරින් බොහෝ දෙනෙක් උනන්දුවක් නොදැක්වන බව පැහැදිලි කරුණකි.

මේ සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය හාංචි කොමිෂන් විරෝධාන සහාපති මෙසේ පවසයි.

"රාජ්‍ය හාංචි ප්‍රතිඵලන්හිය ස්ථාපනය කරවීම් කටයුත්තෙහි ලා කළමනාකරණ මට්ටමේ සිටින සම්බන්ධ නිලධාරීන් නොසලකා හරින බව හා ප්‍රමාණවත් තරම් උනන්දුවක් නොදැක්වන බව බොහෝ විව දක්නට ලැබේ. 1997 දුනී මස 30 වෙනිදා ජනාධිපති වනුදීකා කුමාරතුංග විසින් අමාත්‍යංශ ලේකම්වරුන්ට හා දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන්ට පිටපත් සහිතව සියලු අමාත්‍යවරුන්ට වෙන නිකුත් කරන ලද වුවුලේඛ ත්‍රිමත් අක්‍රිය තත්ත්වයේ ප්‍රතිඵලිය. මෙම මූලිකාංග ස්ථාපනය කිරීමෙහි ලා දක්වා ඇති උදායින්වියට හේතු කටයුදු? මේ තුළින් පැමිණිය හැකි එකම තාරකික නිශ්චාරු වනන් පසුගිය වසරේ

අදාළ නිලධාරීන්ගේ පාර්ශ්වයෙන් ප්‍රමාණවත් තරම් කැපවීමක් නොහිටි බවයි.”

රාජ්‍ය හාංසා ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කිරීම වෙනුවෙන් ව්‍යව්‍යික අයවැය වාර්තාවත් අරමුදලක් ඉල්ලා සිටිමට අමාත්‍යාංශයක් යටතේ අති දෙපාර්තමේන්තුවක් හෝ වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයකට හැකියාව ඇතු. මෙම හැකියාව 2003 සිට ඇති කර තිබේ. අයවැය මගින් වෙන් කරන මේ මුදල් අවශර උපකරණ මිලදී ගැනීමට කොන්ත්‍රාත් කුමයට පරිවර්තනයන් ලේ හා අවශ්‍යතා අනුව සෙසු පුද්ගලයින්ගේ සේවාවන් ලබා ගැනීම නාටුවරු සකස් කිරීම හාංසා පත්ති සංවිධානය කිරීම ආදියට ගොඳා ගත හැකි වේ. ගෙස් වෙනත් මේ සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යාංශ දෙපාර්තමේන්තු හා සෙසු ආයතන අනුෂ්‍යතා කරන්නේ උදායින ප්‍රතිපත්තියකි.

2004 වර්ෂයේ අයවැය මගින් තක්සේරු කරන ලද ආයතන 958 ක් අතරින් මූල ප්‍රතිපාදන වෙනුවෙන් අයදුම් කර තිබුණ් ආයතන 114ක් පමණි. මේ සඳහා වෙන් කෙරුණු මූල මූදල රුපියල් 215400ක් විය. 2005 වර්ෂය වන විට මේ සංඛ්‍යාවේ සූල් වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණු අතර එය 200ක් වශයෙන් පැවතිණි. 2006 වර්ෂය වන විට එම සංඛ්‍යාව 226 දක්වා වර්ධනය විය. 2005 වර්ෂයදී වෙන් කෙරුණු මූදල රුපියල් 12855000ක් සූ අතර 2006 දී රුපියල් 15136000ක වෙන් කෙරුණි.

ඉහත දැක්වූ තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් අවධානය ගොමු කරමින් රාජ්‍ය හාංසා කොමිසම් සඟාපනිතුමා පවතින තත්ත්වය ගැන මෙයේ ප්‍රකාශ කළේය.

”මේ සියලුලන් ම පෙනී යන්නේ රාජ්‍ය හාංසා ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කිරීමේ කාර්යයෙහි ලා සම්හර නිලධාරීන් තුළ ඇති අවශ්‍යතාව කිහිපෙන් ම නොසැහැන බවයි. ඇත්ත වශයෙන් ම අප විසින් සිදු කරන ලද හාංසා විගණකයේ දී අනාවරණය යුතුයේ මේ කාර්යය සඳහා මූදල ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇති බව පිළිබඳව බොහෝ ප්‍රධානීන් නොදුන සිටී බවයි. මගින් හෙළි වන්නේ සම්හර නිලධාරීන් මේ සම්බන්ධයෙන් කිහිම සැලකීමක් තොක්ක්වන බව හා රාජ්‍ය හාංසා පනත එලදායී ලෙස ස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීමට සම්හර නිලධාරීන් ගේ කිහිම උනන්දුවක් නැති බවයි.”

සම්හර දෙපාර්තමේන්තු වාර්ශිද්‍යාත්මක වශයෙන් සූල්තරයක් වන ජනතාවට සේවය සැපයීම සඳහා සිය ය සේවකයින්ට දෙමළ හාංසා පුහුණුවක් ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් උනන්දුවක් දක්වා ඇති ආකාරය පෙනේ. මේ අතර දෙවන හාංසා පුහුණුවක් ලැබූ නිලධාරීන් විවිධ ජ්‍යෙන් නිසා දෙවන හාංසාවක් දාන සිටීමේ අවශ්‍යතාවත් තොමැනි පුද්ගලවල මාරු කර නැරීම සිදු සූ අවස්ථා දක්නට ලැබේ. සම්හර විට මේ පුද්ගලවලට දෙවන හාංසාවක් දාන සිටීමේ අවශ්‍යතාවක් තොවේ. දෙවන හාංසාව හාංසා කිරීමට අවස්ථාවක් තොලුවේ නිසා මේ නිලධාරීන්ට කළීන් උගේ හාංසාව අමතක වී යාම සිදු වේ.

රාජ්‍ය හාංසා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් රාජ්‍ය සේවකයින් වෙනුවෙන් දැඩි ඉගැන්වීමේ වැඩිහිටින් ස්‍රීංචර්මක කරමින් සිටීමි. දෙවන හාංසාවක් හා තොවන හාංසාවක්

“Obligations and Commitment of State Officials in Implementing the Official Languages Policy” වැඩුණුවේ දී රාජ්‍ය හාංසා කොමිසම් සඟාපනි රාජ්‍ය කොළඹලේ මහතා ගේ ප්‍රකාශය

ඉගෙනිමට පහසුකම් සලජ්වා තිබිය දී අවශ්‍ය හාමා හැකියාවන් ලබා ගන්නේ ද යන්න ගැටුවකි. මක් නිසාද යන් මුළුන් දෙවන හා තෙවන හාමා ඉගෙනිම සඳහා යොමු එන්නේ අදාළ හාමාවන් කටයුතු කරගෙන යැම්ම වධා උසස්වීම් හා වැළුප් වර්ධන අපේක්ෂාවන් වන බැවිති. මෙම පන්ති මගින් මුළුන් තුළින් අපේක්ෂා කරන මට්ටමට වධා ඉහළ මට්ටමක් සැබුවන්ම අපේක්ෂා කළ යුතු වේ. එසේම මෙම පන්තිවල දී ගැන්වෙන හැකියාවන් දෙවන හාමාවන් කටයුතු කරගෙන යාමට හා මහජනතාවේ අවශ්‍යතා සැවිරීමට ප්‍රමාණවන් ද යන්න සොයා බැලිය යුතු වේ. රාජ්‍ය හාමා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් යොදා ගනු ලබන විෂය මාලාව ද විවාදාත්මකය.

තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව සඳහන් කරන අත්දමට මේ දෙපාර්තමේන්තුවට බඳවා ගන්නා සේවකින්ට තෙවුනාකින හැකියාව තිබිය යුතු වේ. සියලුම සරීර තනතුරු සඳහා මෙය අනුච්චත කාරණයකි. එහෙත් මෙම ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රායෝගික වශයෙන් හාමාවයේ නොමැතු. දෙවන හාමා හැකියාව සම්බන්ධයෙන් මුළුන් විභාගයකට පෙනී සියලු යුතු වුවද මේ හාමා හැකියාවන් වර්ධනය කිරීමට හා පවත්වාගෙන යැම් සඳහා නිසි ක්‍රියා මාර්ග නොවේ.

ප්‍රථමරයක් වන දෙමළ හාමාවක් දෙවන හාමාවක් ඉගෙනිමට උනත්දුව දක්වන ඇයුරු පහැදිලිව පෙනේ. බොහෝ රාජ්‍ය සේවකින්ට දෙමළ හාමාව හැකිරිය නොහැකි තිසා රුතු පත්‍ර සම්බන්ධ කටයුතු කිරීමේ දී සිංහල හාමාව දන සිරීම අනුච්චත බිව වන මතය මේ ප්‍රව්‍යානාව ඇති විමට සේතු වූවා වන්ට ප්‍රථමින. මෙය උතුරු නැගෙනහිර හැර සෞජ්‍ය ප්‍රදේශවල වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබේ. රජයේ කටයුතු වශයෙන් සිංහල හාමාවන් සිදු වේ. උතුරු නැගෙනහිර හැර සෞජ්‍ය ප්‍රදේශවල දී අභ්‍යන්තර දුන්තිම් විවෘත වේ. එහෙත් වැදගත් උයියාවිලි මහජනය වෙන ඉදිරිපත් කිරීමේ දී හාමා තුනෙන්ම ඉදිරිපත් වනු දැකිය හැකිය. හාමා ප්‍රතිපත්තිය සේරාපනය කිරීම සඳහා නිසි රෙගුලාසි ක්‍රිවුන ද රාජ්‍ය ආයතන වල නොසැලුකිමින් බව හා සානාත්මක ආක්ලේ තිසා එය නිසියාකාරී සේරාපනය නොවන ආකාරය පෙනේ.

දිවයින් වෙසන ප්‍රථමර දෙමළ ජනතාවට සිය එදිනදා කටයුතුවලදී දෙමළ හාමාව හාවින කිරීමේ හැකියාව තිබිය යුතු වේ. එහෙත් බොහෝ විට සිදු වන්නේ දෙමළ ජනතාව සිය කටයුතු වධාත් කාර්යක්ම ලෙස ඉටු කර ගැනීම සඳහා සිංහල හෝ ඉංග්‍රීසි හාමාව හාවින කිරීමට සින හදා ගැනීමයි. රාජ්‍ය හාමා පනත නිසි ලෙස සේරාපනය නොවීම තිසා පිබාවට පත් ව සිටින වාර්ෂිකාත්මක වශයෙන් ප්‍රථමරයක් වන පිරිස නිතරම නගන මැයිෂිල්ලක් වන්නේ හාමා ගැටුපු පිළිබඳ දක්වන අසංවේදිනාවයයි. ඔවුනු සිය අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් වෙතින් සිටින අතර සිය හාමාවන් රජයේ සේවා සැපයිය යුතු බවට ඉල්ලීම් කරමින් සිටිති.

මෙම අධ්‍යනයේ ප්‍රතිඵල තුළින් අනාවරණය වූ තවත් කරුණක් වන්නේ දෙමළ හාමාව දෙවන හාමාවක් හෝ තෙවන හාමාවක් සේ ඉගෙනිමට වාර්විදාත්මක වශයෙන් බුදුතරය වන සිංහල ජනතාව ඉල උනත්දුවක් නොමැති විමයි. මුවන්ට සිය කාර්යාලවලදී දැනට පවතින හාමා ගෙනතාව උපයෝගී කරගෙන කටයුතු සිදු කරගෙන ය හැකි අතර දෙමළ හාමාව එසේන් නැත්තම් ඉංග්‍රීසි හාමාව ඉගෙනිම් අවශ්‍යතාවක් මුවු නොදැකිනි. වෙනත් හාමා දන සිටිම තිසා මුවන්ට ලැබෙන ප්‍රතිලාභයක් නොමැති. එමත් ම දෙවන හාමාවක් හෝ තෙවන හාමාවක් නොදා සිටිම තිසා මුවන්ට සිදුවන අවාසියක්

ද නොවේ.

මෙයට පැහැදිලි උදාහරණයක් සේ ශ්‍රී ලංකා පොලිස් සේවයේ නිලධාරීන් දැක්වීය හැකිය. දහන්න්ලන සංගමිනයේ පරිවර්ත්දයකට අනුව පොලිස් සේවයේ පලමු උසස්වීම ලබා ගැනීමට නම් පොලිස් නිලධාරීයෙක් යිය මටි බස නොවන වෙනත් හාජාවක සකකාව ලබා ගෙවුණු වේ. එමෙන්ම ඊ උග උසස් විම සඳහා තෙවන හාජාවක සකකාව ලබා ගෙවුණුය. මේ හාජා තුන සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. කෙසේ වෙනත් පොලිස් නිලධාරීන්ට උසස් විම ලබා දීමි දී මෙය සැකිල්ලව නොගැනේ. මෙහිදී ව්‍යවස්ථා නියෝගයන් උදේශනය වී ඇති ආකාරය පෙනේ. මේ හැරුණු ලකාට දෙවන හාජාවක් සේ දෙමළ හාජාව ඉගෙනීම නිසා යිය තත්ත්වය පහත වැවත් ආකල්පයක් සමඟ රැසවකයන් තුළ වේ. තමාට කිමිල රැක්ස් ප්‍රෝටනයක් නොමැති හාජාවක් ඉගෙන ගේන්නේ ඇයි ද යන්න මුළුන්ප ගැඹුවකි.

අනෙක් අතට රාජ්‍ය ආයතන සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී සහන්තිවේදන කටයුතු සඳහා යිය හාජාව ගැනීමට දෙමළ ජනතාව තුළ කිසියම් පැකිලිමක් වේ. දෙමළ හාජාවෙන් සහන්තිවේදන කටයුතු සිද කිරීම තමාට අවාසිදායක ලෙස බලපාන බවත් මේ ජේතුව නිසා යිය කටයුතු පාලා තුනටත් යුතුන් තුළ මතයක් වේ. යිය කටයුතු කිහිනීන් ඉතු කරගැනීම සඳහා යිය මටි බස නොවන හාජාවකින් වෙනත් අයෙකු ලබා ලේඛන කටයුතු කරවා ගැනීමට මුහු පෙළස් කිරීම්.

නිරදේශයන

මෙම කොටසේ දී ජනනාවලේ වාර්විද්‍යාත්මක අයිතිවාසිකම් හඳුනාගෙන ඒවා තුන්හි විදිම්ප හා බලාප්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් ද එම අපේක්ෂිතාරථයන් කරා ලාභ වීම සඳහා වන කෙටි කාලීන මධ්‍යම කාලීන හා දිරිස කාලීන උපාය මාර්ග ගැනීද අවධානය යොමු වේ. කෙකොට් ලෙනත් ශ්‍රී ලංකාව බුනු හාමික බුනු පානික හා බුනු ආශ්‍රික රටක්ස යන කාරණය අවධාරණය කරනීන් යියදු ජනනාවස්වල වාර්විද්‍යාත්මක හා සංස්කීර්ණ අයිතිවාසිකම්පලට ගැනී කරනීන් අන්තර්ජාතික මානව කිමිකම් පිළිබඳ ද සම්මතයන්ට අනුකූලව මෙම යෝජනා සකස් වී තිබේ. එමෙන්ම මෙවා රටවේ ජනනාවට වාර්විද්‍යාත්මක අයිතිවාසිකම් පුරුණ වශයෙන් ඩුක්කි විදිම් අවස්ථාව ලබා දීම සඳහා පිළිගෙන ඇත.

කිමිකම් තාක්ෂණ කරගෙන ක්‍රේවියයක්

මෙම රට තුළ වෙළසන ජනනාවලේ වාර්විද්‍යාත්මක අයිතිවාසිකම් හඳුනාගැනීම සඳහා ඉනාම පුදුයු ක්‍රියාමාර්ග වත්තන් කිමිකම් පදනම් කරන්න ප්‍රවේශයක් තුළින් එයට යොමු විෂයී. ව්‍යවස්ථා විධාන සකස් කිරීමේ දී මෙවන් දැක්මක් යින් හි තබාගෙන කටයුතු කරන්නේ නම් එමගින් යියදු දෙනාගේ වාර්විද්‍යාත්මක අයිතිවාසිකම් සුදුකෙනු ඇති අතර ඒවා පුරුණ වශයෙන් ඩුක්කි විදිම්ව ද හැකි වනු ඇතුළු ඇත. මේ අනුව රට තුළ වෙළසන ජනනාවලේ වාර්විද්‍යාත්මක අයිතිවාසිකම් හඳුනාගෙන සේවාපනය කිරීම සඳහා කිමිකම් පාදක කරගෙන ගොඩනැගෙන ප්‍රවේශයක් අවශ්‍යවන අතර වාර්විද්‍යාත්මක අයිතිවාසිකම් පුරුණ වශයෙන් ඩුක්කි විදිම් පුදුක්කේ පරිපාලන වාර්ය හෝ දේශපාලන අවස්ථාවාදය එසේන් තැන්නම් උපාය මාර්ග මත පදනම් නොවා යුතුය.

වාර්විද්‍යාත්මක අයිතිවාසිකම් පුරුණ වශයෙන් ඩුක්කි විදිම සඳහා වන කිමිකම්

පදනම් කර ගත් ප්‍රවේශයක් යන්හෙත් අදහස් වන්නේ කුමක්ද? පුරවැසියන් ජේ දාජ්ට්‍රී කොශයෙන් සලකා බලමින් සිංහල දෙමුල හා ඉංග්‍රීසි හාභාවන් පම්බන්ධයෙන් ජාතික පනතක් සකස් කිවීම මෙහිදී අදහස් වේ. මෙහිදී පරිපාලන උපාය මිරිගවල හෝ දේශපාලන වාසිවල දායාරී කොශයෙන් තොබැඳිය යුතු වේ. ජාතික පනත හා ඒ හා සම්බන්ධ පුරවැසියන් මෙහි දී ප්‍රධාන වශයෙන් අවධාරණයට ලක් විය යුතු අතර පරිපාලන තත්ත්වයේ එසිවලට ලැබෙන්නේ රට පහතින් ටු ස්ථානයකි. එමෙන්ම පරිපාලන වාසි අලේක්සාවන් පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ තොසලකා හැරීම කළ තොගැකි වේ.

ප්‍රායෝගික වශයෙන් සැලකු කළ ඩිමිකම් පාදක කර ගත් ප්‍රවේශයක දී එනැම පුරවැසියෙකුට තමාට අභිමත හාභාවකින් සේවය ලබා ගැනීමට හැකි වේ. එසේම තමාට අභිමත හාභාවකින් සිය කටයුතු කරගෙන යැමිලි හැකියාවද ඔහුට හෝ ඇයට ලැබෙනු ඇත. සේවාව ලබා ගෙන්නේ කුමනා අංශයකින් ද යන බව හෝ සේවාව ප්‍රසාදය ලබන්නේ තු ගෝලීය වශයෙන් කුමනා පුද්ගලයකින් ද යන විභ තොසලකින් පුරවැසියන්ට අභිමත හාභාවකින් සේවය සැපයීමට මෙහිදී රජය බැඳී සිටිනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන්ගේ හාභා අයිතිවාසිකම් බලාපත්‍රක කරමින් හඳුනාගැනීමට ඩිමිකම් පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයෙන් ඉඩකඩ සැලුමයයි.

කිහිපා අයෙකු විසින් ස්ථාධීන වශයෙන් හෝ සිය ප්‍රජාව සමග එක්ව ගත් කළ සංස්කෘතික අධ්‍යාපනික ආර්ථික දේශපාලනික හා සිවිල් අයිතිවාසිකම් හා සම්බන්ධ හිමිකම් පුරාණ වශයෙන් තුළකි විදිනු ලැබීම හා සම්භා සිය හාභාවන් කටයුතු කිරීමට හැකි වීම හා සේවාපන් ලබා ගැනීමට හැකි වීම සැම්පාපන් ලබා ගැනීමට හැකි පරිතියි. අනෙක් අනව කිහිපා අයෙක් විසින් අනෙක් පුද්ගලයන්ගේ අයිතිවාසිකම්පලට ගරු කරන විට එහි දී ස්ථාවාචකව ම පිළුවෙළ අයිතිවාසිකම්වලට පෙරදා ගරු කරනු ලැබීම්ත් සුරක්ෂිත කරනු ලැබීම්ත් සිදු වේ. එසේම යෙමෙනු එම ප්‍රායෝගික ප්‍රායෝගික අයිතිවාසිකම් යටපත් කිරීම හා තොසලකා හැරීම නිපා අසම්යා හා මෙවරය රට පුරා පැවිත්‍ර සාම ගෝනුවන් ගැඹුම් ඇති වීම වැළැකටිය තොගැක. රට තුළ විවිධ ප්‍රකාවන් අතර සාමය ඇති කර එය තිරසාර ලෙස ප්‍රත්‍යාග්‍ය ගැනීමට හාම් විවිධ පුරාවන්ට අයන් ජනනාව ඔවුන්නොවුන් සමග මනාව සන්නීවේදනය කරන, ඔවුන්නොවුන් භෞදිත් හැඳුනා, ඔවුන්නොවුන් අතර මනා අවබෝධයක් ඇති, එකිනෙකාට ගරු කරන පුද්ගලයින් බවට එන් කිරීම ආදි ප්‍රායෝගික තියාමාරු උපයෝගී කර ගත් හැකි වේ.

දිර්ක කාලීන උතාය මාර්ග

රට තුළ වෙශයන විවිධ ප්‍රජාවන්ගේ හාභා අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් දැනට ව්‍යවස්ථාවේ දක්වා ඇති විවිධාන ඉහාන දක්ෂී මූලධර්මයට අනුකූල වන සේ සංස්කෘතිය කළ යුතු වේ. එසේ තොප්පන ගොන් ශ්‍රී ලංකාවික පුරවැසියන්ගේ හාභා අයිතිවාසිකම් තුදෙක් කොට්‍ර සමාලෝචනයකට පමණක් බඳුන් කරමින් පරිපාලන වාසි හා හෝ දේශපාලන උපාය මාරු ඉදිරියට ගෙන ඇති බව එයින් අර්ථවන් වනු ඇත.

ව්‍යවස්ථා සංස්කෘති

මේ සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට විවිධ පුද්ගලයන්ගේ තිළ මට්ටමින් වන බාධිනාව හා පෙරාදැකික බාධිනාව මත පදනම් වෙමින් විවිධ සන්දර්භයන් තුළ දී විවිධ පුද්ගලයන් වෙනුවන් විවිධ හාභා හාවන කිරීම අභිලාභ වශයෙන් තොප්පනියි. එමෙන්ම ම කිහිපා පුද්ගලයෙකු ස්ථානගත වි සිටින පුද්ගලය තුළක් වශයෙන් සලකා බලමින්

විවිධ සන්දර්භයන් තුළ දී විවිධ පුද්ගලයන් වෙනුවෙන් විවිධ හාංස හාවිත කිරීමන් මෙහි දී අදහස් නොවේ. මෙය පරිපාලන හා තිකිම් පැදනම් කර ගත් පුවෙශයකට අනුකූල විම වැදුන් වන අතර වාර්තා පිළිබඳව සලකා බැලිය යුත්තේ සේවාලාභියාලේ දාශටී කෙත්තයෙනි. රටේ සියලුම පුරවැයියන්ට වාර්ථිදාන්මක අයිතිවාසිකම් පුරුණ වශයෙන් තුළකි විදිමේ නිශ්චය තිබිය යුතු අතර හාංස තුන අතරින් තමාට අනිමත විනෑම් හාංසකින් සේවා ලබා ගැනීමේ හැකියාව තිබිය යුතු වේ. මුහුදේ හෝ ඇයේ හාංස අයිතිවාසිකම් ඒ තැනැත්තා ජ්‍යානගත වී සිටින තුළගේලිය පුද්ගලය ගත් සේවා ලබා ගන්නා ආයතනය කුමන අංශයකට අයන් ද යන්න මත පදනම් නොවිය යුතුය. විනෑම් ශ්‍රී ලංකිකයෙකුට තවා ජ්‍යානවලන පුද්ගලය කුමක් වුවත් තමා සේවාව ලබා ගන්නේ කුමන අංශයකින් පුවෙන වශයෙන් සිය වාර්ථිදාන්මක අයිතිවාසිකම් තුළකි විදිමේ හැකියාව තිබිය යුතු වේ.

හාංස රිශ්චිත වූ ජාතික කුත්‍රිකත්වයන්

සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යන හාංසවල තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් වන ජාතික ප්‍රතිපත්තියක දී මේ හාංස තුනම රාජ්‍ය හාංස වශයෙන් තුළනාගැනීම වැදුගත්ය. ඉංග්‍රීසි හාංසව රාජ්‍ය හාංසවක සේ තුළනාගැනීම සම්බන්ධයෙන් කිහිපයම් අසභුටක් හෝ අකම්ප්‍රත්තාක් ඇත්තම් යටත් පිළිපෙනින සිංහල හා දෙමළ යන හාංස දෙකකුන් ද්‍රව්‍ය පුද්ගලවල රාජ්‍ය හාංස වශයෙන් පිළිගත යුතු වේ. විවිධ සන්දර්භයන් තුළ සිටින විවිධ පුද්ගලවලට අයන් විවිධ පුද්ගලයින්ට එකිනෙකාට වෙනස් ආකාරයෙන් වාර්ථිදාන්මක අයිතිවාසිකම් සැපුම් ඉතා සංකීර්ණ හා හැකිරීම් අඩහස් හියවලියන් වේ. එමෙන්ම අත්තරජාතික සම්බන්ධාත් හා පිළිගැනීම්පාලව අනුකූලව ජනනාවගේ හාංස හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් තුළනාගැනීමක් මෙහි දී සිදු නොවේ.

ද්‍රව්‍යයෙන් හියාත්මක වන මූලික තිනිය මගින් මුහුන් තුළගේලිය වශයෙන් සිටින්නේ කුමන පුද්ගලයකද යන කාරණය හෝ පුවෙන් සේවා අපේක්ෂා කරන්නේ කුමන ක්ෂේරුයකින් ද යන කාරණය පිළිබඳ තොසලකමින් රට තුළ වෙශෙන සිංහල හාමික දෙමළ හාමික හා ඉංග්‍රීසි හාමික පුරවැයියන්ගේ සම්පූර්ණ වාර්ථිදාන්මක අයිතිවාසිකම් තුළනාගැනීම්ව පියවර ගත යුතු වේ. පුරු ජාතිකයින් ඇතුළු සියලුම පුරවැයියන්ගේ වාර්ථිදාන්මක අයිතිවාසිකම් සේවාලාභියන්ගේ දාශටීකෙත්තයෙන් සලකා බලුම් සරලව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

කළීන් දකුවූ මූලධර්මය තුළ සිට කටයුතු කිරීමෙන් රටේ විනෑම් පුරවැයියෙකුට රාජ්‍ය ආයතනවලින් ප්‍රතිනි රාජ්‍ය හාංස තුන හෝ දෙක අතරින් තමාට අනිමත හාංසකින් සේවය ලබා ගැනීමේ හැකියාව ලැබේනු ඇත. මේ නිසා විවිධ සන්දර්භයන් තුළ දී හා විවිධ පුද්ගලවල දී වෙනස් හාංස හාවිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් ඇති නොවේ. මේ මගින් තිනිය, පරිපාලනය, රාජ්‍ය සේවාවට ඇතුළු විම, අධ්‍යාපනය, සන්නිවේදනය. අධිකරණය අදි ක්ෂේරුවල දී දැනට ප්‍රතිනි ආකාරයට විවිධ හාංස හාවිත කිරීම වෙනස් කාර්යක්ම කුමයක් ආදේශවනු ඇත.

විනෑම් පුරවැයියෙකුට සිය කටයුතු සිදු කර ගැනීමේ දී තමාට අනිමත හාංසක් හාවිත කිරීමෙන් හාංස තුනන් විනෑම් හාංසවක් රටේ විනෑම් පුද්ගලයක හාවිත කිරීමෙන් අයිතිය තිබිය යුතුය. මුහුට හෝ ඇයට පිටපතක් ලබා ගැනීමට අවසර ඇති වාර්තා මුහුට හෝ ඇයට අදාළ වන තීල උයකියලි ආදිය සම්බන්ධ වූ වාර්තා ඒ පුද්ගලයාට අනිමත හාංසකින් ප්‍රතිනි ගැනීමට හැකියාව තිබිය යුතුය. එමෙන් ඒ පුද්ගලයා සම්බන්ධයෙන් සැලකු කළ වාර්තා තබා ගන්නා කටයුතු සිදු කෙරෙන පරිපාලන හාංස මුහුට අනිමත

හාජාව විය යුතුය. එමෙන්ම පුරවැසියන්ට නීත්‍යනුකූලව ලබා ගත නොහැකි පියකියටිලි සම්බන්ධ වාර්තා හෝ දත්ත ඕනෑම හාජාවින් පවත්වා ගෙන යා හැකිය. එනම් අදාළ පුද්ගලයාගේ මටි හාජාවෙන් හෝ මුහුට අනිමත වෙනත් හාජාවින් පවත්වාගෙන යුම සිදු කළ හැකි වේ.

හාජාව සම්බන්ධයෙන් ඉහතින් දක්වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හා හාජාවන් හි තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් දැනට පවතින ව්‍යවස්ථාව හා නොහැක පසුවම් වෙනස් කිරීමට රජය පාරේස්වයෙන් හාරුදර වශයෙන් තිබේ. තව යුත්ත දැනට බොහෝ රජයේ ආයතනවල දත්තට ලැබෙන ඒක හාජාව තත්ත්වය වෙනස් කරමින් කිහින් පරිවිෂේෂයන් හි සඳහන් වූ ඇත්තම් හාජා හාවිතය වැඩි දියුණු කිරීමට දිරිස කාලීන මධ්‍යම කාලීන හා කෙටි කාලීන උපාය මාරුග හඳුන්වා දී ස්ථාපනය කළ යුතු වේ.

යෝජිත හාජා පිළිබඳ වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳව පවතින රජය හා විපක්ෂය පිළිගත්තේ නම් අවුරුදු පැලාලාවේ සිට විස්ස දක්වා කාලයක් එය නොවෙනස්ව තබා ගැනීමට දෙපාර්තමේන්තු එකත විය හැකිය. මෙස් කිරීම මගින් මෙම පනත ස්ථාපනය විමි කටයුතු බාධාවකින් කොරව සිදුවනු ඇති අතර එසේ නොවුව ගොන් රජයන් මාරු වීමෙන් සමඟ ස්ථාපන ක්‍රියාවලියට බාධා පැමිනෙනු ඇතේ. මෙම පනත ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා කාල සිමාව තීරණය කර ගැනීමෙන් පසුව ඒ සඳහා වෙන් කෙරෙන ප්‍රතිපාදන කාල නොහැරින බවටත් දෙපාර්තමේන්තු එකත විය හැකි වේ.

මෙම ජාතික පනත යාචාර්යයක් බවට පන් කිරීමේ කාර්යය නීතියාකාරව සිදුවන්නේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් නීතික්ෂණය කිරීම සඳහා මනා අවබෝධයෙන් යුත් රජය හෝ රාජ්‍ය හාජා කොමිසම වැනි බලවත් ආයතනයක් පන් කළ යුතු වේ.

රට අමතරව රටේ ද්විනියික, උසස් ද්විනියික හා තානියික අධ්‍යාපන ක්‍රමය රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීමේ හා උසස්වීම් ලබා දීමේ ක්‍රම යෝජිත ජාතික සැලැස්මට අනුකූලවන දේ හැඩාගැනීම් ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ද රජය හා විපක්ෂය එකගතාවකට පැමිණිය යුතු වේ. මේ තුළින් අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් වන ජාතික පනතකට හා රාජ්‍ය සේවය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියකට බලය ලබා දීම සිදු වනු ඇතේ.

අඩංගනය කම්මිස්ධියෙන් වන ජාතික ක්‍රියාකාරී

ඉහත දක්වූ සංවාදයෙන් අනුතුරුව හාජා පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය එලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කරමිමට නම් රජය විසින් දැනට පවතින අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳව, යටත් පිරිසෙකින් ප්‍රාප්තික ද්විනියික හා තානියික අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් සලකා බැඳීය යුතු වේ. අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය තුළින් හාජා ප්‍රතිපත්තිය මගින් තුළාගන්නා ලද ප්‍රමුඛතා පිළිවිශ්‍රී වීම වැදගත් ය. හාජා ප්‍රතිපත්තියෙන් දක්වෙන කරුණු ස්ථාපනය කිරීමට බාධා නොකරන අන්ත්‍රීන් අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සකස් කර ගත යුතුය. හාජා ප්‍රතිපත්තිය සාර්ථක ලෙස ස්ථාපනය කිරීමට නම් ඒ හා සම්භාෂීව යන අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කළ යුතු වේ.

ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියේ දී ප්‍රාථමික මට්ටමේ සිට උසස් ද්විනියික මට්ටම

දැක්වා දේ හාමික ගක්තාවන් (සිංහල හා දෙමළ) ඇති කිරීම හා ඒවා පරික්ෂාවට හාර්තය කිරීම තෙශ්‍යාමික ගක්තාවන් (සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි) ඇති කිරීම හා ඒවා පරික්ෂා කිරීමට ප්‍රමුණත්වයක් ලබා දිය යුතුය. බොහෝ පාසුල්වල සිංහල හා දෙමළ හාජාවන් ඉගැන්වීම දහනටත් ආරම්භ කර ඇතත් එය ප්‍රායෝගික වගයෙන් වූයාටට නැවැවීම් දී මිට වඩා වැඩි කාර්ය හාරයක් සිදු කිරීමට ඇත. මේ අනුව පෙනී යන්නේ ජාතික හාජා ප්‍රතිපත්තිය එලදායී ලෙස ජ්‍යාපනය කිරීමට විවිධ බාධා ඇති බවයි. ඒ නිසා ම ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සම්බන්ධයෙන් සුපරික්ෂණාකාරීව සලකා බලුමින් ජාතික හාජා ප්‍රතිපත්තිය වඩාත් එලදායී ලෙස ජ්‍යාපනය කළ හැකි අන්දමට ඒ හා සමග සමගාමීව ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සිදු කළ හැකිය. මේ සඳහා විභාල කැපවීමක් ලෙන් ම අපේක්ෂිතාරථ කරා ලාභ විමේ ඉගැන්දුවක් ද තිබු යුතුය. මේ වූයාවලියේ ද සංඛ්‍යාදායක අන්දමින් අරමුදල හා මානව සම්පරි වර්ධනය කර ගැනීම අවශ්‍යවන අතර මේ කුඩාවලිය ජ්‍යාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් කුමානුකූල හා නිරන්තර නිරික්ෂණ කිරීම අනුවරු වේ.

මේ අනුව සලකා බලන විට සැම පාසුලකම මුළු අවධියේ සිංහල හා දෙමළ යන හාජා දෙකම සිය අනිවාර්ය විෂය මාලාවනට ඇතුළත් කිරීම කළ යුතු වේ. දැඟැවුම සිය මේ හාජාව ඉගැන්වීම 1 වසරට සිටි ආරම්භ කළ යුතු අතර අනෙක් හාජාව 2 වසරට සිටි ඉගැන්වීමට පත්වා ගත හැකිය. ඉංග්‍රීසි හාජාව ඉගැන්වීමට ආරම්භ කිරීම 1 වසරට සිටි හෝ 3 වසරට සිටි සිදු කළ හැකි වේ. සියලුම සිපුන් අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයේ දී සිංහල හා දෙමළ යන හාජා දෙකමට පෙනී සිය යුතු අතර වැඩි දුර අධ්‍යාපනය සිදු කිරීමට මෙම විෂයන් දෙකම සමත් විය යුතුය. කටයුතු මෙමයේ සිදුවන විට වසර දහයක් හෝ පහළෙවක් තුළ රටේ සිටින සියලුම දෙනාට සිංහල හා දෙමළ යන හාජා දෙකන් ම කටයුතු කිරීමේ ගැකියාව ලැබෙනු ඇති අතර සියලුන් රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීමෙන් පසු හාජා දෙකන් ම කටයුතු කළ හැකි රාජ්‍ය සේවාවක් විනිවුතු ඇත.

උරා සේවාව කැමිෂනියෙක වන ජාතික කුම්ක්‍රීක්ෂණය

ඉහත දැක්වූ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් වන ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සැලසුම් කර ජ්‍යාපනය කරන තෙක් ජාතික හාජා ප්‍රතිපත්තිය කාර්යකෘති ලෙස ජ්‍යාපනය කිරීමේ හි ලා අවශ්‍යවන ආකාරයට රාජ්‍ය සේවාව සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු වේ. ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සම්පූර්ණයෙන් ම ජ්‍යාපනය කර රාජ්‍ය සේවාව තුළ එහි ප්‍රාග්‍රහණ එල ලබා ගැනීමට සැලකිය යුතු කාලයක් ගෙවිනු ඇති රාජ්‍ය සේවාවේ තීලධාරීන්ගෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් එක හාමික වන අතර බොහෝ අවධාර්යවල දී දේවා ලාභායෙන් සේවා සැපයීමක් සිදු නොවේ. මෙම තත්ත්වය වෙනස් කිරීමට නම් රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීමෙන් පසු හාජා දෙකන් ම කටයුතු කළ හැකි රාජ්‍ය සේවාවක් විනිවුතු ඇත.

2007 වර්ෂයේ දී නිකුත් කරන ලද මහජන පරිපාලන ව්‍යුලෝල් (2007 අංක 3 හා 7 දරණ මහජන පරිපාලන ව්‍යුලෝල්) මේ සම්බන්ධයෙන් ගන් යහපත් පියවර සේ දැක්වීය හැකි යුත් බොහෝ පිට ප්‍රාග්‍රහණ ආයතන ගැන දැනුවත් වී නොමැති. මිට අමතර ව 2007 අංක 7 දරණ ව්‍යුලෝලෝලයෙන් සේවයේ සේවීත්වය ලැබේම පිණිස සැසු හාජාවන් හි ගක්තාවන් නිවේද යුතු බවට දැක්වා ඇතුත් අදාළ ප්‍රාග්‍රහණම් නියමකර නොමැති. මෙහිදී අවධාරණය කළ යුතු කරුණ වන්නේ නියමිත කාල සිමාවක් තුළ අදාළ ප්‍රාග්‍රහණම් නොසුරුන අයවලුන් නියමිත කාලසීමාවක් තුළ එම ප්‍රාග්‍රහණම් ලබා ගන්නා තෙක් සේවය අත්හිටුවන බවයි. මෙම දියු

කරන ලද කාල සිමාව තුළ දී ද සූයුතුකම් ලබා ගැනීමට ඔපුන් අභාගාසන් වන්නේ නම් සියුන්ට තව උරටන් රාජ්‍ය සේවයේ යදි සිටිය හැකි නොවේ. රාජ්‍ය සේවය කඩිනමින් ද්වී හාමික කිරීමේ අරමුණ රජය සතු නම් මෙය ඉතා වැඩිදායි පියවරක් දේ සැලකිය හැකිය.

රාජ්‍ය හාඟා කොමිසම

හාඟා පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය එලදායි ලෙස ස්ථාපනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තහවුරු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය හාඟා කොමිසම ගැනීමේ කරමින් එයට වැඩි බලනාල ලබා දීම හා වගකීම් පැවරීම වැදගත් ය. රාජ්‍ය හාඟා ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය වන ආකාරය නිරීක්ෂණය කිරීම හා ඇශැයිම සඳහා ප්‍රමාණවන් තරම් මානව හා මූල්‍ය ප්‍රමාණවන් ලබා දීමට කටයුතු කළ යුතු වේ. රාජ්‍ය හාඟා කොමිසම ප්‍රමාණවන් ප්‍රමාණවන් ප්‍රමාණවන් හා දේශීය මට්ටමින් වන රාජ්‍ය ආයතන සම්ග සම්බන්ධ වෙනින් රාජ්‍ය හාඟා ප්‍රතිපත්තිය එලදායි ලෙස ස්ථාපනය කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් හා කාල රාමුවන් සකස් කර ගත යුතුය. ඉන්පසු කුම්ඨයෙන් සිය කපුවු මහජනයාට සේව්‍ය සපයන පොදුගැලික අංශය කර යොදු කරීමට රාජ්‍ය හාඟා කොමිසමට හැකි වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට රාජ්‍ය හාඟා කොමිසමට අවශ්‍ය බලනාල ලබා දිය යුතු වේ.

අමාත්‍යතාරක, ප්‍රධාන හා පරිවර්තන දෙපාර්තමේන්තු, සෙසු රජයේ ආයතන හා අරඹ රාජ්‍ය ආයතන න්‍යාලන රාජ්‍ය හාඟා පනත කාර්යක්ෂම ලෙස ස්ථාපනය වීම තහවුරු කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුවෙන් අරමුදල් වෙන් කළ යුතුය. රාජ්‍ය හාඟා ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කිරීමේ කාර්යයෙහි මෙම ආයතන සම්ග ප්‍රයෝගිකව කටයුතු කරන රාජ්‍ය හාඟා කොමිසම වෙනුවෙන් මෙම අරමුදල් වෙන් කිරීමට වශයෙන් සැලබලා ගත යුතු වේ.

තනතුරු පුරුෂ්පාදු විර්ලීමේ දී මහා භාණ්ඩාරය, රාජ්‍ය සේවා කොමිසම, ජාතික පොලිස් කොමිසම, මානව හිමිකම් කොමිසම, මැතිවරණ කොමිසම ආදී කොමිසම්වල සම්බන්ධිකාරකත්වයෙන් යුතුව ජාතික මට්ටමින් ද ප්‍රාදේශීය රාජ්‍ය සේවා මකාමිසමේ සම්බන්ධිකාරකත්වයෙන් යුතුව පළාත් මට්ටමින් ද ප්‍රාදේශීය බලධාරීන්ගේ සම්බන්ධිකාරකත්වයෙන් යුතුව ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ද එය සිදු කළ යුතුය.

මුතකදී නිසින් කරන ලද 2007 මහජන පරිපාලනය පිළිබඳ 4 ට 03 හා 07 දරණ විකුලේඛ නිසියාකාරව ස්ථාපනය වීම සම්බන්ධයෙන් රජ්‍ය හාඟා කොමිසම තහවුරු කර ගත යුතු වේ. මෙම අවසරතා කුම්ඨයෙන් වර්ධනය කරගතිමින් සම්පූර්ණ කර ගැනීම සඳහා කාල නියමයක් සකස් කිරීම වැදගත් ය. උසස් විම් ලබා දීමේ පරිපාලියේ දී කොමිසමට මෙය යොදා ගත හැකි වේ.

රාජ්‍ය හාඟා ප්‍රතිපත්තිය රට තුළ සැම මට්ටමක දී ම ස්ථාපනය වන අයුරු රාජ්‍ය හාඟා කොමිසම විශින් නිරීක්ෂණයට ලක් කළ යුතු වේ. මේ සඳහා කොට්ඨාස මට්ටමින් නිරීක්ෂණ කමිටු පත් කළ හැකිය. සිය සේවාවන් සඳහා අමතර පාරිනැමිකයන් අපේක්ෂා නොකරන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන. සිටිල් සමාජ ආයතන හෝ විශ්‍රාම ලක් රාජ්‍ය සේවකයින් හෝ මේ සම්බන්ධයෙන් උනන්දුවක් දක්වන මහජන නියෝජිතයින් මේ කටයුතු සඳහා යොදා ගත හැකි වනු ඇත. රාජ්‍ය හාඟා කොමිසමේ නිරීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය මුත් යොදා ගැනීමින් අරථවන සේ සිදු කළ හැකිය. මෙම නිරීක්ෂණ කම්ටුව පැමිණිලි හාරග න්නා ආකාරය පිළිබඳ මෙන් ම රාජ්‍ය හාඟා කොමිසමට පැමිණිලි වාර්තා කරන අන්තම පිළිබඳවද දනුවන් විය යුතුය.

වාර්ෂිකව සිය ආයතනයන් තුළ හාංස සතිය වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීමට රාජ්‍ය හාංස කොමිසම රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන සමග සාකච්ඡා කළ යුතු වේ. එමත් ම හොඳම ද්වාහික ආයතනය සොයා තැගි පිරිනැමීම ද රාජ්‍ය හාංස කොමිසමට සිදු කළ හැකිය. මෙය වාර්ෂිකව හාංස සතියට සමාලුම ව සිදු කිරීමට ප්‍රථම මේ මගින් ජාතික මට්ටමේ ද ද්වාහික ආයතනයක් ලෙස තුදානා ගැනීම ප්‍රවර්ධනය වනු ඇත.

රාජ්‍ය හාංස කොමිසම මගින් ද්වාහිකව කටයුතු කිරීමට හැකි විමේ අය යුතා දක්වාමේ වැඩසටහන් දියත් කළ යුතු වේ. මෙය රජයේ මෙන් ම රජයේ නොවන ආයතන සමඟ ජ්‍යෙෂ්ඨව සිදු කළ හැකිය. මෙය රජයේ දීර්ඝ කාලීන දක්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ මේතු වනු ඇත.

රාජ්‍ය හාංස ප්‍රතිපත්තිය ජ්‍යෙෂ්ඨව විම තහවුරු කිරීම සඳහා සිය වගකීම් පැහැර සහින ආයතන හා විරෝධය දක්වන තීලධාරීන් නීතිය මූල්‍ය ගෙන යාමට රාජ්‍ය හාංස කොමිසමට කටයුතු සිදු කළ හැකිය. මෙම වැඩිවෘලට තනි වගකීම් යුතු තීලධාරීයක් දක්විය නොහැකි අවස්ථා වන්නේ නම් එවැනි අවස්ථාවල ආයතන ප්‍රධානීයා එට වගකීම් යුතු තීලධාරීයා බවට පත්වන සේ නීති සකස් කළ යුතු වේ. එසේ සිදු නොකර කිසියම් ආයතනයක සම්බන්ධයෙන් සිදු වන දොසක් ජේතු කොට ගෙන එම ආයතනයට අදාළ රාජ්‍ය අධිකාරීය නීතිය මූල්‍ය ගෙන යැමෙන් විශ්වාසයේ පරාදු විමක් සිදු වනු ඇත.

මිධ්‍යමාලික උපාය මාර්ග

දීර්ඝ කාලීන උපාය මාර්ග තුළින් මූල්‍ය වැඩසටහන මූලික නීතිය හා ඒ හා සම්බන්ධ සෙසු නීති සංශෝධනයට සියවර ගතිදිදී මේ දීර්ඝ කාලීන අරමුණු වෙත ලාභ විම සිංහ තවත් මධ්‍ය කාලීන හා කෙටි කාලීන උපාය මාර්ග යෙදිය යුතු වේ. මෙසේ සිදු කිරීමෙන් කුම්මුමයෙන් දීර්ඝ කාලීන අරමුණු වෙත ලාභ සිය හැකිය. අවසර නීතියය සංශෝධන හා ලෙනාකික වෙනසකම් සිදු කළ ද මේ දීර්ඝ කාලීන අරමුණු කරා ලාභ විම රැක් රෝගීන් හෝ ඉතා කෙටි කාලයකින් සිදු කළ නොහැක. මෙහි ප්‍රධාන අම්තනාර්ථ වනුයේ තොහැනික ගක්තාවකින්, වටත් පිරිසෙසයින් ද්වාහික හැකි සක්තතාවකින් වත් යුත් රාජ්‍ය දේශීයක බිජි කිරීමයි.

ආරම්භක සියවරක් වගයෙන් සිංහල හා දෙමළ යන හාංස හැකියාවන්ගෙන් යුත් ද්වාහික රාජ්‍ය දේශීයක් හා අර්ධ රාජ්‍ය දේශීයක් ජ්‍යෙෂ්ඨවය කිරීම සඳහා පැලසුම් සකස් කර සියවර ගත හැකිය. පසුව එය සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යුතුවෙන් තොහැනික රාජ්‍ය දේශීයක් බවට පත් කළ හැකි වේ. සියලු රාජ්‍ය දේශීයකින් හා අර්ධ රාජ්‍ය දේශීයකින් සිංහල හා දෙමළ හාංස හැකියාවෙන් යුත්ත විය යුතු අතර පසු කාලීන ව ඉංග්‍රීසි හාංස හැකියාව වලා ගත යුතුය. රාජ්‍ය දේශීය ද්වාහික සිංහල හාංස හැකි සිංහල සිංහල දෙමළ අනුපාතිකය අනුව විරෝධ කොට ඇගයීමකට ලක් කළ යුතු වේ. රාජ්‍ය දේශීය තුළ මේ දෙපාර්තමේන්තු සම්භාෂ්‍ය හැවයක් ඇති කිරීම වැදගත්ය.

දානට සිංහල රාජ්‍ය දේශීයකින් සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට යුතුවට ආකර්ෂණීය වැශුද්ධ වර්ධක ලබා දීමත් වෙනත් හාංස ඉගෙන ගැනීම සඳහා මූල්‍ය උනත්ද කළ හැකිය. එසේම රජය විසින් දහන සිංහල රාජ්‍ය දේශීයකින් සිංහල හා දෙමළ අනුපාතිකය අනුව විරෝධ කොට ඇගයීමකට ලක් කළ යුතු වේ. රාජ්‍ය දේශීය තුළ මේ දෙපාර්තමේන්තු සම්භාෂ්‍ය හැවයක් ඇති කිරීම වැදගත්ය.

කලෙක රාජ්‍ය සේවයට මහත් සේවයක් ඉටු කළ උපාධිධාරී පරිවර්තනකයන්ගේ හා උපාධිධාරී වාචික පරිවර්තනයන්ගේ සේවය තැවත් ඇති කිරීමට රජය එයට ගත යුතුය. කෙසේ වෙතන් මෙම පරිවර්තනයන්ගේ වැඩි දෙනා ඉංග්‍රීසි හාජාවේ සිට සිංහල හෝ දෙමළ හාජාවට එමස්ත් නැත්තම් සිංහල හෝ දෙමළ හාජාවේ සිට ඉංග්‍රීසි හාජාවට පරිවර්තනය කරන්නන් වෙති. සිංහල හාජාවේ සිට දෙමළ හාජාවට හා දෙමළ හාජාවේ සිට සිංහල හාජාවට පරිවර්තනය කිරීම් සිංහල හාජාවේ සිට දෙමළ හාජාවට හා දෙමළ හාජාවේ සිට සිංහල හාජාවට පරිවර්තනය කරන පරිවර්තනයන් හා වාචික පරිවර්තනයන් ගේ සංඛ්‍යාව වර්ධනය කර ගැනීමට රජය කටයුතු කළ යුතුය. මේ මින් මධ්‍යම කාලීන උපාය මාරුවලට කිහිපයම් සහායක් සැලසුණු ඇති අතර රාජ්‍ය හාජා පනත ජ්‍යාපනය කිරීමේ ඇති කණාවූදායක තත්ත්වයට ද කිහිපයම් සහනයක් වනු ඇත.

පරිවර්තනයන් හා වාචික පරිවර්තනයන් වශයෙන් බඳවා ගැනීමට යුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයින්ගේ හිගයක් ඇති බව සෞයාගෙන තිබේ. එසේම මේ තනතුරු සඳහා අයදුම් කරන බුජුනරයක් පිරිසට අදාළ හාජා පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් ගක්කනාවක් නොවේ. මේ ගැටුවට පදනා විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතිය මින් විසඳුම් සැපයීය හැකි වේ. ඒ උපාධි පාස්තාලා සමඟ විද්‍යාරේන්ට හාජා පුහුණුව ලබා දීමති. සමාජ විද්‍යා හා මානවිකාසුනු විෂයන් මෙන් ම සිංහල හා දෙමළ හාජා මාධ්‍යවලින් වෙනත් විෂයන් හැදුරුමට සැලකිය යුතු සිංහ සංඛ්‍යාවක් විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළු වෙති. සිය මට්ට බසට අමතරව වෙනත් හාජාවක් ඉගැන්වීමට මේ සිපුන් කදිම පිරිසක් වෙයි. මෙම හාජා අතර වාක්‍ය රටා සම්බන්ධයන් ඇති සමාජනා හා විශ්වවිද්‍යාල තුළ දී විවිධ හාජා ක්‍රියා කරන පිරිස් එකට එක විම තිසා විශ්වවිද්‍යාලය තුළ අධ්‍යාපන කටයුතුවල යෙදෙන කාල සිමාව අතරතුර යම් හාජාවක ගක්කනාව ලබා ගැනීම ද්‍රීකර කාර්යයක් නොවේ. මෙම යෝගනාව දන්වමත් ව්‍යුහස්ථා කටයුතු හා රාජික ඒකාබද්ධතා අමාත්‍යවරයාට මෙන් ම විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොළඹමේ සහාපතිවරයාට ඉදිරිපත් කර ඇත.

මේ සම්බන්ධයන් සළකා බලන විට 2007 තිබූ කරන ලද අංක 3 දරණ හා අංක 5 දරණ ව්‍යුත්ලේඛ යහපත් ඉදිරි එයට සේ දැක්වීය හැකිය. එවා තිසියාකාරව හා එලඟී ලෙස සේවනය කිරීමට කටයුතු යෙදුවහොත් එමින් රාජ්‍ය සේවය ඇත්තා වශයෙන් ම ද්‍රී හා පිළිම කිරීමට අවශ්‍ය පිරිසරය සකස් වනු ඇති. මෙම ව්‍යුත්ලේඛ සමඟ ම අවස්ථාවන් ලබා දීම හා දිවිතියික හාජාව ඉගෙනීමට අනුමත දීම සිදු කළ යුතු වේ. මේ සම්බන්ධයන් සළකා බලන විට 2002 අංක 26 දරණ පාරිභ්‍රමින්තු පනත මින් රාජික හාජා අධ්‍යන හා පුහුණු ආයතනය සේවනය කිරීම ඉදිරි එයට සේ දැක්වීය හැකිය. එසේම මෙම ආයතනය කැඩින්ලින් සේවනය කිරීමට එයට යුතු අතර ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍යභාර ලබා දීම වැදගත්ය.

ඇත්ත වශයෙන් ම දීර්ඝ කාලීන අරමුණු එක් යෝගින් ලාභ කර ගත හැකි නොවේ. එහෙත් මේ අරමුණු කරා කිහිපයම් දිනෙක ලාභ විය හැකි අතර එවා කරා ලාභ විය යුතුය. එය කළ නොහැක්කක් නොවේ. කැඩින් කඩි දිවෙන කාල සිමාවක් තියම කර ගනිමින් මධ්‍යම කාලීන හා කෙටි කාලීන උපාය මාර්ග සැලසුම් කළ යුතු වේ. මේවා විවිධ අංශයන්ට හා ඇගෝලිය වශයෙන් විවිධ ප්‍රදේශවලට අදාළ විය හැකිය. පොලිස් සේවාව, ප්‍රවාහන සේවාව, සෞඛ්‍ය සේවාව, තැපැල් සේවාව ආදි ප්‍රාදේශීය බලධාරීන් මින් සපයන සේවාවන් හා ප්‍රදේශවලින් උපාර්ථිවී කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව, දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල, මාම තිලධාරීන්, අධිකරණ ආදි ආයතන එවා මින් සිවිල් සම්ඝ වෙත කරන බලපෑම තිසා ප්‍රමුඛත්වයේ ලා සැලකිය හැකිවේ. එසේම යම් හාජාවක් කරා කරන පුද්ගලයින් බුජුනරයක් සිටින ප්‍රදේශයන් හඳුනාගතිමින් එවාට ප්‍රමුඛත්වයක්

ලඛ දෙමින් සේවා ලාභීන්ට ද්‍රී හාමිකව සේවා ලඛ දීමට කටයුතු කළ හැකිය.

මධ්‍යම කාලීන ක්‍රියා මාසැල්වල සිංහල හා දෙමළ හාමාවන් ඉගැන්වීම් වර්ධනීය ලෙස සිදු කළ හැකිය. මෙම අනුව දිස්ත්‍රික්කයකින් පාසැල් නගේ සිට ගෙවා ද්‍රීවා සංඛ්‍යාවන් තෙවරාගෙන සිංහල හා දෙමළ හාමාවන් ඉගැන්වීම් ආරම්භ කළ හැකිය. මෙම පාසැල් ප්‍රමාණය වසරින් වසර වර්ධනය කළ හැකි වේ. මෙසේ කටයුතු කිරීමෙන් අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන සපයා ගැනීම් හා අවශ්‍ය ගුරුවරුන් බඳා ගැනීම මහා හාන්ධාග රෝග විශාල බරක් නොවනු ඇත.

පාසැල්වල සිංහල හා දෙමළ හාමාවන් ඉගැන්වීය යුතු බවට අප තිරඳු කරදී දැනට පාසැල්වල උගැන්වීන් සිරින වැඩි ප්‍රමුඛතාවකින් යුත් එහෙත් විෂයයන් වැදගත් තොවන බව අපි අදහස් නොකළු. එවා ට අවශ්‍ය ප්‍රමුඛතාව ලඛ දෙන අතරතුරු අපලේ අදහස් වන්නේ හාමා ඉගෙන ගැනීම් වැදගත් බවයි. එසේ වීමෙන් පාසැල් විෂයමාලාව තුළින් ප්‍රධාන ප්‍රජාවන් තුන අතර සම්බන්ධතා යෙහෙත් අනට පත් කළ හැකි වේ.

පාසැල් වියේ මූල් අවධියේ සිටම හාමා දෙකම ඉගැන්වීම කෙරෙහි කිසිවිටෙකත් අවශ්‍ය ගොමු වී නොමැත. අපට සහයෝගීතාවන් සාම්කාමීය ජේව් විය හැකි රෝක් අවශ්‍ය නම් හාමා දෙකම ඉගැන්වීම අපලේ අධ්‍යාපන ප්‍රමුඛතාවක් විෂයන් පැඹුවිය යුතුය. අප එක රෙක එකම ජේව් වන්න් නම් එකිනෙකා ගේ හාමාව දන සිටීම මුදික අවශ්‍යතාවකි. අනෙක් පුද්ගලයා මතාව අවබෝධ කරගනීමින් මුළුව ගුරු කිරීමට නම් අප විසින් යුතුවේ හාමාව උගෙ යුතු වේ.

ඩ්‍රී ලංකාවට රටක් විශයන් ඉදිරියට යුතුව නම් සාමය හා සහයෝගීත්වය අත්‍යවශ්‍ය වේ. තීරසාර සාමය ට එක් යනුරක් දේ දක්වීය හැක්සේක් එකිනෙකා සමඟ මතාව සන්නිවේදනය කරමින් එකිනෙකා තේරුම් ගෙන ගුරු කිරීමයි. මේ නිසාම අධ්‍යාපනයේදී සිංහල හා දෙමළ හාමාවන් ඉගැන්වීම ප්‍රමුඛතාවයක් දිය යුතුය. එනම් රටට සියලුම රෙඛ් හා පෙළාද්ගැනීම පාසැල්වල මූල් අවධියේ සිංහල හාමා ඉගැන්වීය සිදු කළ යුතු වේ. තුළි අවධියේදී හාමා ඉගෙන ගැනීම් එකරම් අයිරු කරුණක් නොමැවේ. උදාහරණයක් වියයෙන් අපලේ අසල්වැයියා වන ඉන්දියාවේ තුළි අවධියේදී හාමා එකකට විඛා වැඩි ගෙනක් ඉගැන්වීම සිදු වේ.

ජාතික හාමා ප්‍රතිපත්තිය ද්‍රී හාමික එනම් සිංහල හා දෙමළ යන හාමා දෙකම් රාජ්‍ය හාමා ලෙස සලකන එකක් බවට පත් කරන අතරතුරු ඉංග්‍රීසි හාමාව විලිබඳව ද සංලක්ෂණීය විය යුතු වේ. ද්‍රීහාමිකත්වය කරා යන ගමන් දී අන්තර්ජාතික හාමාවක් ගේ ට අන්තර්ජාතික ව්‍යානිත්‍යයට අදාළ හාමාව ගේ පවතින ඉංග්‍රීසි හාමාව හාවින කිරීමේ වැදගත්කම තොසලකා ගැඹුය යුතු නොමැවේ. රජය විසින් ඉංග්‍රීසි හාමාව ඉගැන්වීම ද ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය. දැවත් හාමා උකනා ගන්නා ඉතා තුළි අවධියේදී ම ඉංග්‍රීසි හාමාවන් ඉගැන්වීම් ආරම්භ කළ හැකිය. කෙසේ එවත් රජයේ කටයුතු කොයි තරම් දුට ඉංග්‍රීසි හාමාවන් සිදු වන්නේ ද යන්න රඳා ප්‍රවත්තන්නේ රහනාව කොයි කරම් දුට ඉංග්‍රීසි හාමාවන් සේවා සැපයීම් අපේක්ෂාවන් සිටින්න් ද යන කාරණය මතය.

කෙටිකාලීන උපාය මාර්ග

ඩු ලංකාව තුළ වාසය කරන වාශ්වීදූපාත්මක විශයෙන් පූජාතරයක් වන ජනනාවගේ ගැටුවලට කධිනම් විසඳුම් සැපයීමක් සේ සමහර කෙටිකාලීන පියවර ගැනීමට හැකිය. ජේවා ප්‍රචාරන අංශය, පොලිස් සේවය, සෞඛ්‍ය සේවය, තැපැල් සේවය, විශාම එපුජ් දෙපාර්තමේන්තුව හා සම්බන්ධ සේවාවන්, අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව, දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල, ග්‍රාම තීලධාරී, ප්‍රාදේශීය කාර්යාල, පුද්ගලයින් උගාජි-වි කිරීම් දෙපාර්තමේන්තුව, රෙරජස්ප්‍රාර ජෙනරාල් කාර්යාලය, විදුලිබල මණ්ඩලය, රාජ්‍ය සම්බන්ධ හා සම්බන්ධ වේ.

ප්‍රචාරන සේවුය

ඡමනාභ්‍ය පුවරු, දැන්වීම්, උපදෙස් ආදිය හාඟා තුනෙන් ම දක්වීමට කධිනම් පියවර ගෙන ඇත. එසේම බස් නැවතුම් පොලුවල ප්‍රියදිය මහජන ඇමතුම් සිදු කිරීමේ දී එය හාඟා තුනෙන් ම සිදු කළ යුතු වේ. බස් තොන්දොස්තරවරුන්ට යටත් පිරිසසයින් හාඟා දෙකකින් (සිංහල හා දෙම්ල) අදහස් යුවමාරු කර ගැනීමේ හැකියාව තිබිය යුතු වේ. මෙම කඩිනම් පියවර දුම්රිය හා දුම්රිය ස්ථානවලට මෙන් ම ගුවන් තොවුපල වලට ද අදාළ වේ. එසේම ප්‍රචාරන දේවා ලබා ගැනීමේ දී දේවාලාභින් විසින් පිරවිය යුතු ආකාෂි පත්‍ර ඇත්තැන් ජේවා හාඟා තුනෙන් ම ඉදිරිපත් විය යුතුය.

නොලුස් සේවය

නාම පුවරු, ස්ථාන නාම පුවරු, දැන්වීම් හා උපදෙස් සැම පොලිස් ස්ථානයකම හාඟා තුනෙන් ම දක්වීය යුතුය. එසේම මහජනයා වෙත කරන තීවේදන හාඟා තුනෙන් ම සිදු කළ යුතුවේ. මාරු තීති හා සම්බන්ධ සංඛ්‍යා අත්තර්තාතිකව පිළිගේ සංඛ්‍යා හා සමග හාඟා තුනෙන් ම දක්වීය යුතු වේ. තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා මහජනයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන ආකාෂි පත්‍ර හාඟා තුනෙන් ම එසේ නැත්තැන් යටත් විසින් පිරිසසයින් සිංහල හා දෙම්ල යන හාඟා දෙකක් වන් දක්වීය යුතු ය. පොලිස් ස්ථානවල පරිසැණි පැවැත්වීම පැමිණිලි සපහන් කර ගැනීම හා කට උත්තර සපහන් කර ගැනීම සඳහා දෙම්ල හාඟාවන් කපයුතු කළ ගැනී තීලධාරීන් විසිය යුතුවේ. වාර් විද්‍යාත්මක විශයෙන් පූජාතරයක් වන ජනනාව වැඩි විශයෙන් සිටින ප්‍රදේශවල මෙය කරිනාමින් සිදු විය යුතු වේ. ප්‍රධාන නගරවල පිහිටා ඇති සියලුම පොලිස් ස්ථානවල සිංහලෙන් හා දෙම්ලෙන් කපයුතු කළ හැකි පොලිස් තීලධාරීන් ප්‍රමාණවන් සංඛ්‍යාවක් විසිය යුතුය.

ප්‍රකාශ සපහන් කරගැනීමේ දී ප්‍රකාශය සිදු කරන ලබන තැනැත්තා විසින් හාවිත කරන හාඟාව ම ඒ සඳහා මොදා ගත යුතුය. ප්‍රකාශය සිදු කළ හාඟාව හැර වෙතන් හාඟාවකින් පොලිස් තීලධාරීයා විසින් එය සපහන් කර ගනු ලබන්නේ නම් මුද්‍ර ප්‍රකාශය එය සිදු යුතු හාඟාවන් ම වාර්තා කළ පිටපතක් ද තිබිය යුතුය.

සෞඛ්‍ය සේවුය

නාම පුවරු, ස්ථාන නාම පුවරු, දැන්වීම් හා උපදෙස් සැම රෝහලකම හාඟා තුනෙන් ම දක්වා තිබිය යුතු වේ. එසේම මහජනයා වෙත කරනු ලබන තීවේදන හාඟා තුනෙන් ම සිදු කළ යුතුය. තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා මහජනයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු

ලඛන ආකාති පත්‍ර භාජා තුනෙන් ම එසේ තැන්නම් යටත් පිරිසෙයින් සිංහල හා දෙමළ යන භාජා දෙදෙකන් වන් දැක්විය යුතු ය. ගෙවෘතුවරුන්ට භාජා දෙදෙකම හැකිරීමේ හැකියාව තිබිය යුතු අතර මුළුන් සිය රෝගියා සමඟ සන්නිවේදනය කිරීමේ දී රෝගියා ගේ භාජාව භාවිත කළ යුතු වේ. රෝගියාගේ රෝගී තත්ත්වය ගැන ව්‍යාහා ගැනීමට තරම් වන් අදාළ භාජාව පිළිබඳ දැනුමක් ගෙවෘතුවරුන්ට තිබිය යුතුය. හෙයුන් හා සේපු රෝගල් කරය මණ්ඩිලයට යටත් පිරිසෙයින් සිංහල හා දෙමළ යන භාජා දෙදෙකන් වන් සන්නිවේදනය කිරීමේ හැකියාව තිබිය යුතු වේ.

වෙත නොවේ

තැපැල් දේවාච, විශ්‍රාම වැළැප් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සපයනු ලැබන දේවාචන්, අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව, දිස්ත්‍රික් ලේකම් කොට්ඨාග, ලේකම් ග්‍රාම නිලධාරී, ප්‍රාදේශීය කාර්යාල, පුද්ගලයින් උයාපදිංචි කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව, රෝගීප්‍රාර ජේනරාල් කාර්යාලය, විදුලි බල මණ්ඩලය, ජල සම්බාධන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය, රජයේ බැංක ආදි දේවාච සපයන අපානවල දී ද ගැටපුවලට විසඳුම් සැපයීමට කැඩනම් පියවර ගෙන ඇතු. මේ කාර්යාල මගින් කරන දැන්වීම්හා ලබා දෙන උපදෙස් භාජා තුනෙන් ම දැක්විය යුතුය. එලඹම් මහජනයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ආකාති පත්‍ර ද භාජා තුනෙන් ම ඉදිරිපත් විය යුතු වේ. එලඹම මේ අයනනවල පුරුණ කාලීන වශයෙන් සිටින භාජා තුනෙන් ම කපුවු කළ හැකි දේවාලාරින්ට උපකාර කළ හැකි අත්ස්මේ නිලධාරීයක් සිටිය යුතු වේ. මෙම ආයතනවල සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි භාජාව හැකිරීම් නිලධාරීන් ප්‍රමාණවත් සංඛ්‍යාවක් සිටිය යුතු අතර මෙමගින් දේවාලාරින්ට සිය භාජාවෙන් යෝජා ලබා ගැනීමට හැකි විනු ඇතු. විශේෂයෙන් ම විවිධ ජාතින්ට අයන් රහකොටස් එවත්ත්වන ප්‍රදේශ වන මෙය අවසාරණය කළ යුතු වේ.

සමාග්‍රීවනය

භාජාව යනු යුදෙක් සන්නිවේදන උපකරණයක් තොවන අතර එය පුද්ගලයෙකු ගේ අනන්‍යතාවේ වැදගත් අංශයකි. කියියම් අයෙකුගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරු ම දැනුම එක්සේප් කර ගැනීමට සිය අදහස් අනෙක් අය වෙත සන්නිවේදනය කිරීමට සිය හැකිම් අන් අය සමඟ බෙදා හදා ගැනීමට භාජාව වැදගත් වේ. එලඹම මුළු සංඛ්‍යාවක් සිය භාජාව සියිල්පිය බැඳී පවතියි. මානව සිමිකම් ගරු කිරීම තුළින් යම් පුද්ගලයෙකුට සිය භාජාව සාරින කිරීමට ඇති තීදුනය පිළිගනු ලබයි. සිය රට තුළ තමාලේ භාජාව භාවිත කරන්නේ සිය කටයුතු සිදු කර ගැනීම ද මෙයට ඇතුළත් වේ. ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ 1978 දෙවන ව්‍යවස්ථාව මෙහින් භාජා අධිතිවාධිකම් මානව සිමිකම් යටතේ හදුනාගැනීම් මූලික අධිතිවාධිකම් සේ හදුනාගෙන ඇතු. එහෙත් මේ හදුනා ගැනීම පමා විම නිසා රිඛුල ව්‍යාය කරන විවිධ ජාතින්ට අයන් ප්‍රජාවන් අතර වූ සහයෝගීකාවට විභාළ වශයෙන් භානි සිදු වී ඇතු.

පුළු ජාතින්ගේ වායිවිද්‍යාත්මක අධිතිවාධිකම් හදුනාගෙනැනීම හා හියාත්මක කිරීමට කටයුතු තොකිරීම රටේ ඇති වී ඇති වාර්ශික අර්බුදයට බල පා ඇති බව රහස්‍ය තොවාවේ. මේ නිසා එක් අයක් ප්‍රසාද දෙයක් තවත් අයෙකුට ව්‍යාහා ගා ලනාහැඳි පරිසරයක් විභි වී ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ජාතින්ට අයන් ප්‍රජාවන් අතර සාම්‍ය හා සහයෝගීකාව ව්‍යවත්වට අවශ්‍යාචය හා අත්‍යවෛශ්‍ය අයන් සිරීමට සේතු වී තිබේ. තව දුරටත් යම් අයෙකුගේ භාජාව නිසා සංඛ්‍යාවිකමය හා ජාතිය පදනම් කර ගනිම්න් රහන්

ලෙස සැලකීම සහ රාජ්‍ය සේවය තුළ ඇවස්ථා නොලැබේම නිසා ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබා ඇති බවට වන හැඳිම ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතියේ අතර පැවති සහයෝගය විද දුම්මට සමත් වී ඇත.

වගුව 1-

සිංහල, දෙමළ හා චංත්‍රික භාෂා සහ මිරිම සියලුම හා ලේඛනී හැකියාව ඇතුළුව හා වාර්තිතව ඇතුළුව වයක අවුරුදු 10 හා රෝ වැනි ජනගහනය
(පොලුයි දිස්ත්‍රික්කය)

සියලුම භාෂ්‍යමයි	වයක අවුරුදු 10 හා වැනි ජනගහනය	භාෂා මිරිමේ හැකියාව						සියලුම හා ලේඛනී හැකියාව					
		සිංහල		දෙමළ		චංත්‍රික		සිංහල		දෙමළ		චංත්‍රික	
		සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
සියලුම	1924867	1834641	95	493926	25	620606	32	1608280	83	374287	19	637764	33
සිංහල	1484792	1482157	99	75680	5	427633	28	1407447	94	35307	2	458880	30
ලංකා දෙමළ	214458	158651	74	213985	99	83405	38	75931	35	180750	84	77373	36
ඉජ්ඩියානු දෙමළ	21906	18023	82	21841	99	6321	28	7842	35	17133	78	6072	27
ශ්‍රී ලංකා යෝධනක	160260	137911	86	159901	99	71652	44	88038	54	125677	78	66901	41
බරගර	13657	12736	93	3033	22	13591	99	10655	78	1981	14	11441	83
මැලදේ	18021	16774	93	12963	71	10588	58	12734	70	8604	47	9900	54
හෙටටි	1325	1206	91	767	57	868	65	932	70	557	42	860	64
ගාරන්	669	480	71	326	48	521	77	318	47	235	35	493	73
අනෙකුත්	9779	6703	63	5430	55	6027	61	4383	44	4043	41	5844	59

වගව 2-
ක්‍රාදේපිය ලේඛම් කොට්ඨාස අනුව සහ වාර්තිකාවීය හා සාකච්ඡාව අනුව ජාගත්තය
(කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය)

දිස්ත්‍රික්කය	ක්‍රාදේපිය ලේඛම් කොට්ඨාසය	තෙ කංමියටි	වාර්තිකාවීය					සාකච්ඡාව	
			කිංහල	ශ්‍රී ලංකා දෙමළ	ශ්‍රී ලංකා දෙමළ	ශ්‍රී ලංකා යෝජන	අනෙකුත්	ප්‍රතිගතය	
								කිංහල කටයුතු	දෙමළ කටයුතු
ජොළඹ	ජොළඹ	377 396	117 090	17 510	7 946	120 109	14 741	31 ^{03%}	65 07%
	නිවේරියයාය	264 767	148 567	68 162	6 022	33 190	8 826	56 ^{11%}	40 55%

වගුව 3-

කිහිපය, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි කාඩා කතා කිරීම හියවේම හා ලිවිලේ තැකියාව ඇතුළුව හා වාර්ගිකත්වය ඇතුළුව වයස අවුරුදු 10 හා ජට වැනි ජනගහනය (ආචරණලිය දිස්ත්‍රික්කය)

සියලුම ප්‍රාන්තීය මූලික නොවුම් ප්‍රාන්තීය මූලික	වයස අවුරුදු 10 ට වැනි ජනගහනය	කහා කිරීමේ තැකියාව						හියවේම හා ලිවිලේ තැකියාව					
		සියලුම		දෙමළ		ඉංග්‍රීසි		සියලුම		දෙමළ		ඉංග්‍රීසි	
		සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
සියලුම	57097	362319	63	377247	66	60751	10	249135	43	270510	47	76109	13
සිංහල	231773	231338	99	38818	16	25145	10	205146	88	9872	4	29283	12
ලංකා දමළ	37450	19688	52	37378	99	7011	18	7802	20	29806	79	7402	19
ඉංග්‍රීසානු දමළ	296961	100507	35	286637	99	24775	8	30061	10	219014	76	35183	12
ශ්‍රී ලංකා යෝනක	12774	9210	72	12750	99	2833	22	5106	40	10636	83	3387	26
වර්ගර	507	422	83	341	67	506	99	317	62	205	62	308	60
මැලදේ	842	697	82	755	89	306	36	475	56	545	64	297	35
නොවී	90	57	63	79	87	22	24	33	36	56	62	20	22
භාරත	23	12	52	21	91	9	39	4	17	13	56	6	26
අනෙකුත්	554	388	70	468	84	144	26	191	34	363	65	223	40

වගට 4-
**ක්‍රාදේශීය ලේඛනී කොට්ඨාස අනුව වාර්ෂිකත්වය හා පාඩම් අනුව ජ්‍යෙෂ්ඨතාය
(නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කය)**

දිස්ත්‍රික්කය	ක්‍රාදේශීය ලේඛනී කොට්ඨාසය	තො සංචිතය	වාර්ෂිකත්වය					පාඩම්	
			සිංහල	ශ්‍රී ලංකා දෙමළ	ඉංග්‍රීසු දෙමළ	ශ්‍රී ලංකා යෝජන	අභ්‍යන්තර	ක්‍රියාකාරය	
			සිංහල කථනය	දෙමළ කථනය				සිංහල කථනය	දෙමළ කථනය
නුවරඑළිය	අභ්‍යන්තර	202,432	44,600	11,760	141,066	141,066	482	22.03%	77.73%
	නුවරඑළිය	206,944	43,497	22,266	134,554	5,950	777	21.021%	78.61%

වග්‍ය 5-

සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි භාෂා භාෂා සිරිම සියලුම හා ලේඛීම් හැකියාව අනුව ගාර්ඩින්ස්වය අනුව වයස අවුරුදු 10 හා රට් වැනි ජාත්‍යන්තර
(ප්‍රාග්‍රාමී දිස්ත්‍රික්කය)

සියලුම ජාත්‍යන්තර	වයස අවුරුදු 10 හා වැනි ජාත්‍යන්තර	කාඩ් සිරීම් හැකියාව						සියලුම හා ලේඛීම් ඇති හැකියාව					
		සිංහල		දෙමළ		ඉංග්‍රීසි		සිංහල		දෙමළ		ඉංග්‍රීසි	
		සංඝ්‍යාව	%	සංඝ්‍යාව	%	සංඝ්‍යාව	%	සංඝ්‍යාව	%	සංඝ්‍යාව	%	සංඝ්‍යාව	%
සියලුම	569,334	489,092	85	165,335	29	46,816	8	423,095	74	125,918	22	62,280	10
සිංහල	428,203	427,265	99	25,750	6	35,036	8	389,916	91	10518	2	44,743	12
ලංකා මදමල	38,401	25,746	67	38,291	99	3,673	9	14,054	36	26,561	69	4,676	12
ඉන්දියානු දෙමල	1,851	1,240	67	1,842	99	114	6	530	28	990	53	149	8
ශ්‍රී ලංකා යෝජක	98,356	32,716	33	98,199	99	6,891	7	16,818	17	86,903	88	11,832	12
බරුරු	614	551	89	204	33	604	98	493	80	142	23	358	58
මැලදේ	950	796	88	649	68	285	30	634	66	528	55	309	32
හෙවටී	553	516	93	186	33	122	22	462	83	121	21	119	21
හාරන	30	21	70	18	60	9	30	18	60	11	36	8	26
අන්තර්ජාත්	376	241	64	196	52	82	21	170	45	144	38	86	22

වගව 6-

භාද්‍යීය ලේකම් කොරීඩාක අනුව වාර්යික්සවය හා සාජාව අනුව ජනගහනය
(පුනරුලත් දියුණුකාය)

දියුණුකාය	භාද්‍යීය ලේකම් කොරීඩාකය	ජ්‍යෙ කම්මියට	වාර්යික්සවය					සාජාව	
			සිංහල	ශ්‍රී ලංකා දෙමිලු	ඉන්දියානු දෙමිලු	ශ්‍රී ලංකා යෝජනය	අභෙඳය	සිංහල කටයුතු	දෙමිලු කටයුතු
පුනරුලත්	මුන්දල	56,064	22,724	12,105	89	21,058	88	40.53%	59.31%
	පුනරුලත්	70,915	21,060	7,699	406	41,260	490	29.70%	69.61%

වගුව 7-

ප්‍රාදේශීය ලේකම් හොරිඩාක අනුව වාර්තිකාවෙහි තා සාකච්ඡාව අනුව ජ්‍යෙෂ්ඨය
(ම්‍රිහාණාමලය හා ව්‍යුතියාව දිස්ත්‍රික්කය)

දිස්ත්‍රික්කය	ප්‍රාදේශීය ලේකම් හොරිඩාකය	තන සංඝිතව	වාර්තිකාවෙහි					සාකච්ඡාව	
			සිංහල	ශ්‍රී ලංකා දෙමළ	ඉන්දියානු දෙමළ	ශ්‍රී ලංකා යෝජන	අනෙකුත්	සිංහල පාඨය	දෙමළ පාඨය
මිනුණාමලය	මිනුණාමල නාරය හා කඩවිත් සනාර	21,170	11,821	2,014				55.84%	41.00%
	කිත්තියා	55,628	6	2,120	35	53,467	0	0.01	99.99%
ව්‍යුතියාව	ව්‍යුතියාව	115,335	1,280	109,252	1,267	3,501	35	1.11%	98.86%
	ව්‍යුතියාව දැනුව	10,989	10,843	125	5	16	0	98.67%	1.33%

රාජ්‍ය ශේෂය ද්‍රව්‍යාමිකරණ හිරිම් රාජ්‍ය කොළඹලුරු*

හැදුෂ්‍යවී

මම මෙහිදී රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් පිළිබඳව දිරිස වගයෙන් කතා කිරීමට අදහස් නොකරමි. රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් පිළිබඳවේමේ මූලික අරමුණු හතරකි. මින් පළමුවැන්න වන්නේ රාජ්‍ය භාෂා පිළිබඳ පනත් සකස් කිරීම හා ව්‍යවස්ථාවේ මෙම භාෂා සඳහා වන අනුකූලනාව තීරිණීයනය කිරීමයි. දෙවනුව iv පරිවිෂේෂයේ (භාෂාව පිළිබඳ) සඳහන් වී ඇති අන්දමට රජ්‍ය භාෂා හා සම්බන්ධක භාෂා භාවිත කිරීම් අවශ්‍යතාව හා ඒ සම්බන්ධයෙන් ගෙපුණු පියවර ගැනීමයි. කෙටුවනුව රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් මින් රාජ්‍ය භාෂාවලට එවාප හිමි ස්ථානය හා සමාන්ත්‍රණ ලබා දීමට පියවර ගන යුතුය. පිළිවනුව භාෂා අධිකින් පිළිබඳ හිමිකම්, තරුණ වලප ලක් වේමේ දී ඒ හා සම්බන්ධ පියවර ගැනීම අරමුණු වේ.

ව්‍යවස්ථාවේ iv පරිවිෂේෂයේ දැක්වෙන ආකාරයට රාජ්‍ය භාෂාවන්වල තත්ත්‍යන් හා සමාන්ත්‍රණවල මෙනම එවා භාවිත කිරීමේ ඇති අධිකිය ද පැහැදිලි කර දක්වා ඇත. මෙහි සම්බන්ධ තැන්වලදී තම දුරටත් සිදුවන පැහැදිලි කිරීම මෙනම් වැඩි දුෂ්චා කිරීම් ද අවශ්‍ය ප්‍රාවත් නම් ව්‍යවස්ථාපක සම්පාදනය කරන තෙක් මෙය භාවිත කිරීම එතරම් ගැටුදුකාරී නොවේ. කෙසේ වෙනත් එක්සත් එක්සත් ප්‍රාවත්තයේ අන්තර්ගත කොන්දේසි හා එවායේ ප්‍රායෝගික භාවිතය අතර සැලකිය යුතු හිඛැසන් ඇති එව අවධාරණය කළ යුතුය.

රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් නිරද්‍යෝග

2005 වසරේ රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් නිරද්‍යෝගන්ට අදාළ කොන්දේසි රාජ්‍ය භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපිත කිරීමේ සියලු ප්‍රායෝගිය සේ සැලකිය හැකිය. මෙම කොන්දේසි මින් දැනුප ප්‍රතිනි තත්ත්‍ය ගැනුම් විස්මෙන් පිළිගෙනු කර. පවතින ගැටුදුවලට පිළියම් ලබා දෙන ආකාරයෙන් නියිතයාකාරව ස්ථාපනය කළ යුත්තේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව අවධාරණය යොමු කරයි.

අනෙකුත් සාධක පිළිබඳව සැලකිලිවත් වෙමින් රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් නිරද්‍යෝගන් ඉදිරි ගමනක් පෙන්වයි. මෙම කොන්දේසිවල අරමුණ වන්නේ රට පුරා සියලුම මට්ටම්වලදී ද්‍රව්‍යාමිකව පරිපාලන කපයුතු කිරීමට පිළිබුලයක් ලබා දීමයි. iv පරිවිෂේෂයේ සඳහන් කොන්දේසි පිළිබඳව සඳකා බලන විට ද කෙනෙකුප මිල එකා වෙනත් නිශ්චලනයකට එක්සිම් හැකිවාන් නොවේ. 2005 නිරද්‍යෝගන්ට අදාළ කොන්දේසි රජය පාර්ශ්වයෙන් මෙන් ම කිවිල් සමාර්ථිය පාර්ශ්වයෙන් ද මිනා පිළි ගැනීමක් ලක් වී ඇති එව රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් ද්වා සිටින්නේ සතුවිනි.

රජය වූලුලු

රජය පාර්ශ්වයෙන් සැලකු කළ රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් ප්‍රධාන නිරද්‍යෝගන් දෙකක් රජය විසින් අනුමැතියට ලක් කර පිළිගත ඇත. එනම්

*ම්‍රි ලංකා රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් සභාපති

†මෙය 1991 අංක 18 දුරක් පනැන් කොන්දේසිවලට යටත් එහි 1991 දී ස්ථාපනය කරන ලද. මෙම එක්සත් එක්සත් ප්‍රජාතාන්ත්‍රික පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමේ පුරුෂාමියා ප්‍රායෝගික ආචාරය නිලන් තිරුවෙළඳප්පීය.

■ රාජ්‍ය සේවයට ඇතුළුවන සියලු දෙනාම දෙවන රාජ්‍ය හාංචාලේ ප්‍රවීනත්වය සහිත විය යුතු හෝ එසේන් නැත්තම් කිහිපයම් තීයමිත කාල සිමාවක් ඇතුළත සිය රාජකාරී කටයුතු කරගෙන යා හැකි මට්ටමට එහි ප්‍රවීනත්වයක් ලබා ගත යුතු වේ.

■ සිය රාජකාරී කටයුතු කරගෙන යාම සඳහා දෙවන රාජ්‍ය හාංචාවක් දැන සිටින රාජ්‍ය සේවකයින් සඳහාවන දිරි දීමනාව සැලකිය යුතු මට්ටමක් දක්වා ඉහළ නැවීම.

2007 3 හා 7 වන පරිපාලන වකුලේඛ විශ්වාසත්තිය ලෙස ස්ථාපිත කෙරෙනු ඇති බව අපි උදෑස්ම අපේක්ෂා කරමු. මෙම පියවර ආරම්භක අවස්ථාවේ එනම් 13වන සංයෝධනයෙන් පසු සිදුවූ තම් අද අප මූහුණ පා සිටින අන්දමේ බරපතල තත්ත්වයන් මූහුණ පැම්ව සිදු නොවනු ඇත.

කෙසේ වෙතත් රාජ්‍ය වකුලේඛ ඉදිරිපත් කිරීම හා ඒවා ස්ථාපනය කිරීම එකිනෙකින් වෙනස් කරුණු දෙකක් වේ. උදාහරණයක් වශයෙන් ජාත්‍යන්ත්‍රි තුමාරතුණ විසින් 1997 ජූනි 30 වන දින නිඛුත කරන ලද රාජ්‍ය හාංචා ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපිත හා සම්බන්ධ එනු ලේඛය මෙයින් ආමත්තුණය කර තිබූ ලේකම්වරුන් හා දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් අතින් නිසියාකාරව ස්ථාපිත විමස් සිදු වි නොක්‍රියා එමෙනම් අවධානයට ලක් නොවූ අනෙකුත් රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ ද කිහිපයකි.² මෙම වකුලේඛ ව්‍යායාමක වීම සාලය හා සම්බන්ධ ප්‍රාන්තයක් වේ. මාගේ විශ්වාසයට අනුව මෙම ස්ථාපිත වීම සඳහා සිවිල් සමාර්ය ව්‍යාකාරීව කටයුතු කළ යුතු වේ.

ව්‍යවස්ථාවේ iv පරිවර්තනයේ 18(4) හි දක්වා ඇති කොන්දේසි ස්ථාපනය කිරීම සඳහා රජය විසින් ව්‍යවස්ථාවය ව්‍යාමාරුග ගත යුතු බව ඉහත කරුණු සලකා බැලීමෙන් පෙන් යයි.³

භාෂා කමිෂන්වල හිතකම්

රාජ්‍ය හාංචා දෙනෙන් ම රාජ්‍ය පරිපාලන කටයුතු සිදු කිරීමේදී මූහුණ පැම්ව සිදුවන ව්‍යාමාරුග වන්නේ අවධාන මානව සම්පත්වල හිත කළයි. එනම් සිය රාජකාරී කටයුතු කරගත හැකි මට්ටමකට දැඩි හාමික හැකියාවන් යුත් රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ හිත කමියි.

වර්තමානයේ දී උතුරු හා නැශෙනහිර පළාත්වලින් පිටත ජීවත්වන දෙමළ පැයියකුට එම පළාත්වලින් පිටත දී සිය හාංචාවන් රාජ්‍ය ආයතන හා කාර්යාලවල කටයුතු කිරීම සංස්කීර්ණයක මට්ටමකින් සිදුකළ නොහැක. එමෙනම් ඉහත සි පළාත්වල සිටින සිංහල සුළුතරය ද එකී ප්‍රදේශවලදී මෙම ගැටුවට මූහුණ පායි. එනත් උතුරු නැශෙනහිර පළාත්වලින් පිටත ජීවත්වන මීට වන දෙමළ කනා කරන ජන ප්‍රතික්‍රියය සමඟ සපාදා බලන කළ සිංහල ජනකාජන මූහුණ පාන තත්ත්වය එනරම් බරපතල නොවේ.

2002 වර්ෂයේදී ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කරන ලද සම්ක්ෂණයට අනුව රාජ්‍ය සේවීයේ තීයුණුව සිටින දෙමළ කනා කරන සේවක සංඛ්‍යාව 8.31% පමණ වේ. එය මූල්‍ය දෙමළ ජනකාජන හා සාම්ප්‍රදායික බලන කළ 26% කි. මෙම තත්ත්වය ගැටුවට මූලාරම්භය ලෙස සැලකිය හැකිය. රාමික වශයෙන් ගෙකුල දෙමළ ජාතිකයන්ගේ ප්‍රතික්‍රියය සමාග්‍මීව දෙමළ බස හාවිත කරන රජයේ සේවකයන් සිටියි හා

² රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛය අංක 36/92 හා රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛය අංක 28/97

³ මෙම විශේෂ විධි විධාන ව්‍යාමාරුග කිරීම හි පා සියලු බලන පාර්ලිමේන්තුව සඳහා වේ. (ඝංඩා)

තත්ත්වය මෙන්ම බරපතල තොටිනු ඇත.

පහත දක්වෙන වගුව මිනින් 2006 වර්ෂයේ විවිධ අංශයන්හි කටයුතු කරන රාජ්‍ය දෙව්කයන්ගේ දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි දැනුම පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිය.

වගුව 1

භාෂා කුවිණත්වයට අනුව රාජ්‍ය දෙව්කයින් අංශ අනුව මෙදී ඇති කුඩා නියෝග

අංශයක්ගෙන්	මුළු දෙව්ක කෘෂිකාව	භාෂා කුවිණත්වය(%)		
		කිංහම	දෙමළ	ඉංග්‍රීසි
මූලු ගණනා	813,030	91.3	15.7	32.0
රාජ්‍ය අංශය	325,275	94.8	13.9	32.2
ප්‍රාදේශීය සභා	279,924	85.3	21.8	28.5
අර්ථ රාජ්‍ය	207,834	93.7	10.4	36.3

උගුෂිය : රන භා දංඩනාලුන්හි අදාළත්තාමේන්ලි රාජ්‍ය හා අර්ථ රාජ්‍ය අංශයේ දේප්ලේ නිපුණුවන් පිළිබඳ සාහැනුයේ මූලික වාර්තාව

වගු අංක 2 මිනින් දෙමළ බස කතා කරන රාජ්‍ය දෙව්කයන්ගේ හා මුළුන්ගේ ජාතිය පිළිබඳ දත්ත ලබා දෙයි.

වගුව 2

අංශ අනුව දෙමළ මික කතා කරන රාජ්‍ය දෙව්කයින් (2002 - ප්‍රාදේශීය)

අංශය	මුළු දෙව්ක කෘෂිකාව	මුස්කුම්	මූල්‍යකා දෙමළ	ඉංග්‍රීසාව දෙමළ	දෙමළ මික කතා කරන දෙව්ක කෘෂිකාව : මුළු ගණනා
රාජ්‍ය අංශය	295,734	3.09%	5.06%	0.25%	8.40%
ප්‍රාදේශීය සභා	292,072	5.75%	12.3%	1.76%	19.81%
අර්ථ රාජ්‍ය	247,845	3.20%	5.48%	0.37%	9%

වගුව 3

ප්‍රාදේශීය සභා මට්ටම් හා හාජා කුච්චල මට්ටම් අනුව ප්‍රාදේශීය රාජ්‍ය සේවකයන් වියන්හි වී ඇති ආකාරය

ප්‍රාදේශීය සභාව	මුළු ගණන	භාජා කුච්චල තාවත්මකතාව (%)		
		සිංහල	දෙමළ	ඉංග්‍රීසි
මුළු ගණන	279,924	85.3	21.8	28.5
බස්නාහිර	60,898	94.7	8.3	27.9
මධ්‍යම	39,339	90.6	23.0	35.3
දකුණු	37,459	98.9	3.3	22.9
වයඡ	40,534	95.3	10.2	26.3
ලැබුරු මධ්‍ය	19,210	96.0	10.6	24.4
උව	19,214	95.5	15.1	26.9
සබරගමුව	25,541	96.2	9.2	25.1
ප්‍රසාන දිග	37,729	22.5	90.4	35.6

අලුතු : ජන හා ඝංඩාලෝකන දෙපාර්තමේන්තුව රාජ්‍ය හා අර්ථ ආයත්‍ය සේවකේ තීපුහූජුන් පිළිබඳ සංඛ්‍යාතය ප්‍රාදේශීය ප්‍රාදේශීය සභාව අංශ දෙකට විඛාන මට්ටම්කින් ඇති බව පෙනේ. මේයේ වන්නේ ලැබුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ප්‍රේඛාලන කමුවුණ දෙමළ හාජාවෙන් කරගෙන යන අතර මෙම ප්‍රාදේශීය දෙමළ හාජා ප්‍රේඛාලනයෙන් යුත් රාජ්‍ය සේවකයන් ගේ සංඛ්‍යාත වැඩි බැවිනි.

මෙම වගු දෙනෙකුදීම් ප්‍රාදේශීය සභා අංශය සැලකු කළේ එය අනෙකුත් අංශ දෙකට විඛාන මට්ටම්කින් ඇති බව පෙනේ. මේයේ වන්නේ ලැබුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ප්‍රේඛාලන කමුවුණ දෙමළ හාජාවෙන් කරගෙන යන අතර මෙම ප්‍රාදේශීය දෙමළ හාජා ප්‍රේඛාලනයෙන් යුත් රාජ්‍ය සේවකයන් ගේ සංඛ්‍යාත වැඩි බැවිනි.

2006 සම්ක්ෂණයට සාලේක්ෂණ (2001 8.31% ලෙස පැවති 15.7% දක්වා ඉහළ නැග අතු.) සමස්ත දෙමළ කනා කරන රාජ්‍ය සේවකයින් ප්‍රමාණයයෙන් වැඩි වීමක් පෙන්වයි.

දෙමළ හාජා කුච්චලවයේ දැක්වා සේවකයින් තියා මග හැරේම

දෙමළ හාජාව කෙරෙහි ප්‍රේඛනක්වයක් දක්වන රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ තියා හැකි ඉක්මණින් මග භරවා ගත යුතු තත්ත්වයකි. දෙමළ බස කනා කරන පුද්ගලයන් රාජ්‍ය සේවකයි බඳවා ගැනීම වර්ධනය කළ යුතු බව අප පවසන්නේ එබැවිනි.

රාමුපිල්ලලයි සිද්ධියෙන්⁵ පසු මේ හා සම්බන්ධව විවිධ නීතිමය කරුණු පැන නැගුණු බව රාජ්‍ය හාඟා කොමිසම දා සිටියි. කෙසේ වෙතත් පරිපාලනයේ අත්‍යවශ්‍ය කටයුතු සඳහා ප්‍රාපුකම් ලත් සේවකයින් බඳවා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මෙම සිද්ධිය අදාළ කරගත තැකි නොවේ. දෙමළ කතා කරන පිටිසට සිය කටයුතු පහසුවෙන් කර ගත තැකි ආකාරයෙන් රාජ්‍ය සේවය අතිරේක සේවයක් හඳුන්වා දිමුව රාජ්‍ය හාඟා කොමිෂන් සභාව යෝජනා කරයි. රාජ්‍ය සේවය සඳහා තොරා ගැනෙන තරග විභාග සිංහල හ දෙමළ යන මාධ්‍ය දෙකකන්ම් පැවැත්තුවද කියියම් හේ සේවක නිසා දෙමළ හාඟා මාධ්‍යය අඩු තරගකාරීවක් පෙන්වයි. මෙහි ප්‍රාථිරියක් ලෙස දෙමළ බස කතාකරන අයවුන් රාජ්‍ය සේවාවට බඳවා ගැනෙන්නේ අඩුවෙනි. මෙම කත්වය දෙමළ හාඟාවෙන් පියුවන රාජ්‍ය සේවා කටයුතුවලට බලපාලි කිරීම එතාම් තෙවෙන නොවේ. අමිලංක රාජ්‍ය සේවයක් ලෙස දෙමළ බසින් කටයුතු යිදු කිරීම එතින් බරපතල ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට පියුවන්නේ මෙබැවිනි.

සිය රාජ්‍යකාරී කටයුතු සාර්පක කරගෙන යා තැකි මට්ටමින් රාජ්‍ය සේවකයින්ට දෙවන රාජ්‍ය හාඟාවේ ප්‍රාථිණිත්වයක් ලබා දීම් තුළින් ද දීම් හාකිකව රාජ්‍ය සේවාව පවත්වාගෙන යාමට හැකිවන අන්දමට මානව සම්පත් වර්ධනය කර ගැනීමට පුරුෂවන.

රාජ්‍ය හාඟා කොමිෂන්මේ 2005 නිර්දේශ නිවිසුමට අනුව රාජ්‍ය සේවයේ නිපුණුව සිටින අයවුන් සඳහා වන මට්ටම් තුනක හාඟා ප්‍රාපුණුව හඳුනා ගැනීමි.

1. කට්තනයේ ප්‍රාථිණිත්වය (පරිපාලන මට්ටමේ කටයුතු නොකරන ගෙවදාවටරුන් හා හෙදියන් මැතින් වැනි වෘත්තිකයන්)
2. කරනයේ හා ලිඛිත හාඟාමේ ප්‍රාථිණිත්වය (කළමනාකරණ සහකාර මැතින් තනතුරු වල සේවය කරන්නාවුන් සඳහා)
3. කට්තනය හා ලේඛනය යන අංග දෙක්ම මනා ප්‍රාථිණිත්වය (පරිපාලන හා විධායක ගෞරීමේ වෘත්තිකයන් සඳහා)

2007 ආර්ථිකයේ සිට රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුවේ විෂය මාලාව රාජ්‍ය හාඟා කොමිෂන්මේ නිර්දේශයන්ට අනුව පෙන්ස් කර ඇත. රාජ්‍ය හාඟා කොමිෂන්ම මින් ප්‍රාථිණ විශ්විද්‍යාලයෙකු වන මහාචාර්ය ප්‍රිනිස්දාරාරා (යාපනය විශ්විද්‍යාලයේ විදාහංස ම්‍යාචාර්ය) මහාචාර්ය ප්‍රධානත්වයන් යුතුව විශ්වැස මැණිවල දෙකක සහායිත්වයන් ඉහළ දැක්වූ පළමු මට්ටම් දෙකට දෙමළ බස ඉගැන්වීම් සඳහා පෙන් දෙකක් සම්පාදනය කර ඇත. පේරාදෙනිය විශ්විද්‍යාලයේ මහාචාර්ය එස් තිල්ලෙනියාදන් හා විවෙන විශ්විද්‍යාලයේ දෙමළ හාඟාව පිළිබඳ ආචාර්ය අධීකිණ රෙකාන් මෙම මැණිවලයේ අනෙකුත් සාමාර්කයන් වේ. රජයේ සේවකයින්ට දෙමළ බස උගැන්වීමට හා

⁵ රාමුපිල්ලලයිට එතින් රාජ්‍ය පරිපාලන, ප්‍රාදේශීය සභාව හා අභ්‍යන්තර කටයුතු අමානු ගෙයේයේ පෙනෙරා හා සේවා අය. ගෞරීයාධිකරණයේ ද පුරු රාජ්‍ය හාඟාමේ සාමාර්කයන්ගෙන් සම්බන්ධ තන් අදෙනෙකුලත් පුරු පුරු සභාව විශින් දැක්වා ලද අන්දමට ඉහළ තනතුරුන් පෙන්වා ගැනීම්ක ද පුරු රාජ්‍ය හාඟා සාමාර්කයන්ට නිම් වී තිබු ශේෂව සාමාන්‍ය යන සාධකය මත දෙමළ රාජ්‍ය හාඟා පුරු ප්‍රාථිල්ලයි ගේ එතැන්ත්වය හා විශ්විද්‍යාලය අනුව ගෙවා නොසාන තුර තිබේ. මේ අනුව පෙනී යන්නේ රාජ්‍ය සේවය දි රාජ්‍යාධිකරණය අනුව ගෙවා නොවා ඇති වෘත්තිකය උල්ලාසනය වන බවයයි.

⁶ මෙය 2007 අංක 3 හා 2007 අංක 7 දරණ රාජ්‍ය පරිපාලන එකුම්ලේඛ්‍ය ප්‍රාථිමික මට්ටම හා දීමියික මට්ටම පෙන් ලෙස හඳුන්වා ඇත.

විවිධ මූල්‍යම්වලට අනුකූලව මවුන්ගේ දෙමළ හාංස හැකියාවන් ඇගයීමට ලක් කිරීමේ කාර්යය පැවති ඇති රාජ්‍ය හාංස දෙපාර්තමේන්තුව දැනට මෙම පෙළ පොන් භාවිත කරයි.

රාජ්‍ය සේවකයින් හාංස ප්‍රහුණුව ඉහා දීම

දිනෙන් දින වර්ධනය වන ඉල්ලුමට අනුව රාජ්‍ය හාංස දෙපාර්තමේන්තුවට හාංස ප්‍රහුණුව ලබා දීම යන පුරියාල කාර්යයේ එලදායී ලෙස යෙදීමට තරම් අවසර මානව සම්පත් නොමැති බව රාජ්‍ය හාංස කොමිසම විසින් සෞයා ගෙන ඇත. ප්‍රාදේශීය සභා තුළ හාංස වැඩසටහන් ස්ථියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාව රාජ්‍ය හාංස කොමිසම විසින් අවධාරණය කරන්නේ එබැවිනි. කෙසේ එවත් රාජ්‍ය හාංස කොමිසම නිරික්ෂණය කර ඇති අත්දමට ප්‍රාදේශීය සභා මෙම වැඩසටහන් එලදායී ලෙස ස්ථියාත්මක කිරීමට අපොහොසත් වී ඇත.

අනෙක් ඇතට සිය හාංස ප්‍රහුණු වැඩසටහන් නිසියාකාරව පවත්වාගෙන යැම සඳහා රාජ්‍ය හාංස දෙපාර්තමේන්තුවට හා රාජ්‍ය හාංස කොමිසමට ප්‍රමාණවත් තරම් අරමුදල් සපයා නොමැති. (පොලිඡ නිලධාරීන්ට හා සෞබඩ උස්වයේ නියුතු වුවන්ට හාංස ප්‍රහුණුව ලබා දීම මෙයට ඇතුළත් වේ.)

2005 රාජ්‍ය හාංස කොමිසම මගින් කරන නිර්දේශයන්ට අනුව රාජ්‍ය හාංස දෙපාර්තමේන්තුව දිවයින් විවිධ ප්‍රාදේශීය විසිරිණු ගාඛා ජාලයක් සහිත ජ්‍යායින ආයතනයක් බවට පත් කරන ගේ කෙරුණු ඉල්ලීමක් ද වෙයි. එමගින් දිවයින් විවිධ ප්‍රාදේශීය රාජ්‍ය හාංස ව මෙන්ම සම්බන්ධක හාංස ද එම්බාත් එලදායී ලෙස ඉගෙන්වීමේ හැකියාව ලැබෙනු ඇත. අනෙක් ඇතට අධ්‍යාපන ආයතනයක් විසින් ඉටු කළ යුතු කාර්ය හාරය දෙපාර්තමේන්තුවකට පවතා නිශ්චිත උක්තරා ආකාරයකට තුළුදුසු සේ පෙනී යයි.

ගෙඩරල් මට්ටමින් ද්‍රීහාමික පරිපාලනයක් ඇති කිරීමේ කාර්යය නියුතුව පිටත කැනඩාවන් උගත හැකි දේ බොනෝසිය. රාජ්‍ය සේවකයන්ට ප්‍රාරුණ කාලීනව දෙවන රාජ්‍ය හාංස භාෂාවේ⁶ ප්‍රීතිනත්වයක් ලබා දෙන අධ්‍යාපන ආයතන කැනඩාවේ ගෙඩරල් රාජ්‍ය මගින් ස්ථාපිත කර ඇත. මේ ආකාරයේ කුමුදයක් මෙහි ද ද අනුගමනය කිරීමෙන් සැම වසරකම මෙවතින් වැඩසටහන් යටතේ රාජ්‍ය සේවකයින්ට දෙවන රාජ්‍ය හාංස විසින් පිළිබඳ නිසියාකාර අවබෝධයක් ලබා දී ය හැකි බව අපගේ හැඳිලියි.

අභිජිත් බඳවා ගනු ලබන සේවකයන්ට මෙන් ම දැනට රාජ්‍ය සේවයේ යෙදී සිටින සේවකයින්ට දෙවන රාජ්‍ය හාංස ප්‍රහුණුව ලබා දීම කළේ ගෙවන කටයුතුනකි. සැම වසරකම රාජ්‍ය සේවකයින්ගෙන් 4%-5% පමණ ප්‍රමාණයක් විශාල යැම හෝ සේවය හැර යැම සිදු වේ. මේ වෙනුවට අභිජිත් බඳවා ගනු ලැබෙන සේවකයින් නැවත ප්‍රහුණු කිරීම ද අවශ්‍ය වේ. අප ගේ ගණනය කිරීම්වලට අනුව මෙම ප්‍රතිපත්තිය ඉහාම විශ්වාසදායක සේ පෙන්වනාගෙන යියන් ද්‍රීහාමික ප්‍රීතිනත්වයකින් යුත් රාජ්‍ය සේවයක් නිශ්චිත තම අවම වියයෙන් වසර විස්සක්වන් ගතවනු ඇත. මෙයට ආදේශකයක් වසර දූහයකින් සැපයිය හැකිවනු ඇත.

පරිවර්තකයන් හා වාචික පරිවර්තකයන්

පරිවර්තනය හා වාචික පරිවර්තනය වැනි ක්ෂේත්‍රීකව මෙවතින ගැටුපු සඳහා ගත හැකි යියවර මොනවාද්? පරිවර්තකයන් සම්බන්ධයෙන් වන ගැටුපුව ප්‍රජා දැක්වෙන වුවෙන් වඩාත් භෞදිත පැහැදිලි කර දැක්වීය හැකිය.

⁶ මෙහිදී දෙවන රාජ්‍ය හාංස යන යෙදුම්න් සිංහල මාධ්‍යයන් බඳවා ගේ අයට දෙමළ බසක් මාධ්‍යයන් බඳවා ගේ අයට සිංහල බසක් යන්න අදහස් වේ.

වයුත් 4
රාජක පරිවර්තන සේවය (2004)

මූල්‍ය යෝගන	සිංහල දෙවුම්පූදු දෙවුම්පූදු සිංහල	ඉංග්‍රීසිය සිංහල	දෙමුපූදු ඉංග්‍රීසි
166	44	108	14

ඩීලැං : නිවාස හා රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශය

මෙම ගුවපුව විසඳීමට ප්‍රචේරණයන් දෙකක් දක්වීය හැකිය. ඉන් එකක් වන්නේ අවශ්‍ය අයවුනුවන්ට නිසි ප්‍රජාත්‍යාමා ලබා දීමයි. අනෙක් විසඳුම වන්නේ දහව සිරින ප්‍රේරණයන් ගෙන් උපරිම සේවය ලබා ගැනීමයි.

පරිවර්තනයන් හා වාචික පරිවර්තනයන් ප්‍රජාත්‍යාමා කිරීමේ කාර්යයනි ලා වධාත්ම ස්ථාපු බවට අප යෝජනා කරන්නේ විස්වවිද්‍යාල ක්ෂේත්‍රයයි. වියුත්විද්‍යාලවල පවතින සම්පත් මගින් මෙම ප්‍රජාත්‍යාමා කිරීම නිසියාකාර ලෙස කරගතන ය හැකිවේ. අප තව යුත් යෝජනා කරන්නේ පිළිල ඉංග්‍රීසි හා දෙමුපූදු යන හාංස පාස්මාලා පවත්වාගතන යන විස්වවිද්‍යාල ඒවා තවත් හාංස පාස්මාලා සහභාගින්ව කර රැකිය ඉලකක් කරගත් පාස්මාලා සේ ඉදිරිපත් කළ යුතු බවයි.

දෙවන පියවරක් ලෙස රාජික පරිවර්තන මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කර (2006 රාජ්‍ය හාංස කොමිසම් නිර්මාද්‍ය) පරිවර්තනයන් විදුත් මාධ්‍යවලින (විදුත් කැපුල හා ගැනීම්) මගින් පරිවර්තනයන් අතර බෙදා ගැර නැවතත් එම මාධ්‍යයන් මගින්ම පරිවර්තන විප්ලවන ලබා ගැනීම කළ හැකිය. ඉන්පූදු ආයතනයට මෙම පරිවර්තනයන් ඇගයීමකට ලක්කර ස්ථාපු වෙනස් කළ සිදුකළ හැකිය. සියලුම අමාත්‍යාංශ මෙන්ම දෙපාර්තමේන්තුවලට අවශ්‍ය පරිවර්තනයන් ඒකරාදී කිරීමේ කාර්යය මෙමින් සිදුවනු ඇති. මෙට ආකාරියක් කැනුඩාවේ පරිවර්තන බිජුරෝවෙන් ලබා ගත හැකිය.

තාක්ෂණීය සිංහල හා දෙවුම් ඉගැන්වීම්

දිර්ස කාලීන සැලැසුමක් සේ ද්‍රවිතියික පාසැල්වල ඉංග්‍රීසි හාංසවලට අමතරව සිංහල හා දෙමුපූදු අනිවාර්ය විෂයයන් බවට පත් කිරීම රාජ්‍ය හාංස කොමිසම මගින් යෝජනා කර ඇත. මෙම යෝජනාව ස්ථාපනය කළහාන් තව වසර දහයක දාඟලයක කාලයක් ඇතුළත පරිවර්තන හෝ වාචික පරිවර්තන අවශ්‍ය නොවන පරම්පරාවක් බිජුරෝවනු ඇතේ.

භාෂා විගණකය

භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපිත කර ඇති ආකාරය විමර්ශනය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය හාංස දෙපාර්තමේන්තුව මගින් හාංස විගණන වැඩිසාහෙන් පවත්වාගතන යනු ලැබේ. කෙකෙස වෙතත් මෙම ක්‍රියාමාර්ගය එතරම් එලදායී වී තැබෙන් අප විශේෂනය සිදු කළ සියලුම ආයතනවලින් අසන්නට ලැබුවෙන් රාජ්‍ය හාංස ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කිරීම සඳහා ස්වදේශීය කටයුතු හා රාජ්‍ය ජේවා අමාත්‍යාංශය මගින් ප්‍රජාත්‍යාමා කටයුතු සිදු කිරීමට අවශ්‍ය දෙවන රාජ්‍ය හාංසවේ ප්‍රවීණත්වයන් ඇති සම්පත් ප්‍රදේශයන් ලබා දී නොමැති බවයි. අනෙක් අතට සළකා බලන විට අමාත්‍යාංශය සතුවිත් ස්ථාපු මානව සම්පත් නොමැති බවත් එනම් දෙමුපූදු ප්‍රවීණත්වයක් ඇති සම්පත් ප්‍රදේශයන් බඳවා ගැනීම හෝ

* මෙහිදී අදාළ රාජ්‍ය හාංස යන යැයුම්න සිංහල මාධ්‍යයන් බඳා ගත අයට දෙමුපූදු ප්‍රචේරණය බඳා ගත අයට සිංහල බසන් යන අදහස් වේ.

ප්‍රමාණවත් සංඛ්‍යාවලින් පුහුණු කිරීම හෝ සිදු නොවේ.

දැනුවත් කිරීමේ වැඩිකටවහසු

රාජ්‍ය හාජා කොමිසම මගින් දියත් කරන ලද දැනුවත් කිරීමේ වැඩිසටහන් යම්බාක මට්ටමකට එලුයායිවත් පෙන්වයි. මේ බව පැහැදිලි පුළුයේ මෙම දැනුවත් කිරීමේ වැඩිසටහන් මගින් රාජ්‍ය හාජා ප්‍රතිපත්තිය සේවාපනය කිරීමේ වැඩිසටහන් අවධාරණය කිරීමට තැකි විම තීසාය. මෙම දැනුවත් කිරීමේ වැඩිසටහන් තැකි විම තීසාය. මෙම දැනුවත් කිරීමේ වැඩිසටහන් පසුව බොහෝ රාජ්‍ය සේවකයින් විශාල සංඛ්‍යාවක් බඳවා ගෙන ඇත. එමෙන්ම මෙම දැනුවත් කිරීමේ වැඩිසටහන්වලින් පසුව බොහෝ රාජ්‍ය සේවකයින් දෙවන රාජ්‍ය බයින් රාජ්‍යකාරී කිරීමේ වැඩිගත් කම අවබෝධ කරගත් බවද රාජ්‍ය හාජා කොමිසමට හැඳි ගොස් ඇත.

හාජා අයිතිවාසිකම් උග්‍රාමණය කිරීම

හාජා අයිතින් උග්‍රාමණය වීම පිළිබඳව ද රාජ්‍ය හාජා කොමිසම කටයුතු කරයි. එහෙත් ලැබෙන ප්‍රශ්නීලි සංඛ්‍යාව සූර් ප්‍රමාණයකි. මෙයින් අදහස් වන්නේ තත්ත්වය යහෙත් බව නොවේ. හාජා අයිතින් උග්‍රාමණය පූ පුද්ගලයෙක් ඒ පිළිබඳව පැමිණීලි කිරීමට වඩා සිය කටයුත්ත කෙසේ හෝ කර ගැනීමට උනන්දු වෙයි. රාජ්‍ය හාජා කොමිසම මගින් සෞයා ගෙන ඇති ආකාරයට සිංහල හාජාවත් කටයුතු කළ නොහැකි පුද්ගලයන් බොහෝ විට තුනවිතියන් (මුදල ගෙවා) ලබා ඩිංහල හාජාවත් උපුම් කටයුතු කර ගැනීම මෙන්ම වාචික පරිපිරින සඳහා ද සිංහල ද්‍රානා අයෙකුල් සහය ලබා ගැනීම සිදු කරයි. තමාල සිදුවන අසාධාරණයන් පිළිබඳව පැමිණීලි කිරීමට රාජ්‍ය හාජා කොමිසම හැමිවීම මහජනයා උනන්දු කරවයි. සිය මැදිහත් වීමෙන් කිහිප වනාවත් මේ පැමිණීලි සිදු කිරීමට රාජ්‍ය හාජා කොමිසම සමන් වි ඇත.

නියමනය

මේ සියලු කරුණු සලකා බැලීමෙන් පෙනී යනන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ හාජා අයිතිවාසිකම් තහවුරු කිරීම සංකීරණ කාර්යයක් බවයි. මෙම කාර්යය සඳහා අවයා තීගිමය කටයුතු සම්පූද්‍යනය කර ඇතත් අවශ්‍ය මානව සම්පත් දක්නට නොවේ. මෙය ගැටුපුරුවේ කේත්‍යය ලෙස පවතියි. මෙය විපෘළුදිය හැක්කෙන් සාපු බඳවාගැනීම් හා හාජා පුහුණුව තැකින් පමණි. මේ සියලු කළ ගත වන කටයුතු වේ. කැනඩාවේ ද්විනාජාකරණ ක්‍රියාවලිය සඳහා දැනටමත් වසර හනරිහක කාලයක් ගත වි ඇත. රාජ්‍ය හාජා කොමිසම මගින් ඉදිරිපත් කෙරුණු තිරයේදීයන් පුහුණුව සේවාව කර ගැනීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවට වසර පහළාවකටත් අඩු කාලයීමාවකින් ද්විනාජාක පරිපාලන හැකියාව ලබා ගත හැකි වනු

භාෂා අධිකිවාසිකම් බලශස්වේත ලා සිවිල් සමාර්ගය කාරුණිකය තුමාර්ග රෝකිංහ්

හැඳුනුවීම

මානව අධිකිවාසිකම් ආදි මූලික අධිකිවාසිකම් ජ්‍යෙ සම්පාදනය කරන පුද්ගලයනට පැදි දිය මෙන් පැහැදිලි මුවන් අනෙක් අයට අපැහැදිලි වේ.

මේ අනුව කෙනෙකුට තමන්ගේ අධිකිවාසිකම් පිළිබඳ නිසි අවබෝධයක් තැන්නම් අන්තර්ජාතික ප්‍රකාශනය්, සම්මතයන් ආදි සියලුල ප්‍රස්ථා පමණක් වේ. කෙනෙකුට තමන්ගේ අධිකිවාසිකම් පිළිබඳ නිසි අවබෝධයක් නොමැති වේම ම වෙනත් කෙනෙකුට එම අධිකිවාසිකම් උල්ල-සනය කිරීමට හේතු කාරණා විය ගැනීය. වෙනත් විදියකින් පවසනාත් අධිකිවාසිකම් පිළිබඳ අනි නොසැලුකිලුම්බව නිසා අධිකිවාසිකම් උල්ල-සනය විමේ අවස්ථා වැඩි වැඩියෙන් ඇති විමර්ශන ඉඩ ඇති.

සිවිල් සමාර්ය සඟ මූලික අවශ්‍යතාවක් වන්නේ මූලික මානව අධිකිවාසිකම්, එනම් ව්‍යවස්ථාවන් හා අන්තර්ජාතික සම්මතයන් මගින් එකා වී ඇති අධ්‍යාපනය, නිවාස, ආශාර, ආරක්ෂාව තම විශ්වාසයන් තව් ගැනීමට හා හාඳුවක් කනා කිරීමට ඇති අධිකිය යනාදිය වේ. සිවිල් ජනතාව සිය අධිකිවාසිකම් පිළිබඳව දැනුවන් කිරීම සිවිල් සමාජානා පැහැදිලිය ගැනීම වියෙකින් ම හාඳු හාවතා කිරීමේ අධිකිය පිළිබඳ සලකා බැලීමේ දී අපගේ වැනි බෙහු හාමික සමාර්යක හාඳු කිරීමයක් හාවතා විම සිදුවේ. මේ නිසා ම හාඳු ප්‍රතිපත්තිය හා බැදි ප්‍රතිනිශ්චය විනිශ්චිත විනිශ්චිත විම සිවිල් සියලුම අවශ්‍යතාව දැනුවන් කිරීමේ වැඩියෙන් වැඩියෙන් වේ.

බහු ජාතික හා බුදු සංජ්‍යකාධික සමාර්යක හාඳු අධිකින් පුරුෂීක කිරීම මගින් සුඡ්‍ය ජාතින්ට සිය සංජ්‍යකාධික ජාතික හා ආගමික විවිධතා නිසා ඇති වන වෙනසකම් නොසැලකීම් මුළුවන්ට පිළිගැනීමක් ලබා දීම පැහැදිලි කරයි. සුදුසු හාඳු ප්‍රතිපත්තියක් එදානු එදානු ලෙස ස්ථාපනය කිරීම හා වැනින්නක් ස්ථාපනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව අධ්‍යාපනය කිරීම සඳහා සියලු ශ්‍රී ලංකාකිකින් විමින් දෙන දෙකක කාලයක් නිශ්චේද අපගේ රට ආගාධයට ඇති හෙළුම් ප්‍රතිනිශ්චය ඇති ගැටුම් ඇති මුදු යන්න පිළිබඳව පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා ගෙ යුතුවේ.

දුම්ල සුඡ්‍ය ජාතිකයන් ඇතර අසහනකාරී හා අරුමුදකාරී හැඳුම් ඇති කරවීම සඳහා හාඳුව විමින් සිදුකර ඇති දායකත්වය අවබෝධ කර ගැනීමට තම 1956 සිංහල රාජ්‍ය හාඳු පනත දෙස ආපසු ගැනී බැලීය යුතු වේ. මෙතුදින් දෙම්ල කනා කරන ජනතාගේ අධිකින් සිමා කිරීමක් සිදු විය, සිංහල පමණක් රාජ්‍ය හාඳුව බිජා ප්‍රතිපාදනය යන ස්වේච්ඡල විශාල බලපෑමක් ඇති විය.

ද්‍රව්‍යාභා ප්‍රතිකත්වයෙන් රාජ්‍ය

1988 දක්වාම සිංහල හා දෙම්ල යන හාඳු දෙකම් රාජ්‍ය හාඳු ලෙස පිළිගෙන නොනිවිති. මේ කාලය තුළ සිංහල උතුරු නැගෙනහිර පුද්ගලයින් විටත සියලු පුද්ගලයිල පරිපාලන හාඳුව ලෙස පිළිගෙන තිබූ අතර දෙම්ල උතුරු නැගෙනහිර පුද්ගලයිල පරිපාලන හාඳුව බිජා පිළිගෙන තිබුණි.

*සමාර සහයෝගීනා පදනම් හා ප්‍රයත්න ජනතා ව්‍යාපාරයේ සහාපති

1987 ඉන්දු ලංකා සිවපූහම් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විවෘත්‍යාවේ 18 වන වගන්තිය සංගේධිනය සිදුවිය. රට හාජාමය වශයෙන් තු ගෝලීය බෙදිමකට ලක් කිරීම යන අත්වැර දෙදෙන් මිශ්‍ර දෙමුල හාජාමටත් සම තත්ත්‍යක් ලබා දීම සඳහා සිංහල මෙන්ම දෙමුල හාජාමටත් රාජ්‍ය හාජාමටත් තත්ත්‍යට පත් කිරීම සිදු විය. මෙමයින් දෙමුල රාජ්‍ය සේවකයන් ගණන ඉහළ යන බවත් එමයින් සුවුන් තුළ ඇති අභ්‍යන්තරාකාරී හැඳිම් කිසියාම දුරකථ සමනය වන බවත් 13වන සංගේධිනයේදී උපකළුපනය කර ඇත. තව දුටුවන් පුදු රාජ්‍යට අභ්‍යන්තරාකාරී හැඳිම්වලින් තොරව හා හිමිකම් උපකළුපනය විමෙනින් තොරව කටයුතු කිරීමටත් මේ මෙයින් ඉඩ පළසන බවත් උපකළුපනය කර ඇත. කෙසේ වූවන් එයින් විසි විසරක් ගතවීමෙන් අනතුරුවන් හාජා හිමිකම් උපකළුපනය විමේ අඩු විමෙන් දැක්නට නොමැති විම අභ්‍යන්තරාකාරීන් තුළ නොවා.

1978 විවෘත්‍යාවේ 16වන සංගේධිනවලින් හාජා ප්‍රතිඵතිය පිළිබඳ නව වෙනසකම් කිහිපයක්ම හඳුන්වා දී ඇත. 13වන සංගේධිනයේදී 22වන වගන්තිය නැවත සංගේධිනයේදී සිංහල හා දෙමුල යන හාජා දෙනු ස්ථීර ලංකාව තුළ පරිපාලන කටයුතු සිදු කෙරෙන හාජා බව දක්වා ඇත. උතුරු නැගෙනහිර භාරු රාජ්‍ය රාජ්‍ය සෙසු පළාත්වල සියලුම රුපයේ ආයතනවල වාර්තා ආදිය පවත්වාගෙන යුතු සිංහලන් සිදු කළ යුතු අතර උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් පිළිබඳව සංගේධිනයේදී දෙමුල පරිපාලන හාජාව ලෙස රාජ්‍ය ආයතනවල වාර්තා පවත්වාගෙන යන හාජාව ලෙස පවතියි. 16වන සංගේධිනය මෙයින් දෙමුල හාජාව 1958 පනතට අනුව පෙර පැවති ස්ථානයට ගෙන ඒමයේ සිදු විය.

කෙසේ වූවන් 22(1) වගන්තියට ඉතා වැදගත් ප්‍රගතියිලි තොටටක් එක්වී ඇත. ඒ අනුව කිසියම් පරිපාලන ප්‍රදේශයක මුළු ජනගහනයන් වාර්විද්‍යතාමක වශයෙන් සුරුනරුයක් සිටියද අදාළ ප්‍රදේශය තුළ පරිපාලන කටයුතු සිදු කිරීම් දී දන්ව හාවත කරන හාජාව වෙනුවිට වෙනත් හාජාවක් දොදා ගැනීමටත් එක්ත් නැත්තාම් සිංහල හා දෙමුල යන හාජා දෙකම් හාටින කිරීමට තීරණය කිරීමටත් රාජ්‍ය පිළිබඳති හැඳියාව ලැබේ. කෙසේ වෙනත් මෙහිදී කිනම් ප්‍රතිඵලයක් සිටිය යුතුයි පැහැදිලිව දක්වා තොමැති බැවින් අවසාන තීරණය රාජ්‍ය දීමින් සංවුතු ඇති අතර මෙවන් තීරණයක් ගැනීම මෙයින් අදාළ ප්‍රදේශයේ සියලුම පරිපාලන කටයුතු දීවිභාෂිකව කරගෙන යුතු සිදුවේ.

2001 දී උතුරු ප්‍රදේශයේ නිසියාකාර සංගණනයක් සිදු නොවූ නිසා 1981 සංගණනයේ සොයාගැනීම මත පදනම් වෙමින් ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු දෙමුල ජනගහනය ස්ථානීක දෙමුල (13%) ඉන්දියානු දෙමුල (6%) හා මුදලිම් දෙමුල හා මැලේ (7%) බව සොයාගෙන ඇත. රාජ්‍ය හාජා කොමිෂන් අවධානයට ලක් කරන ආකාරයට මුදු ජනගහනයෙන් 26% ප්‍රමාණයක් දෙමුල කානු කරන්නන් වූවන් රාජ්‍ය සේවයේ යෙදී සිටින ප්‍රමාණය ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ගත් කළ 8% ට මැද්‍ය වැශී ප්‍රමාණයකි. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වලින් පිටත රාජ්‍ය හාජා ප්‍රතිඵතිය ස්ථාපනය කිරීමට වියවර ගෙන ඇත්තේ රාජ්‍ය ආයතනවලින් 10 ප්‍රමාණයක් පමණි. මෙයින් සුළු රාජ්‍යීන්ගේ අවසාන පිළිබඳ සායකයේදී විශාල කිඩියක් ඇති වි ඇත.

හාජා විගණකය

සිය හාජාව හා පරිපාලනය යන වැඩසටහනට සම්බාධිත පවත්වාගෙන යන සහයෝගීනා පදනම (FCE) මෙයින් 2006 හාජා විගණකයක් සිදු කරන ලදී. මෙය සමාජ ආරක්ෂකයක් සේ සිදු කෙරීමි. හාජා වැඩසටහන පියවර 1, 2 හා 3 සමඟ ඉතා සරු ස්ථියාවලියක තුළාත්මක චේ. එනම් (i) මූල්‍යනාඩට හාජා හිමිකම් පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දීම (ii) විවෘත්‍යාවේ 13වන හා 16වන සංගේධින හා සිම්බන් අර්ථා කිරීම සිදිබඳව ඔවුන්ගේ රාජකාරී සැම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය සේවකයින් දැනුවත් කිරීම හා (iii) රාජ්‍ය හාජා ප්‍රතිඵතිය සම්පූර්ණව හා සාධාරණව සියලුම ප්‍රාදේශීය ලේකම් තොටියාගෙන කරමින්

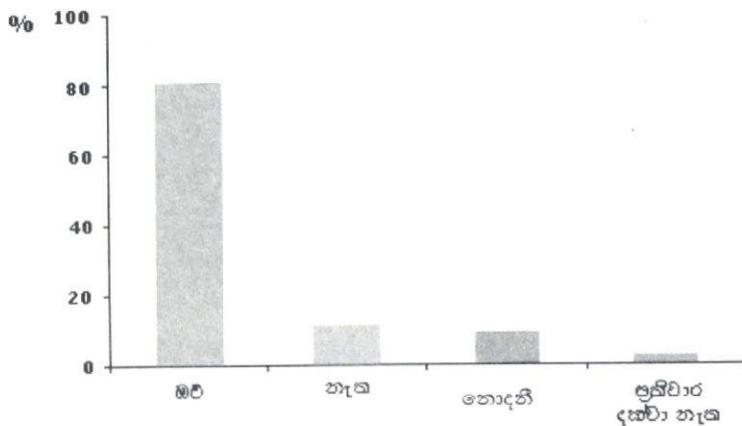
සඳහා රුපය බල කිරීම.

කළුන් සඳහන් කරන ලද ආකාරයේ හාංචා විගණනයක් රෝහල් පාසැල් අධිකරණ පොලිස් ස්ථාන නගර සභා ආදි දෙමුලු ජනතාව වැඩි වශයෙන් සිටින ප්‍රාදේශීල්‍ය ඇති රාජ්‍ය ආයතන ගනක දී සිදු කරන ලදී. මෙවා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තොරා ගේ ප්‍රාදේශීල්‍ය තුවර්තිය හා රත්නපුර යන මහ නගර සභාවලන් හැටත් දික් ඔය යන නගර සභාවලන් කොළඹ මහනාගර පහාවේ හා තිශ්විරිස්සාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ආස්‍රිතව සිදු විය.

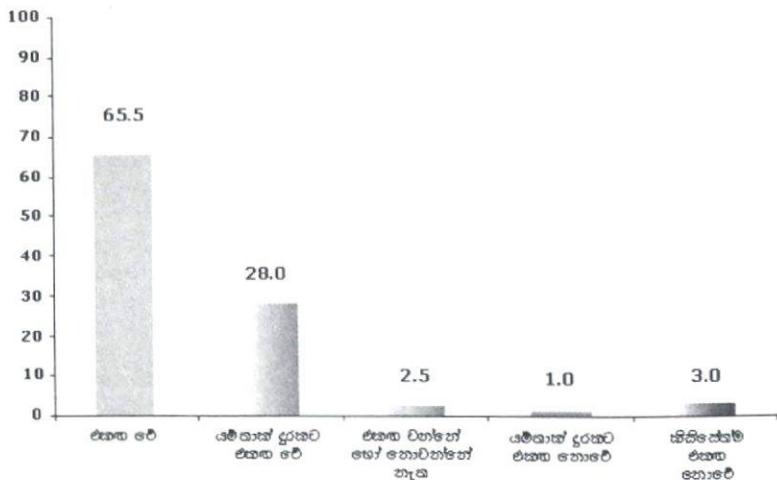
සම්බන්ධතා සිදු ඇති ආයතනවල දෙමුල බස කතා කරන රාජ්‍ය සේවකයන් ගේ තියෙන් දෙමුල හා මූදලිම් ජනයාගේ අවබ්‍යනා සම්බන්ධයෙන් දෙමුල බසින් රාජකාරී කළ හැකි සිංහල රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ සංඛ්‍යාව පහත මට්ටමක පැවතීමන් අනාවරණය විය. උදාහරණයක් වශයෙන් රත්නපුර මහාධිකරණයේ හෝ මහනුවර ලේකමාධිකාරී කාර්යාලයේ දෙමුල බසින් කටයුතු කළ හැකි එක් අයක් හෝ සිටියේ නැතු.

රාජ්‍ය ආයතනය	මූල සේවක කාණ්ඩාව	දෙමුල මිශ්‍ර සැකිරිවාය හැකි කෘෂිකාව (දෙමු වශයෙන්)
බදුල්ල මහ නගර සභාව	450	1
කොළඹ මහ නගර සභාව	12,000	100
හැටත් පොලිස් ස්ථානය	250	10 – 20
මහනුවර ලේකමාධිකාරී කාර්යාලය	60	0
නුවර එළිය මූලික රෝහල	450	85
රත්නපුර මහාධිකරණය	60	0

- සම්මුඛ සාකච්ඡාවට භාර්තය කරන ලද අයගෙන් 80ක්ම රාජ්‍ය හාංස ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳව දැන සිටින බව ප්‍රකාශ කළහ.

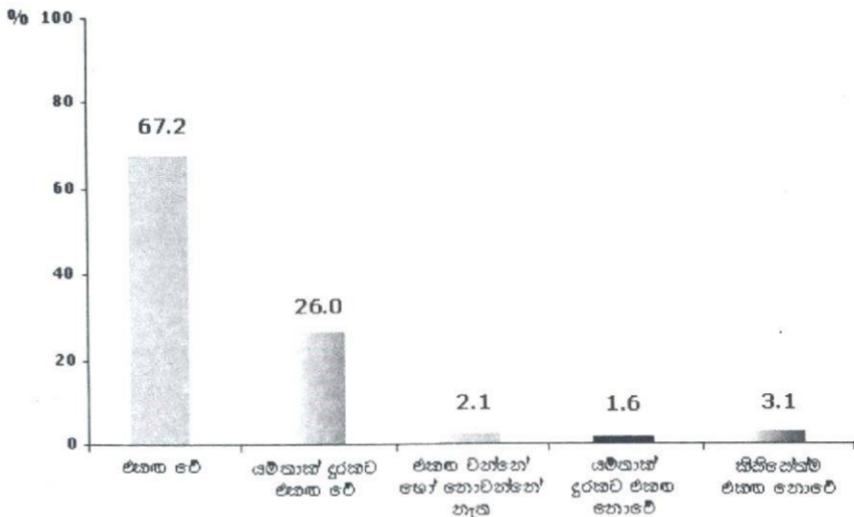
- මෙම ආයතනවල ගේවය කරන කළමනාකරන නොවන මට්ටමේ අයගෙන් 46 වැනි ප්‍රමාණයක් දෙමළ කනා කරන ජනතාව සමඟ කටයුතු කරන විට තමන් ගැටපුවලට මූල්‍යාන්තර බව පිළිගත්ත.
- කළමනාකරන නොවන මට්ටමේ අයගෙන් සියයට 65.5 දෙනා රාජ්‍ය ආයතනවල ඩිංහල හා දෙමළ යන මාධ්‍ය දෙකක්ම කටයුතු සිදු විය යුතු බවට එකඟ යිනි.

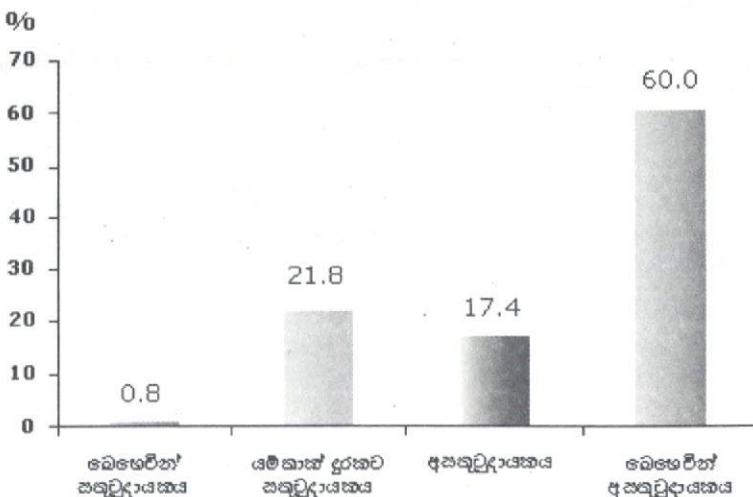
- ගේවකයින්ගෙන් 50 කට වැඩි දෙනා ප්‍රකාශ කර සිටියේ තමා කිසිදිනෙක හාංස ප්‍රාග්‍රැනු වැඩිසටහන්වලට සහභාගි වී නොමැති බවයි. රාජ්‍ය හාංස ප්‍රාග්‍රැනු වැඩිසටහන් ජේවාට සහභාගිවන්නෙන්ගේ අවස්ථා සැලැකිල්ලට නොගෙන සැලසුම් කර ඇති බව පෙනේ. මෙවැනි වැඩිසටහන් ආරම්භ කිරීමට පෙර මූලික අවස්ථා ඇගයීමක් පවා

සිදු කර තැන.

- සම්ක්ෂණයට හාජනය වූ අයගෙන් 67.2% දෙනා කියා සිටියේ සිය ආයතන තුළ රාජ්‍ය හාජා පනතට මිට වඩා ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දිය යුතු බවයි.

- මේ අයතන බොහෝමයක්ම දෙමළ හාජා පරිවර්තකයින්ගේ සේවය ලබා ගැනීමට කැමති වුවත් දෙමළ පරිවර්තකයින්ට රාජ්‍ය ආයතන මධ්‍යින් ප්‍රමාණවත් ගෙවීම් සිදු නොකිරීම නිසා මුදු එසේ සේවය කිරීමට මැඳි වෙයි.
- එක් ආයතනයක් හැරුණුකොට සෙසු කිරීම ආයතනයක් රාජ්‍ය හාජා දෙපාර්තමේන්තුව හෝ රාජ්‍ය හාජා කොමිෂන් සමග තිරේකර සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීමක් සිදු කර තැන.
- භාජා විගණනයේදී කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රතිනිශ්චයෙන් පාසුල් දෙකක් (වි.එස් සේනානායක විද්‍යාලය හා ඉසිලතන විද්‍යාලය) ආවරණය කිරීම සිදු විය. කෙසේ වුවත් මෙහිදී හෙලි වූයේ දුරි භාවිත යන ලේඛලය සහිත වුවත් එම පාසුල් එල පරිජාලන කටයුතු සිදුවන හාජාව සිංහල මිස සිංහල හා දෙමළ යන දෙකම් නොවන බවයි.
- රාජ්‍ය සේවයේ දෙමළ හාජා දැනුම දුර්වල විම සම්බන්ධයෙන් සම්ක්ෂණයට හාජනය වූ දෙමළ කතා කරන ජනතාවගෙන් 78ක්ම සිය අප්‍රසාදය පළකළහ.

මහජනතාව විවිධ කටයුතු වෙනුවෙන් පොලිසිය හා සම්බන්ධව හියාකරන්, රාජ්‍ය හාජා ප්‍රජිපත්ති ස්ථාපන වීම සෙමින් සිදු වීම නීතිය සියලුමක කරන ආයතනවලට දෙමළ රනතාව සමඟ ඔවුන්ගේ හාජාවත් කටයුතු කිරීම දුෂ්කර කාර්යයක් බවට පත් කර ඇත. රට තුළ සිටින 70000 පමණ වන මූල්‍ය පොලිස් නිලධාරීන්ගේ දෙමළ ජාතිකයන් සිටින්නේ 700කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් පමණි. කොළඹ පොලිස් බල පුද්ගලයේ මූල්‍ය පොලිස් හට සංඛ්‍යාව වන 4000ක් දෙමළ ස්වභාමිකයන් සිටින්නේ 50ක් පමණි. පොලිස් නිලධාරීන් සඳහා දෙමළ හාජා පායමාලා පැවැත්වුන්ගේ දෙමළ බසින් ප්‍රතින් සිදු කිරීමට හෝ දෙමළ බසින් කට උත්තර ලබා ගැනීමට මෙම දැනුම ප්‍රමාණය් නොවේ. රටේ දෙවන රාජ්‍ය හාජාව පිළිබඳ නියිතාකාර දැනුමක් නොමැතිව රටේ සියලුම රනතාවට සැපයිය යුතු ආරක්ෂාව සපයන්නේ කෙසේද යන්න ගැටුවකි.

පොලිස් සේවයේ උසස් විමි ලබා ගැනීමට නම් දෙවන ජාතික හාජාවේ දැනුමක් සතු වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. කෙසේ වෙනත් මෙම දැනුම සන්නීවේදන කුසලතා සඳහා ප්‍රයෝගනවන් වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ ගැටුපු මතු වී ඇත. මෙවැනි නීතිමය කටයුතුවලදී අවශ්‍ය කරම් උසස් මට්ටමක හාජා හැකියාවක් තිබීම පැහැදිලිව ම අවශ්‍ය වේ.

අධ්‍යක්ෂ සේවුරුය

හාජා ප්‍රජිපත්තිය සම්පූර්ණයෙන් ස්ථාපන කිරීමට නම් රජය විවිධාකාර වූ ප්‍රවේශයන් එස්සේ කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය වේ. සිංහල හා දෙමළ යන හාජා දෙකක් ම කටයුතු කිරීමට රාජ්‍ය සේවකයින් ප්‍රමුණු කිරීම හා හාජා අධිකිවායිකම් සුරක්ෂා වැනි කෙටි කාලීන සැලැස්මට අමතරව දීර්ඝ කාලීන තිරසාර ප්‍රවේශයක් සේ ශ්‍රී ලංකා කිහිපය දැවන්ට හාජා දෙකම ඉගැන්වීම සිදු කළ යුතු වේ.

හාජා දෙකම ඉගැන්වීම විෂය මාලාවට ඇතුළත් කර ඇතන් එමගින් සිදුන් තුළ දීර්ඝ කාලීන වශයෙන් කැඳී පෙනෙන සන්නීවේදනමය ද්විභාමික කුසලතාවල වෙනසක් දක්නට නොවේ. එමගින් හාජා ප්‍රජිපත්තිය ස්ථාපනය කිරීම හා අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රජිපාදන වෙන් කිරීම හා මානව සම්පත් සපයා දීම මගින් මෙසේ අධ්‍යාපන ස්ශේෂුලයේ නොසැලුකිල්ලට

හාරුනය වී ඇති කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

FCE මින් සිදු කරන ලද හාංස විශේෂතාලින් අඩංගුපන ස්කේට්සුයේ රාජු හාංස ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කිරීම පිළිබඳව විවිධ සෞයා ගැනීම් සිදු කර ඇත. කොළඹ පුදෙශයේ පාසැල් දෙකක්වන යි. එස් සේනානායක විද්‍යාලය හා ඉසිපතන විද්‍යාලය සිංහල බිජුතරයක් සිටින පාසැලක කරන ලද සම්ක්ෂණවලදී හෙලි යුතු සමස්ක පරිපාලන පිළිබඳ කරුණ පිළිබඳ අඛණ්ඩ බැලිමේ දී විද්‍යාල්පතිවරු දෙදෙනාම පැවසුවේ සිංහල පරිපාලන හාංස මෙහෙයුම ලබන පවත්වාගෙන යන අතර ප්‍රතුලේඛ ආදිය දෙමුව බසය පරිවර්තනය කර පවත්වා ගෙන සැම සිදුවන බවයි. කෙසේ යුත් සාකච්ඡාවට සහභාගි වූ ගුරුවරු පැවසුවේ තිළ විකුණෝලේඛ දෙමුව හාංස වෙන් නොපැවතිම නිසා තම බොහෝ අයිරුණාවන්ට මුහුණනා බවයි. මුළුන්ට දෙමුව හාංස වෙන් වන විකුණෝලේඛ අඩංගුපන දෙපාර්තමේන්තුවන් හෝ අඩංගුපන අමාත්‍යාංශයෙන් ලබා ගැනීමට ගැනීයාවක් නැති අතර මේ උගකියවිලි දෙමුව හාංස වට් පරිවර්තනය කිරීම සඳහා මුළුවිම් ගුරුවරුන්ගේ සාය ලබා ගැනීමට සිදු වේ. මේ නිසා විවිධ පායමාලාවලට ඇතුළත් වීම ආයත් පත් හාර ගන්නා කාලය ඉකුත්ත් නිවීම එනි බරපතල තත්ත්වයන්ට මුහුණපැමුව සිදු වී ඇත.

75දීන සිංහල සිපුන් අත්‍යිඳින සියලු පැහැදුම් සුළුතරය වන දෙමුව සිපුන් ජේ ආකාරයෙන්ම ලබා දීම අසායරුන ලෙස විද්‍යාල්පතිවරින් විසින් ද්‍රීනු ලබන බව හාංස විශේෂතාලයේ දී හෙලි දරවි විය. දෙමුව මාධ්‍ය සම තත්ත්වයේ නැති වුවත් අත්‍යවශ්‍ය තත්ත්වයේ පවතින බව මුහු පැවසුවේය. අනෙක් අත පරිපාලන කටයුතු හා සම්බන්ධ උගකියවිලි පරිවර්තනය සිදු එතෙන් ද අත්‍යවශ්‍ය පමණක් බව මුහු සිටිය.

විද්‍යාල්පතිවරුන් දෙදෙනාම එළිගෙන් පරිදි ද්‍රීවාමික ප්‍රතිපත්තියක පාසැල් මට්ටමේ මූලික අභ්‍යන්තරේ සිර ස්ථාපිත කළ භැංකි නම් (එනම් සිංහල සිපුන් දෙමුව බස ඉගෙනීම් හා දෙමුව සිපුන් සිංහල ඉගෙනීම්) මේ ජාතින් දෙක අතර පවතින ගැටුම්කරී තත්ත්වය වෙනාස් කිරීමට එමගින් කියියම් සහනයක් ලැබේනු ඇත.

වර්තමානයේ දී වැනි වසරේ සිට සිංහල මෝ දෙමුව අතිරේක විෂයයක් සේ ඉගෙනීම්. කෙසේ වෙනත් විභාග සඳහා පවතින තරගාරී තත්ත්වය නිසා අතිරේක විෂයයක් සේ සාලකෙන මෙම හාංස ඉගෙනීමට සිපුන් තුළ එකත් උන්දුවක් නොමැති බව පෙනේ. මෙයට විසඳුම්ක් සේ එවත් විෂයයක් සඳහාන් පරික්ෂණයක් පැවත්වීම් දක්වා නැතිය.

කුවාත්ත හා සොයිං ස්කේට්සුයෙන්

මහජන සේවයේ අසාර්ථකත්වය නිසා බෙහෙවින් විභිනා ලක්වී ඇති තත්ත්වයේ ස්කේට්සුයක් සේ ප්‍රවාහන හා සැපැඩු ස්කේට්සුයන් දක්වා නැතිය. මෙනාන්තයන් ද්‍රීපෙළන පුවරු දුන්වීම් හා උපදෙස් මහජනතාවෙන් පැහැදු වෙනුවෙන් සිංහල දෙමුව හා ඉංග්‍රීසි යන හාංස තුනෙන්ම දක්වා වේ. එමත්ත් දුම්රිය ස්ථාන තුවන් තොප්පල ආයත් සිදු කරන මහජන ඇමුණිම් සිංහල දෙමුව හා ඉංග්‍රීසි යන හාංස දෙකක්ම සිදු කළ යුතුය. එස් කොන්දෙස්නාවරු දුම්රිය ස්ථානවල සේවකයින් හා ගෙයියන් වැනි ජනතාව සමඟ සැපුවම් සාම්බන්ධ වන වෘත්තීන්වල යෙදී සිටින්නන් සිංහල හා දෙමුව කරනයේ නිපුණත්වයක් ලබා සිටීම මගින් අඩුපාඩුවකින් තොරව මහජනතාවට සේවය සැපයිය නැති වුනු ඇත. මහජනතාව විසින් පිරිවිය යුතු පෙරම්යන් ද හාංස තුනෙන් ම යටත් පිරිසෙයින් සිංහල හා දෙමුව යන හාංස දෙකින් වන ඉදිරිපත් කර නිවීම වැදගත් වේ.

මහජන සේවයේ ඉහත කී අංශවලදී හාංස ප්‍රතිපත්තිය තියියාකාර ලෙස ස්ථාපනය කිරීමට නොගැනී වීම මුද්‍රිතිම් හා දෙමුව සුළුතරයින්ට සිය මට්ට බස සිංහල හාංස මෙහෙයුම ඇති තත්ත්වය සම තත්ත්වයක් ලබා නොමැති බව හැම විටම සිහි ගන්වයි. දෙමුව ජනතාවට බරපතල ගැටුදු මතු කරන මෙම කරුණ ම පමණක් රට තුළ තිරසාර සාමයක් පවත්වාගෙන

යැමට බාධා කරන සාධකයක් සේ දුක්විය හැකිය. මෙය වළක්වා ගැනීමට නම් රාජ්‍ය සේවයේ සියලු මට්ටම්වලදී කැඩිනම් සංගේතන සිදු කළ යුතු වේ.

වර්හමාජ සජ්ජවය

හාඟ ප්‍රතිපත්තිය දෙමළ හා සිංහල භාෂාවල හාඟ අපිනින් ආමන්ත්‍රණය කිරීම සඳහා සැලුම් කර ඇත. කෙසේ වෙතත් යථාර්ථ වන්නේ මෙමයින් මේ පිළිබඳ ව දැක්වා ඇති අවධානය ප්‍රමාණවත් නොවීම හා දැනට පවතින රීතියා සිවිල් යුතු තත්ත්වයට සංඝ්‍ර සිරීම් දී මුළු සෑම ගෙවීමෙන් දැක්වා ඇති අසමත් බවත් සුරු රාතින් පමණ කෘෂිකාල සිරීම් දී මුළු තුළ ඇවිත්ත පිළිබැඳු නොවීමයි. මෙය මානව අධිකිවාසිකම් හා යුත්තිය හා සාධාරණත්වයට සිමාවක් ලෙස පමණක් ස්ථියාත්මකවන අනර විභාග වැදගත්ව ජනනාච්‍ර හා සමාජයන් අතර සිමා මායිම් ගැනීමට හා ප්‍රතිචාර යැමුව උපකාරී වේ.

රටේ ප්‍රතිනි තත්ත්වය සමාජ සුජාතාගේයට එහාම් යහපත් තත්ත්වයක් නොවේ. රටටේ බෝලෝ ප්‍රදේශීලි සිංහල පාන නොකරන ජනතාවගේ තත්ත්වය පහත වැරී ඇති අනර උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශීලින් මෙම අධිකිවාසිකම් බෝලනාල ලෙස උල්ලාසනය වෙමින් පවතියි. මේ අනුව මේ අවස්ථාවන් දෙකේ දීම අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය, නිශියේ ආරක්ෂාව, රාතික භැඳුනුම්පත් වැනි පොදුගැලික ලියයිවිලි සිය හාඟාවෙන් ලබා ගැනීමේ හැකියාච්‍ර ආදී මූලික අධිකිවාසිකම් නොයෙකා හැර ඇති ඇයුරු දැක්නට ලැබේ.

ජනනාච්‍ර උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රාන්තවල සිට හෝ උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රාන්ත වෙනත් කළ නැති පාවත්‍රයන්ට්‍රි සිමා පනවා ඇත. පොලීඩි හා අධිකරණවල දෙමළ හාඟාවෙන් කටයුතු කිරීම් ගැනීයාව පිළිබඳ කිසිසේත්ම සැනුවට පත්විය නැති නොවේ. යම් පරීක්ෂණයක දී සැකකරුවෙන් අල්ලා ගනු ලැබූ අවස්ථාවක ඔහුගේන් ප්‍රාන්ත කිරීම් කුම ඇත්තේ කිහිපයි. ශාහ්‍යාධින් හෝ වෙබා යම් නැතක තාපකාලික පදිංචිකරුවන් හෝ වෙබා දෙමළ තාතිකයෙකුට ප්‍රාන්ත කිරීම් සඳහා ගෙනයනු ලැබීම බෙහෙවින් හයකර සිදුවීමකි. විශේෂයෙන් ම මෙය බෙහෙර් අවස්ථාවල පැහැර ගෙන යාමක හෝ මරණ තර්ජනයක උපරුපයෙන් සිදු විය හැකිය. ආරක්ෂණ අංශ හා පොලියිට දෙමළ හාඟාව පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනුම්ක් ඇති නම් මෙම තත්ත්වය පහසුවෙන් වළක්වා ගත හැකි වේ. දෙමළ හාඟා පරිවර්තනකයින් වැඩියෙන් බඳවා ගැනීම මෙම බොහෝ ගැටදුවලට විසඳුමක් සේ පවතියි.

මෙම හාඟ ප්‍රාන්තයට පිළියා සෙවීමට රජය පාරුද්‍යයෙන් බොහෝ යහපත් ස්ථානාර්ග ගෙන ඇති අතර දෙයිය මෙනම් රාත්‍රන්තර හමුවීම්වල දින මේ පිළිබඳව සාකච්ඡා වේ ඇති. දුන් රාජ්‍ය දේප්‍රකාශන්ගේ උසස් විම් සඳහා දෙමළ හාඟාවේ කිරීන මෙනම් ලිඛිත ගැනීයාව කිරීම අතිවාර්ය වේ. කෙසේ යුත් මුළු ප්‍රසාද සාක්ෂි සිසා මෙම ප්‍රභූජුවට ලැබිය යුතු ප්‍රාභූජුව ලැබේ නොමැති ආකාරය පෙනේ. මානව නිමිකම් ජාතික ගුරුම් හා හාඟා ගැටදුව අතර ඇති සහස්‍රමත්ත්වය නිසි ලෙස භාෂ්‍යනාගෙන නොමැති ආකාරයක් පෙනේ. වසර විස්සකාප පසුවත් රජය හාඟා ප්‍රතිපත්තිය තවම ස්ථාපිත කළ යුතු තත්ත්වයේ පවතින්නේ එබැවින් විය හැකිය.

රජය විසින් ගෙන ඇති කවත් යහපත් සේ දුක්විය හැක්සේ 1991 දී රාජ්‍ය හාඟා කොමිසම පිහිටු විමති. මෙමයින් හාඟා පනනාට නව නිර්දේශයන් සකස් කිරීම හා ව්‍යවස්ථාවේ ප්‍රතිච්ඡලයේ වශයෙනිවලට අනුකූලව එහි ස්ථානමතක විම නිශ්චිතයක කිරීම සිදු කරයි. මේ කොමිසමේ නිර්දේශයන් සේ රාජ්‍ය දේප්‍රකාශන්ගේ හාඟා ප්‍රාන්තවල ලබා දීම හා රට පුරා ද්විභාෂික පරිපාලනයක් ඇති කිරීම දුක්විය හැකිය. මෙම සියවලිය වසර 1991 නිස්සේ මට්ටම් තුනක් එස්සේ ස්ථානමක කිරීමට අලේක්ෂිතය. තව දුරටත් රජය හාඟා කොමිසමේ නිර්දේශයන්ට රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුව ජාතික හාඟා ආයතනයක තත්ත්වයට පත් කිරීමද ඇතුළත්ය. මෙම යෝජිත ආයතනය මගින් රාජ්‍ය සේවකයන් ව රාජ්‍ය

හාඟ පුහුණුව මෙන්ම සම්බන්ධක හාඟ පුහුණුව ද ලබා දීම මෙන්ම නිල පරිවර්තන සිදු කිරීම හා පරිපාලනය හා නීති සම්පාදනයට සම්බන්ධ පාරිභාෂික යොදුම්මාලා සකස් කිරීම සිදු කෙරෙනු ඇත.

භාජ අයිතිවාසිකම් බලැංශවීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වී ඇති යුධ ගැටුම්වලට නිසියකාර විසයුම් සෙවීමේ දී ප්‍රථමයෙන් සූළ ජාතියේ හාඟ අයිතිවාසිකම් ව්‍යවස්ථාවේ 13වන හා 16වන ව්‍යවස්ථා සංගේධින ස්ථාපනය කිරීම පිළිබඳ පැලිඳිලුම් වීම වැදගේ ය. සූළ ජාතියේ වාශ්වීද්‍යාන්තමක අයිතිවාසිකම් උල්ලංසනය වීම මේ ගැටුම් ඇති වීමට කිසියම් යුතුකට බලපෑම් සිදු කර ඇත. හාඟ සූළ සන්නිවේදනය කිරීම සඳහා පමණක් වන උපාංගයක් තොවේ. මෙය දැනුම ලබා ගනනා මාරුගයක් මෙන් ම කිසියම් ජාතියක අනත්තනාව යුතුකර කෙරෙන උපාංගයක් ද වේ. රාජ්‍ය හාඟ පනත තැබූ ඇති රිනි රිනි සම්පාදනය හා ස්ථාපනය කිරීම රුදය සහු වශයෙන් වුවත් මේ අයිතිවාසිකම් සඳහා උරුමකම් කිරීම් වශයෙන් මාරුගයකාව සහු වේ.

සිය රටේ ත්වත්වන සූළතරයගේ හාඟ අයිතිවාසිකම් උල්ලංසනය වන්නේ කොසේද යන්න රටේ බෙහුතරය විසින් දන ගැනීම වැදගේ වේ. අනෙක් අතට උතුරු තැගෙනහිර ප්‍රාන්තවල ත්වත්වන සිංහල ජනතාවන් මේ ගැටුවට මූල්‍යභාෂණ බව තෝරුම් ගැනීම වැදගේය. රජයේ ආයතන හා කටයුතු කරන විට මේ ජාතියේ දෙකම අරුමුදකාරී අවස්ථාවලට මූල්‍යභාෂණයි. රාජ්‍ය හාඟ ප්‍රතිපත්ති ස්ථාපනය කරවීම් අනෙක් හාඟටත් නිසි තැන ලබා දීමට ජනතාව උත්සුක වන්නේ මෙම තත්ත්වය පැශැදිව අවබෝධ වීමෙන් පසු පමණි.

1956 ආපාරිය කොලුවින් ආර පෙරේරා පාර්ලිමේන්තුවේ දී කළ ප්‍රකාශය අද අර්ථවත් වී ඇති ආකාරය පෙනේ. "මුල අප්‍රාථම්‍යන්නේ හාඟ දෙකක් හා එක් ජාතියක් ද එසේන් නැත්තාම් එක් හාඟ වෘත්තී හා ජාතියේ දෙකක්ද? කරානායකතුවනි මා විශ්වාස කරන අත්දම් අපගේ ජාතිය නිදහස කරා ගෙන යන මාවන වන්නේ එකමුදුවයි. එසේන් නැත්තාම් එක් රාජධානියින් ලේ ගෙන දුක්විත රාජධානී දෙකක් නිසිවනු ඇති ඇත." (හැන්සාඩ් 24 වේලම, 1917,1956 නිරු)

දේව්‍යාමික රට්‍ය පරා යාමේ දි සහයෝගිතා තද්‍යම (FCE) සි කුයෙකයන්

2007 දෙසැම්බර් මස 16 වැනිදා තුළ එක්වීම් දී 5000කට අධික පිරිසක් ප්‍රයත්න ජන සංවිධානය මිනින් සංවිධානය කරන ලද සත්ත්‍යාගයට සම්බන්ධ වූහ. මෙම සත්ත්‍යාගයයේ අරමුණ වූයේ රාජ්‍ය හාඟ ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කිරීමට කිඩිනම් පියවර ගැනීමට රජයට බල කිරීමයි. මිනිම කොනකුට සිය වට් හාඟටත් කටයුතු කිරීමට ගැනී වන්නේ පොලිය හා නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනවල ද්‍රී හැමික ප්‍රතිපාදනයක් නැතිවන අන්දම් කාරිය ලෙකායක් පාර්ලිමේන්තුව මිනින් ඇති කිරීම මෙයට සහභාගි වූ සියලු දෙනාගේම අඛ්‍යාතාව විය. පාසැල් වියේ කිරීම හාඟ පාරිභාෂාලා හඳුන්වා දෙන මෙන් වූ ඉල්ලීමක් ද විය. හාඟ ගැටුවට විසයුම් සිදු තොකළ ගොන් දැරිය කාලීන සාමය පුදෙක් මිශුරුවක් පමණක් වනු ඇත.

භාජ අයිතිවාසික දුනකුවිය දුවත් කුරුවැයෙන් සැණ්ඩායම (CCG)

ශ්‍රී ලංකාව තුළ රාජ්‍ය හාඟ පනත නිසියකාරව ස්ථාපනය වීම කෙතිමත් කිරීම සඳහා ඒකරාදි කරන ලද කණ්ඩායෙන් මේ නීතින් ගැනීන්වේ. මෙම කණ්ඩායෙන් දෙන වැනි 10 15 දෙනෙක් ගෙන සමන්විත වේ. මෙහි සාමාජිකයන් සිටුපු පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්, ව්‍යාපිත සංස්ථාවල ප්‍රධානීන්, ජේත්‍යාධිකාරීන්, වියුව්වීද්‍යාලවල අංශ ප්‍රධානවරු, රේඛ්‍යාධිකරාන් ප්‍රධානවරු වේ.

ජාතික මට්ටමේ හාංස අයිතින් පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන කණ්ඩායමක් යේ මූලින්ම ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ කළේ කොළඹ කණ්ඩායමයයි. මිට අමතරව මහනුවර බදුලේ තුවර එහිය අම්පාර ආදි ප්‍රදේශවලද මෙම කණ්ඩායම ජ්‍යාපින කිරීමට පිළිවර ගෙන ඇත. මෙම කණ්ඩායමවල කාර්යභාරය වන්නේ තම ප්‍රදේශය තුළ රාජ්‍ය හාංස ප්‍රතිපත්තිය නිසියාකාරව ක්‍රියාත්මක වනවාදී කොයා බෙහෙන අනරුදු රෝගේ මෙන්ම පොලුගලික ආයතනවලට රාජ්‍ය හාංස ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහය ලබා දීමයි.

මෙම කණ්ඩායම විසින් විවිධ දේශපාලන නායකයින් හමු වී රාජ්‍ය හාංස පනත ජ්‍යාපනය කිරීම පිළිබඳ කරුණු කාරණ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට පාරැලිමේන්තු කමිෂුවක් පත් කිරීම පිළිබඳ සාකච්ඡා කර ඇත. මෙහි වැදගත් සංයිජ්‍යානයක් වන්නේ ගරු අමාත්‍ය ඩී.රී.වි. ගණදේකර, ආචාර්ය සරත් අමුණුම හා ආචාර්ය නිස්ස විතාරණ මේ සම්බන්ධයෙන් එකාග්‍රතාවකට පැමිණියි. අනෙක් අනත මෙම ක්‍රියාකාරකම්පලට පැහැදුම් සපයන අනරුදු මෙම කණ්ඩායම ප්‍රමුඛ පෙලේ විද්‍යාත්මකෙන් සමන්වී කණ්ඩායමක් ලබන පිළිගැනීම ලබාගෙන ඇත. හාංස අයිතින් පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන කණ්ඩායම රාජ්‍ය හාංස කොමිසම සමගේ සම්පූර්ණ සම්බන්ධකාවක් පවත්වා ගෙන යයි.

රාජ්‍ය හාංස ක්‍රියාකාරකම ස්ථාපනය පරා නේ ටුලු සිදු කෙරෙන පෙනෙකම් අත්‍යුත් ව්‍යාපාරය

වත්වයේ සඳහන්වන අන්දමලට රාජ්‍ය හාංස ප්‍රතිපත්තිය සම්පූර්ණයෙන්ම ජ්‍යාපනය කරන ලෙස ඉල්ලා කෙරෙන පෙන්සම අන්සන් පිළියනයක් එකතු කිරීමේ ව්‍යාපාරය 2008 මාරුතු මාසයේ ආරම්භ කෙරිණි. මේ කරුණ ප්‍රමුඛයෙන් රඟයේ අවධානය යොමු කරනු වස් මේ පෙන්සම ජනාධිපතිත්තා වෙත හාර දීමට තියීමෙයි.

මෙම පෙන්සම අන්සන් කිරීමේ කටයුත්ත පියවර කිහිපයින් සමන්වීත දීර්ඝ ක්‍රියාවලියක් වේ. පළමුව සිය හාංස අයිතිවාසිකම් හා ශ්‍රී ලංකාවේ හාංස නිසා ඇතිවි ඇති ගැටුපු පිළිබඳ මහ ජනතාව දැනුවත් කිරීම වැදගත් වේ. මෙය එක්තරා දුරකම අභියෝගයක් වන්නේ බහුතරයක් සිංහල ජනතාව දන්ව ඇති වී ඇති ගැටුපුවට හාංස ජේංඩර් සේ නොදුන්මයි. 13වන සංගේනයේ සමහර වගන්ති මෙයට හේතු වී ඇත.

නැගෙනහිර ප්‍රාන්තයේ පෙසෙන දෙමළ හාංසයෙන් පරිපාලනය කෙරෙනු ලබන දෙමළ ජනතාවට ද එම ප්‍රදේශවල සිංහල ජනතාව මූහුණපාන ගැටුපුව තේරුණී ගැනීම අපහසු වී ඇත. මේ අනුව සිංහල හේ වේවා දෙමළ හේ වේවා ද්විනාමිකත්වයක් කරා යාම දැනට පවතින ගැටුපුවලට පිළියාමක් වනු ඇත.

FCE මගින් තුවර එහිය අම්පාර ක්‍රික්කෑට් මලය මහනුවර යන ප්‍රදේශවල දිස්ත්‍රික් උෂ්කම්වරුන් අතිරේක උෂ්කම්වරුන් ප්‍රාදේශීය සහ සාමාජිකයන් ග්‍රාම නිලධාරීන් විදුලාජ්‍යාකාරීන් වනු ක්‍රික්කෑට් නායකයින් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ආදි ප්‍රදේශලයන් හා අං දැනුවත් කිරීමේ කාර්යයේ යෙදී සිටියි. තව දුරටත් හාංස ගැටුපුව පිළිබඳ කරුණු මෙන්ම එ හා සම්බන්ධ නිති රිති වෙති අඩවි හරහා දැනුවත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් FCE නිරතව සිටියි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ද්විනාමික ප්‍රතිපත්තිය දැනුවා දී ඒ පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සඳහා FCE විසින් මුදා මාධ්‍ය හා විදාහන මාධ්‍ය හරහා දැනුවත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සිදු වෙයි. නව දුරටත් හාංස අයිතින් පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන්නෙක්ගේ තෙක්ඩායම තුළින් පාරැලිමේන්තුවේ තුළ ස්ථාවර කමිටුවක් පත් කර එමින් රට පුරු රාජ්‍ය හාංස පනතේ නිසි ස්ථාවිත වීම හා ක්‍රියාත්මක වීම නිරික්ෂණයට හාංසය කිරීම සිදු කරයි.

විගමනය

අවසානයේදී රාජ්‍ය හාංස පනත නිසි ලෙස ස්ථාපිත වී ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා මහජන සහයෝගීකාව හා දේශපාලන කුමැත්ත ප්‍රධාන සාධක සේ පවතියි. 2005 හා 2006 වර්ෂවල දී රාජ්‍ය හාංස කොමිසම මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද තීරණයේදී රජය විසින් අවධානයට හාංසය කළ යුතුවේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ස්ථාවර සාමයක් ඇති කර ගැනීමේ කටයුත්ත සඳහා හාංස යන සාධකය නිසා බෙදී සිටින ජනතාව එකමුතු කරවීම වැදගත් වේ.

FCE හාංසවලට සම තත්ත්වය ලබා දීමේ කාර්යයේ නියුතුව සිටින අතර රාජ්‍ය හාංස පනත රට පුරා සියලුම දිස්ත්‍රික්ක වල කාර්යක්ෂම ලෙස ස්ථාපිත කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ දීගැටුම යෙදී සිටියි.

එකිනෙකා අතර පවතින අවබෝධය පූජ්‍ය කරමින් ස්ථාවර සාමයක් වෙත යුතුමේ ක්‍රියාවලියේදී අප හා එක්වන ලෙස අප වෙනත් සිවිල් සංවිධාන වලට ආරාධනයකරමු. අඩ සියවසකට ආසන්න කාලයක් අප පුරාවන් එකිනෙකාගෙන් වෙත් කර තැබීමට හේතු ඩැයුලුවලට මේය විසැලුමක් වනු ඇත.

ව්‍යාපිතුයාත්මක වශයෙන් කුවරුයාවන ශ්‍රී ලංකා දෙමළ ජනතාවට අයිතිවාසිකම් කේතියි දෙරුවු විවර කිරීම
වි. ස්කෑන්තුමාර*

"හාභාව තරම් තිනිසුන් නොසන්සුන් කරවන කිසිම දෙයක්
මා දක නැතා." - එස්. ඩිලිචි.ආර්.ඩී බණ්ඩිනතායක ශ්‍රී ලංකා
අගැබ (1956)

"පිංහල පමණක් යන පනත මිනින් එයට කිමි ස්ථානයෙන්
දෙමළ භාෂාව බැහුර කිරීමක් පමණක් නොව දෙමළ
ජනතාව ආර්ථික සාමාජික හා දේශපාලනික වශයෙන්
නිෂාධ කරීමක් ද කිය තිය." - එ. අම්රිතාලිංගම (1964)*

භාෂාවේ පැහැදිලිවාසිකම්

ලංකා නැගෙනහිර දුරිඩ ජනතාව ස්වයං තීරණ ඉල්ලීමේ අරගලයේ ප්‍රධාන හේතුවක් සේ වායිරිද්‍යාත්මක වශයෙන් ඇති වූ අසාධාරණයට ලක් විම දැක්විය නැතිය.¹ උදාහරණයක් වශයෙන් 1976 දියත් කෙරුණු ට්‍රික්කෝට් බිවිපූම මිනින් සිංහල පමණක් යුතුවෙන් පැනිලින් තිබූ සංක්ලේපයට 'ඒරෝපීය නැගි සිරීමට දෙමළ එක්සත් වූ ව්‍යුත්කි පෙරමුණ පෙළඳවායි.

1987 දී ශ්‍රී ලංකාව හා ඉන්දියාව අතර ඇති කරගත් ඉන්දු ශ්‍රීලංකා හිටිපූමෙන් පසු මුහුණු 13වන ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහක්වලින් දෙමළ බසට ද සිංහල හා සමාන තත්ත්වයක් ලබා දීම අවධාරණය කෙරිණි. කෙසේ වෙතත් යටත් විෂ්ඩ්‍යක් වශයෙන් පැවත් නිදහස ලැබීමට පෙර සිට් අවශ්‍යතාවක් ව පැවති මේ සංග්‍රහක් ඇත්තෙන්ම බොහෝ පමා වී පැමිණ තිබුණි.

ඉන් දෙක දෙකකට පසුවත් ජාතික ප්‍රශ්නය ඇති විමට මූලික හේතුවක් සේ පවත්නා මේ කාරණය වියාකාශනීය ලෙස ආමත්තුණය කිරීමට රජය පැකිලෙන බව පෙනේ. ව්‍යවස්ථාවෙන් දෙමළ රාජ්‍ය හාභාවක් සේ ටිලිගෙන ඇතත් දෙමළ ජාතිකයන්ට හා වෙතත් ජනකාටය්වල දෙමළ බස හාටින කරන්නන්ගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලාසනය වනු දිකිය

* අර්ථික සමාජයාය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ වැඩපෙනා. නීති හා සමාජ පදනම් කොළඹ. ලබා දුන් සහයෝගය පිළිබඳ දිල්හාරා පතිරණට අතුවිත්ත වෙමි. මෙහි රාජ අදාළ හා අර්ථ කරනයන් යුදෙන් මෙන්ම රේඛා වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් කළින් එයන ලද පත්‍රිකාවක් ශ්‍රී ලංකා මානව සිම්කීම්වල ස්වභාවය 2007 ඇඳුලත් වී ඇත.

¹ උප්‍රධා ජනතා ලද්දේ James Manor, *The Expedient Utopian: Bandaranaike and Ceylon*, Durham, N.C.: Duke University Press 1989, පිටු. 256.

² උප්‍රධා ජනතා ලද්දේ Neil De Votta, *Blowback: Linguistic Nationalism, Institutional Decay, and Ethnic Conflict in Sri Lanka*, Stanford: Stanford University Press 2004, පිටු. 159.

³ Robert Kearney, "Language and the Rise of Tamil Separatism in Sri Lanka", *Asian Survey*, Vol. 18, No. 5 (May 1978), පිටු. 521-534.

⁴ 'Vaddukoddai Resolution', Jaffna: S. Kathiravelupillai MP 1976, පිටු. 2.

⁵ මෙහිදී දෙමළ හා සිංහල යන වින් යොදා ඇත්තේ විවෘතමාන හාවිතයේ ඇති පරිදි හාභා කණ්ඩායම් හා ජාතින් විමට ය.

හැකිය. සෙසු ජනවර්ග දෙකත මුදලිම්වරුන් හා උඩරට දුවිච් ජාතිකයන් (මහධියාහ)⁷ ඇතුළත් වේ. රාජ්‍ය හාං පනත ස්ථාපනය නොකිරීම විශේෂයෙන්ම උතුරු නැගෙනහිර පුදේශවල දුවිච් ජාතිකයින් විසින් තම සිය සංස්කෘතිය කෙරෙහි දක්වා ඇති බලවත් ජාතිවාදී තැනීමන් සේ ම සිංහල බ්ලූතරයක් "අතර සිය සංස්කෘතිය අනන්තතාව මකා දුම්මව තැන් කිරීමක් සේ දැකියි.

දෙමළ ජාතිකයන් බ්ලූතරයක් වෙසෙන උතුරු හා නගෙනහිර පළාත්වල තීල සන්නිවේදන කටයුතු වලදී හා ව්‍යාපාරික කටයුතුවලදී මහතන ආයතන හා සාමාන්‍ය ජනතාව අතර සන්නිවේදනය දෙමළ හාං වෙන් සිදු වේ. මෙහිදී අසාධාරණය වේ ලක්වන්නේ සුළුතරයවන සිංහල හාමිකයන් ය. මධ්‍යම රජය හා සම්බන්ධ ආයතන සමග කටයුතු කිරීමේ දී උතුරු නැගෙන හිර පුදේශවල දී මෙන්ම ඉන් පිටත දී ද දෙමළ ජාතිකයන්ට ගැටුවලට මුහුණ පැම්ව සිදු වේ.

"රජයේ සන්නිවේදනයන් සිංහල හාං වෙන් සිදු කිරීම ලිඛිතව හෝ වාරිකව දෙමළ හාං වෙන් සන්නිවේදන කටයුතු සිදු කිරීමට නොහැකි වීම දෙමළ හාං වෙන් පෙරේරාමයන් ආදිය පිරිවීමට නොහැකි වීම සිංහල හා දෙමළ අතර පරිවර්තනයන්ගේ හිගමල නිසා උසාවී තුළ අනවත්ත ප්‍රමාදයන් සිදු වීම සිංහල හාං වෙන් ලියා ඇති පොලිස් වාර්තා ඒ පිළිබඳව අවධානයෙක් නොමැතිව හා පරිවර්තනයක් රහිතව අන්සන් කිරීමට සිදු වීම ආදිය මුළික ගැටුව සේ පැවතියි."

1987 දෙමළ හාං රාජ්‍ය හාංවක් සේ සිංහල හාංව හා සම තත්ත්වයෙහි ලා සැලකීම ආරම්භ වුවත් උතුරු නැගෙනහිර භාර සෙසු පුදේශවල එසම්බන්ධයෙන් රජය පාර්ශ්වයෙන් එතරම් සැලකිල්ලක් දක්වා නැති ආකාරය පෙනේ. මේ අනුව 1991 දී රාජ්‍ය හාං ගොම්බම ස්ථාපනය කිරීම සිදු වූ අතර මේ මින් ව්‍යවස්ථාවේ¹⁰ IV වන පර්විලේදේරේ රාජ්‍ය හාං පනත යටතේ 13වන සංයෝධනයන් හි සඳහන් වූ පාර්ලිමේන්තුව විසින් පෙරිසන් "ස්ථාපනය කිරීම පිළිබඳ බලනල දරනු ලබන බවට එන කරුණ ප්‍රමාද

⁷ මුදලීම් සමාජ වාර්ශිකාත්මක ගැටුව සම්බන්ධයෙන් M. A. Nuhman, *Sri Lankan Muslims: Ethnic Identity within Cultural Diversity*, Colombo: International Centre for Ethnic Studies Colombo 2007, බලන්න. පිළු. 50-91.

⁸ මෙම ස්වයං විසභාරද ප්‍රාග්ධනීය වාසයට එක් මූලාෂ්‍රය රැස්ස් නැඟත්ම සංස්කෘතිය සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කර ඇත. Daniel Bass, *Landscapes of Malaiyaha Tamil Identity*, (Marga Monograph Series on Ethnic Reconciliation, No. 8), ගොඹලු : මාරුග ආයතනය 2001.

⁹ මෙම නොසන්ප්‍රාන්තික තත්ත්වය යම් තරමකට කළින් පැවති ලුණුණුවිකරණ නීතිය නිසා ඇති එම ඇත්, සි. එ. විනෙනෙක්වන් "Language – Catalyst for the Present Impasse?" in A. R. B Amersinghe and S. S. Wijeratne (eds.), *Human Rights: Theory to Practice – Essays in Honour of Deshamanya R. K. W. Goonesekere*, Colombo: Legal Aid Commission & Human Rights Commission 2005, පිළු. 320-322. මේ නැගීම නිසා දෙමළ ජාතිකයන් අතර ජාතික අභ්‍යන්තරී තත්ත්වය ඇති විමර්ශන නිසා එහි දෙමළ ප්‍රාග්ධනය පෙන් පනත මින් දැනුම් එනැදිය දෙමළ හාංවී ආධිපත්‍ය පැනීම් යාම නිසා පිළා හාංව හා සංස්කෘතිය අනුරුදුන් එහි යොමු නැගී "මෙන ලාභ දෙයි. කේ. එන්. මි. බලමදාස, "Language Conflict in Sri Lanka", *Sri Lanka Journal of Social Sciences*, Vol. 4, No. 2 (December 1981), pp. 47-70 at පිළු. 56. බලන්න

¹⁰ Kanya Champion, 'Minority Rights and the Ethnic Conflict' in *Sri Lanka: State of Human Rights 1994*, Colombo: Law & Society Trust 1995, පිළු. 211.

¹¹ A. 18 (4), ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාත්‍නීති සමාජවාදී ජනරජයේ ව්‍යවස්ථාව 1978, සංයෝධිත ආකාරයට s. 2 (b), දෙනු ලබන සංයෝධිතය 1987.

¹² මෙම ආයතනික හා නීතිමය වශයෙන් ඇති වූ ඉදිරි පියවර කුණෙන්වියානු රාජ්‍ය හාං කාර්යාලයේ

වි ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු විය. කොඩේ වූවන් රාජ්‍ය හාංස කොමිසම ද හාංස අයිතින්¹² උග්‍රෝගනය වන අවස්ථාවලදී එය නොපුවා ගේ කටයුතු කරන රාජ්‍ය ආයතනයක්වන බවට එවැනු එල්ල පෙමින් පවතියි.

2005 දී රාජ්‍ය හාංස කොමිසම මගින් ඉදිරිපත් ඇ රාජ්‍ය හාංස ප්‍රතිපත්තිය නිසි අපුරින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තීරණයන් අධිංශ සිවිපූම තී (මින් ඉදිරියට එය සිවිපූම ගෙව හැඳුන්වනු ඇති.) රජය සිවින් පහත දැන්වන කරුණු පිළිබඳව කළ සාකච්ඡාවල අනුනායක් ගැඹු වී ඇති බව පෙනෙන්. කොඩේ වෙතත් මෙම සිවිපූමෙහි ව්‍යුහ සාකච්ඡාම හා දාශ්‍රීකෝන්යන් සිවිල් සමාජය තුළ අවධානයක් ඇති කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවන් නොවන අතර මේ නිසාම රාජ්‍ය හාංස කොමිසම කෙරෙන් සිවිල් සංවිධානවලින් සිදු කරන ප්‍රතිපථ උදාහින් ස්වර්යපයක් ගෙනියි. මෙම සිවිපූම 1991 රාජ්‍ය හාංස කොමිසම ආරම්භ කිරීමෙන් පසු කළින් දක්වා ගැඹු ප්‍රකාශය කරන පළමු ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශය වන නිසා මෙය කිහිපි දුරට කණ්ඩාප්‍රදායක තත්ත්වයක් සේ සැලැකිය හැකිය. ඒ අතරම රාජ්‍ය හාංස ප්‍රතිපත්තිය ජ්‍යාපනය කිරීම සඳහා මෙය ප්‍රමාණවන් නොවන ආකාරයක් පෙනෙන්.

සමකාලීන සංදර්භයේ පළමු කොටසේ දී විශේෂයන් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල වෙසෙන දෙමළ රාජිකයන් පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු කර තිබේ. දෙවන කොටසේ දී සිංහල හාංස පමණක් යන තත්ත්වයේ සිට සිංහල හා දෙමළ යන හාංස දෙකටම සම තත්ත්වයක් ලබා දීම දක්වා වන කරුණු ඉතාම සංක්ෂීප්තව දක්වා ඇත. තෙවන කොටසේ දී අන්තර්ජාකික රාජ්‍ය පාලනයේ දී වාය්‍රේද්‍යාන්මක වශයෙන් පූර්තරයන් කෙරෙහි දක්වා ඇති ප්‍රතිපත්ති සාකච්ඡාවට හාංසය වී ඇත. සිටිවන කොටසේ දී රාජ්‍ය හාංස කොමිසමේ දාශ්‍රී පරිය හා එහි ක්‍රියාකාරීතිවය විශ්‍රාන්ත කරමින් ඇගයීමට ලක් කිරීම සිදු කරයි. පස්වන කොටස මගින් 2005 දී රාජ්‍ය හාංස කොමිසම සිවින් සම්පාදනය කරන ලද සිවිපූම හා සමාලෝචනය කරමින් එහි ප්‍රධාන නිර්දේශ අවධාරණය කරයි. හයවන කොටසේ දී පූර්ත හාංස සමාජයන් කෙරෙහි දක්වන ආක්ල්ප වෙනස් කිරීම සිවිබඳ අවධානය යොමු කරමින් ඉදිරියට යුතුමේ දී රාජ්‍යයන් සිවින් මූහුණ පාන අනියෝග පැහැදිලි කරමින් අවසන් කිරීම සිදු කර ඇත.

භාෂාරුය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ එකිනෙකට වෙනස් දෙමළ කරාකරන ප්‍රජාවන් තුනක් වේ. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් තීරණීම් කරන් දෙමළ හාංසයන්හින් මුද්‍රිත් ජාතිකයින් හා උඩිරට දෙමළ රාජිකයින් මෙයට අයන් ය. දෙමළ හාංසයන්ගෙන් බහුතරයක් (එනම් 61 හේ සංඛ්‍යාවක් වශයෙන් ගන් කළ 2937558) උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වලින් පිටත සිංහල බහුතරයක සිටින ප්‍රදේශවල වාසය කරති. මේ ප්‍රදේශවල පරිපාලන කටයුතු සිංහල හාංසවන් සිදු වේ.

අනෙක් අතට 900000 පමණවන රාජ්‍ය සේවකයින් පිළිබඳ සලකා බැලීමේ දී මේ අතරින් දෙමළ හාංසයන් සිටින්නේ 8.31% ප්‍රමාණයක් පමණි. මේ අයගෙනුත් බහුතරයක් නිසැකවම උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල සේවයේ යෙදී සිටියි. එහෙන් දෙමළ රාජිකයින්ගේ

ආභාසය ලබා ඇති අතර මේ සම්බන්ධයන් වන ගොරවය ආචාරය නිලන් තීරුවලදී සිම් විය යුතු අතර 1989 දුලි මග රාජ්‍ය හාංස දෙපාර්තමේන්තුව හා සමග එකාබැඳව වර්කික අධ්‍යක්ෂ සම්බන්ධයන් වන අන්තර්ජාකික ආයතනය පිහිටුවීම සිදු කරන ලද' International Centre for Ethnic Studies Colombo, "Language Policy and Bilingualism", *The Thatched Patio*, Vol. 2, No. 5 (October 1989), පිටු. 9. බලන්ත.

¹² M. C. M. Iqbal, "Securing Language Rights – Key Elements in the Peace Process", *LST Review*, Vol. 12, Issue 176 (June 2002), පිටු. 8.

න් උතුරු නැගෙනහිර පුදේශවල ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රතිගතය සියලු 25 කි.¹³

රාජු භාෂා පනත සෑරිපනය නොකිරීම මගින් විශේෂයෙන් ම දෙමල භාෂිකයන් එම අතරිනුත් උතුරු නැගෙනහිර භැර සේපු පුදේශවල වාසය කරන දෙමල රාජිකයන් ට සිය භාෂාවෙන් රාජු කටයුතු කරගැනීමේ අවස්ථාව අමිමි කර ඇත. මෙය ඒක භාෂික දෙමල රාජිකයන්ට බෙහෙවින් බලපැමි සිදු කරන අතර මොඩුන්ගේ වාචික තොරතුරු විමසීම හෝ ලිඛිත සන්නීවේදනය නොසලකා තැර ඇති ආකාරයක් පෙනෙන අතර ග්‍රාම නිලධාරීන් සිට දෙමල භාෂාවෙන් කටයුතු කළ තැකි රාජු නිලධාරීන් සිටීම අවශ්‍ය.

2006 දී සහයෝගීතාව පිළිබඳවන රාජු තොවන සංවිධානයක් මගින් සිදු කළ භාෂා විශේෂයකට අනුව මෙම තත්ත්වයේ ඇති බරපතල බව අවධාරණයට ලක්කර ඇත.

වගුව 1
සේරුයක විශ්‍යාක්ෂි පුදේශවල ජ්‍යෙෂ්ඨ යෙ කුමිකයය¹⁴

පුදේශය	කිංහල	% තුළු යෙනා	දෙමල	% තුළු යෙනා	ඉංග්‍රීස්	% තුළු යෙනා	වෙශ්‍ය	% තුළු යෙනා
මදලල නාහර සහාය	29 960	73.2	4 706	11.5	6 025	14.7	229	0.6
මෙහෙම මහ නාහර සහාය	265 637	41.4	199 640	31.1	164 448	25.6	12 418	1.9
හැඳුන් දිස්ත්‍රික්ක නාහර සහාය	3 752	26.3	7 991	56.1	2 450	17.2	62	0.4
මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය	942 038	74	155 546	12.2	171 239	13.5	3640	0.3
භූපරේලිය නාහර සහාය	13 568	54.2	9 033	36	2 220	8.9	228	0.9
රජනාසුර දිස්ත්‍රික්කය	837 265	86.6	112 916	11.2	21 116	2.1	867	0.1

මෙහිදී සම්ක්ෂණයට භාරතය වුයේ උතුරු නැගෙනහිර පළාත් භැර දෙමල භාෂිකයන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සිටින වෙනත් පුදේශයන් ය. කොළඹ භාෂාවර්ග්‍රීය වැනි දිස්ත්‍රික්ක වලදී මේ තත්ත්වය මනාව කුපී පෙනෙයි. පහත දැක්වෙන වගුවන් ප්‍රධාන මහජන ආයතනවල දෙමල රාජිකයන්ගේ නියෝගනයේ අවම මට්ටම විද්‍යා දැක්වෙයි.

¹³ 1981 අවසාන ජන කංඩා ලේඛන සම්ක්ෂණවලට අනුව උතුරු නැගෙනහිර 12.7 ද දෙමල වන අතර මූලිකිවරුන් 7.0 ද වැනි දෙමල වැශියන් 5.5 වේ.

¹⁴ රීකාබද්ධානාදනම විසින් සහය කරන ලද වුවක සුරු සංගේධින සිදු කර ඇත, *Language Discrimination to Language Equality*, Colombo: Foundation for Co-Existence 2006, p. 10.

වගුව 2
විභූහා ප්‍රදේශවල දෙමළ හා ජාත්‍ය රාජ්‍ය කේතීක සංඝ්‍යව¹⁵

ආයතනය	භාෂාරු සංඝ්‍යව	දෙමළ හා ජාත්‍ය ගණන
වදුල්ල නගර සභාව	450	1
කොළඹ මහ නගර සභාව	12 000	100
භැවන් පොලිස් ස්ථානය	250	10-20
මහනුවර ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යාලය	60	0
නුවරඑළිය මුද්‍රික රෝගල	450	85
රැක්නපුර මහාධිකරණය	60	0

මෙය පැහැදිලිව ම සුළු ජාතිකයින් කෙරුණි සිදුකර ඇති ආයතනමය ව්‍යුහය පිළිබඳ වන අසාධාරණයක් සේ දුස්ථිර හැකිය. එනම් ප්‍රාදේශීය ජනගහනයෙන් පැලැතිය යුතු කොටසක් සුළු ජාතින් විසින් තීයෙක්නය කරනු ලබන අවස්ථාවල පරිඛා ප්‍රමාණයන් පරිදී අදාළ සුළු ජාතිකයන් රාජ්‍ය දේවාවට අනුයුත්ත කර ගැනීමට කටයුතු කර නොමැති. රාජ්‍ය දේවායේ යෙදී සිටින දෙමළ ජාතිකයින් පිළිබඳ සළකා බලුම්මේ දී ද ඔවුන් ගෙන් එයින් කොටසක් සුළු සේවක හා කම්කරු පන්තිවල සේවය කරනු පෙනේ. මේ නිසා මහජන අවශ්‍යතා ඉතු කිරීමේ හි ලා ප්‍රාන් අතින් මෙහෙයක් සිදු නොවේ.

මෙම තත්ත්වය තව දුරටත් බැයෙරුම් කරවීමට උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල සිදුවෙමින් පවතින යුතු ගැපුම් ජේත් වි ඇත. ගැඹු නිතිය හා තුන්ත හියා පිළිබඳ පනත යටතේ බොහෝ විට දුටිව ජාතිකයන් ප්‍රාන් කිරීම්වලට ලක් කරනු සෙවැදි කරනු හා වෙශ්‍යනා නොමැති ව රඳවාගෙන සිටිනු දැකිය හැකිය. ආරක්ෂක අංශ හා වරදත් කර නොමැති අනිජක වැශ්‍යන් අනර අනෙකුන්න සන්නිවේදනයක් පවතවා ගෙන සුරක්ෂිතව මුවුන් මූදා හැමිල¹⁶. සඳහා වාස්ත්‍ය පවතිතත්ත්වයන් නොමැති විම තත්ත් කාරණයකි.

නැල්ලරත්නම් සිංහරාජා සිදුවීමේ දී සිදු තු ආකාරයට නිතිය වල්වැදිමේ දැකිය හැකිවේ. මෙහිදී තමා විසින් තුන්ත හියා සිදුකරන ලද බව ප්‍රස්ථිතින් සිංහලෙන් එනම් නැල්ලරත්නම් සිංහරාජාට නොවැවෙනහා බසින් ලිය තිබූ වෙශ්‍යනා පත්‍රයකට

¹⁵ රෝකාබද්ධතා පදනම විසින් සකස් කරන ලද එතුවත් *Language Discrimination to Language Equality, Colombo: Foundation for Co-Existence 2006*, පිටු. 15.

¹⁶ උදාහරණයක් එහෙයෙන් පොලිස් ස්ථාන එහි එක්සත් සිදු කරන ලද හාමා විශෙන්යකින් අනාවරණය යුතුය ය දෙමළ හා ජාත්‍ය බුදුත්‍රයක් සිටින යාපනයේ පොලිස් ස්ථානයේ දෙමළ හා ජාත්‍ය ගණන් කෙටුවු කළ නැති නිලධාරීන් සිටිනෙන් දෙදෙලනක් මත්‍යන් එවකි. මෙහිදී යාවක් සංඛ්‍යා කර ගැනීම සිංහල හාජාපාලන් සිදු තු අනර, දෙමළ හාජාපාලන ප්‍රාන්තයේ නමට ප්‍රාන්තයක් රාජ්‍ය හාජාපාලන “Tamil an official language only in name”, *Sunday Times*, 02 December 2006. බලන්න

බලහත්කාරයෙන් ඔහුගෙන් ඇගිලි සලකුණු ගැනීම සිදු විය.¹⁷ රුපුර දෙමළ පරිවර්තනයක් සපයනු නොලැබූ අතර බාහිර වාචාක පරිවර්තකයෙන් ද සපයනු නොලැබේ. මේ ප්‍රකාශය තිසා ඔහු පිළිබඳ තින්ප්‍රවත් ලබා දීමට මෙන්ම තව දුරටත් සිරගත හෝ ප්‍රකාශනයක් නිසා ඔහු පිළිබඳ තින්ප්‍රවත් ලබා දීමට මෙන්ම තව දුරටත් සිරගත කර තැබීමට සේතු විය.

මෙතක දී සටන් නැඹන ඇරිමින් පමණ උතුරු නැගෙනහිර පළාත්ලැලින් පිටත වෙළඳන දුබිජ ප්‍රතිකයෙන් එම ප්‍රතේකවල සිය ව්‍යාය කිරීම තහවුරු කිරීම සඳහා ලගම ඇති පොලිස් ස්ථානයට ගාස් දියාපදිංචි වියයුතු බව ප්‍රකාශ විය. කෙසේ වෙතන් මෙම උය පදිංචි කිරීම් ප්‍රත්‍යාම ඇත්තේ සිංහල හා ඉංග්‍රීසි යන හාජා වලින් පමණි. ගුවම්කාරී සංදර්ජයක් තුළ දෙමළ ජාතිකයෙන්ට සිදු වන තිරිගර හා නොසලකා භැඳීම් වලට මෙය එක් උදාහරණයක් පමණි.

තෙව්‍ය යට්‍ය විෂ්‍ය සාමා ප්‍රතික්ෂේපය

ප්‍රත්‍යාම යටන් විෂ්‍ය යුතුයේ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ දෙමළ හාජාට තිබු තත්ත්වය මෙම අරුමුද මතු කරන පුරු අවස්ථාවේ දී අමතක වී යාමට ඉඩ ඇත. එමෙන්ම සිංහල හාජා දේශී දේශපාලකයෙන් විධින් රාජ්‍ය හා සමාජය තුළ රුංග්‍රීසියට සිම් වී තිබු තත්ත්වයෙන් එය ප්‍රාග්‍රාම අදාළ දුම්මික් ද සිදු විය.

1946 ජේ. ආර්.ජයවර්ධන විධින් සඟාපතිත්වය දරන ලද රාජ්‍ය සේවීම් කුවුන්සිල් කම්පුවක දී ප්‍රකාශ වූ පරිදි 20000 පමණ එන රජයේ සේවකයින් විධියක් 6200000 පමණවන සිංහල හා දෙමළ හාමිකයන් ද 400000 පමණවන ඉංග්‍රීසි හාමිකයන්¹⁸ ද පාලනය කිරීම සංඛ්‍යාධියෙන් කරුණු ඉදිරිපත් විය. මෙය ශ්‍රී ලංකාවට ව්‍යාහාර යටන් විෂ්‍ය තත්ත්වයෙන් විදී ප්‍රජාතන්ත්‍රවදී ලෙස ඉදිරියට යාමට පවතින විශාල බාධායක් සේ සැලකුණි.

පැහැදිලිව ම ඉංග්‍රීසි කතා නොකරන බුජාරයක් සිටින ජාතියක් ඉහාම සුදු පිරිසක් වන ඉංග්‍රීසි කරා කරන්නාන් විධින් පාලනය කරනු ලැබේම සියිලේස්ත්ම සාධාරණීකරණය කළ නොහැක. මෙසේ සිදුවන විට සියලුම නිල ලිපි ලේඛන අදිය මෙන්ම පොලිස් පැමිණිලි සංඛ්‍යාධියෙන් කරුණුන් ප්‍රාග්‍රීසි හාජාවෙන් සිදුවේ. එසේම නඩු විභාග කිරීම¹⁹ ද සිදු මුදේ ඉංග්‍රීසි හාජාවෙන්. මේ අනුව ඉංග්‍රීසි කතා නොකළ ඒක හාමික සිංහල හා දෙමළ ජාතිකයන් එ උදාහර්‍ය අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමට හා ඉහළ තනතුරුවලට පිවිසීමේ දාරපු ටයා තිබුණි.

කෙසේ වෙතන් ජාතික හාජා දෙකම (සේවාජා) අධ්‍යාපනයේ දී හා රාජ්‍ය පාලනයේ දී යොදාගත යුතු බවට මුළුන්ම එන පළ කළේ යාපනයේ යටන් විෂ්‍ය පාලනයට එරෙහිව පෙළ ගැසුණු යාපන තරුණ පෙරමුණ විධින්. ශ්‍රී ලංකාව තුළ දිරිය කාලීන ලෙස

¹⁷ පරිවර්ත්තය, *Nallaratnam Singarasa v Sri Lanka*, මහජ හිමිකම නොමියලි දීම් හා දෙමළයෙන් අධ්‍යාපනයෙන් වන අන්තර්ජාතික ප්‍රාග්‍රීත්‍ය (Communication No. 1033/2001; Sri Lanka, 23/08/2004, CPCR/C/81/D/1033/2001, Jurisprudence), reprinted in *LST Review* Vol. 15 Issue 202 (August 2005), ඔප්. 17-30.

¹⁸ සිංහල හා දෙමළ හාජා රාජ්‍ය හාජා මෙල (ඡම්පු ප්‍රාග්‍රීත්‍ය XXII, 1946), p. 10 as cited in Robert N. Kearney, *Communalism and language in the politics of Ceylon*, Durham, N.C.: Duke University Press 1967, ඔප්. 60.

¹⁹ යටන් විෂ්‍ය ශ්‍රී ලංකාවේ සිනිමය හාජාව ගේ ඉංග්‍රීසියෙහි ඇති විද්‍යාත්මක සංඛ්‍යාධියෙන් කම, Vijaya Samaraweera, 'The Legal System, Language and Elitism: The Colonial Experience in Sri Lanka' in Lakshman M. Marasinghe and William E. Conklin (eds.), *Law, Language and Development*, Colombo: Lake House Investments 1985, ඔප්. 93-110. බලන්න

²⁰ J. R. Jayewardene, *Debates in the State Council of Ceylon (Hansard)*, 1944, p. 747 as cited in Robert N. Kearney, *Communalism and language in the politics of Ceylon* ඔප්. 60.

පැවති බහුජාතික සාධාරණත්වය²¹ නැවත ඇති කළ යුතු බව මෙහිදී අවධාරණය කෙරුණි. 1924 එහි ප්‍රථම ව්‍යාපිතික සැයිලේ දි සිංහල පාසුල්පල දෙමළ බස ඉගැන්වීමෙන් හා දෙමළ පාසුල්පල සිංහල බස ඉගැන්වීමෙන් අධ්‍යාපනය ද්‍රේහාමික කළ යුතු බවට මුහු යෝජන කළහ.

අව්‍යාසනාවකට මෙන් පත්‍රාත් ඩිජානමෝර් ව්‍යවස්ථාදායක යුගයේ හෙවත් තිශේ දැඟයේ මැද හාය වන විට සංස්කරිතික දෙමළ කොන්ග්‍රසය විසින් යාපන තරුණ පෙරමුණ දේශපාලන වශයෙන් අපකිරීතිමත් තත්ත්වයකට පත් කිරීම සිදු කිරීම තිසා උච්චාංශ සංක්ෂීපය සිංහල දේශපාලකයන් සමඟ ඇදිම සිදු විය. එක් ප්‍රකාශකයෙක් විසින් ප්‍රවසන දද අන්දමට මෙම කාලයීමාව තුළ හාංස ව්‍යාපාරයේ පෙරමුණ ගැනීමට සිංහල දේශපාලකයින්ට ඉඩ දෙමින් දෙමළ දේශපාලකයින් විසින් සිංහල හාංසවට ලැබෙන්නේ කිනම් තත්ත්වයක්²² ද එයම දෙමළ හාංසවට් ලබා දීමට කරපුතු කරන සේ ඉල්ලීන් කිසියම් ආකාරයකට මෙම ව්‍යාපාරයෙන් ඉවත් වී සිටින උච්චාවයක් පෙනුණි.

පැහැදිලිව ම ඉහළ පාන්තික දෙමළ දේශපාලනය ඉංග්‍රීසිය තිළ හාංසව ලෙස පවතින තත්ත්වය තුළින් අපහසුවකට පත් වී සිටියේ නැත. දෙමළ රාජිකයන් බහුතරයකට ඉංග්‍රීසි හාංසව සම්පූර්ණයෙන් ම ආගන්තුක යුතු වා සේ ම රාජින් දෙකට ම ආගන්තුක යුතු හාංසවක් ගෙයා ගැනීම තිසා රාජින් දෙක අතර ගැලුම් ඇති එම සිදු තොවීම්²³ තිසා ඉංග්‍රීසිය තිළ හාංසව වශයෙන් හාටින කිරීම සුදුසු බවට මතයක් විය.

කෙටිකළකින් ම උච්චාංශ සටන් පායිය සිංහල පමණක් යන ව්‍යාපාරය²⁴ තිසා යටත් වී ගියෙය. හාංසවන් දෙකටම සම තත්ත්වය ලබා දීම අතර පෙන්ස සමුදු සන්ධියෙන් එහිට දකුණු ඉනදියාවේ දෙමළ හාංස හා සංස්කෘතිය පුරක්ෂිතව තිබේදී සිංහල රාජිය නැඩි යාමේ පෙරනිමිත්තාන් සේ දක්වීමි. බලය හා ආර්ථික පෙරවුනාම් බවින් බැහැර කර සිටි පන්ති සිංහල හාංසව පිළිබඳ ව්‍යාපාරය තුළින් ඉංග්‍රීසි හා දෙමළ හාංසයන් අනිවා-

²¹ Devanesan Nesiah, "The claim to self-determination: a Sri Lankan Tamil perspective", *Contemporary South Asia*, Vol. 10, No. 1: 55-71 at pp. 59-60. මෙම සමාජ දේශපාලනික ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් Santasilan Kadirkamar's, 'The Jaffna Youth Congress' in *Handy Perinbanayagam – A Memorial Volume: The Jaffna Youth Congress and Selections from his Writings and Speeches*, Chunnakam, Jaffna: බලන්න. Handy Perinbanayagam Commemoration Society 1980 and in an abridged version his "Jaffna Youth Radicalism: the 1920s and 30s", paper presented at *Trans/Formations: A Conference on Sri Lankan Tamil Nationalism*, International Centre for Ethnic Studies, Colombo in Colombo on 17-19 December 2004, මෙම ප්‍රකාශනයේ විභින් දුර එකතුව publication R. Cheran විසින් සංස්කරණය කර දැක්වා තිබේ. forthcoming from Sage India 2008.

²² Robert N. Kearney, *Communalism and language in the politics of Ceylon ...* එමු. 67.

²³ 1944 දී න්. න්. පෙන්තාම්බලම් විසින් උප්‍රවා දක්වා ඇත. Richard W. Bailey, 'Majority Language, Minority Misery: The Case of Sri Lanka' in Douglas A. Kibee (ed.), *Language Legislation and Linguistic Rights*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company 1998, එමු. 217.

²⁴ අනුමිලවෙන් ලබා ගැනීම යදා, Robert N. Kearney, *Communalism and language in the politics of Ceylon*, Durham, N.C.: Duke University Press 1967; K. M. de Silva, 'Language Problems: The Politics of Language Policy' in K. M. De Silva (ed.), *Sri Lanka: Problems of Governance*, Delhi: Konark Publishers 1993; also as "Coming Full Circle: The Politics of Language in Sri Lanka, 1943-1996", *Ethnic Studies Report*, Vol. XIV, No. 1 (January 1996), pp. 11-48; A. Theva Rajan, *Tamil as official language: Retrospect and prospect*, Colombo: International Centre for Ethnic Studies 1995; Neil De Votta, *Blowback: Linguistic Nationalism, Institutional Decay, and Ethnic Conflict in Sri Lanka*, Stanford: Stanford University Press 2004 and Aloysis Pieris (ed.), 'The Politics of Language: a spectrum of perspectives on Fifty Years of Sinhala Only in Sri Lanka 1956-2006', *Dialogue*, (N.S.) Vol. XXXIV, 2007. බලන්න.

ඉදිරියට යම්ත් ව්‍යාපාරයේ පාලනය සියනට ගැනීමට සිංහල ජාතිකයේ සමත් වූහ. මින් පසු දෙමළ ජාතිකයන් ප්‍රධාන දේශපාලන ධාරාව ආර්ථිකය හා සංස්කෘතිකමය වශයෙන් බැහැර කිරීමේ ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක විය.

1956 රාජ්‍ය හාඟා පනත

සිංහල හාඟාව ශ්‍රී ලංකාවේ නිල හාඟාවක් බවට එන් කිරීම තහවුරු කරමින් රාජ්‍ය හාඟා පනත 1956 ස්ථාපනය කරන ලදී. මෙහිදී දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි හාඟාවලට හිමිවන තත්ත්වය පිළිබඳව පැහැදිලිව දක්වා නොමැති ව්‍යවත් ඉංග්‍රීසි හාඟාව 1960 දෙපැවැර 31වන දින දක්වා නිල කටයුතු වෙනුවෙන් හාඟාවන බව දක්වා ඇත. මෙම කෙටුවීපනට අඩංගුවන්නේ කොටස් සුනක් පමණි. එසේම මෙහි පුහුණු කම නිසාම මෙය උරිනිභාසික වශයෙන් අවධාරණය වී ඇත.²⁵

රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුව මේ යුතෙයි නිරමාණයක් සේ සැලකිය නැතිවේ. එය 1961 දී කොළඹමක් වශයෙන් ස්ථාපනය වූ අතර 1955 දී දෙපාර්තමේන්තුවක තත්ත්වයට උසස් කරනු ලැබේයි. අදාළාතාත්‍ය එස් බ්ලිලිට් ආර. ඩී. ඩේවරනායක විහින් එහි පාලනය හාරන්නා ලදී. රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුවේ මූලික කාර්යය තුළයේ සිංහල හා දෙමළ හාඟා සඳහා පරිභාශික ගැනිද මාලා සම්පාදනය කිරීම හා රාජ්‍ය සේවකයින් වෙනුවෙන් සිංහල හාඟා පුහුණු වැඩිසහෙන් පැවත්වීමයි.²⁶

සිංහල පමණක් යන පනත සමග කැඳිනට් කෙටුවීපන් හා හාඟාගාර ව්‍යුලේ මගින් රාජ්‍ය සේවයට අභින් ඇතුළු වෙන්නන් හා දැනට රාජ්‍ය සේවයේ යෙදී සිටින වශය අවුරුදු 500 අඩු අයවලන් ට සිංහල හාඟා ප්‍රවීණතා විභාගයක් සමත් වීම අනිවාර්ය සෙකරුණි.²⁷ මේ සේනුව නිසා ඉංග්‍රීසි උගත් දෙමළ රාජ්‍ය සේවකයින් සාමූහික වශයෙන් රාජ්‍ය සේවයන් පිටවී යුම ආරම්භ විය. එමෙන්ම සිංහල හාඟාවේ පළපුරුදුක් නොමැති බව හෝ එය ඉගෙනිමට ඇති අකමුන්න නිසා දෙමළ ජාතිකයන් රාජ්‍ය සේවයට එන් වීම ද සිමා විය. 1956 සිට 1970 දක්වා කාලයීමාව තුළ රාජ්‍ය සේවාවේ දෙමළ ජාතිකයන් ගේ නියෝජනය සිශු ලෙස පනත බැං ඇති අපුරු පනත දක්වෙන වගුවෙන් පැහැදිලි වේ.

²⁵ S. 2, රාජ්‍ය හාඟා පනත අංක 33 1956.

²⁶ උරිනිභාසික ප්‍රස්ථිත සම්බන්ධයෙන් වැඩි දුර විස්තර සඳහා, Kingsley M. de Silva, "Ethnicity, Language and Politics: The Making of Sri Lanka's Official Language Act No. 33 of 1956", *Ethnic Studies Report*, Vol. XI, No. 1 (January 1993), pp. 1-29; reprinted in K. M. de Silva, *Sri Lanka's Troubled Inheritance*, Kandy: International Centre for Ethnic Studies 2007, පිටු. 213-236. බලන්න.

²⁷ රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුවේ ආයතනික ඉතිහාසය සම්බන්ධයෙන් S. G. Samarasinghe, 'Language Policy in Public Administration, 1956-1994: An Implementor's Perspective' in K. N. O. Dharmadasa (ed.), *National Language Policy in Sri Lanka 1956 to 1996: Three Studies in its Implementation*, Kandy: International Centre for Ethnic Studies 1996, esp. පිටු. 92-102. බලන්න

²⁸ සිංහල පමණක් පනත ස්ථාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වැඩි දුර විස්තර සඳහා K. N. O. Dharmadasa (ed.), *National Language Policy in Sri Lanka 1956 to 1996: Three Studies in its Implementation*, Kandy: International Centre for Ethnic Studies 1996. බලන්න

වගව 3
රාජ්‍ය සේවයේ දෙමුලු හාමියක් වේ තුළිනය ”

වර්තය	කර්තාග්‍රැන සේවය	මූලිකරු සේවය	ඉත්සුගෝරුවන හා වෙවුදුවරුන්	ආර්ථික හමුව
1956	30%	50%	60%	40%
1965	20%	30%	30%	20%
1970	5%	5%	10%	1%

අුමෝර්බනි රජනරුල්වරයාට එදිරිව සි කොළඹිස්ටරන් සිද්ධීයෙදී දෙමුලු ජාතික රාජ්‍ය සේවකයෙක් විඳින් සිංහල ප්‍රවීතා විභාගයෙන් ඇසම්ත් විම නිඩා සිය වැළැඳු ප්‍රතික්ෂේප කිරීම පමිණන්දයෙන් 1956 පනත අභියෝගයට ලක් කර ඇත. පැමිණිලිකරු විඳින් සඳහන් කරන්නේ එවකට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති 1946 සෝල්බි ව්‍යවස්ථාවේ 29වන වශන්තියේ²⁹ සඳහන් සාධාරණත්වය පිළිබඳ වශයෙහි උග්‍රී බලයි.

කෙනෙයේ වෙතන් මෙය ග්‍රේල්ට්‍යාධිකරණය³⁰ හා ප්‍රිමි කුපුන්සිලය³¹ විඳින් නොයලකා භාරින ලද්දේ රාජ්‍ය සේවකයෙකුප සිය වැළැඳු වෙනුවෙන් සේවතයා වන රුපයට එරෙහිව නඩු දුම්මේ අධිකිය ප්‍රේනා කරනි. ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ මේ ගැටුපුව එය නෙනින් වශයෙන් නොව දේශපාලනික වශයෙන් විස්තරන තෙක් එහෙමත් 1972 ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාශයට පත්වන තෙක් නාවකාලිකව අත්සුවන ලදී. මෙහිදී සිංහල පමණක්³² යන්න තහවුරු කිරීම සඳහා අභායෝගයට ලක් කිරීම සිදු විය.

මෙසේ ජාතිවාදී ව්‍යාපාරවල³³ නියුලී සිටි සිංහල දේශපාලකයින් අතර වඩාත්ම ප්‍රවිශ්චි සුවරුත්තික හෙළා දීම් පිළිබඳ වුල්ද තරෙයකි. මෙය උචිරට දෙමුලු වැසියන්ගේ පුරුෂීකම අනිමි කිරීම හා රටින් නෙරාමිම මෙන්ම දෙමුලු හාමාවට සම තැන ලබා දීම

²⁹ Neil De Votta, Blowback: Linguistic Nationalism, Institutional Decay, and Ethnic Conflict in Sri Lanka ... පි. 125-126. උපා දැක්වා ඇත.

³⁰ S. 29 (2), ලේ උග්‍රී (උක්තියාව) 1946 කුතුන්සීල් අභාසාව් උග්‍රී ප්‍රාදාන් ලං. reads inter alia, "... පාර්ලිමේන්තුවේ දී පම්මන කර ගනු ලබන කිසිම නිතියක එනි (අ) කිසියම විශාලීම ආමේකට අයන් හෝ ජාතිකයට අයන නොප්‍රකාශ අභායාරණයක පිළු නොකළ සුංඛ (ඇ) කිසියම පුද්ගලියකට පිය ආශාම නිසා විශ්වෘතියක දැක්විය යුතු නොවේ." මෙම එන්තිය 1972 හා 1978 ව්‍යවස්ථාවන් හි දී උග්‍රී කර ඇති අපුරු දැක්ව ගැනී වේ. මෙය දෙමුලු ජාතිකත්ව සඟන්දර්ශන තුළ විශ්වෘත එදුනුමක් හිමි කරනෙහා ඇත. කෙනෙයේ වෙතන් තොලවින් ආර. ද ඩිල්ටා මේ සම්බන්ධයෙන් සිය ආපුයාය පළ කර තිබේ. "පුරු ජාතික අධිකිවායිකම සම්බන්ධයෙන් කිහිපයේ ම සැහිමකට රැන් විය හැකි නොවේ.", , Safeguards for the Minorities in the 1972 Constitution, Colombo: Young Socialist Publication 1987, පි. 13.

³¹ කොළඹිස්ටරන් එදිරිව නීති පති (1967) 70 NLR 121 at 138-139.

³² කොළඹිස්ටරන් එදිරිව නීති පති (1969) 72 NLR 337 at 338-339 and 346-347.

³³ මේ පමිණන්ධයෙන් වන එදුනු සංවාදයක් සඳහා Rajan Hoole, Sri Lanka: The Arrogance of Power – Myths, Decadence & Murder, Colombo: University Teachers for Human Rights (Jaffna) 2001, පි. 38-41. බලන්න

³⁴ Neil De Votta, 'From ethnic outbidding to ethnic conflict: the institutional bases for Sri Lanka's separatist war', Nations and Nationalism, Vol. 11, No. 1 (2005), 8පි. 141-159, විශේෂ පි. 141-144.

හෙලා දැකීම් මෙන්ම උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල අසාර්ථක බලය බෙදීමේ ක්‍රියාවලි දක්වා විශිෂ්ට යයි. ඩී ලෝරි ප්‍රසාද ආකාරයට සිංහල වාශ්විද්‍යාත්මක ජාතිවාදය හිස මසවත් ම ආයතනික ගරුවැටීම³⁵ ද කැඳිනම් විය. මෙහිදී ආයතනික ගරුවැටීම ලෙස

"යම් ආයතනයක් හෝ යම් ආයතනයක සේවකයන් දුම්ත විම හා දරුණු විම අත්තවශය වන ගුණාග ඉවත් වී යුම් යියුත් අතර නිදහස් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තහවුරු කරන අන්දමේ කටයුතු යියුත් අතර රාජ්‍ය පිළිබඳ ජනතාව තුළ ඇති විශ්වාසය විදී යුම් සිදු වේ."³⁶

දෙමළ භාෂාව (වියෙෂ වගන්ති) පනත 1958

සිංහල පමණක් රාජ්‍ය භාෂාව බිවර පත් විම නිසා දෙමළ ජනතාව තුළ ඇතිවූ ගුවුම්කාරී නොවන නැගි සිරීම නිසා ඔපුන් සැනැසීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස උතුරු භා නැගෙනහිර පළාත්වල දෙමළ භාෂාව සාධාරණ ලෙස භාවිත කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් ආරම්භ විය.

1958 දෙමළ භාෂා (වියෙෂ වගන්තිය) මෙන් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වලදී තිල භාෂාව (සිංහල භාෂාව)³⁷ ව පත්ශපාතිත්වය සහිතව කළින් නියම කරගන්නා ලද රාජ්‍ය කටයුතු සඳහා දෙමළ භාෂාව භාවිත කිරීමට ඇවසර ලබා දීම සිදු විය.

රුත්සේ පාසුලුක හෝ රුත්සය මෙන් පාලනයටත් පාසුලුක දෙමළ දරුවන් ඉගෙන ගැන්නා භාෂා මාධ්‍යය දෙමළ විය යුතුය.³⁸ දෙමළ භාෂාවෙන් ඉගෙනුම ලද සිසුන් සඳහා වියවිධියාලවල ද දෙමළ භාෂා මාධ්‍යයෙන් ඉගෙන්වීම් කටයුතු යිදි කළ යුතු විය.³⁹ දෙමළ භාෂිකයන් රාජ්‍ය සේවකයට බඳවා ගැනීමේදී තරග විභාග පවත්වන මාධ්‍ය දෙමළ විය යුතු ය. නියම කරන ලද කාල සීමාවක් තුළ සිංහල භාෂාව පිළිබඳ ප්‍රමාණවන් දැනුමක් ලබා ගත යුතු බවට මෙහි දී කොන්දේසි පැත්තී තිබුණි.⁴⁰ දෙමළ භාෂිකයන්ට රාජ්‍ය ආයතන සම්ග කටයුතු කිරීමේ ද සිය භාෂාවෙන් කටයුතු කිරීමට ඉඩ කඩ සැලකී තිබුණු අතර උතුරු භා නැගෙනහිර පළාත්වල රාජ්‍ය ආයතන එකිනෙකා සම්ග කටයුතු කිරීමේ ද ඒවා දෙමළ භාෂාවෙන් සිදු කළ හැකි විය.⁴¹

මෙම පනතට සිංහල ජාතිවාදීන්ගේ බලවත් විරෝධය එල්ල විය. ඒ නිසා මෙහි සම්භර කරුණු⁴² සඟවා දැක්වීම නිසා මේ ලියවිල්ල පුදෙක් අස්ථි ලියවිල්ලක් ම පමණක් විය.

1965 එක්සත් ජාතික පක්ෂ ආණ්ඩුව පත් විමෙන් පසු එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ හා ගෙවරල පක්ෂයේ නායකයින් අතර (චිඛිල් වෙළුඩා ගිවිසුම්) ඇතිවූ ගිවිසුම මෙන් 1966 ඇති වූ දෙමළ භාෂා (වියෙෂ වගන්තිය) ඇති කිරීමේ ආරම්භක එයවර සේ දැක්වීය හැකිය.

³⁵ Neil De Votta, *Blowback: Linguistic Nationalism, Institutional Decay, and Ethnic Conflict in Sri Lanka* ... පිටු. xvii.

³⁶ Neil De Votta, "From ethnic outbidding to ethnic conflict: the institutional bases for Sri Lanka's separatist war" ... පිටු. 156, fn. 2.

³⁷ S. 5, දෙමළ භාෂාව (වියෙෂ වගන්තිය) පනත 1958 අංක. 28

³⁸ S. 2 (1), දෙමළ භාෂාව (වියෙෂ වගන්තිය) පනත 1958 අංක. 28

³⁹ S. 2 (2), දෙමළ භාෂාව (වියෙෂ වගන්තිය) පනත 1958 අංක. 28

⁴⁰ S. 3, දෙමළ භාෂාව (වියෙෂ වගන්තිය) පනත 1958 අංක. 28

⁴¹ S. 4, දෙමළ භාෂාව (වියෙෂ වගන්තිය) පනත 1958 අංක. 28

⁴² S. 6 දෙමළ භාෂාව (වියෙෂ වගන්තිය) පනත 1958 අංක. 28

මෙම හිටිපුම් සඳහන් කරුණු ගෙවිලදී පාකිස්ථානික දේශපාලය මුරුගේසන් නිරුවෙල්වම් විසින් දක්ෂ ලෙස සකස් කර තිබූ අතර මුළු විසින් පෙන්වා දත් ආකාරයට 1958 පනතේ ද කළින් නියම කරගන්නා ලද පරිපාලන කාර්යයන් යන්න සියලුම පරිපාලන කටයුතු දේ අරුර දක්විය. මේ අනුව දෙමළ භාජාව උතුරු හැනු නැගෙනහිර පළාත්වල ප්‍රධාන භාජාව බවට පත් වේය.⁴³

මේ නීති රිකිවලට අනුව උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල මහතන සංස්ඛ්‍රා රාජ්‍ය මණ්ඩලවල මහතන භාව්‍යාපික කටයුතු එනම් සියලුම පරිපාලන කටයුතු දෙමළ භාජාවන් සිදු වේය. මේ කටයුතු සම්බන්ධ සියලුම උග්‍ර ගණනාධිකාරී ද දෙමළ භාජාවන් සියලුවයි.⁴⁴ මෙම නීති අතරින් සමඟත තුළ ලංකාවට බලපාන දේ හිජාත්මක වුයේ රජයේ ගැසට් පත්‍ර අනෙකුත් නිල ප්‍රකාශන එකුත්ව භාව්‍යාපික පත්‍ර දෙමළ භාජාවට පරිවර්තනය කර දක්වීය යුතු බවට වන නීතියයි.⁴⁵ දෙමළ භාජා (විශේෂ වගන්තිය) පනත එය ආරම්භ වී කෙරේ කළකින් ම ඉවිතා හාගේවයට පත් වුයේ ජාතිවාදී නැගී සිරිම් නිකාය. 1970 මහ මැතිවරණයන් එක්සත් ජාතික පක්ෂය පරාජයට පත් විමෙන් පසු මෙම පනත සම්පූර්ණයන් ම අත්හැර දමනු ඇතිය.

1972 වැකවස්ථාව

සමඟ පෙරමුණ විසින් 1972 දී ප්‍රථම දේශීය වැකවස්ථාව භාජාව්‍යා දෙන ලදී. කෙසේ වෙතත් මෙහි අඩංගු පු දේශපාලනික තෙනතික භාව්‍යාපික කරුණු ව්‍යුත් දෙමළ භාජාව ප්‍රතිමත් නොවේය. සිරිමා බණ්ඩරනායක ගේ නායකත්වයෙන් යුත් සමඟ පෙරමුණ සැක රහිතව ම එස්. ඩිලිට්‍රිය. අරු. ඩී බණ්ඩරනායක ගේ සිංහල පමණක් යන පනතට සහයෝග යක් දක්වීමින් දෙමළ භාජා (විශේෂ වගන්තිය) පනත අත්හැර දුම්ම සිදු කළේය.

භාජාව පිළිබඳ පරිවිශේදය (III), 1956 රාජ්‍ය භාජා පනත භාව්‍යා 1958 දෙමළ භාජා (විශේෂ වගන්තිය) පනත⁴⁶ එක් කරමින් යථාතනවයට පත්කෙරිණි.⁴⁷ මේ අනුව සිංහල භාජාව පමණක් තුළ ලංකාවේ රාජ්‍ය භාජාව ලෙස වැකවස්ථාව මගින් පිළිගැනුණු අතර උතුරු භාව්‍යාගේ ප්‍රකාශනය ලෙසෙන් මත දෙමළ භාජාව භාව්‍යා පාවතින කිරීමේ ප්‍රචාර ලබා දී තිබේයි. දෙමළ භාජා භාව්‍යාය ව්‍යාප්ත සිරිමත 1966 දී සිදු වූ නිරුවෙල්වම් උත්සාහය ද්‍රීඩිනියක්⁴⁸ වුවක් පමණක් වන අතර එය ඉදිරියට යැම වෙක්ස්වා තිබේයි.

තිනිමය කටයුතුවලදී භාවතින කළ යුතු භාජාව සිංහල වූ අතර ඒවාට දෙමළ භාජාවන් පරිවර්තනයක් සැපයීය යුතු විය. 1972 පෙර ජ්‍යාපනය වූ සියලුම නීති හැකිනාක කැඩිනිමින්⁴⁹ රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ දෙමළ පරිවර්තන සහිතව සිංහල භාජාවන් ප්‍රකාශයට පත් යුතු විය. සිංහල භාජාවන් ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු විය. සිංහල භාජාවන් ප්‍රකාශයට පත් යුතු නීති මුළුකාව ඉග්‍රීය භාජාවන් පළු සිංහල භාජාවන් විසින් වැකවස්ථාව විය.

⁴³ A. Jeyaratnam Wilson, *S. J. V. Chelvanayakam and the Crisis of Sri Lankan Tamil Nationalism, 1947-1977: A Political Biography*, London: Hurst & Company 1994, පිටු. 107-108.

⁴⁴ අංක. 2 අ භාව්‍යා, දෙමළ භාජා (විශේෂ විධිවාහා) 1966

⁴⁵ අංක. 3, දෙමළ භාජා (විශේෂ විධිවාහා) 1966

⁴⁶ A. 7 භාව්‍යා (1)පිළිවෙළින්, ශ්‍රී ලංකා වැකවස්ථාව (*Ceylon*), 1972.

⁴⁷. 8 (2), ශ්‍රී ලංකා වැකවස්ථාව (*Ceylon*), 1972.

⁴⁸ A. 9 (1) භාව්‍යා (2) පිළිවෙළින් , ශ්‍රී ලංකා වැකවස්ථාව (*Ceylon*), 1972.. “ දෙමළ භාව්‍යායට ප්‍රාදේශ පරිවර්තන මත පමණක් ත්‍රිත්ව විමත සිදු වි කිමත්”, වර්ෂ දෙමළ භාව්‍යා නීති සම්බෘද්‍යාකායක් පැවතියි. මෙය කොළඹින් ආ. ද කොළඹිවා ගේ, *Safeguards for the Minorities ...*පිටු. 20. නි උප්‍රමා දක්වා ඇතිය.

⁴⁹ A. 10 (1), ශ්‍රී ලංකා වැකවස්ථාව (*Ceylon*), 1972.

⁵⁰ A. 10 (3), ශ්‍රී ලංකා වැකවස්ථාව (*Ceylon*), 1972.

සිංහල හාජාව අධිකරණ මණ්ඩල හා වග උත්තර කීම ඇතුළු උසාටි කටයුතු තින්දු ලබා දීම ආදියේ දී මෙන්ම වාර්තා කිරීමේ කාර්යයේ දී ද⁵¹ හාටින විය. කෙසේ වෙතත් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වලදී මෙයින් බැහැරව කටයුතු කිරීමේ හැකියාව විය. එනම් මේ ප්‍රදේශවල⁵² උසාටි කටයුතුවලදී දෙමල හාජාව හාටින කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව අගවා තිනින් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල අධිකරණ ආයතන හා ක්වාසි අධිකරණ අයාතන වල හාටින වන හාජාව ලෙස දෙමල බස පිළිගෙන තිබුණි. දිවයින් එනම් තැනක ක්වාසි මුෂ්ලිම් අධිකරණයක විභාග වන න්‍යුවික හාජාව දෙමල විය. මෙවත් අවස්ථාවල දී වාර්තා තබා ගැනීම පාදනා සිංහල පරිවර්තන ඉදිරිපත් කළ යුතු විය.⁵³

කිසියම් පුද්ගලයෙකුට (පාර්ශ්වයක් අයදුම්කරුවලක් විනිපුරුවරයක් හෝ අධිකරණ මණ්ඩල සාමාන්‍යීකයෙක්) උසාටියේ කටයුතු යිදුකරන හාජාව අවබෝධයක් තොමැති නම් එවත් අයෙකුට රඟයේ වියදමින් පරිවර්තනයකුගේ සේවය ලබා ගත හැකි විය. උසාටි කටයුතුවල මිනාම් කොටසක් පාදනා සිංහලෙන් හෝ දෙමලෙන් පරිවර්තන ඉල්ලා සිය හැකි විය. කිසියම් පාර්ශ්වයකට අවස්ථා නම් සිංහල හෝ දෙමල හාටින කළ හැකි වූ අතර රඟයේ වියදමින් වාටින පරිවර්තනයකුගේ සේවය ලබා ගැනීමට අයිතියක් විය.⁵⁴

උසාටි හෝ අධිකරණ මණ්ඩල තුළ ඉංග්‍රීසි හාජාව එනම් සිංහල හෝ දෙමල හැර වෙනත් හාජාවක් හාටින කිරීම අධිකරණ අමාත්‍යාචාර්යාගේ අවසරය මත පමණක් සිදු විය යුත්තක විනි.⁵⁵ මේ මැයින් ග්‍රේෂ්‍යාධිකරණය තුළ ඉංග්‍රීසි හාජාවෙන් කටයුතු කිරීම දිගේම සිදු වූ අතර අයිතාවනා අධිකරණය හා මානාධිකරණය සිංහල පමණක් ය යන සංක්‍රාපයට එරෙහි තොවුනු.

මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පරිවර්තීය 1972 ව්‍යවස්ථාවේ තිපුමු තියුණු පෙර පැවති ව්‍යවස්ථාවේ එවත්තනක පිළිබඳ සඳහානුකූල වූයේ නැත. වාය්‍රිද්‍යාත්මක තියුණු පැහැදිලිව ආරක්ෂා කොට තොමැතැ. සම්මාන්මතාව පිළිබඳ වන ව්‍යවස්ථා වශයෙන් හා ඒවා උල්ලාසනය නොකිරීම්⁵⁶ මෙන් ම යමෙකුට සිය සංස්කෘතිය⁵⁷ ඉදිරියට ගෙන යුම්ම ඇති අයිතිය පිළිගෙන ඇති බවත් පෙනේ. අවාසනාවෙන්ත තත්ත්වය වින්නේ අවසන් වශයෙන් සඳහන් කළ කරුණට අදාළ වන්නේ පේරාන් යටත් විෂින් යුතුය තුළ දී සිය පුරවැසි හාටිය අනිම් කරනු ඇතුළු උචිට දෙමල වැඩියන් පමණක් විමසි.

ව්‍යවස්ථාවානින අධිකරණයක් ස්ථාපනය කර ඇත්ත එහි බලය තුළදී හාන්වාගාර පත්‍රිකා සමාලෝචනය කිරීමට පමණක් සිමා වී ඇත.⁵⁸

1978 ව්‍යවස්ථාව

⁵¹ A. 11 (1), ශ්‍රී ලංකා එක්සත් ප්‍රජාත්‍යාමාත්‍රකාරීතිය (Ceylon), 1972.

⁵² A. 11 (1), ශ්‍රී ලංකා එක්සත් ප්‍රජාත්‍යාමාත්‍රකාරීතිය (Ceylon), 1972. The National State Assembly did so the following year in the form of the Language of the Courts (Special Provisions) Law, No. 14 of 1973.

⁵³ A. 11 (3), ශ්‍රී ලංකා එක්සත් ප්‍රජාත්‍යාමාත්‍රකාරීතිය (Ceylon), 1972.

⁵⁴ A. 11 (4) හා (5) පිළිලෙලින්, ශ්‍රී ලංකා එක්සත් ප්‍රජාත්‍යාමාත්‍රකාරීතිය (Ceylon), 1972.

⁵⁵ A. 11 (6), ශ්‍රී ලංකා එක්සත් ප්‍රජාත්‍යාමාත්‍රකාරීතිය (Ceylon), 1972.

⁵⁶ A. 18 (1) (a), ශ්‍රී ලංකා එක්සත් ප්‍රජාත්‍යාමාත්‍රකාරීතිය (Ceylon), 1972.

⁵⁷ A. 18 (1) (c), ශ්‍රී ලංකා එක්සත් ප්‍රජාත්‍යාමාත්‍රකාරීතිය (Ceylon), 1972.

⁵⁸ L. J. M. Cooray, Constitutional Government in Sri Lanka 1796-1977, 2nd ed., Pannipitiya: Stamford Lake 2005, pp. 277-279.

1977 උස්සන් ජාතික පක්ෂය බලයට එත් විමෙන් පසු ව ව්‍යවස්ථා සංගේධනයට මග පැහැදු අතර සමාජවාදී ජනරජයේ දෙවන ව්‍යවස්ථාව 1978 දී එම් මූලික අධිකිවාසිකම් පිළිබඳව සළකා බැඳීමේ දී මෙය කළින් ව්‍යවස්ථාවට වඩා ඉදිරියෙන් සිටිනු දැකිය හැකි විය.

කෙසේ පුරුත් බොහෝ අධිකිවාසිකම් පුරුවැසියන්ට පමණක් හිමි වූ එවා විය. ව්‍යවස්ථාව ක්‍රියාත්මක විමෙන් සිය (1988) සිට විසර කාලයක ශ්‍රී ලංකාවේ පුරුවැසියන් තොවන එහෙත් ලංකාව තුළ ජීවත්වන වැසියන්ට තාවකාලික සහන කාලයක් ප්‍රකාශයට පත් කර තිබුණි.⁵⁹ මෙමින් උච්චර දෙමළ වැසියන් පිළිබඳව ඇගුරුණි. තව දරන් IV පරිවිෂ්ඨයේ දී සිංහල පමණක් යන්නේ නීතිමය තත්ත්වය දක්වා තිබු අතර මෙමින් දෙමළ හාමිකයන් ට එකති ප්‍රයෝගනයක සිදු තුළයේ නැත.

අන් අය හා සයඹා බැඳීමේ දී කිසියම් පුරුවැසියෙකු ගේ සිය හාමාව හාවිත කිරීමේ තිදහස මෙන්ම සංශෝධනීය ප්‍රාලිභ කිරීමේ තිබුණාගෙන ආරක්ෂා කෙරුණි.⁶⁰ සිය මූලික අධිකිවාසිකම් පරිපාලන කම්පුනුවලදී උජ්ජල-සහයට ලක් වූ අවස්ථාවක ඒ සයඹා සහන ලබා ගැනීමට ගෞෂ්ඌයාධිකරණයට අයදුම් කළ හැකි විය.⁶¹

සියලුදෙනාට නීතියේ සමාඟන්මතාව සැලකීමේ දී හා සමාන පුරුණීමෙනාව සැපයීමේ දී හාමාව තිබා පිදුවන අසාධාරණකම් ප්‍රධාන තැනක ලා සැලකිය හැකි අතර මෙය සම්පූර්ණයෙන් ම තහනම් කර තිබේ.⁶² තව දුරටත් හාමාව පදනම් කරගෙන කිසිම් අසාධාරණත්වයක් සිදු කළ යුතු නොවේ. එහෙම් කඩ සාපුවලට හෝවල්වලට හා මහජන ආපනාකාලාවලට පොදු විනෝදය සපයන ජ්‍රේනවලට හේ ආගමික ජ්‍රේනවලලට⁶³ ඇගුරුලී විමෙන් තහනම්ද නොපැනවිය යුතු වේ. රාජ්‍ය ප්‍රියපත්තිය හා මූලික වගකීම් පිළිබඳ පරිවිෂ්ඨයේ දී රජය විසින් සියලුම පුරුවැසියන්ට සමාන අධිකිවාසිකම් සැපයිය යුතු බෙ තහවුරු කර තිබේ. "මම අනුව හාමාව තිබා කිසිම පුරුවැසියෙකු අසාධාරණයට ලක් විමෙන් සිදු නොවේ."⁶⁴

කෙසේ වෙනත් සිනුම කෙනෙක් යම් වෘත්තීයක සුදුසුකමක් ගේ කිසියම් කාලයක් තුළ කිසියම් හාමාවක යම් තරමක් වූ දැනුමක් ලබා ගනුදා බවට නියම කිරීම නීතියට පරනැනී නොවේ. එමෙන්ම කිසියම් වෘත්තීයක් සඳහන් කිසියම් පුද්ගලයකු යම් හාමාවක යම් පමණක් දුරට දැනුමක් ලබා ගනුදා බවට නීති පැනවීම ද අසාධාරණ නොවේ.⁶⁵

1978 ව්‍යවස්ථාවේ iv වන පරිවිෂ්ඨයේ දී රාජ්‍ය හාමාව සේ දක්වා ඇත්තේ සිංහල පමණි.⁶⁶ මිට අමතරව ජාතික හාමාව යනුවෙන් කාණ්ඩායක් වෙන්කර සිංහල හා සම-

⁵⁹ A. 14 (2), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978.

⁶⁰ A. 14 (1) (f), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. මෙම මූලික අධිකිවාසිකම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී අනෙක් රේඛා හා සමාන ව ම සිමාවන්ට යටත් වනු ඇතුළු, "නීතිය මෙම කළින් සඳහන් කර ඇති අන්තර්ම ජාතික ආරක්ෂාව, සමාජය යන පාලනය වෙනුවෙන් හා සෙසු අයත් නීතිය වෙනුවෙන් එන්තේ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික පුද්ගලයක් වෙනුවෙන් මෙය සිදු විය හැකිය". මෙම වෘත්තීයක් දී දෙමළ ජාතිකයන්ගේ සිමිත වායිද්‍යාත්මක අධිකිවාසිකම් පිළිබඳව සඳහන් වී නොවාතු.

⁶¹ වගකීම්. 17 හා වගකීම් 126 බලන්න, ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978.

⁶² වගකීම් 12 (2), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978.

⁶³ වගකීම් 12 (3), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978.

⁶⁴ වගකීම් 27 (6), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978.

⁶⁵ වගකීම් 12 (2), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978.

⁶⁶ වගකීම් 18, ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අංශයින්ය.

තැන් හිමිවත සේ දෙමළ හාජාට මේ කාණ්ඩය යටතේ දක්වා ඇත.⁶⁷ මේ අපුරීන් ජාතික හාජාට ය යනුවෙන් වෙනත් කාණ්ඩයක් දක්වා තිබේ මගින් එයට රාජ්‍ය හාජාටට සාර්ථකව ද්‍රීජියන්වයක් ලබා දී ඇති බවක් පෙනේ. මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ පරිපාලන හාජාට සේ දක්වා ඇත්තේ සිංහල හාජාට පමණි.⁶⁸ කෙසේ වෙනත් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල දී දෙමළ හාජාට පරිපාලන හාජාට සේ හාටිත වෙයි. ⁶⁹

එහිම කෙනෙකුට තමන් කැමති ජාතික හාජාටකින් සහන්තිවේදය කිරීමේ මෙන් ම නිල කටයුතු සිදු කිරීමේ ද අයිතිය ඇත. යමෙකුට ඕනෑම නිල ලියවිල්ලක් වාර්තාවක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් තමන් කැමති හාජාටකින් ලබා ගැනීමේ අයිතිය ඇති අනර එය ජාතික හාජා දෙක අතරින් ඕනෑම එකකින් නිකුත් කිරීමේ අයිතිය ඇත. ⁷⁰

උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ප්‍රදේශීය ආයතනවලට ජාතික හාජා දෙක අතරින් තමා කැමති ඕනෑම හාජාටකින් නිල කටයුතුවල යෝදීමේ තිඳුන ඇත. ඕනෑම රාජ්‍ය ආයතනයක් විසින් හෝ ප්‍රාදේශීය ආයතනයක් විසින් නිකුත් කරනු ලබන තීති කෙටුම්පත් දැනුවීම් රුපයේ ගැසට් ප්‍රති හා සෞඛ්‍ය සියලු නිල ලියකියවිලි පෙරම පත්‍ර ආදි සියලුම ලියකියවිලි ජාතික හාජා දෙකින් ම ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.

එහිම කෙනෙකුට කැමති ජාතික හාජාටකින් අධ්‍යාපනය ලැබීමේ අයිතිය ඇත. මාධ්‍ය ලෙස ජාතික හාජාට තොපටින් ආයතනවලට මෙය අදාළ තොටි (මෙමගින් ඉංග්‍රීසි හාජාට අදහස් කෙරේ).⁷¹ එක් හාජා මාධ්‍යයකින් අධ්‍යාපන පහසුම් සපයන විශ්වවිද්‍යාල වැනි උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල අනික් ජාතික හාජාටවන් ද අධ්‍යාපන පහසුකම් සැලැස් යුතු වේ. මෙය අදාළ වන්නේ අනෙක් හාජා මාධ්‍යයන් වෙනත් විශ්වවිද්‍යාලයක හෝ මෙන්ඩ්ස්ප්‍රෙයක අධ්‍යාපන කටයුතු සිදු කිරීමේ පහසුකම් නැති විට පමණි. ⁷²

රාජ්‍ය සේවයට අධිකරණ සේවයට ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරී වලට හෝ රාජ්‍ය සංස්කීර්ණවලට බැඳා ගැනීමේ දී පටවෙන තරග විභාග ඕනෑම ජාතික හාජාටකින් පැවැත්වීය හැකිය.⁷³ කෙසේ වෙනත් අනෙක් ජාතික හාජාට ය පිළිබඳ කිසියම් දුනුම්ක තිබූ සම්බන්ධයෙන් කොන්ලේෂ් පැනවිය හැකි වේ. රාජ්‍ය හාජා දැනුම වෘත්තීයට අදාළ කටයුතු කරගෙන යාම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන අවස්ථාවලදී කිසියම් කාලයීමාවක් ඇතුළත අදාළ හාජා දැනුම ලබා ගැනීම පිළිබඳ තීති පැනවිය හැකි වේ.⁷⁴

සියලුම තීති ජාතික හාජා දෙකෙන් ම දක්වීය යුතුවන අතර ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් ද සහිත විය යුතු වේ. යම් අපහැදිලි තැන් ඇති අවස්ථාවලදී සිංහල හාජාටවන් ඇති ලියවිල්ල ප්‍රමුඛ කොට සැලකෙනු ඇත.⁷⁵ සියලුම තීති හා තීති කෙටුම්පත් සම්මත වීමට පෙර ජාතික හාජා දෙකෙන් ම ගැසට් ප්‍රති පළ කළයුතු වේ.⁷⁶ කිසියම් තීතියක් සියලුම හාජාටවන් ප්‍රකාශයට පත්වීමේ පසු මූල්‍ය ඉංග්‍රීසි තීතියට වඩා ප්‍රමුඛ ජාතිකයක ලා පැලුණුන්.⁷⁷

⁶⁷ වගන්තිය. 19, එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෝධිත.

⁶⁸ වගන්තිය 22 (1), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁶⁹ වගන්තිය. 22 (1), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁷⁰ වගන්තිය. 22 (2), (a-c), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁷¹ වගන්තිය. 21 (1), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁷² වගන්තිය. 21 (2), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁷³ වගන්තිය. 22 (5), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁷⁴ වගන්තිය. 22 (5), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁷⁵ වගන්තිය. 23 (1), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁷⁶ වගන්තිය. 23 (2), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

⁷⁷ වගන්තිය. 23 (3), එකවෑරාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංශෘශ්‍යාධිත.

අධිකරණයේ භාවිත වන භාජාව ලෙස සැලකුම් සිංහල භාජාව පමණක් වන අතර නීතිමය උයකියටි හා වාර්තා පථත්වාගෙන යුතු ද සිංහල භාජාවන් සිදු කළ යුතු විය. කොසේ වෙතත් තියියම් පුද්ගලයෙකුට හෝ පාරුගවයකට එසේත් නැත්තම් තියියම් පුද්ගලයෙකු නීයෝර්තනය කරමින් ඉදිරිපත්වන නෙතික නීයෝර්කයෙකුට අධිකරණ කපුවූ අම්මත ජාතික භාජාවකින් සිදු කළ හැකි විය.⁷⁸ නව දුරටත් තියියම් විනිශ්චිතවරයෙක් නීතියෙක් හෝ පාරුගවයේ විසින් ඉල්ලා සිටිය නම් රජයේ වියදීම්ත් පරිවර්තනයෙක් ලබා ගැනීම හෝ කියියම් උයවිල්ලක පරිවර්තනයක් ලබා ගැනීම ය.⁷⁹

කොසේ වෙතත් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල අධිකරණ කටයුතු සිදු කරන භාජාව දෙමළ විය. උතුරු නැගෙනහිර පහළ උසාවිය විභාග යුතු නැවුවක් කොළඹ ඉහළ උසාවියකට ඉදිරිපත් විමේ දී ඒ හා සම්බන්ධ උයකියටිලි ජාතික භාජාව දෙකෙන් ම ඉදිරිපත් විය යුතු ලේ.⁸⁰

ළුතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වලදී දෙමළ භාජාව නොවැටහෙන කොනෙක්⁸¹ වෙනුවෙන් සිංහල භාජාවන් ද උයකියටිලි පථත්වා ගෙන යා යුතු බවට අධිකරණ අමාත්‍යවරයා විසින් නීයෝර් පනවා තිබුණි.

එනෑම අධිකරණයක ජාතික භාජාව දෙකෙන් හැර වෙතත් භාජාවකින් කටයුතු කිරීමට ද අධිකරණ අමාත්‍යවරයාට නීයෝර් පැනවිය හැකි විය.⁸² මේ මගින් 1972 ව්‍යවස්ථාව තවදුරටත් ඉදිරියට ගෙන යිමින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ ඉංග්‍රීසි භාජාව භාවිත කිරීමේ අවසරය ලබා දී තිබුණි.

භාජාව පිළිබඳවන පරිවිශේෂයේ අවසාන කොටසේ දී රජය විසින් ජාතික භාජාව මෙන්ම ඉංග්‍රීසි භාජාවප්⁸³ භාවිත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් ඇඟියිය යුතු බව දක්වා ඇත. කොසේ වෙතත් මෙම වගන්තියේ කිසිම තැනක ඒවායේ වැදගත් කම පැහැදිලි කර දක්වා නොමැත.

මූලික අයිතිවාසිකම් හා වායෝද්‍යාත්මක පුද්තරය ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ සලකා බැඳීමේ දී 1978 ව්‍යවස්ථාව සාර්ථක වී ඇති බවක් නොපෙන්.

ඇටෙර්සිනි ජෙනරල් ට එදිරිව යේ. සි අදියාතන් නැවුවේ දී දෙමළ ජාතිකයෙක් තමාට හිමි වෙක් පතන් දෙමළ භාජාවන් ලබා ගැනීමට ඇති අයිතිය පිළිබඳව විමසම්න් සිදු වී ඇත. රජයේ නිල කුපුරුත්තක් එන මහ බැංකුව විසින් වෙක් පතන් නිශ්චත කිරීම වැනි අවස්ථාවක දී එය සිංහලෙන් නොව දෙමළ භාජාවන් සිදු විය යුතු බවට මූල්‍ය තරකකරයි. 1978 ව්‍යවස්ථාවේ (අසංගෝධීත) A.22(2)(a) වගන්තියට අනුව දෙමළ භාජාව ජාතික භාජාවක් ගේ ඇති අවස්ථාවක දී වුවත් දෙමළ භාජාව භාවිත කිරීමේ අයිතියට සිමා පැනවිම පිළිබඳ මෙමහිම් පැහැදිලි වේ.

මෙහිදී රජය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි ජේ. සමරවිකුම විසින් වෙත්පතනක් යනු රාජ්‍ය

⁷⁸ වගන්තිය 24 (2), ව්‍යවස්ථාපාල ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජභාදී ජනරජය, 1978. අසංගෝධීත.

⁷⁹ වගන්තිය 24 (3), ව්‍යවස්ථාපාල ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජභාදී ජනරජය, 1978. අසංගෝධීත.

⁸⁰ වගන්තිය 24 (1), ව්‍යවස්ථාපාල ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජභාදී ජනරජය, 1978. අසංගෝධීත.

⁸¹ වගන්තිය 24 (1) (a) හා (b) පිළිවිතින් , ව්‍යවස්ථාපාල ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජභාදී ජනරජය, 1978. අසංගෝධීත..

⁸² වගන්තිය 24 (4), ව්‍යවස්ථාපාල ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජභාදී ජනරජය, 1978. අසංගෝධීත.

⁸³ වගන්තිය 25, ව්‍යවස්ථාපාල ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජභාදී ජනරජය, 1978. අසංගෝධීත.

සහ්තිවේදනයන් නොවන බවත් එය පුදෙක් ගනුදෙනුවක්⁴ පමණක් වන බවටත් තර්ක කිරීම නිසා මෙම නඩුව මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අධිකරණයෙන් ග්‍රේෂ්යාලිකරණය දක්වා මාරු කර යැවීම සිදු විය.

මෙම සිද්ධිමත් අනෙකුත් සිදු විම් මෙන් ම ශ්‍රී ලංකා අධිකරණය විසින් ව්‍යවස්ථාව මගින් පනතා ඇති නීති තියාත්මක කිරීමේ දී අනු මෙනය කරන ඇත් මැරතු ස්වභාවය ප්‍රකාර කර දක්වා ඇ. එමත්ම බහු සංස්කෘතිකන්වය හා බහුජාතිකන්වය පිළි ගැනීමට කිහිපි පැකිලිමක් දක්වයි.⁵

දෙපුත්‍රතා හා දුන්ත්‍රතා සංගෝධිත

දෙමළ හා කිහිපයන්ගේ අයිතිවාසිකම් පුරකින ලෙස ඉන්දියාවෙන් එල්ල වූ බාහිර බලපෑම නිසා 1987 ඉන්දු ලංකා ගිවිසුමලට⁶ අනුව ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් සිංහල භාෂාවට අමතුම් දෙමළ භාෂාව (අමත්මල ඉංග්‍රීසි භාෂාවන්) රාජ්‍ය භාෂාවන් සේ පිළි ගැනීම සිදු විය.⁷ මේ අනුව මෙම දැක්වා හා විතයේ පැවති ව්‍යවස්ථාවේ භාෂාව පිළිබඳ වූ පරිවිශේදය 1987 දී දෙනු ලැබුණු සංගෝධිතයන් 1988 දී දාන්ත්වන සංගෝධිතයන් සිදු විය.

මෙම අනුව දැනට ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් වන අන්දම් දෙමළ භාෂාවන් රාජ්‍ය භාෂාවක් සේ පිළිගැනීම්.⁸ කෙසේ ටෙනත් මගින් විද්‍යා ගොනු කර ඇති ආකාරයේ ඇති අඛඐජැදිලි බව හා වන විගණකියක් වෙනස් ආකාරයකට එක් කර තිබුමත්⁹ නිසා සිංහල භාෂාව ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය හා පරිපාලන භාෂාව ලෙසට ඉදිරියෙන් සිටින ආකාරය පෙනෙන්. තවත් උප කෙටිසක සඳහන් වී ඇති ආකාරයට ඉංග්‍රීසි භාෂාව සම්බන්ධික භාෂාව සේ පෙන්වනියි.¹⁰

අපුෂැදිලිනා ඇති අවස්ථාවල දී ව්‍යවස්ථාවේ ඇති භාෂාව පිළිබඳ පරිවිශේදයේ වශයෙහි ප්‍රමුඛත්වයක් ලා පැලකෙයි.¹¹ මෙම පදනම් මත කටයුතු කරදී 1956 ඇතිවූ රාජ්‍ය භාෂා පනත තව දුරටත් බලපෑවැත්මක් සිදු නොවිය.

මෙහිදී 1978 ව්‍යවස්ථාවේ ගොනුලි මෙන් දක්නට ඇති බව පෙනෙන්නේ

⁴ අන්. ඩී. කොචිජ්වර්න් රඳි නීතිපති. අයදුම්පත් අංක 17th 1979 *Fundamental Rights: Decisions of the Supreme Court of Sri Lanka (April 1979 to December 1981)*, Vol. 1, Colombo: Lake House Investments 1984, පිටු 59-62.

⁵ Jayadeva Uyangoda, *Questions of Sri Lanka's Minority Rights*, Colombo: International Centre for Ethnic Studies Colombo 2001, පිටු. 58 - 66.

⁶ Shelton U. Kodikara (ed.), *Indo-Sri Lanka Agreement of July 1987*, Colombo: International Relations Programme, University of Colombo 1989. බලන්න

⁷ පිළිවිශේදය. 2.18: “ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය භාෂාව සිංහල වනු ඇත. දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි ද රාජ්‍ය භාෂා වනු ඇත.”, ‘Indo-Sri Lanka Agreement to establish Peace and Normalcy in Sri Lanka’, 26 *International Legal Materials* 1175 (1987) 1181.

⁸ වශන්තිය. 18 (2), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අයංගෝධිත. s. 2 (b), දෙනු ලැබුණු සංගෝධිතය 1987

⁹ වශන්තිය 18 (1), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අයංගෝධිත. s. 2 (b), දෙනු ලැබුණු සංගෝධිතය 1987 සම්බන්ධික භාෂාවක් වශයෙන් ඉංග්‍රීසි භාෂාව, International Centre for Ethnic Studies Colombo, “Language Policy and Bilingualism”, *The Thatched Patio*, Vol. 2, No. 5 (October 1989), පිටු. 4-6. බලන්න.

¹⁰ වශන්තිය 18 (3), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අයංගෝධිත. s. 2 (b), දෙනු ලැබුණු සංගෝධිතය 1987 සම්බන්ධික භාෂාවක් ව්‍යවස්ථා ඉංග්‍රීසි භාෂාව, International Centre for Ethnic Studies Colombo, “Language Policy and Bilingualism”, *The Thatched Patio*, Vol. 2, No. 5 (October 1989), පිටු. 4-6. බලන්න.

¹¹ වශන්තිය. 25 A, ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අයංගෝධිත. s. 2 (b), දෙනු ලැබුණු සංගෝධිතය 1988

සිංහල හා දෙමළ යන හාජා දෙක පමණක් රාජ්‍ය හාජා ලෙස වර්ග කර තිබේමෙනි.⁹² රාජ්‍ය අයාතනවල උසාවිවල හා පුදේදීය සහාවලදී කිසියම් රාජ්‍ය හාජාවකින් කටයුතු කරගෙන යා යුතු විය.⁹³

මිට කිලින් උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රාන්තවලට පමණක් සිලා විස් පැවති දෙමළ හාජාව දුවයින් අනෙකුන් පුදේදීවලදී පරිපාලන කටයුතුවලදී හාටින කිරීම ඇරිඹි. කෙසේ වෙතත් වාර්තා පවත්වා ගෙන යෑමේ හා උතුරු නැගෙනහිර හැර සෙසු ප්‍රාන්තවල පරිපාලන කටයුතු සිංහලිරීමේ ප්‍රමුඛ හාජාව ලෙස සිංහල පැවතුණි. මෙයින් පෙන්නේ ව්‍යවස්ථා සංගේධිය ප්‍රායෝගිකව හාටින නොවූ බවයි.

කිසියම් පුදේදෙයක සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වාර්විද්‍යාත්මක ව පුද්ගලයක් වූ ජන සංඛ්‍යවක් සිටියි නම් එවැනි පුදේදීවලදී රාජ්‍ය හාජා දෙකම හාටින කිරීමට ජනප්‍රතිච්‍රියා නියෝග පැනවිය හැකි විම දෙමළ ජනතාවිගේ පාරිභාශකයන් කිසියම් සහනයක් සැපයීම්ක් සේ දක්වාය හැකි වේ. කෙසේ යුත් මෙම බලත්ල උපයෝගී කරගෙන ඇත්තේ පාඨ සඳහන් වී ඇති අවස්ථා තුනේදී ප්‍රමුඛ. මෙවත් නියෝගයක් පැනවිමේ දී අදාළ පුදේදෙයේ ජන සංඛ්‍යාව උත්තේරයක් වී ඇති ආකාරයක් නොපෙන්.

සිංහල හාජාව පමණක් පරිපාලන හාජාව දේ යොදා ගැනෙන මිනුම පුදේදෙයක මිනුම කෙනෙකුට රාජ්‍ය කටයුතු සිදු කිරීමේ දී දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි හාජාව යොදා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. එමත්ම මිනුම රාජ්‍ය වාර්තාවක පිටපත් මෙන්ම අනෙකුත් රාජ්‍ය උගියකියවිලි ද අමිතත හාජාවකින් ලබා ගැනීමේ තීදෘස් ඇති. මෙහිදී මුළුව /අයට අදාළ උගියවිල්ල හෝ එහි දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් ලබා දිය යුතු වේ.⁹⁴

මිනුම ප්‍රාදේදීය සහාවකට හෝ පුදේදීය ආයතනයකට තමා කටයුතු කරන හාජාවත් එනම් සිංහලෙන් හෝ දෙමළෙන් සන්නිවේදන කටයුතුවල යෙදීමට හැකියාව ඇත. එමත් ම ඒ හා සමාන වෙතත් ආයතන හා සම්ග සන්නිවේදනය කිරීමේ දී අදාළ ආයතනය වෙතත් හාජාවකින් කටයුතු කරන්නේ නම් ඉංග්‍රීසි හාජාව පොදු හාජාවක් සේ යොදා ගත හැකිය.⁹⁵ මෙහින් දක්වෙන්නේ සිංහල හා දෙමළ හාජා අතර පරිවර්තනයන් යොදා ගැනීමට වඩා ඉංග්‍රීසි හාජාව සම්බන්ධික හාජාව සේ යොදා ගැනීම් ව තැයුරුකාවක් දක්වා ඇති.

රාජ්‍ය සේවයට අධිකරණ සේවයට හා ප්‍රාදේදීය සහා සේවයට බැඳවා ගැනීමේ දී විභාග පවත්වන මාධ්‍ය සිංහල හෝ දෙමළ විය හැකිය. එසේ නැත්තාම් අයදුම්කරුට තමාට අමිතත හාජාවකින් විභාගයට පෙනී සිටිය හැකිය. (මෙමයින් ඉංග්‍රීසි හාජාව අදහස් වේ.) කෙසේ වෙතත් මෙම සේවාවන්වලට බැඳවා ගැනීමේ දී කිසියම් අයෝගී නියම කරගෙන්නා ලද කාලීමාවක් ඇඟ සිය කටයුතු කරගෙන යැම්මට අවශ්‍යවන තරම් සිංහල හෝ දෙමළ හාජාව පිළිබඳ දැනුමක් ලබා ගැනීම් අපේක්ෂා කිරීම අසාධාරණ නොවේ. එමත් ම සිංහල හෝ දෙමළ හාජාව පිළිබඳ දැනුමක් ලබා ගැනීම් අපේක්ෂා කිරීම අසාධාරණ නොහැරි.

⁹² වගන්තිය. 19, එක්ස්ප්‍රේල් සිංහල ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978.

⁹³ වගන්තිය. 20, එක්ස්ප්‍රේල් සිංහල ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංගේධිත. s. 2 (b), දායාචිතා සංගේධිනය 1988.

⁹⁴ වගන්තිය 22 (1), එක්ස්ප්‍රේල් සිංහල ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංගේධිත. s. 2 (b), දායාචිතා සංගේධිනය 1988

⁹⁵ වගන්තිය. 22 (2) (a-c), එක්ස්ප්‍රේල් සිංහල ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංගේධිත. s. 2 (b), දායාචිතා සංගේධිනය 1988

⁹⁶ වගන්තිය. 22 (4), එක්ස්ප්‍රේල් සිංහල ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංගේධිත. s. 2 (b), දායාචිතා සංගේධිනය 1988

අවස්ථාවදී ඉහත සේවයන්ට බඳවා ගැනීම පිළිබඳ සිමා පැනවීම ද අසාධාරණ නොවේ.⁹⁷

සියලුම නීතිමාලාවන් ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් ද සහිතව සිංහල හාජාවෙන් මෙනම දෙමළ හාජාවෙන් ද දක්වීය යුතුය.⁹⁸ අපහැදිලිතාවක් දත්තනට ඇති අවස්ථාවලදී කුමක් ප්‍රමුඛත්වය ගන්නේ ද යන්න පාර්ලිමේන්තුව විසින් තීරණය කරනු ලබයි. එහෙත් බෙහෙළ අවස්ථාවලදී ප්‍රමුඛත්වය සිංහල ලියවිල්ලට හිමිවේ. මෙය ව්‍යවස්ථාවේ සිංහල හා දෙමළ ලියවිලි අතර පර්යිපරයක් ඇති අවස්ථාවලදී නැම්වීම සිංහල ලියවිල්ල ප්‍රමුඛ වේ. යනුවෙන් දක්වා ඇත. මෙහිදී දෙමළ හාජාවට අසාධාරණයක් සිදු වී ඇති අයුරු පෙනේ.

ප්‍රදේශීය සභා හා ප්‍රාදේශීය ආයතනවලට නීති පැනවීම විධාන නීතිත් කිරීම ව්‍යුලේල් නීතිත් කිරීම හා පෙරේම පත්‍ර නීතිත් කිරීම ආදිය ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් හා සමග පරිපාලන කටයුතු සිදුකරන හාජාවෙන් සිදු කිරීමට අවසර ඇත.⁹⁹ මේ අනුව සිංහල බුළුතාරයක් වෙළඳන ප්‍රදේශවලදී ඉංග්‍රීසි හාජාව පිළිබඳ අවබෝධයක් නොමැති දෙමළ වැඩියන් අසාධාරණයට ලක්වනු පෙනේ.

දිවයින පුරා අධිකරණවල සිංහල හාජාවට හිමි තත්ත්වය දෙමළ හාජාවට ද සිමි කර දීම සිදු විය.¹⁰⁰ කෙසේ වෙනත් මෙහිදී සිංහල බුළුතාරයක් සිටින ප්‍රදේශවලදී සිංහල හාජා ව අධිකරණ හාජාප ලෙස පැවතුණි. අධිකරණ වාර්තා පවත්වාගෙන යුම අධිකරණය තුළ කටයුතු සිදුවන හාජාවන් සිදුවන හාජාවෙන් සිදු විය. අධිකරණ වාර්තා අධිකරණය තුළ කටයුතු සිදුවන හාජාව හැර වෙනත් හාජාවකින් පැවත්වාගෙන යුමට නම් අධිකරණ අමාත්‍යාචාර්යාගේ නීයෝගයක් ලැබූය යුතු විය. මෙහිදී වෙනත් හාජාවක් යනුවෙන් බොහෝ අවස්ථාවල ඉංග්‍රීසි හාජාව ඇගලවන අතර එමෙන් අධිකරණය තුළ ද්‍රීහාමිකත්වයක් පවත්වා ගෙන යුම සිදු විය.

අධිකරණය තුළ ඕනෑම පාර්ශ්වයකට අයදුම්කරුවෙකුට හෝ නීයෝග්තයෙකුට අධිකරණ කටයුතු හෝ එයට අදාළ ලියකියවිලි ලබා දීම සිංහල හෝ දෙමළ හාජාවෙන් කළ හැකි විය.¹⁰¹ එමෙන්ම ඕනෑම පාර්ශ්වයකට සිංහල හෝ දෙමළ හාජාවෙන් ඕනෑම වාර්තාවක හෝ ලේඛනයක පරිවර්තන ලබා ගැනීම කළ හැකි විය.¹⁰²

එනෑම උසාවියක දී කිහිපයේ අවස්ථාවක ඉංග්‍රීසි හාජාව හාවිත කිරීමට උප වශයෙන් මෙන් අධිකරණ අමාත්‍යාචාර්යාට බලනා ඇති අධිකරණය අවස්ථාවට පත් වීම මෙන් ම

⁹⁷ වෘත්තිය 22 (5), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංග්‍යීත. න. 2 (b), දායාවන සංගෝධනය 1988

⁹⁸ වෘත්තිය 23 (1), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංග්‍යීත. න. 2 (b), දායාවන සංගෝධනය 1988.

⁹⁹ වෘත්තිය 23 (3), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංග්‍යීත. න. 2 (b), දායාවන සංගෝධනය 1988

¹⁰⁰ වෘත්තිය 24 (1), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංග්‍යීත. න. 2 (b), දායාවන සංගෝධනය 1988

¹⁰¹ වෘත්තිය 24 (3), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංග්‍යීත. න. 2 (b), දායාවන සංගෝධනය 1988

¹⁰² වෘත්තිය 24 (3), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංග්‍යීත. න. 2 (b), දායාවන සංගෝධනය 1988

¹⁰³ වෘත්තිය 24 (4), ව්‍යවස්ථාව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, 1978. අසංග්‍යීත. න. 2 (b), දායාවන සංගෝධනය 1988

ලනුරු තැගෙනහිර ප්‍රදේශවලදී සිංහල වැඩියන් අසාධාරණයට ලක් වීම නැවති නොමැත.

අශකර්තාකිනීක සම්මූහයන

මෙම කොටසේ දී වාර් විද්‍යාත්මක වශයෙන් පුළුතරයක්වන හාමිකයන්ගේ අධිකිවයිකම් හා ඒවා ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය අවධාරණය වේ. මෙහි වැඩිගත්කම මල්කෝපු පහත දැක්වෙන ආකාරයට සඳහන් කර තිබේ.

"හාඟා අධිකින් මානව අධිකිවායිකම්වල ප්‍රාග්‍රීක අංශයක් බවට පත් වී ඇත. කොටසේ වෙනත් මෙම අධිකින් තවමත් පවතින්නේ ප්‍රාථමික අවධියය. මැත කාලීකව යුරුරුපයේ ප්‍රාග්‍රීක ප්‍රාග්‍රීක සියලුම දියුණුවක් දැකිය තැකි වුවත් එය අන්තර්ජාතිකව දැකිය තැක්කක් තොටෙවේ. වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳ සෘජා බලන කළේහි යමෙකුට පැවැතිය තැක්කක් හාඟාවි තවමත් දේශපාලනික උපාංශයක් සේ පවතින බවයි.¹⁰⁴"

කොටසේ වෙනත් හාඟා අධිකින් පිළිබඳ කරුණ වර්තමානයේ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් හා ජාතික වශයෙන් පුළු පාලින විසින් අවධාරණයට ලක් කරමින් සිටියි.

කේලු හා දේශපාලනික අධිකිවායිකම් සම්මූහය අශකර්තාකිනී කුණුකිය

අන්තර්ජාතික මානව හිමිකම් නීතියට යටත් වෙමින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ජ්‍යෙෂ්ඨවත් පුළු ජාතින් ගේ අධිකිවායිකම් ප්‍රාග්‍රීකීම පිළිබඳව 1966 සියලු හා දේශපාලනික අධිකිවායිකම් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික ප්‍රාදේශීයේ 27වන වෙනතියේ සඳහන් වී ඇති අතර මෙය 1980 දී ශ්‍රී ලංකාව විසින් ව්‍යවස්ථාපුනුවල පිළි ගන්නා ලදී.¹⁰⁵

"ජාතික ආගමික හෝ වාග්‍රීදාත්මක පුළුතරයක් සිටින රටක දී අදාළ පුළු ජාතිකයන්ට සියලුම ආකාරයකින් අසාධාරණයක් සිදු කිරීම හෝ පිඩා කිරීම සිදු කළ තොගුකු. එමෙන්ම සිය හාඟාව භාවිතයට සිය ආම් ඇදිමිට මෙන්ම සංස්කෘතිය ආස්ථාදය කිරීමට ද මුව්‍යේ ට නිදහසක් සිම් විය යුතු වේ. "

මෙම ප්‍රාදේශීයේ සඳහන් වී ඇති ආකාරයට අනෙකුත් අධිකිවායිකම් අතර දෙමළ හාමිකයන්ට අසාධාරණයට ලක් ගොන්මේ අධිකිය ද ඇති බව පෙනවා දෙයි. මේ අනුව රජය විසින් දෙමළ හාමිකයන්ගේ අධිකිවායිකම්වල ගැඹුකිරීමට කටයුතු කළ යුතු වේ. එමෙන්ම මුව්‍යේ සිය හාඟාවෙන් එදිනෙදා කටයුතු සිදු කරගෙන යැමුව මෙන්ම අධ්‍යාපනය ලැබීමට ද ඇති පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම රඟයේ යුතුකමකි.

එක්සත් ජාතින්ගේ මානව අධිකිවායිකම් පිළිබඳ කොමිසම විසින් දක්වන ආකාරයට හාඟා අධිකිවායිකම් යුදෙක් එදිනෙදා කටයුතුවලට පමණක් සිමා විය යුතු තොටෙවේ. මේවා අධිකරණ නීති පරිපාලන යන සියලුම කටයුතුවලට අදාළ විය යුතුය.¹⁰⁶

¹⁰⁴ විස්තරාත්මක සංචාරක දැනු Catherine Wood, "Language Rights: Rhetoric and Reality – Sri Lanka and International Law", *LST Review*, Vol. 10, Issue 145 (November 1999), පිටු. 24-43 බලන්න

¹⁰⁵ Lauri Mälksoo, "Language Rights in International Law: Why the Phoenix is Still in the Ashes", *Florida Journal of International Law*, Vol. 12, No. 3 (1998-2000), පිටු. 431-465 පිටු. 465.

¹⁰⁶ පරිවිශේෂය 6.1, එක්සත් ජාතින්ගේ මානව හිමිකම් කොමිසම, *General Comment No. 23: The rights of minorities (Art. 27)*: CCPR/C/Rev.1/Add.5, 08/04/94.

කොසේෂ වෙනත් ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් පොදුගලික අංශය වැනි වෙනත් පුද්ගලයන්ගේ න් දෙමළ භාෂිකයන් ම සිදුවන අසාධාරණයන් වෙනුවෙන් පියවරක් ගෙන තොමූත. රාජ්‍ය තොට අංශයන් හි අධ්‍යාපනික සෞඛ්‍ය ආදි සේවාවන් හි දී දෙමළ භාෂිකයන්ට සමාන අයිතිවාසිකම් අනිමිව ගොස ඇත.

දෙමළ භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාවක් සේ පිළිගැනීමට පෙරත් ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් පෙර පාසුලේ සිය විස්ටරිද්‍යාලය දක්වා යුතු දෙමළ මාධ්‍ය අධ්‍යාපනික ආයතනවලට ප්‍රකිපාදන ලබා දී තිබුමතක දෙමළ මාධ්‍ය රුපවාහිනී හා දැවන් විදුලි වැඩසටහනවලට මෙන්ම දෙමළ ප්‍රජාතන්ත්වලට අනුශාසන දක්වීමත් සිදු කර ඇත. මෙම පියවර පුද්ගලිකය ඉක්මවා යුතුත් සේ දැක්විය හැකිය.

මානව හිමිකම් කොමිසලේ වඩාත් ම මැත කාලීන එර්තා පළකා බලන විට ප්‍රජාතන්ත්ව දායක වන හා දැනුවත්ත සාම්බෝධන තුළින් හිමිලා හා දෙමළ භාෂාවලට හිමි ප්‍රකාරව පුද්ගලිකයේ පෘදුභාන් තත්ත්වය ලබා දීම සිදු කර ඇති බවක් පෙනෙන්. මෙමගින් රාජ්‍ය භාෂා කොමිසලේ වගකීමෙන් රාජ්‍ය සේවකයින්ට භාෂා ප්‍රජාතන්ත්ව ලබා දීම සිදු කරයි.¹⁰⁷

කොසේෂ වෙනත් හිමිලා හා දෙමළ භාෂාවන් අතර යථාර්ථවාදී සාමාන්‍යමතාවක් ප්‍රතික්ෂේප වී ඇත.¹⁰⁸ දෙමළ භාෂිකයන් භාෂාව නිසා අසාධාරණය ලක් වීම නවමත් සිදුවේ. උදාහරණයක් වියයෙන් වෙනුකරයේ තේවත්වන දෙමළ භාෂිකයන්ට දෙමළ මධ්‍ය පාසුල් හිමියන අතර ප්‍රතික්ෂේප ප්‍රජාතන්ත්වල ද රුරු හිමිය ගැලුවුවක් ඇත. අනෙක් අතර සොබ්‍ය ආයතනවල දෙමළ භාෂාව කතා කරන ප්‍රවුත් සෞඛ්‍ය සේවකවන්ගේ හිමිය මෙන්ම දෙමළ භාෂික රාම නිලධාරීන්ගේ හිමිය ද ගැලුවුවක් ව පවතියි. මේ නිසාම උපැළුන්න මරණ විවාහ ආදි නිල ලියකියවිලි දෙමළ භාෂාවන් නිශ්චත් කිරීම ගැලුවුවක් ව ඇත.

දෙපුතුව 1972 හා 1978 ව්‍යවස්ථාවලින් දෙමළ ජාතිකයින් පුරුෂින මුලික අයිතිවාසිකම් අදාළ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ පුරුෂිනාවය දරණ දෙමළ ජාතිකයින්ට පමණි. පරිපාලන ගණනාවක් තිස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහිද ශ්‍රී ලංකාවේ ම තේවත්වන වෙනුකරයේ දෙමළ ජනතාව ඉතුදුයානු පුරුවුයියන් එසේත් භැංත්තාම් පුරුෂිනාවයක් නැත්තන්¹⁰⁹ ලෙසින් සලකීම් කරපුතු සිදු වී ඇත. මේ නිසා මුළුක අයිතිවාසිකම් මගින් මොවුන්ට ආරක්ෂාවක් තොලැබේ.

මෙය පුද්ගලිකයේ පෘදුභාන්වන 27වන වගන්තියට පරිභැෂි වේ. එහි පෘදුභාන් වන්නේ කිහියම් රටක තේවත්වල සියලුම දෙනා පුද්ගලිකය මගින් පුරුෂිකම් ලක්වීය පුතු බවයි.¹¹⁰ රුහියා ඉතුදුයානු පුරුවුයියන් සේ සලකීම් ශ්‍රී ලංකාශිකයක් කොටසක් අසාධාරණයට ලක් කිරීම කළ යුතු තොවේ.¹¹¹

ශ්‍රී ලංකාව 1997 දී ප්‍රත්‍යුම් ප්‍රාග්ධනාක්ෂය පිළිගත්තෙකි. එමගින් පුද්ගලිකය යටතේ මානව අයිතිවාසිකම් උදාළු සහය කරනු ලැබූ තහි පුද්ගලට පෙන්සමකට පත්‍ර සාධාරණය සැලැස්‍ය යුතු විය. කොසේෂ වෙනත් 27වන වගන්තිය හා සම්බන්ධ කිහිම ලිඛිත ප්‍රකාශනයක් ශ්‍රී ලංකාව විසින් කර තොමූතු.

¹⁰⁷ පරිවිශේෂය 523-536, *Consideration of Reports submitted under Article 40 of the Covenant: Sri Lankan Fourth Periodic Report*, CCPR/C/LKA/2002/4, 18 පැළුම්වල 2002.

¹⁰⁸ මානව හිමිකම් කොමිසලේ දී මේ සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා තොපු අතර එර්තාවේ ද මේ සම්බන්ධයෙන් පෘදුභාන් තොවේ., *Concluding observations of the Human Rights Committee: Sri Lanka, CCPR/C/79/LKA, 1 දෙපුතුවල 2003.*

¹⁰⁹ Amita Shastri, "Estate Tamils, the Ceylon Citizenship Act of 1948 and Sri Lankan Politics", *Contemporary South Asia*, Vol. 8, No. 1 (1999), එම්. 65-86.

¹¹⁰ පරිවිශේෂය 5.1, *General Comment No. 23: The rights of minorities (Art. 27) ...*

¹¹¹ එඩාත් ම මැතක, පුරුවුයිනාවය (සංශෝධන) 2003 අංක 16 දරණ පනත

මුතක දී සිංහරාසා සිදුවේමේ දී පූර්ශපාධිකරණය විසින් ලබා දුන් හින්දු ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකාව පූජාපිටියට එකළගත්ව පල කර තිබේම නිසා ජනාධිපති විසින් සිදු කරන ප්‍රකාශයක් බල රහිත නොවන බවත් ව්‍යවස්ථා වශයෙන් යියක් විධායක නොවන බව දක්වා ඇත. මේ අනුව මහවිනිසුරු සරත් සිද්ධාවා දක්වන පරිදි ප්‍රාටෝකෝලයට ශ්‍රී ලංකාව තුළ බලයක් නොවේ.¹¹² මේ අනුව ටරතුමාන තත්ත්වයට අනුව ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රාටෝකෝලය පිළිගෙන ඇතැන් ශ්‍රී ලංකාවේ මහාධිකරණය පෙන්වා දෙන අන්දමට ජීවිතා හා මානව හිමිකම් කම්පුවට රාතික තිනි පද්ධතියට බලපෑමක ඇති කළ නොහැඳි අතර මේ අනුව ජීවිතා තිනි මාලාවට ඇති කළ හැකි බලපෑම සිම සහිත වේ.¹¹³

ජාතික ආගමික සේ වාර්විද්‍යාත්මක ප්‍රවාහනයකට අයත්වන කුදාලුයන් සම්බන්ධියෙක වන උපකත් ජාතිකීය ක්‍රියාත්මකය

වාර්විද්‍යාත්මක වශයෙන් පූර්ශවරයක් එන ජන කොටස්වල මානව අධිකිවාසිකම් පූර්වකින කරවීමෙහි ලා 1992 දී එක්සත් ජාතිකීගේ සංවිධානය විසින් ප්‍රකාශයක් නිකුත් කරන ලදී. මෙහි දී ජාතික ආගමික හෝ වාර්විද්‍යාත්මක වශයෙන් පූර්ශවරයන්ට අයත්වන පුද්ගලයන් පිළිබඳව සඳහන් වේ.¹¹⁴

සියියම් පූර්ශවරයක් හාමික ආගමික හා ජාතික අධිකිවාසිකම් මෙන්ම ඔපුන්ගේ අනන්‍යතාව පූර්වකින කරවීම සඳහා රුපය විසින් පියවර ගත යුතු වේ.¹¹⁵

පූර්ශවර කණ්ඩායම් පිළිබඳ කටයුතු කරන එක්සත් ජාතිකීගේ කණ්ඩායමට අනුව පූර්ශවර කණ්ඩායම් ඇති සිනුම රටකදී නොවන අධිකරණ පරිපාලන අධිපතික ඇදි කටයුතුවලදී පමණක් අදාළ කණ්ඩායමට සම තත්ත්වයන් පැලැතිම ප්‍රමාණවක් නොවේ.¹¹⁶

සියියම් පූර්ශවර කණ්ඩායමකට අයත්වන පුද්ගලයෙකුට සිය අනන්‍යතාව ප්‍රකට කළ හැකි අන්දමට කටයුතු කිරීමට ඉඩ කඩ සඳහා දීම වැදගත් ය.¹¹⁷ මෙහිදී පූර්ශවර කණ්ඩායම් තුනැක් ඉවත්ම පමණක් ප්‍රමාණවන් නොවන අතර එම කණ්ඩායම්වල පූහිඛිදිය සඳහා සක්‍රීය පියවර ගත යුතු බව සියලුවේ. මේ සඳහා රුපයට වියදම් දීමට සිදු යුතු ඇත. එමෙන්ම අදාළ හාජාවේ අනිවාදිය මෙන් ම එහි සංජකාතියේ ප්‍රගමනයට ද රුපය දායක විය යුතු වේ. එමෙන්ම බුහුත් කණ්ඩායම් අනිවාදිය වෙනුවෙන් කටයුතු කරන ආකාරයන් ම පූදුකර කණ්ඩායමේ ද අධිකාරීය සඳහා කටයුතු කළ යුතු වේ.¹¹⁸

¹¹² නැලුරුත්තාම ඩිජ්‍යාලි රඳිරි තීකිපති, SCM 15.09.2006, LST Review, Vol. 17, Issue Nos. 22 & 228 (September & October 2006), පිටු. 9-18 පිටු. 17.

¹¹³ මේ සම්බන්ධයන් විසයුමක් ලබා දීමට ශ්‍රී ලංකා රුපය අපොහොසත් වේ ඇත. මුතක දී යෝජනය යු යිවිල් හා දේශපාලනික අධිකිවාසිකම් හා සම්බන්ධ පූදුත්තිය හා 2007 අක දරණ පත්‍ර මගින් යෝජනා ඉදිරිපත් වේ ඇත.

¹¹⁴ 92වන යෝජනීලන් පසු 1992 දෙසැම්බර් 18 වැනිදා ප්‍රකාශය ජන්ද විමසීමක් නොව පිළිගනු ලැබේ, Catherine Wood, "Language Rights: Rhetoric and Reality – Sri Lanka and International Law" ... පිටු. 32. බලන්න

¹¹⁵ වෙනියි 1 (1) හා (2) සම්බන්ධ කර, ජාතික, වාර්ශික, ආගමික හෝ වාර්විද්‍යාත්මක වශයෙන් පූර්ශවරයන්ට අයත්වන පුද්ගලයන්ගේ අධිකිවාසිකම් සම්බන්ධ ප්‍රකාශය 1992.

¹¹⁶ 30 හා 31 ලේඛි, *Commentary of the Working Group on Minorities to the United Nations Declaration on the Rights of Persons belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities*, E/CN.4/Sub.2/A.C.5/2005/2, 4 April 2005, පිටු. 8.

¹¹⁷ වෙනියි 4 (2), ජාතික, වාර්ශික, ආගමික හෝ වාර්විද්‍යාත්මක වශයෙන් පූර්ශවරයන්ට අයත්වන පුද්ගලයන්ගේ අධිකිවාසිකම් සම්බන්ධ ප්‍රකාශය 1992.

¹¹⁸ 56 ලේඛි, *Commentary of the Working Group on Minorities* ... පිටු. 13.

එක්සත් ජාතින්ගේ 1992 ප්‍රකාශය මගින් ශ්‍රී ලංකා රජය මත දුධි ලෙස බලපෑමක් නොකළත් මෙමගින් රට තුළ එක්සත් ජාතින්ගේ කටයුතුවලට බලපෑම් සිදු කරන නිසා මේ සම්බන්ධයෙන් ද කිසියම් එහි වැදගත් කමක් පවතියි.

අනෙක් අතට දෙමළ භාෂාව යනු එක් වාර්ලිඩාන්මක කණ්ඩායමකගේ පමණක් භාෂාව නොවේ. එය මූල් ජනගහනයෙන් 25% පමණ එහි පුද්ගලික නිශ්චායම් තුනකගේ පමණ මවි භාෂාවයි. 1978 සියලු එය ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික භාෂාපත් දේ පැවති අතර 1987න් පසු රාජ්‍ය භාෂාවක් බවට පත් විය. දෙමළ භාෂාව කරා කරන කණ්ඩායම්ලින් යටත් පිරිසෙසින් එකක් වන් එනම් උණුරු නැගෙනහිර පළාත් වල වෙශයන කණ්ඩායම් වත් භාෂා අයිතිවාසිකම් පුද්ගලික මෙන් ම ජාතික එකෙනෙක් සිය අන්තර්භාව පල හිරිමේ අයිතිවාසිකම ලැබිය පුදු වේ. මෙය ශ්‍රී ලංකා රජයේ යුතුකමක් සේ පවතියි.

රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂන්

රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම (මින් ඉදිරියට කොමිෂම ලෙස හැඳින් වේ.) 1991 අංක 18 දරණ රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම් පනත යටතේ 1991 ද ජ්‍ර්‍යාලිත කෙරුණේ. මෙයට ජනාධිපති විසින් පත් කරන ලද සාමාජිකයින් 6 දෙනෙක් ඇතුළත් වන අතර මෙයින් කෙනෙක් සහාපති ලෙස පත් කර ගන පුදු වේ.¹¹⁹ බහුජාතික තත්ත්වය නිසා කොමිෂාරිස්වරුන් අදාළ ජාතින් නියෝජනය වන සේ පත් කළ පුදු අතර දහට එක් දෙමළ කොමිෂාරිස්වරයෙක් ද එක් මුදලිම් කොමිෂාරිස්වරයෙක් ද සිටියි. මෙහිදී අවධාරණයට ලක්ෂක පුදු කරුණක් එනෑන් දුනට පුරුණ කාලීන වශයෙන් සේවයේ නියුතුව සිටිනෙන් සහාපතිවරයා පමණක් වන බවයි. සේවා කාලය වසර තුනක වන අතර සම්භර විට තැබුන පත් කිරීම කළ භැංකි වේ.¹²⁰ රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ පැවතින සම්බන්ධතාවක් ලෙස කොමිෂාරිස්තුමා දෙපාර්තමේන්තුවේ උක්ති ලෙස පත් කිරීම දැක්වය නැතිය. සුම් මසකටම වනාවක් හෝ එසේන් තැන්තම් අවශ්‍ය පැවතුවක භාවුම් සිදු පුදු අතර මෙම රැස්ම් සඳහා යටත් පිරිසෙසින් සාමාජිකයින් පනත දෙනෙක්වත් සහභාගී විය පුදු වේ.¹²¹

අරමුණු හා විශ්වාස

රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂමම් අරමුණු¹²² වනෑන් රාජ්‍ය භාෂා හා සම්බන්ධ පනත් කෙටුම්පත් නිරදේ කිරීම ව්‍යවස්ථාවේ භාෂාප පිළිබඳ පිවිසේදේ අධිංශ කරුණු නිශ්චියාකාරව ව්‍යාප්තිමක වනෑන් ද යන්න පිළිබඳව සොයා බැඳීම සිංහල දෙමළ භා ඉංග්‍රීසි භාෂා භාවිතය තහවුරු කිරීම රාජ්‍ය භාෂා භාවිතය ප්‍රවර්ධනය කිරීම ඒවායේ තවත්වයන් තහවුරු කිරීම සම්භාත්මක තහවුරු කිරීම භාෂා පිළිබඳ ලැබෙන පැමිණිලි විභාග කිරීම එවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය වේ.

කොමිෂමට ඇති බලනාල¹²³ සඳකා බලන විට දනට භාවිතයේ පැවතින එසේන් තැන්තම් භාවිතයට නියමිත භාෂා නිති රිති සංග්‍රහයන තැබීම එයට අදාළව නිති කෙටුම්පත් සැකකිම භාෂා සම්බන්ධයෙන් මහත්තායා දැනුවත් කිරීම එක් භාෂාපල තත්ත්වය පිළිබඳව මාධ්‍ය දැනුවත් කිරීම ආදියට රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂමට බලනාල ඇත. මෙමතම රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂමට සහය වන අන්දමේ උප කමිටු පත් කිරීමට ද මෙයට බලය ඇත.

¹¹⁹ S. 5 (1) හා (2), 1991 අංක 18 දරණ රාජ්‍ය භාෂා පනත. අවාසනාවකට මෙන් 2001 වර්ෂයේ 17 වන සංයෝග්‍යනයෙන් රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂමට සේවයින රාජ්‍ය ආයතනයක තර්වය නිමි නොවේ.

¹²⁰ S. 9 (1), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂන් පනත

¹²¹ S. 12 (2) හා (1) පිළිවෙළින්, 1991 අංක 18 රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂන් පනත

¹²² S. 6 (a)-(d) පිළිවෙළින්, 1991 අංක 18 රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂන් පනත.

¹²³ S. 7 (a)-(c), (c) හා s. 8 (1) පිළිවෙළින්, 1991 අංක 18 රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂන් පනත.

කෙටියෙන් පවසනාත් රාජ්‍ය හාං කොමිසලේ වගකීම් වන්නේ හාං පනත පිළිබඳව රජයට උපදේශන සැපයීම් ව්‍යවස්ථාව මගින් හාංවට හිමි කර දී ඇති සඳහන පිළිබඳව සැලකිලිමත් වෙමින් නිරික්ෂණය කිරීම රාජ්‍ය සේවකයන් හාං හාවිතය සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීම සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි හාං හාවිතය සම්බන්ධයෙන් පොදුගලික අංශය හා මහජනතාව දැනුවත් කිරීම හාං නිතිරින් උල්ලංසනය පිළිබඳ විභාග කිරීම ආදිය සි.

පැමිණිලි විභාග තිරෝ

පැමිණිලි විභාග කිරීමේ ක්‍රියාවලිය පහත දැක්වෙන පරිදි වේ. රාජ්‍ය ආයතන¹²⁴ විසින් සිංහල දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි යන හාංවලින් ඕනෑම හාංවක් අපුතු ලෙස හාවිතය සම්බන්ධයෙන් ලැබෙන පැමිණිලි විභාග කළ යුතු වේ. මෙහිදී අදාළ හාංවලි තත්ත්වය නිසියාකාර ලෙස හදුන තොගැනීම මෙන්ම ව්‍යවස්ථාවේ හාංව පිළිබඳ වන පරිවිශේෂයේ වන කරුණු උල්ලංසනය වන අවස්ථා පිළිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතුය. කිහිපය් අවස්ථාවක හාං හාවිතය IV වන පරිවිශේෂයට පට්ඨැනීව යන අවස්ථාවලදී හෝ එයට ගැඟී තොකරන අවස්ථාවල දී ඒ පිළිබඳව විභාග කළ යුතු වේ. ¹²⁵

තව දුරටත් කිහිපය් පුද්ගලයෙකු ගේ හාං අධිකින් පරිපාලනය ක්‍රියාකාරකම් හෝ වෙනත් කිහිපය් හේතුවක් තිබා උල්ලංසනය වන අවස්ථාවල දී රාජ්‍ය හාං කොමිසල මගින් අදාළ කරුණ පිළිබඳ විභාග කරන තොක් බලා සිටීමේ අවසරනාවක් තොමැනී අතර අදාළ පුද්ගලයට සහන පතා සූත්‍රව ම ගෞෂ්ඨාධිකරණය වෙත පෙන්සමක් දැනුවත් කිරීමේ අවස්ථාව ඇත. ¹²⁶ මෙවන් අවස්ථාවලදී ගෞෂ්ඨාධිකරණයේ අවසරය සහිතව එම කරුණු විභාග කිරීමට රාජ්‍ය හාං කොමිසමට අවකාශ ලැබේ.¹²⁷

අසාධාරණයට ලක් වූ පුද්ගලයා ක්‍රියාවලය හෝ පාර්ශවය මගින් තමාට සිදු වූ අසාධාරණය සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය හාං කොමිසල දැනුවත් කළ යුතු වේ. හැමවිම මෙම පැමිණිලිවල රහස්‍ය හාවය පුරුෂයිය යුතු වේ. විනිතිකරු වහයෙන් සිටින පාර්ශවයේ රාජ්‍ය ආයතනයට මේ සම්බන්ධයෙන් දැනුප්‍රි පුරු පැමිණිල්ල කළ පුද්ගලයාගේ රහස්‍ය හාවය පුරුකිමින් පැමිණිල්ල විභාග කළ යුතු වේ. ¹²⁸

පැමිණිලි අසතා බව හෝ ව්‍යාපෘත්‍ය වැට්ටි ගිය අවස්ථාවන් වල දී ඒවා විභාග කිරීම ප්‍රතික්ෂේපෙන් කළ හැකිය. මෙය කොමිසල ක්‍රියාවලයෙන් බැහැරව පවතින අතර පැමිණිල්ල විභාග කිරීම අනවශ්‍ය¹²⁹ යැයි හැඳි ගියලාත් එය විභාග කිරීම අන්තිප්‍රේද හැකිය. මෙසේ පැමිණිලි උප වගන්තික සඳහන් වී ඇති ආකාරයට පැමිණිලි විභාග කිරීම අන්තිප්‍රේදමට හැකි විම පුරුණෝස් කරුණක් සේ පවතියි. කිහිපය් කරුණක් පිළිබඳව හිරුණක් ගැනීමෙන් පසු දින දාහාරක් ඇතුළත තින්දුව පිළිබඳව අදාළ පාර්ශවයන් දැනුවත් කිරීම කළ යුතු වේ. ¹³⁰ තින්දුව ලැබේමෙන් අනතුරුව දින 30 ඇතුළත එයට එරෙහිව ගෞෂ්ඨාධිකරණයට පෙන්සමක් අදිරිපත් කිරීමට පැමිණිලිකරුට හැකි වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම

¹²⁴ S. 39 හි නිර්වචනය කර දක්වා ඇති පරිදි ඕනෑම අමාත්‍යංශයක්, දෙපාර්තමේන්තුවක්, සංඛ්‍යාවක් හෝ රාජ්‍ය මණ්ඩලයක්. පළාත් සහාවක්, ප්‍රාදේශීය සහාවක් (මහ නගර සහාවක්, නගර සහාවක්, ප්‍රාදේශීය සහාවක් එසේන් නැගැනීම් රාජ්‍ය කටයුතු සිදු කරගෙන යන ඕනෑම ආයතනයක් මෙයට අයත් වේ.

¹²⁵ S. 18 (a)-(d), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාං කොමිසන් පනත.

¹²⁶ වගන්තිය. 126, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී රජයේ ආණ්ඩුවුව ව්‍යවස්ථාව.

¹²⁷ S. 29 (1) හා (2), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාං කොමිසන් පනත.

¹²⁸ S. 20 (3) හා (4), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාං කොමිසන් පනත.

¹²⁹ S. 19 (1) (a)-(d) පිළිවෙළින්, 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාං කොමිසන් පනත.

¹³⁰ S. 19 (2), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාං කොමිසන් පනත.

පිළිබඳව ග්‍රේෂ්‍යාධිකරණය විසින් තීරණයක් ගනු ලබන අතර¹³¹ සහනයක් පතා මෙසේ ග්‍රේෂ්‍යාධිකරණය වෙත පැමිණීම අසායාරණයට ලක් පූ පාර්ශ්වය සඟු අධිකියක් සේ දකිනි.¹³²

මේ ආකාරයට විභාග කිරීමක් පිදු වන විට අදාළ පරිපාලන ආයතන මින් සාක්ෂි කරුවන් කැඳුවීමට උඩින හෝ වාචික සාක්ෂි ලබා ගැනීමට සාක්ෂිවලට අවශ්‍යවන අන්දමේ හිනුම ආකාරයක නොරුහුරු ලබා ගැනීම හා අදාළ ආයතන තුම්වල දී පැමිණි විභාග කිරීමේ හැකියාව ඇති.¹³³

කොමිසම ඉදිරියේ පෙනී කිරීමට එසේන් නැත්තම් කොමිසමේ ප්‍රශ්නවලට පිළිනුරු දිය නොහැකි උඩින සාක්ෂි ලබා දීම ප්‍රික්ස්ක්ලේප කරන කොමිසමේ කුයුවලට බාධා ප්‍රාග්‍රූවන කොමිසමේ බලනල පිළිබඳව ප්‍රශ්නකරන මිනුම කෙනෙකුට රුහියල් දහුන්කර වැඩි නොවන දියායක් එසේන් නැත්තම් වසර තුනකට නොවැඩි සිර දූෂ්‍යවලක් හෝ එසේන් නැත්තම් ඒ දෙකම්¹³⁴ පැනවිය හැකිය.

තිසියම් ආයතනයක් සම්බන්ධයෙන්හින් පැමිණිල්ලක් විභාග කරන අවස්ථාවක දී එය ප්‍රික්ස්ක්ලේප කිරීම නැත්තාවින් නොවේ.¹³⁵ මෙය අසනුමුදායක තත්ත්වයක් සේ සැලකිය හැකිය. කෙසේ වෙතන් විවේචනයට භාජනය වන මිනාම ආයතනයකට හෝ ප්‍රාග්‍රූවයෙකුට සිය අදහස් පල කිරීම සඳහා පැමිණිල්ල විභාග කිරීම අවසන් වීමට පෙර අවස්ථාවක් ලැබේනු ඇත.¹³⁶

කොමිසම විසින් ලබා දුන් තීරණයක් සම්බන්ධයෙන් පැමිණිල්ල පාර්ශ්වය සැලකීමකට පත් නොවන අවස්ථාවක දී සිය තීරණය සම්බන්ධයෙන් කොමිසම කරුණු පැහැදිලි කළ යුතු වේ.¹³⁷ මෙහිදී මේ පිළිබඳව ග්‍රේෂ්‍යාධිකරණයට දැනුවත් කිරීම කළ හැකි අතර තීරණයක් ගැනීම අධිකරණයට භාර දිය හැකිය.¹³⁸ මෙය තිබුණුවක් ලැබේ දින 30 අනුවත සිදු කළ යුතු වේ.¹³⁹

කොමිසම විසින් වාර්තාවක් සකස් කළ යුතු අතර මෙහිදී විභාග පරිපාලිය සඳහන් කළ යුතු වේ. මෙය පැමිණිල්ලක් ලබා දින 30ක් අනුවත සිදු කළ යුතු අතර එසේ කිරීමට නොහැකි වූ අවස්ථාවල දී පමා වීමට හේතු පැහැදිලි කරුණින් අනිරෝක් එර්තාවක් පිළියෙල කළ යුතු වේ.¹⁴⁰ අවසන් වශයෙන් ඉදිරිපත් කරන එර්තාව පැමිණිල්ල පිදු කර දින 120ක්¹⁴¹ අනුවත සිදු කළ යුතු වේ. කොමිසම ඉහත දක්වූ ආකාරයට කටයුතු කිරීමට අම්පාලයාන් එහි අවස්ථාවල දී සිය පැමිණිල්ල ග්‍රේෂ්‍යාධිකරණය¹⁴² පෙන ගෙන යුම්ප පැමිණිලිකරුට අධිකිය ඇති අතර අදාළ ප්‍රාග්‍රූහයාට සහනයක් සැලසීමක් සේ පැමිණිල්ල විභාග කිරීමට අධිකරණය කටයුතු කරනු ඇත.¹⁴³

¹³¹ S. 24 (2), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන.

¹³² S. 24 (1) (b), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන.

¹³³ S. 21 (a)-(d) පිළිවෙළින්, 1991 අංක 18 රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන.

¹³⁴ S. 37 (d), (i-iii) and (a)-(c) respectively, රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

¹³⁵ S. 22 (1), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991..

¹³⁶ S. 22 (2), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

¹³⁷ S. 23 (2), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

¹³⁸ S. 24 (2), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

¹³⁹ S. 24 (1) (c), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

¹⁴⁰ S. 23 (3), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

¹⁴¹ S. 23 (4), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

¹⁴² S. 24 (2), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

¹⁴³ S. 24 (1) (a), රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පතන, No. 18 of 1991.

පැමිණිලි විභාග කිරීමෙන් හා වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනුරුදුව කොමිසම විසින් අදාළ ආයතනයේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් එම ආයතනය සමඟ සාකච්ඡා කර රාජ්‍ය හාජා පනතට පටහැනිව යන කිසියම් ශ්‍රීයකාරකමක් ඇත්තාම් එය නැවත්වීමට කටයුතු කළ යුතු වේ.¹⁴⁴ මෙම අවස්ථාවල දී නිර්දේශයන් පිළිබඳව අදාළ වහාන ආයතනයේ ප්‍රධානීය දූෂ්‍රත් කළ යුතු වේ. මෙන්ම කිසියම් කාල සීමාවක් තුළ නිර්දේශයන් ශ්‍රීයන්ම කරවීමට කටයුතු කළ යුතුයා.¹⁴⁵

වාර්තාව ලැබේමෙන් අනුරුදුව දින 90 කාලයක් තුළ අදාළ නිර්දේශයන් ජ්‍යෙෂ්ඨ කිරීමට ආයතන ප්‍රධානීය අපොහොසත්වන විට රාජ්‍ය හාජා කොමිසය විසින් ඇලෝකීනි ජේනරල් පෙනත කරන ලද දූෂ්‍රම් දීමින් පසු තවත් දින 90 කාලයකට පසු ආයතනම මිනාධිකරණයේ නඩු පැවරිය හැකි වේ.¹⁴⁶

මහජනයට යහපතක් යිදුවෙන අවස්ථාවලදී ඕනෑම පැමිණිල්ලක් ලුණුෂ්ඨයිකරණයේ සිය ඉහළ උසාවියකට දීමිවත් අයුම් කිරීමට ඇලෝකීනි ජේනරල්වරයාට හෝ රාජ්‍ය හාජා කොමිසමට හැකියාව ඇතුළු.¹⁴⁷ කිසියම් ආයතනයක් විසින් ව්‍යවස්ථාවේ IV පරිවර්ත්තයට අනුකූලව කටයුතු කර නොමැති බව හැකි යන අවස්ථාවල දී අදාළ නිති පනතවලට අනුකූලව කටයුතු කරන ලෙස විධාන කිරීමේ අයිතිය අධාකරණය සඳහාවේ.¹⁴⁸

සන්නිවේදන කටයුතු සිදු කිරීමට ඕනෑම ලියවිල්ලක පරිවර්තනයක් ලබා දීම එසේන් නැත්තාම් සිය කුපුරු දිය කිරීම පැහැර හරින රාජ්‍ය සේවකයෙක් නීති ප්‍රකාරව වැරැදිකරුවෙක් බවට පත්වන අනර රුපියල් 1000¹⁴⁹ නොවැඩි ද්‍රියකට එසේන් නැත්තාම් මාස තුනකට නොවැඩි සිර දුනුවමකට එසේන් නැත්තාම් ඒ දෙකපම ද යටත් විය හැකිය. කෙසේ වෙතත් මේ සඳහා ඇලෝකීනි ජේනරල්ගෙන් කළින් ලබාගත් අවසරයක් නීතිය යුතු වේ.¹⁵⁰

විවේචන

මහජන ආයතන සම්බන්ධයෙන් වාර්ෂික වාර්තා¹⁵¹ සැකක්ම කොමිසම සඳහා කාර්යයකි. මෙය 1991 සිට 2002 දක්වා කාල සීමාව තුළ යිදුවේ. කෙසේ එතත් මෙය නීතියාකාරව ශ්‍රීයන්ම කොමිස නොවීම බවපතල තත්ත්වයකි.

"කොමිසමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් වන ප්‍රකිද්ධ වාර්තා නොමැති විම නීතා එහි කටයුතු නීතියාකාරව තක්කයේ කිරීමක් කළ නොහැක. රාජ්‍ය හාජා කොමිසමට ලැබේ ඇති පැමිණිලි කටයාකාරයක එවා ද යන්න පිළිබඳව හෝ ඒවායේ සංඛ්‍යාව පිළිබඳව වාර්තා නොමැති. තවද කොමිසමේ නිර්දේශයන් පිළිබඳව ද වාර්තා නොමැති. මේ නීතා කොමිසමේ කටයුතු ව්‍යාපෘති සාර්යක්ෂණව යිදු කරගෙන යැම්ම නම් පිළිගත හැකි වාර්තා නීතිය යුතු වේ."¹⁵²

රාජ්‍ය හාජා කොමිසම තවමත් ලදරු අවස්ථාවේ පවතින අනර මේ නීතාම

¹⁴⁴ S. 23 (1), රාජ්‍ය හාජා කොමිසය පනත, No. 18 of 1991.

¹⁴⁵ S. 23 (5), රාජ්‍ය හාජා කොමිසය පනත, No. 18 of 1991.

¹⁴⁶ S. 25 (1) ස. 27 (b), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාජා කොමිසය පනත.

¹⁴⁷ S. 26, 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාජා කොමිසය පනත.

¹⁴⁸ S. 27 (a), 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාජා කොමිසය පනත.

¹⁴⁹ මෙම ප්‍රමාණය 2001 සිට මේ දක්වා තවම යැලුවිය යුතු ප්‍රමාණයක් එරෙහිය වි නොමැති

¹⁵⁰ S. 28 (1) ස. (2) පිළිවෙළිපි, 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාජා කොමිසය පනත.

¹⁵¹ S. 32, 1991 අංක 18 රාජ්‍ය හාජා කොමිසය පනත.

¹⁵² Ambika Satkunanathan, 'Official Languages Commission' in Sri Lanka: State of Human Rights 2000, Colombo: Law & Society Trust 2000, පිටු. 323-324.

විඛායකය තුළ අසාධාරණය පිටුදීම්ට අපොලොස්ත් වී ඇතුළු¹⁵³ මෙය ස්ථාපනය කරන අවස්ථාවේ බලාපොලෝන්හු වූයේ අසාරධාරණය පිටුදීම්යි¹⁵⁴

1994 දී රජය පෙනස් විමෙන් පසුව කොමිෂමට නව පණක් ලැබුණු අතර සමහර කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමුඛත්වයක් දක්වීම ඇරිණි. සියලුම රාජ්‍ය ආයතනවල භාම පුවරු භාෂා දෙනක්නේ ම දක්වීම වැදගත් වකුලේන් භාෂාවලින් දක්වීම භා සියලුම රාජ්‍ය ආයතනවල පරිවර්තන පහසුකම් සැපයීම මෙයට අයන් විය.¹⁵⁵ කෙසේ වෙතන් මේ ක්ෂේත්‍රවල සැලකිය යුතු දියුණුවක් දක්නට නොවේ.

කොමිෂමට ඇක්කාට් බලයක් හෝ දාශ්වියක් නොමැතු. මෙහි පැවැත්ම පිළිබඳව සාමාන්‍ය ජනතාවට එතරම් අවබෝධයක් නොවේ. මැත්තකදී කරන ලද සම්ක්ෂණයකට අනුව ප්‍රතිචාර දක්වුවන් ගෙන් 66.5% රාජ්‍ය භාෂා පනත පිළිබඳව දැන නොසිටියෙහ. එමෙන් ම 71.6% රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම පිළිබඳ දැන නොසිටියෙහ. ¹⁵⁶ මෙයේ දියුලී ඇත්තේ 1994 සිට 2000 දක්වා කාලය තුළ රාජ්‍ය සේවකීන් ට භා සාමාන්‍ය ජනතාවට රාජ්‍ය භාෂා පනත පිළිබඳ දැනුම ලබා දීමට රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම කටයුතු කරමින් සිටිදියි. පෝස්ටර විඛායක අන්තර්ඩියුකා බෙදා දීම වැඩුවු පැවැත්මේ පොන් පුදරුන පැවැත්මේ ප්‍රසිද්ධ රු සිම් පැවැත්මේ භා ප්‍රවත්තන් උපි පල කිරීම මෙහි මෙම දැනුවන් කිරීමේ ව්‍යාපාර සිදු කර ඇත.¹⁵⁷

වාර්ෂිකව කොමිෂමට ලැබෙන්නේ පැමිණිලි අතලාස්සක් පමණි. 2005 දී ලැඩි තිබුණේ ලිඛිත පැමිණිලි කේ පමණි. මිට අමතරව දුරකථන මගින් ලැබුණු පැමිණිලි සුළු ගණනක් භා මාධ්‍යවාරකා වලින් ලැබුණු පැමිණිලි කිහිපයක් විය.¹⁵⁸ වාර්ෂික වාර්තාවේ දී මේ සම්බන්ධයෙන් පදනමක් නොමැති අතර මේවා සම්බන්ධයෙන් එන නිරදේශයන් පිළිබඳවද සඳහනක් නොවේ. පැමිණිලිවලින් සුළු සංඛ්‍යාවක් කොමිෂම සම්බන්ධයෙන් ම වූයේ එහි කටයුතු භා බල්තාල පිළිබඳ ව ප්‍රමාණවන් නොවන දීම නිසාය.¹⁵⁹

2006 දී ලැබුණු ලිඛිත පැමිණිලි සංඛ්‍යාව 14ක් විය.¹⁶⁰ අව්‍යාසනාවකට මෙන් වාර්ෂික වාර්තාවේ මෙම පැමිණිලි ක්වත්‍රකාර්යක එවා දැයු සඳහන් වී නොමැතු. එමෙන් ම එවාට ව්‍යාපාරී ගෙන ඇත්තාම් ඒ මොනවාද යන වශවන් සඳහන් වී නොමැතු.

මේ සම්බන්ධයෙන් කළ සූජු ප්‍රත්න කිරීම්වලදී සඳහන් වූයේ ග්‍රේනිස්ස මහේද්‍රාන් අධිකරණයේ දෙමුල පරිවර්තකයන් නොමැති විම පිළිබඳව ගැටුපු මත තු වෙයි. එමෙන් ම දෙමුල බයින් ජන්ද භාමලේන නොමැති විම පොලියිලයේදී දෙමුල භාෂාලන් පැමිණිලි

¹⁵³ Regi Siriwardena, "Bilingualism in Sri Lanka", *The Thatched Patio*, Vol. 3, No. 3 (May/June 1990), p. 11; reprinted in Canagaratna, A. J. (ed.), *Selected Writings of Regi Siriwardena: Politics and Society Volume II*, Colombo: International Centre for Ethnic Studies 2006, පිටු. 495.

¹⁵⁴ 2002 වර්ෂයේ සිට මේ දක්වා තිපු කොමිෂුනිජට් පක්ෂ සමාජික රාජ්‍ය කොළඹර මහතාගේ ප්‍රධානකටයෙන් වාර්ෂික වාර්තා පහක් සම්පාදනය කර ඇත.

¹⁵⁵ Kanya Champion, 'Minority Rights' in *Sri Lanka: State of Human Rights 1995*, Colombo: Law & Society Trust 1996, පිටු. 155.

¹⁵⁶ Foundation for Co-Existence, *Language Discrimination to Language Equality*, Colombo: Foundation for Co-Existence 2006, පිටු. 30.

¹⁵⁷ පැවැත්දය. 30, *Ninth Periodic Report of Sri Lanka to the Committee on the Elimination of Racial Discrimination*, CERD/C/357/Add.3, 20 November 2000, p. 10.

¹⁵⁸ රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම වාර්ෂික වාර්තාව 2005, රාජකීය: රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම, 2006 පිටු 21.

¹⁵⁹ රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම වාර්ෂික වාර්තාව 2005... පිටු. 21.

¹⁶⁰ රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම වාර්ෂික වාර්තාව 2006, රාජකීය: රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂම, 2006 පිටු 10

ඉදිරිපත් කළ නොහැකි මෙම මෙහි දී සහෙන් විය. තව දුරටත් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ දෙමළ හාභාවෙන් කටයුතු කළ හැකි ප්‍රාමූලික නිලධාරීන්ගේ හියය එමෙනම් උපේෂීන් සහනික සිහළ හාභාවෙන් පමණක් නිභුත් කිරීම රෝග්ල්වල හාඡා තුනම හාවිත කිරීමට නොහැකි මිමු දක්වා ඇත.¹⁶¹

රාජ්‍ය හාඡා කොමිසම පිළිබඳ විගණන වාර්තාවලින් හෙලිවත අන්දමට 2003 වසරල් සිට 2006 වසර දක්වා මෙම පෙන් පැමිණිලි 40 ලැබේ ඇත. මෙම පිළිබඳ තක්සේරු කිරීමෙන් අපට මෙහි කාර්ය හාරය පිළිබඳ කිසියම් නිශ්චයකට පැමිණිය හැකි වේ.

රාජ්‍ය හාඡා කොමිසම මෙහි පැමිණිලි විභාග කිරීම පිළිබඳ අවස්ථා 7 ක දී පැමිණිල්ල කළ පාර්ශ්වය ඒ සම්බන්ධයෙන් අනිවාර්ය දින 14 තුළ දන්වීම් අපාහායන් වී ඇත. තවත් අවස්ථා 28 කදී පැමිණිල්ල පිළිබඳ දින 120 ඇතුළත එර්තා සකස් කිරීමට අපාහායන් වී ඇත. තවත් අවස්ථා 12 කදී ආයතන ප්‍රධානීන් පෙනීන් ඉල්ලා ඇති තොරතුරු දින 117 සිට 418 දක්වා කාලයක් තුළත් ලැබේ නොමැතු. එමෙනම් විගණන එවානා සඳහන් කරන අන්දමට සිය නිර්දේශයන් ආයතන විසින් ක්‍රියාත්මක කළාද නැත්ද යන්න පිළිබඳව කිසියාකාර සොයා බැලීමක් කර නොමැතු.¹⁶²

කොමිසමේ සසසු ක්‍රියාකාරකම්වලට අමතරව එය මෙහින් හාඡා විගණන සිදු කර ඇත. 2006 වසරල් හාඡා විගණන 26 සිදු වී ඇති අතර මෙවා ද්‍රීඩාමික ලෙස සැලකෙන හේ 12.5% ප්‍රමාණයක් දෙවන රාජ්‍ය හාඡා නොකරන ප්‍රදේශ වන කොළඹ පොලිස් ස්ථානවල නා මෙට්පර රටු ප්‍රජාතන දෙපාර්තමේන්තුව යන ආයතන ආයුත කරගෙන සිදු වී ඇත. මෙහිදී හෙලි දු කරුණුව්වලට අනුව දෙමළ හාභාවෙන් කටයුතු කළ හැකි රාජ්‍ය සේවකයන් ගේ විහාල අවුවක් දක්නට වේ. එමෙනම් රාජ්‍ය සේවකයින් ගේ සියයට පෙනෙනු වැඩි ප්‍රමාණයක් රාජ්‍ය හාඡා පනත ගැන දාන සිටියේ නැතු. එමෙනම් නාම ප්‍රවරු නීති මාලා නිල පෙරේම පත්‍ර ආදි සියලුම මිහාල හාභාවෙන් පමණක් සිය¹⁶³ කොමිසම් පෙන්වා දෙන ආකාරය දෙමළ හාඡාකයන් හැකි අවස්ථාවලදී නිල සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා සිහාල හාඡා යොදා ගැනීමි. මෙයේ සිදු කාන්තෙන් දෙමළ හාභාවෙන් සන්නිවේදන කටයුතු සිදු කිරීම නිසා ප්‍රකිලාර නොලැබේ යම පිළිබඳ ඇති සැකක නිසාය. මේ නිසා ද්‍රීඩාමිකප සේවය සැපයීමට සේවකයින්ට ඇති විධිනය යම් පමණකට අවු වී ඇත.

මෙය පිළියම්ත ලෙස කොමිසම මෙහි රාජ්‍ය සේවකයින් වෙනුවෙන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩියුහුන් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. උදාහරණයක් වියයෙන් 2006 වර්ෂයේ සිරාජ නිලධාරීන් 1913 වෙනුවෙන් වැඩුමුව් 17ක් පවත්වා ඇත. මේ කටයුතු¹⁶⁴ සඳහා මහා හාභාකාරීය මුළු ප්‍රතිපාදන නොලැබේ නිසා මේ සඳහා අවසර මුළු ප්‍රතිපාදන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මෙහි සපයා ඇත. මෙය පසුගිය වසර නා සංඛ්‍යා විට වර්ධනයක් ගේ දැකිය හැකිය.¹⁶⁵

මුළු කාලයේ දී විගණකයන් ම පොලිස් නිලධාරීන් ට හාඡා ප්‍රානුම්ව ප්‍රානුම්ව ප්‍රානුම්ව කොමිසම කටයුතු කරමින් සිටියි. ගණනය කර ඇති අන්දම්ප පොලිස් බලකායන් 95% ප්‍රමාණයකට දෙමළ හාඡා හැකියාව නොමැතු. උනුරු ප්‍රානුම්ව හැර සසසු ප්‍රානුම්ව ප්‍රානුම්ව වැඩිමුව් පවත්වා ඇත. 2006 වර්ෂයේ දී පොලිස් නිලධාරීන් 22 ක් මූලික ප්‍රානුම්ව

¹⁶¹ රාජ්‍ය හාඡා කොමිසමේ හාඡා නිලධාරීයක් සමඟ දිළාභා ප්‍රතිඵල 2007 කුදා 5 එන දී සිදු කළ සම්මුඛ පාකච්ඡාවක්.

¹⁶² 1971 අංක 38 දරණ මුළු පනත් 14(2) (ඇ) කෙපක යටතේ විගණකාධිපතිවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද 2006 දෙසැම්බර් 31 අවසන් මු වර්ෂය වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කළ වාර්තාව රාජ්‍ය හාඡා කොමිසම් 2006 එවෑමික එර්තාකාලී නැවත ප්‍රානුම්ව විය. පිටු. 23

¹⁶³ රාජ්‍ය හාඡා කොමිසම වාර්ශික වාර්තාව 2006... පිටු. 4.

¹⁶⁴ රාජ්‍ය හාඡා කොමිසම වාර්ශික වාර්තාව 2006... ... පිටු. 6.

¹⁶⁵ රාජ්‍ය හාඡා කොමිසම වාර්ශික වාර්තාව 2005... ... පිටු. 12-13.

ලැබු අනර 783 දෙනෙක් උසස් දෙමළ ප්‍රභූණුව ලැබූහ.¹⁶⁶ 2005 වර්ෂයේ සිට සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂයෙන් ම හෙදියන් අතර දෙමළ භාජා ප්‍රභූණුව සිදු වේ. මේ අනුව 2006 දී බහු භාෂික ප්‍රභූණුවල සේවය කරන සෞඛ්‍ය සේවකයින් 496ක ප්‍රමාණයක් දෙමළ භාජාව පිළිබඳ දැනුමක් ලැබූහ. එමෙන්ම මධ්‍යකළපුව දිස්ත්‍රික්කයේ සෞඛ්‍ය සේවකයින් 150 සිංහල භාජා ප්‍රභූණුව ලැබූහ.¹⁶⁷

පොලිජ් නිලධාරීන් සෞඛ්‍ය සේවකයින් භා ඉදිරිපෙළ රජයේ නිලධාරීන් වෙනුවෙන් ත්‍රි භාෂික පොත් කට්පුල සඳහාමේ කාර්යයේද කොමිසම තියුණුව සිටියි. සිංහල භා දෙමළ භාජා ඉගැන්වීම සඳහා දනට ඇති පෙළ පොත් කලේ ඉකුත ඩ්වා වන අතර මෙම අරමුණ සාර්ථක කරගැනීම උදෙසා කොමිසම මිනින් වාචියායුයින්ගෙන් භා උපදෙශකයින්ගෙන් සම්බන්ධ අනු කළීම් දෙකක් පත් කර ඇති. පෙළමුව දැනප එවකින් විෂය මාලා භා පමිජන් තක්සේරු කෙරෙනු ඇති අතර දෙවනුව මේ රාජ්‍ය භාජාවන් දෙකම ඉගැන්වීම සඳහා නාමිනා භාක්ෂණය යොදා ගැනීම පිළිබඳව සළකා බැලෙනු ඇත.¹⁶⁸

කොමිසම ආර්ථිකමය වශයෙන් ගැටුපුවලට මුළුන පාන ආකාරය පෙනෙන්. 2007 මේ සඳහා වෙන් කර තිබු මුදල (රුපියල් මිලියන 10.4) එව පෙර වර්ෂයේද ඒ වෙනුවෙන් වෙන් කර තිබු මුදල (රුපියල් මිලියන 10.8) ව්‍යා ඇතු වේ. එමෙන්ම මෙහි අවස්ථාව වන රුපියල් මිලියන 13ප්‍රා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඇතු විමති. ¹⁶⁹ 2000 වර්ෂය දක්වා ඇයවුය මිනින් මේ සඳහා මුදල් ප්‍රතිපාදන පෙන් කලේ ආයතනය පවත්වාගෙන යැමේ වියදීම් භා කාර්ය මේවිලුයට වැශුප් ගෙවීමේ වියදීම් සඳහා පමණි. 2001 පහත ජ්‍රාපන කිරීමේ දක්වාම මුදල් වෙන් කිරීම් සිදු වූයේ තැනු. මේ නිසා කොමිසම වෙන් මාරු වලින් ප්‍රතිපාදන සෞඛ්‍ය ගැනීම කෙරෙහි නැඹුරු විය. මෙය බොහෝ සේ ආධාර සැපයුවේ සිංහ ආයතනය (CIDA) භා ආයතනය පදනම් ආයතනයයි. කොමිසමේ වැශුගත්කම කිසියම් දුරකථ අභ්‍යන්තරේ වැශු කරමින් මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් මේ කෙරෙහි දක්වා ඇති නොසැලුකිලිමත් බව මෙහිදී පැහැදිලි වේ.¹⁷⁰

පසුගිය කාලයේමාව තුළ කොමිසමේ අකාර්යක්ෂමතාවට නිධාසට කරුණු වශයෙන් මෙම ප්‍රතිපාදන තිකාරීම් දක්වයි. මේ නිසා කොමිසමේ කටයුතු කර්යක්ෂමව කරගෙන යැමුව බාධා පැමිණුනි. උදාරහරණයක් වශයෙන් 2006 වර්ෂයේද ඇනුමතන වී ඇති තනතුරු සංඛ්‍යාව 28ක් වෙන් ඇත්ත වශයෙන් ම සේවයේ යෙදී සිටින්නේ 14 දෙනෙක් පමණි. සිටිනා එකම පර්යේෂණ නිලධාරීයා කොන්නුන් පදනම් මත සේවයේ යෙදී සිටිනා අතර පර්යේෂණ සඟකාරවරුන් සිටින්නේ එක් අයක් පමණි. (තනතුරු දෙකක් හිස්ව ඇති.)¹⁷¹ එමෙන්ම සම්බන්ධිකාරක සඟකාරවරුන් එක් අයක්වන් තොමැනු. (තනතුරු 5 හිස්ව ඇති.)¹⁷²

කොමිසම බැඳී සිටින්නේ රාජ්‍ය ආයතන පිළිබඳ තොරතුරු සෞඛ්‍ය බැඳීමට පමණක් වුවත පෙළුදුලින් අංගයේ ආයතන සම්බන්ධයෙන්ද කටයුතු කිරීම සඳහා මෙයට¹⁷³ බලනා ඇති. පෙළුදුලික අංගයේද දෙමළ භාෂිකයෙන් අසාධාරණයට ලක් විම සම්බන්ධයෙන් සිය බලනා පාලිවිත කිරීමට කොමිසම මැලි වී ඇත.¹⁷⁴ පෙළුදුලික අංගයේද දෙමළ භාජාවන් කටයුතු කරන කාර්ය මෙවිල නොමැති විම නිසා භා යොකා අයදුම්

¹⁶⁶ රාජ්‍ය භාජා කොමිසම වර්ෂික වාර්තාව 2006 ... එමු 8-9.

¹⁶⁷ රාජ්‍ය භාජා කොමිසම වර්ෂික වාර්තාව 2006 ... එමු 9-10.

¹⁶⁸ රාජ්‍ය භාජා කොමිසම වර්ෂික වාර්තාව 2006 ... එමු 8.

¹⁶⁹ "Collure hits out at Treasury officials for slashing funds", *Daily Mirror*, January 30 2007.

¹⁷⁰ S. 16, 1991 අංක 18 දරණ රාජ්‍ය භාජා කොමිස් පනත

¹⁷¹ රාජ්‍ය භාජා කොමිසම වර්ෂික වාර්තාව 2006 ... එමු 3.

¹⁷² රාජ්‍ය භාජා කොමිසම වර්ෂික වාර්තාව 2005 ... එමු 21.

¹⁷³ S. 31, 1991 අංක 18 දරණ රාජ්‍ය භාජා කොමිස් පනත

පතු සිංහල භාෂාවෙන් පමණක් නිවිම නිසා දදමළ භාෂාකයන් අසාධාරණයට ලක් වීම සිදු කේ.

කොමිසමේ ශ්‍රී යාකාරීන්පාය කොරෝනි රජය දක්වාන්නේ මද සැලකීමක් පමණි. මෙය තුදෙක් අමාත්‍යවරුන්ගේ හා ජේර්ඩ් නිලධාරීන්ගේ අධිමතය මත රඳා පවතියි.

මෙය මූලික වශයෙන් ස්වාධීන ආයතනයක් සේ ස්ථාපනය වුවත් මුළුන් මහජන පරිපාලන අමාත්‍යාංශයට අනුයුත්තව පැවතියි. 2005 සිට වත්වයේ කරපුණු භාෂාකිකාධිකාරීනා අමාත්‍යාංශයට අනුයුත්ත කොරුණි. මෙය අසාධාරණයට ලක් වුවත් ගේ දායාරී කොළඹයන් සළකා බලන විට තවත් එක අක්‍රිය ආයතනයක් පමණි.¹⁷⁴

2005 රාජ්‍ය භාෂා ත්‍රිත්‍යකාර්ව ස්ථාපනය තිරිම් කළුව වන තිරුදේශ හා පොෂදේශ

රාජ්‍ය භාෂා පනත නිසියාකාර්ව ස්ථාපනය කිරීම සඳහා වන තිරුදේශ හා කොන්දේසි (මින් ඉදිරියට කොන්දේසි යෙළුවෙන් හැඳින්වෙනු ඇති.) රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම් විසින් ගන්නා ලද වැදගත් පියවරක් සේ දැක්වීය හැකිය. මෙය 2005 නොවැම්බර් මස 21 වන දින ඉදිරිපත් කරන ලදී. මෙය 2007 අප්‍රේල් 24වන දින ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂ වෙත තැබූත් ඉදිරිපත් කොරුණි.

මෙම කොන්දේසි පත්‍රිකාව වයවස්ථාවේ IV පරිවේශේදී භාෂාව පිළිබඳ වගන්තිවලට අනුකූල පෙළීන් එනම් යිහාල හෝ දෙමළ භාෂා වලට සම්බන්ධ ඕනෑම කරුණක් පිළිබඳ සළකා බලපින් ඉදිරිපත් වී ඇති.¹⁷⁵

මෙම කොමිසම් සභාපති රාජ්‍ය කොලුප්පලර් විසින් සඳහන් කරන ලද අන්දමලට තමා විසින්ම ඉදිරිපත් කරන ලද රාජ්‍ය භාෂා ප්‍රිතිපත්තිය නිසියාකාර්ව ස්ථාපනය කිරීමට නොහැකි විම රඟයේ විකාල දුරටත්කමකි. එමෙන් ම එමෙන් අසාධාරණයට ලක් එම ජනතාවෙන් අධිනිවාසිකම් උරුල්ලංසනය කිරීමකි. ජාතික ප්‍රේනය විසඳාලීමෙහි ලාද මෙමයින් විකාල කාර්ය ඉටු කළ හැකි වේ.¹⁷⁶

මෙම කොන්දේසි පත්‍රිකාව කොටස් හයකින් ද අනුකාටස් හයකින් ද සමන්වීම වේ. එහි වර්තමාන පනත හා නිතිය පිළිබඳ කරුණු අඩංගු වේ. මෙහිදී මෙම ස්ථාපනයන් පිළිබඳ තක්සේරුකරණයක් ද අවසාන වශයෙන් කොමිසම් තිරුදේශයන් ද ඇතුළත් වේ.

මෙහි නිතිය වශයෙන් සඳහන් වී ඇත්තේ ව්‍යවස්ථාවේ 13වන හා 16වන සංගේධිනයන් හි අධිංගු භාෂාව පිළිබඳ වගන්තිය. මේවා තැවත සංගේධිනය කිරීමක් හෝ එවා තව ආකාරයකින් ඉදිරිපත් කළ හැක්කේ කොසේද යන්න පිළිබඳව දක්වා නොමැති. මෙම කොටසට කොන්දේසි පත්‍රිකාවේ අවසන් සේලාභන් ඇන ඇතුළත් වී ඇති.

කොමිසම පෙන්වා දෙන ආකාරයට රාජ්‍ය භාෂාවන් පිළිබඳව ඇති වගන්තිවල අව්‍යාප්‍යවක් දක්නට නොවේ. ඒ නිසා මෙහි ඇති ගැටුවට වන්නේ නිතිය නිසියාකාර්ව ස්ථාපනය කිරීමයි. බොහෝ සිවිල් සංචාරාන විසින් ද මෙය මේ ආකාරයටම අනින් අතර දෙමළ ජාතිකයන්ට එරෙහිව සිදුවන අසාධාරණයන් නිතියේ ඇති ආකාරයක්මතාව නිසා සිදුවන බවට දකිනි.¹⁷⁷ කොමිසම හැම විම මේ ස්ථාපනයන් සිදු නොමිල සම්බන්ධයෙන්

¹⁷⁴ M. C. M. Iqbal, "The Beginning of the Ethnic Problem in Sri Lanka – Violation of Language Rights", *LST Review*, Vol. 11, Issue No. 154 (August 2000), පිටු. 26.

¹⁷⁵ S. 31, 1991 අංක 18 දරණ රාජ්‍ය භාෂා කොමිසන් පනත.

¹⁷⁶ රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම, රාජ්‍ය භාෂා නිසියාකාර්ව ස්ථාපනය කිරීම සඳහා වන තිරුදේශයන් පිළිබඳ අවබෝධන සිවිප්පල, රාජනීය රාජ්‍ය භාෂා කොමිසම 2005 පිටු. i.

¹⁷⁷ M. C. M. Iqbal, "Securing Language Rights – Key Elements in the Peace Process", *LST Review*,

වරින් වර පත්තින රජයත්ව වරද පටවයි. කෙසේ වෙතත් මේ තොපැනිල්ලට හෝ අකමුෂ්නට හේතු දක්වා නොමැතු. එමත්තම සම්පත් තිබියාකර ලෙස හාවිතයට නොගැනීම ද මෙයට හේතු ලෙස දක්විය හැකිය. (මූල්‍ය සම්පත් යුද්ධය හා අමාත්‍යවරුන් නඩත්තුව සඳහා පැහැදිලි දිනයක් වැයවේ.)

මෙයට විසඳුමක් සේ කොමිසම දැකින්නේ රෝපුරා ද්‍රීහාමික මහජන සේවක් ඇති කිරීමයි. මේ අනුව ප්‍රමාණවත් තරම් මිංහල රාජ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාවක් ඇල දෙමළ හාමා ප්‍රමිත්ත්වය ඇති කිරීම (38%) හා දෙමළ හාමිකයන් රාජ්‍ය සේවාවට ඇතුළත් කර ගැනීම සිදු කළ යුතු වේ.

කොස්දේසි පතු වලින් දක්වා ඇති අන්දමට හාමා ප්‍රුදුණුව ලබා දීමට රාජ්‍ය හාමා දෙපාර්තමේන්තුව සමත් නොවන නිසා හාමා අජයයන ආයතනයක් ඇති කිරීම් එහි ගැබා රෝපුරා එහාලා කිරීම්තේ කොස්දේසි පතුය මින් යෝජනා කෙරෙයි.

විකෘතාව

ස්ථාපනය කිරීම පිළිබඳ කොටස ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන්වත වශයෙහි හා ඒවා ප්‍රායෝගිකව හාවිතයට ගැනීම අතර ඇති වියාල සිඩිය ගැන සඳහන් කරමින් අරමිභ වේ.¹⁷⁸ එහි පදනම්වත අන්දමට දෙමළ හාමිකයින් මධ්‍යම රජය හා කුපුදු කිරීමේ දී සිය හාමාව හාවිත කිරීමේ අවස්ථා ඉතාම පිමින වේ. අනෙක් අතර ප්‍රාදේශීය පාලනයන් ද හාමා දුර්වලතාව නිසා මිශ්‍යනයාට කාර්යක්ෂම ලෙස සේවය කිරීමට අපොගාසත්ව සිටිනි. විශේෂයෙන්ම උතුරු හා භාෂේනයිර පළාත්වලින් පිටත සිටින දෙමළ එළියන්ට මෙම තත්ත්වය මුළුණ පැමුව සිදු වේ ඇති.

මෙම දුර්වලතාව මග හැරීමෙහි ලා ප්‍රමා වියවරක් ලෙස පළමුවරට ජනාධිතින් එනෑයුතා කුමාරතුන වියායක බලන්නල¹⁷⁹ හාවන කරමින් උතුරු නැගෙනහිර හැර සෙසු සම්භර ප්‍රාග්ධනවල දෙමළ හාමාව අභිලේක පරිපාලන හාමාප්‍රාග්ධනවල ප්‍රතික්‍රියා ගැසට් තීවේදා තුනකින¹⁸⁰ දිස්ත්‍රික්ක යෙක සියලුම 70 වානි ඔහු නුවර එළිය වැනි ප්‍රමුණ ද මෙයට අයන් වේ. (තුවර එහි දිස්ත්‍රික්කයේ තුවර එළිය හා අඩුගුවුව ප්‍රත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රමුණලම හා කළුපිටිය)

බදුලේ දිස්ත්‍රික්කයේ 15% ඇමු ප්‍රමාණයක් දෙමළ වැකියන් වෙශයෙන ප්‍රාදේශීය කිමිපෙනුන් ද්‍රීහාමික ලෙස නැදන්වා ඇතු. ඒ අතර 30% පමණ දෙමළ ජනාධනයක් වෙශයෙන (මානලේ දිස්ත්‍රික්කයේ මානලේ රුන්තොප හා උකුමුවල තුරුණුගල දිස්ත්‍රික්කයේ කුලායපිටිය පොලෝන්රුව දිස්ත්‍රික්කයේ ලංකාපුර හා වැලික්නෑද) ප්‍රදේශ තොසලකා තැර ඇත.¹⁸¹ ව්‍යුතකරයේ දෙමළ හා මුස්ලිම් වැකියන් දේශපාලනයට කිසියා අන්දමක පළපුමක කරන සාක්ෂියක් වේ මෙයට හේතු මුවා වන්නට ප්‍රතිච්‍රිත. රාජ්‍ය හාමා කොමිසම දක්වන ආකාරයට කිසියම් ප්‍රදේශයක් ද්‍රීහාමික ලෙස නම් කිරීමට නම් අදාළ ප්‍රාදේශීයේ සුරුතරය

Vol. 12, Issue 176 (June 2002), p. 7.

¹⁷⁸ පරිවේද්‍ය 2.1, නිරද්‍යෙන් එලිබඳ අවබෝධනා සිටිසුම ..., පිටු. 4.

¹⁷⁹ වෙනතිය, 22 (1), ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සංගමයේ ජනරාජය ආණවුමුම ව්‍යවස්ථාව 1978 ද කොටස සංගමයිනය, 1988 16 වන සංගමයිනය.

¹⁸⁰ රජයේ තැක්වා ප්‍රතිච්‍රිත ප්‍රතිච්‍රිත දින 12.11.1999 දේ 1105/25; 14.02.2001 දේ 1171/18 දන 07.04.2003 නේ 1283/3 එලිවෙලින්, උපුත්තය II, නිරද්‍යෙන් එලිබඳ අවබෝධනා සිටිසුම පිටු. 41.

එවිටත්ද්‍ය 2.3, නිරද්‍යෙන් එලිබඳ අවබෝධනා සිටිසුම ..., පිටු. 4.

¹⁸¹ පරිවේද්‍ය 2.3, නිරද්‍යෙන් එලිබඳ අවබෝධනා සිටිසුම ..., පිටු. 4.

කෙසේ වෙතත් මේ ද්විභාෂික ප්‍රදේශවලදී පවා දෙමළ හාමිකයන්ගේ තත්ත්වය කළින් තිබූ තහනත්වයට වඩා යහපත් නොවේ. කොමිෂම පෙන්වා දෙන අන්දම් යුදෙක් ද්විභාෂික ලෙස නම් කිරීමක් පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන අතර හාජා පහත ස්ථාපනය නොකරන්නේ¹⁸³ නම් මෙසේ නම් කිරීමෙන් පළක් නොවේ. මෙසේ ද්විභාෂික ලෙස නම් කරන ලද ප්‍රදේශවල සිටින දෙමළ ජනතාවගේ තත්ත්වය ද සිංහල රේක හාමික ප්‍රදේශවල සිටින දෙමළ ජාතිකයන්ගේ තත්ත්වයෙන් වෙනස් නොවේ. මොවුන්ටද සිය කටයුතු කර ගැනීම සඳහා දෙමළ හාජාවෙන් සන්නිවේදනය සිදු කළ නොහැකි අතර තීල උගකියෙවිල පිටපත දෙමළ හාජාවෙන් ලබා ගත හැකි නොවේ. එමත්ම තමන්පි තිනුත් කරන ලද උගකියෙවිල දෙමළ හාජා පරිවර්තනයෙන් ලබා ගත හැකි නොවේ.¹⁸⁴ කොමිෂම පෙන්වා දෙන ආකාරයට උතුරු තැගෙනහිර ප්‍රදේශවල සිටින සිංහල ජනතාව ද මෙම දුෂ්කරතාවට මුහුණපාති.

අමාත්‍ය මණ්ඩල රස්වීම්වල දී දෙමළ හාජාවට සිදුවන එවෙළේම සිදුවන වාචික පරිවර්තනය දක්නට නොලැබේ.¹⁸⁵ උතුරු තැගෙනහිර පළාත්වලින් පිටත දෙමළ අමාත්‍යවරුන්ට සිය හාජාවෙන් කටයුතු කරගෙන යා නොහැකි. එමත්ම බැඳ්‍යාඇර පළාත් සහාවේ විඛාකි මහනගර සහාවේ නැර වෙනත් කිසිම ආයතනයක එවෙළේම සිදුවන වාචික පරිවර්තන නොමැතු. රස්වීම් වාර්තා ආදිය හාජා දෙකෙන් එකකින් වන් දක්නට නොවේ.¹⁸⁶ ප්‍රාදේශීය සහාවෙන්ට හා ප්‍රාදේශීය ආයතනවලට සිය හාජාවෙන් එවිටා කටයුතු කරගෙන යැමේ අයිතිය ඇතුළු.

ප්‍රාදේශීය සහා විසින් තිනි වෙළුලේ පතන් පොරම ආදිය ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් නොමැතිව සිංහල හාජාවෙන් පමණක් දක්වනු දක්නට ලැබේ. මේවා රාජ්‍ය හාජා දෙකෙන්ම පළ කළ යුතු බවට තිනියක් නොමැති වුවත් එසේ කළ හැකි නම් එය යහපත් කරුණක් දේ දකිනි. විශේෂයෙන්ම ද්විභාෂික ප්‍රදේශවලදී මෙය සිදු විය යුතු වේ. 2003 කොමිෂම විසින් දක්වා ඇති ආකාරයට ප්‍රදේශීය සහාවෙන් හා මධ්‍යම රජයේ දෙපාර්තමේන්තු මේවා රාජ්‍ය හාජා දෙකෙන්ම සහ ඉංග්‍රීසි හාජාවෙන් දක්වීමට අපොහොසත් වී ඇතුළු.¹⁸⁷

අධිකරණය තුළ රාජ්‍ය හාජා වාචික කිරීම සම්බන්ධයෙන් එකතුත්වයක් නොවීම සම්බන්ධයෙන් එව්දනා එල්ල වින්නේ සිංහල හා දෙමළ හාජා අතර පරිවර්තනය සිදුකරන පරිවර්තකයින්ටය. පරිවර්තකයින් හිඟ විම නිසා අධිකරණ වාර්තා ආදිය පරිවර්තනය කර දුන්මේ සඳහා දිරු කාලයක් ගත වේ. කොමිෂම පෙන්වා දෙන ආකාරයට හාජා තුන්ම පරිවෙනස්වයක් දක්වන විනිශ්චරුවරුන් සිටීම මිනින් මෙම විනිශ්චාරක සියලුම දුරකථ මග හරවා ගත හැකිය.

¹⁸² පරිවිලේදීය 2.3, නිර්මැදුයන් පිළිබඳ අවබෝධකා සිටිපුම ..., පිටු. 5. මාරු අායතනය විසින් රාජ්‍ය හාජා කොමිෂම වෙළුවෙන් සිදු කරන ලද හාජා විගණනය (එහෙත් රාජ්‍ය හාජා කොමිෂමමේ නිර්මැදුයන්වල දී මෙය නොකළකා නැර ඇතා.), උප්‍රාමණීය තැවකිරීම් උප්‍රාමණීය Annex V, Foundation for Co-Existence, Language Discrimination to Language Equality ..., පිටු. 53.

¹⁸³ පරිවිලේදීය 2.5, නිර්මැදුයන් පිළිබඳ අවබෝධකා සිටිපුම ..., පිටු. 5.

¹⁸⁴ පරිවිලේදීය 2.6, නිර්මැදුයන් පිළිබඳ අවබෝධකා සිටිපුම ..., පිටු. 5.

¹⁸⁵ පරිවිලේදීය 2.7, නිර්මැදුයන් පිළිබඳ අවබෝධකා සිටිපුම ..., පිටු. 5.

¹⁸⁶ පරිවිලේදීය 2.8, නිර්මැදුයන් පිළිබඳ අවබෝධකා සිටිපුම ..., පිටු. 5-6.

¹⁸⁷ පරිවිලේදීය 2.9, නිර්මැදුයන් පිළිබඳ අවබෝධකා සිටිපුම ..., පිටු. 6.

¹⁸⁸ පරිවිලේදීය 2.10, නිර්මැදුයන් පිළිබඳ අවබෝධකා සිටිපුම ..., පිටු. 6.

¹⁸⁹ පරිවිලේදීය 2.11, නිර්මැදුයන් පිළිබඳ අවබෝධකා සිටිපුම ..., පිටු. 6-7.

ඉවකට සිටි ජනාධිපතින් වනැදිකා කුමාරතුංග විසින් සිය අමාත්‍ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් හා ජෙන්ඩර් රාජ්‍ය තිබුණින් වෙත 1997 ජූනි මස 30වන දින ලියන ලද එහියක රාජ්‍ය භාෂා පනත සේරාපනය නොකිරීම පිළිබඳවන කරුණු කොමිසම විසින් පුවිගේත කොට දක්වායි. මෙහිදී වියෙන් සියලුමරු ගයක් ගෙන ඇති අතර අදාළ අමාත්‍යවරයා විසින් ඒවා තිරික්ෂාකයට හාජනය කර ඇත් සම්බන්ධයෙන් ගත් පියවර පිළිබඳව මසක් ඇතුළත වාර්තා කළ යුතු වේ.¹⁹⁰

- සියලුම නීති මාලා තෙනෙහි වගන්ති හා නොරඹුරු භාෂා තුනෙන්ම පැවතියුතු වේ.
- සියලුම පෝරම පත්‍ර භාෂා තුනෙන්ම මුළුණෙය කර තිබිය යුතු වේ.
- සියලුම ලිඛි වලට මූල් එහිය උය ඇති භාෂාවෙන් ම පිළිනුරු සැපයිය යුතු අතර යටත් පිරිසෙන් ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක්වන් තිබිය යුතු වේ.
- සියලුම නාම පුවරු හා සංඛ්‍ය පුවරු භාෂා තුනෙන්ම දක්විය යුතුය.
- සිංහල හා දෙමළ භාෂා අතර පරිවර්තනයින් හා දෙමළ යතුරුලියන්නීයන් බඳවා ගතුයුතු අතර සේරිර තනතුරු නොමැති අවස්ථාවලදී කාවකාලික පදනම යටතේ බඳුවා ගත යුතු වේ.
- සියලුම ආයතනවල රාජ්‍ය භාෂාව සේරාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් තිබුණියක් පත් කළ යුතුය.

වසර දහයකට පසුත් මෙවා පිළිබඳව සැලකිලිමත් වි නොමැති ආකාරය පෙනේ. මෙම උපදෙශ සම්බන්ධයෙන් කොමිසම සඳහන් කරන්නේ ද රාජ්‍ය භාෂා පනත සේරාපනය කිරීමේ සුදු පියවරක් ලෙසය.¹⁹¹

නිර්දිශක

කොන්දේසි පත්‍රිකාවට අනුව රාජ්‍ය භාෂා පනත සේරාපනය නොවීමේ ඉලික හේතුවක් සේ පවතින්නේ මහජන සේවයට මහජනතාවට ද්විනාමිකව සේවය සැපයීමට නොහැකි විමයි. දෙමළ ජනගහනයෙන් 26% පමණවත දෙමළ රාජ්‍ය භාෂා පනත සේරාපනය මුළු රාජ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාව සැලකු කළ 8.31% පමණ වේ.¹⁹²

පහත දක්වෙන වගුවෙන් දෙමළ භාෂික රාජ්‍ය සේවකයින් බෙදී ගොස් ඇති ආකාරය පෙන්වා දෙයි. මෙයට අනුව විඛාලම සංඛ්‍යාවක් සේවයේ යෙදී සිටින්නේ ප්‍රාදේශීය සභාපතය. දෙමළ ජාතිකයන්ගේ පොදු නීයෝර්නය හා සෘකා බලන විට මෙම කණ්ඩායුම්වලින් ඔවුන් අව නීයෝර්නයක් වි ඇති බව පෙනේ. මුදලීම් ජාතිකයන් අඩුවෙන් නීයෝර්නය වි ඇති අතර වතුකරයේ දෙමළ භාෂිකයන්ගේ නීයෝර්නය ඉහිල පහළ මට්ටමක පවතියි. මොයුන් මොහොයු විට පහතම මට්ටමේ වැන්තින් හි නියුලී සිටිති. කොදේ වෙනත් මේ දත්ත ප්‍රාදේශී දිස්ත්‍රික්ක හෝ ගේරු පුරුෂ වශයෙන් වර්ග කර නොමැති නිසා වඩාත් සම්පූර්ණ අභ්‍යන්තරක් ලබා ගැනීම අපහසුය.

¹⁹⁰ පරිවේශ්‍ය 2.13, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධනා සිටිපුම ..., පිටු.. 7, සම්පූර්ණ වශයෙන් උපග්‍රහණ III.

¹⁹¹ පරිවේශ්‍ය 2.14, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධනා සිටිපුම ..., පිටු.. 8.

¹⁹² පරිවේශ්‍ය 3.4, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධනා සිටිපුම ..., පිටු.. 10.

වගුව 4
දෙමිලු භාෂික රාජ්‍ය සේවකයින් අංශය හා ත්‍රිතියක්වය අනුව”

අංශය	සේවක කෘෂිකාව	මූල්‍යමීටර්	ප්‍රි ලංකා දෙමිලු	ඉතුදුකාණු දෙමිලු	දෙමිලු මිජ පාරා කරන සේවක කෘෂිකාව (මුද්‍රා ගණනා)
රාජ්‍ය	259734	3.09	5.06	0.25	8.40
ප්‍රාගදේශීය සභා	292072	5.75	12.3	1.76	19.82
අර්ථ රාජ්‍ය	247845	3.20	5.48	0.37	9

ශ්‍රී ලංකාව තුළ සේවකයේ යෙදී සිටින සම්පූර්ණ රාජ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාවෙන් 40 ආසන්න ප්‍රමාණයකට ඩිය කටයුතු කරගෙන යාම්ප දෙවන භාෂාවක පිළිබඳ ප්‍රවීතක්වයක් ලබා දිය යුතු බව කොමිසම විව්‍යාස කරයි.¹⁹³ මෙම ගණනය කිරීම් කොරෝ සිය කළාද යන්න පහැදිලි නොවේ. දැරුණ කාලයක් හිඳුවයේ කොමිසම විසින් ද්‍රීඩාලික (ධිංහල හා දෙමුල්) එසේත් නැත්තාම් ත්‍රි භාෂික (රාජ්‍ය භාෂා හා ඉංග්‍රීසි) රාජ්‍ය සේවකය් පිළිබඳව අදහස් පල කරයි.

ද්‍රීඩාලිකක්වය පිළිබඳ අරමුණ ගැන සලකා බැඳුමේදී රාජ්‍ය සේවකයින් ගෙන් 90 ප්‍රමාණයක් එක් භාෂික සිංහල භාෂිකයය් වෙති. එන් එක් කටයුතු සඳහා අවශ්‍යවන භාෂා හැකියාව විවිධ වන බැවින් කොමිසම දැක්වන්නේ සුළුනර භාෂිකයන් හා සාක්ෂිම කටයුතු කරන සේවකයින්ට භාෂා පුහුණුවේ දී ප්‍රමුඛත්වය ලබා දිය යුතු බවයි. මේ අනුව ද්‍රී භාෂික පිළින්වලයේ කණ්ඩායම් තුනක් හඳුනාගෙන ඇත. එනම් මහජනයා හා සාක්ෂිම කටයුතු කරන සේවකයින් සඳහා මූලික කරන හැකියාව හා අවම ලේඛන හැකියාව මේ විඛි ඉහළ ලේඛන හැකියාවයේ හා දෙවන භාෂාවන් හියවීමේ වාර්තා සැකසීමේ හා දත්ත වියෙන්මෙන් ගිරීමේ හැකියාව වශයෙනි.¹⁹⁵

කොමිසම පෙන්වා දෙන ආකාරයට විවිධ ආයතන මගින් වියෙළුයෙන් ම රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් භාෂා පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වෙයි. මිට අමතරව ශ්‍රී ලංකා පදනම් ආයතනය හා පරිපාලන සංවර්ධන ආයතනය ද භාෂා පුහුණු පාඨමාලා පවත්වයි.

රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව 1992 දී භාෂා පුහුණු කටයුතු ආරම්භ කළ අතර ඒ සිට 2003 දක්වා රාජ්‍ය සේවකයින් 7290 දෙනෙකුට මූලික දෙමුල බස ද 527 දෙනෙකුට

¹⁹³ ජන හා සංඛ්‍යාල්බන දෙපාර්තමේන්තුව (2002 ප්‍රාගදේශීය අයිත්තමේන්තු)නිර්පදේශයන් පිළිබඳ අඛවෝධන හිටුසුම ..., පිටු.. 10, උපාධි දක්වා ඇත.

¹⁹⁴ පරිච්ඡේදය 3.2, නිර්දේශයන පිළිබඳ අඛවෝධන හිටුසුම ..., පිටු.. 9.

¹⁹⁵ පරිච්ඡේදය 3.5, නිර්දේශයන පිළිබඳ අඛවෝධන හිටුසුම ..., පිටු.. 10-11

උසස් දෙමල බස ද 1183 දෙනෙකුට මූලික සිංහල ද 95 දෙනෙකුට උසස් සිංහල¹⁹⁶ පිළිබඳව පායමාලා ප්‍රචණ්ඩ ඇත. මෙය රාජ්‍ය සේවයේ තියුණුව සිටින මූල සංඛ්‍යාවෙන් සියයට එකක් විඩා අඩු ප්‍රමාණයක් වන අතර දැනට මෙයින් බොහෝ දෙනෙක් සේවයන් ඉවත් වි සිටිත. මේ නිසා කොන්දේසි ලුණයන් පෙන්වා දෙනෙන් යටත් පිරිසෙයින් රාජ්‍ය සේවකයින්ගේ තුනෙන් එකක ප්‍රමාණයක්වා අවුරුදු 5 කාලයක් තුළ මේ අන්දමට පුහුණු කළ යුතු බවයි.

2005 ප්‍රති මාසය වන විට මූල දිවයින පුරාම රාජ්‍ය සේවක පරිවර්තකයින් සිටියේ 166 දෙනෙක් පමණි. මෙයින් 108 සිංහල හා ඉංග්‍රීසි භාෂා අතර පරිවර්තන සිදු කළ හැකි පු අතර 44 දෙනෙකුට සිංහල හා දෙමල අතරන් 14 දෙනෙකුට දෙමල හා ඉංග්‍රීසි අතරන් පරිවර්තන සිදු කළ හැකි විය. 2000 දී පරිවර්තකයින් සඳහා තනතුරු 400 ලභා දෙන ලද අතර එසේ රාජ්‍ය සේවය අනුපුත් වූ පරිවර්තකයින් 240 දෙනාගත් අද සේවයේ යෙදී සිටියින් 150 දෙනෙක් පමණි.¹⁹⁷ කනිජ්‍ය මෙන් ම ජේජ්‍යේ ග්‍රෑන්ටල ද පුහුණු සේවකයින් සඳහා වියාල හිගයක් ඇත. මෙයට පිළියමක් ලෙස ද කොන්දේසි පත්‍රිකාව පුහුණු වැඩුණු යොත්තා කරයි.

මනා ගක්තාවකයින් යුත් වාචික පරිවර්තකයන් තොමැන් විම වඩාත් බරපතල ගැංදුවක් සේ පවතියි. එසේම තාක්ෂණික උපකරණවල හිගය ද මෙයට බලපා ඇත. එක් භාෂාවක ප්‍රවීණත්වයක් ඇති විශ්විධ්‍යාල උපයිධාරීන් වාචික පරිවර්තකයන් සේ අවුරුදු දෙකක පුහුණු කාල සිමාවකින් පසු බඳවා ගැනීම වෙයට පිළියමන් සේ කොන්දේසි පත්‍රිකාව මින් පෙන්වා දෙයි.¹⁹⁸ මෙයිදී අවශ්‍ය උපකරණ රජය විසින් ලබා දිය යුතු වේ. කෙසේ වෙතත් පරිවර්තකයින් හෝ වාචික පරිවර්තකයින් බඳවා ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා කොන්දේසි පත්‍රිකාව මින් කාලනීයමක් ලබා තොදෙයි.

කොන්දේසි පත්‍රිකාව පෙන්වා දෙන අන්දමට සිංහල හේ දෙමල මායාවලින් අධ්‍යාපනය ලැබූ රාජ්‍ය සේවකයන්ට ඉංග්‍රීසි භාෂාව පිළිබඳ නීඩි ප්‍රවීණත්වයක් තොවේ. විධායක ග්‍රෑන්ටයේ රිකියාවලුව ඉංග්‍රීසි දැනුම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර පිටත ලේඛකය හා සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීමෙහි ලා ද ඉංග්‍රීසි භාෂාව වැදගත් වේ.¹⁹⁹ 1992 සිට 2003 දක්වා කාල සිමාව තුළ රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව මින් මූලික ඉංග්‍රීසි සම්බන්ධයන් රාජ්‍ය සේවකයින් 9114 ද උසස් ඉංග්‍රීසි සම්බන්ධයන් 909 දෙනෙකුට ද පායමාලා ප්‍රචණ්ඩ ඇතුළු.²⁰⁰

රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව රාජ්‍ය සේවකයින් වෙනුවෙන් පාරිභාෂික ගිවිදාලා ගැනුන්වා දීමේ කාර්යයන් මදක් බහුරු වී ඇති ආකාරයක් පෙන්වන්. වර්තමානයේ විද්‍යාවේ දියුණුවන් සමඟ මේ කාර්යය දුෂ්කර වී ඇත. කොන්දේසි පත්‍රිකාව මින් පෙන්වා දෙන ආකාරය රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව සියලුම විෂය යේත්තු සඳහා පාරිභාෂික ගැනීද මාලා ගැනීමට පුදුසු ආයතනයක් තොවන බවත් රාජ්‍ය පිරිපාලනය හේ නීතිය සම්බන්ධයන් තම් එසේ වන බවත් පෙන්වා දෙයි.²⁰¹

¹⁹⁶ පරිවේශ්‍ය 3.9, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධන විටිපුම ..., පිටු.. 12. මෙම සංඛ්‍යා රජය විසින් දක්වා ඇති සංඛ්‍යාවලට විධා යථාර්ථවදී වේ. රජය විසින් 2000 එවක්ද දක්වා ඇති පරිදී වර්ෂකයට රාජ්‍ය සේවකයින් 10000 පමණ රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව මින් ප්‍රචණුවට සහභාගි වෙයි. පරිවේශ්‍ය 32, Ninth Periodic Report of Sri Lanka to the Committee on the Elimination of Racial Discrimination, CERD/C/357/Add.3, 20 November 2000, msgq. 10.

¹⁹⁷ පරිවේශ්‍ය 3.13, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධන විටිපුම ..., පිටු. 13.

¹⁹⁸ පරිවේශ්‍ය 3.18, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධන විටිපුම ..., පිටු. 14.

¹⁹⁹ පරිවේශ්‍ය 3.20, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධන විටිපුම ..., පිටු. 14.

²⁰⁰ පරිවේශ්‍ය 3.25, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධන විටිපුම ..., පිටු. 15.

²⁰¹ පරිවේශ්‍ය 3.28 හා 3.29, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධන විටිපුම ..., පිටු. 16.

කොමිසම පෙන්වා දෙන ආකාරයට ද්වීභාෂික ප්‍රහුණුව²⁰² පිළිබඳ සැලකීමේදී මහජන සේවය හා රාජික අවසරතාව පමණක් ප්‍රමාණවත් සාක්ෂ සේ සැලකිය හැකි නොවේ. මේ නිසා භාජා ප්‍රහුණුව සහික සේවකයින් ව වැළැඳ වර්ධක දීමනා ආදිය ලබා දීම පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතු වේ. දීන් ප්‍රවාහන ආකාරයට මාසිකව රුපියල් 150-500 දක්වා ප්‍රමාණයක් ගෙවීම සිදු කළ හැකිය. ²⁰³ එසේම ලබා ගෙන්නා ප්‍රවාහන මට්ටමට අනුව කිහිපයම් දීමනාවක් ලබා දීම ද සිදු කළ හැකිය. මෙය ආර්ථික වර්ධනයේ²⁰⁴ පදනම වන රාජික ජ්‍යෙෂ්ඨ බැංකාධිකාව ඇති කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් සේ කොමිසම දැකියි.

නිරද්‍යායක

රාජ්‍ය භාජා පනත වසර පහක කාලයක් තිස්සේ ස්ථ්‍රීලංකා තිස්සේ ස්ථ්‍රීලංකා ප්‍රහුණු බව කොමිසම පෙන්වා දෙයි. පලමු මට්ටම අවසානයේ දී රාජ්‍ය සේවකයන් ගෙන් තුනෙන් එකක් ද්වීභාෂික වන අතර දෙවන මට්ටම අවසානයේ දී තුනෙන් දෙකක ප්‍රමාණයක් තුනෙන් මට්ටම අවසානයේ දී මුළු රාජ්‍ය සේවයන් ද්වීභාෂික වනු ඇති.

පැමු වසර රිකට ම වරක් රාජ්‍ය සේවයේ යෙදී සිටින්නන් අතරින් 40 විටිය ගේ නිසා එකිනෝ ඉවත් වේ යයි. මේ අනුව වසර 15 අවසානයේ දී මූලින් සිටි සේවක ප්‍රමාණයක් ඉකිලි වන්නේ 40 පමණි. මෙට පිළියාමක සේ කොමිසම පෙන්වා දෙනෙන් අනාගතයේ රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීමේ දී දෙවන භාජාව පිළිබඳ ප්‍රවිත්තවය අනිවාර්ය කිරීම් එසේන් නැත්තාම් සේවයට බැඳී කිහිපයම් කාලයක් ඇතුළත අදාළ භාජාවේ ප්‍රවිත්තවයක් ලැබීම අනිවාර්ය කිරීමයයි.²⁰⁵

ස්ථ්‍රීලංකා කිරීමේ මුද්‍ර පියවරක් ලෙස බඳවා ගෙන්නා දෙමළ භාෂික සේවක සංඛ්‍යාව ඉහළ දීමිය යුතු බව කොමිසම ප්‍රවාහයි.²⁰⁶ තව දුරටත් සිංහල හා දෙමළ යන භාජා දෙකම පාසුද්‍ර විෂය මාලාවේ²⁰⁷ අනිවාර්ය විෂයයන් සේ තිබුණු යුතු වේ. මෙමින් සූඩ් කළ සිටි ද්වීභාෂික ප්‍රහුණුවක් ලැබෙනු ඇත. විරෝධතානයේ දී සිංහල හා දෙමළ භාජා දෙවන භාජා ලෙස ඉගැන්වීම සිදු කළත් එවායේ මට්ටම් පහළ තෙලයක පවතියි.

කොමිසම පෙන්වා දෙනෙන් රාජ්‍ය භාජා දෙපාර්තමේන්තුව රාජ්‍ය සේවකයින්ට භාජා ප්‍රහුණුවේ ලබා දෙන ආයතනය ලෙස ප්‍රිචිව්‍යුහගත කළපුතු බවයි. මේ අනුව එයට ප්‍රධාන වගකීම් හතරක් පැවරෙනු ඇත. එනම් සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි භාජා ප්‍රහුණුවේ මැලේ මෙයාලම් වැනි ප්‍රාග්‍රහණයෙන් මෙම කෙශ්ඩායිම්වල භාජා හා ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත යිකියා කිරීම සඳහා ප්‍රයෝගනවත් විය හැකි භාජා ප්‍රහුණු කිරීම නිල පරිවර්තන සිදු කිරීම නිනිය හා රාජ්‍ය පරිපාලනයට අදාළ පාරිභාෂික බැංධාමාලා සම්පාදනයයි.²⁰⁸

තව දුරටත් මෙය ස්ථානීය මණ්ඩලයක් බවට පත්කර කිහිපයම් උච්චය පාලන තාත්වයක් ලබා දෙමළින් රාජික භාජා ආයතනය ලෙස නැවත ස්ථ්‍රීලංකා රිය යුතු වේ.²⁰⁹ මෙම

²⁰² රාජ්‍ය සේවකයන්ට ලබා දෙන භාජා ප්‍රහුණුවේ ඇති අසු ප්‍රහුණු කම් සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය භාජා දෙපාර්තමේන්තුවේ කොමිසම් ඇතැම සඳහා Amal Jayawardane (ed) Perspectives on National Intergration in Sri Lanka, Colombo: National Intergration Programme Unit 2006 පිටු 250 සේ Sarah Gunasena, 'Language Policy: An Overview of the Sri Lankan Experience'

²⁰³ රාජ්‍ය පරිපාලන ව්‍යුත්ලේඛන 28/98 (30 December 1998), නිරද්‍යායක පිළිබඳ අවබෝධනා විවිධම් උප්‍රාන්ත තැන්ත තැන්ත තැන්ත තැන්ත

²⁰⁴ පරිවිෂ්කරීම් දී.3.37, නිරද්‍යායක පිළිබඳ අවබෝධනා විවිධම් ..., පිටු. 17

²⁰⁵ පරිවිෂ්කරීම් දී.4.4, නිරද්‍යායක පිළිබඳ අවබෝධනා විවිධම් ..., පිටු.18.

²⁰⁶ පරිවිෂ්කරීම් (I), පලමු කාර්ය තීමය, නිරද්‍යායක පිළිබඳ අවබෝධනා විවිධම් ..., පිටු.26

²⁰⁷ පරිවිෂ්කරීම් (k), පලමු කාර්ය තීමය, නිරද්‍යායක පිළිබඳ අවබෝධනා විවිධම් ..., පිටු. 27.

²⁰⁸ පරිවිෂ්කරීම් දී.4.15, නිරද්‍යායක පිළිබඳ අවබෝධනා විවිධම් ..., පිටු.21.

²⁰⁹ පරිවිෂ්කරීම් දී.4.17, නිරද්‍යායක පිළිබඳ අවබෝධනා විවිධම් ..., පිටු.22.

ආයතනය පාරිභාෂික ගතිද මාලා සැකසීමට මෙන් ම විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍රවල ගතිත්තෙක්ස සම්බන්ධය හා සම්බන්ධ ආයතනය ලෙස පවතිනු ඇත. තුතන සංවර්ධනයන් සමඟ ජාතික භාෂාවන් වල පද මාලා යාචන් කාලීන විය යුතු බව කොමිසම දකිනි.

රජය විසින් යම් යම් උගියකිවිල ඉංග්‍රීසි භාෂාවට පරිවර්තනය විම හා ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ සිට පරිවර්තනය විම කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත්තේ. කොමිසම පෙන්වා දෙන්නේ මෙයට පිළියමක් සේ වියවිද්‍යාල ක්ෂේත්‍රය වාර්ෂිකව පරිවර්තනයන් 200 හා වාරික පරිවර්තනයන් 200 පුතුණු කිරීමේ කාර්යයේ යෙදිය යුතු බවයි. මෙයින් විශේෂයන් ම රාජ්‍ය භාෂා අතර කටයුතු කරන වාරික පරිවර්තනයන් හා පරිවර්තනයන් නිශි කිරීම වැදගත් වේ. මේ සඳහා යාස්ථිය කුසලතාවලට විඩා ප්‍රායෝගික කුසලතාවලට මුද්‍රණ දෙන විෂයන් එරැධිනය කළ යුතුවේ.²¹⁰

සම්බන්ධක භාෂාව වන ඉංග්‍රීසි භාෂාව විශේෂ කටයුතු අමාත්‍යාංශය වෙළඳ හා වාණිජ කරමාන්ත හා තාක්ෂණ සෞඛ්‍ය සේවා රේඛුව ආමතන හා විමතන වැනි ක්ෂේත්‍රවල සේවයේ තීතුවට සිරින්නන්ට වැදගත්වන නිසා එය වැඩි දියුණු කළ යුතු වේ. ක්‍රමයන් මෙය අනෙක් අං කරා ද වහාරේ කළ හැකි වේ.²¹¹

කොමිසම විසින් ඉලිකව ජාතික පරිවර්තන සේවාවක් දෙකක් හඳුන්වා දීම පිළිබඳව අවධානය යොමුකර ඇත. මෙමයින් දානට පවතින පරිවර්තන සේවය වෙනුවට පරිවර්තන සේවයක් හා වාරික පරිවර්තන සේවයක් හඳුන්වා දෙනු ඇත. ²¹² මේ අයට වැශුප් ගෙවීම මූලින් සුපුරුෂකම් හා පිළු කරන කාර්යයේ ස්ථ්‍යාවය අනුව සිදු විය යුතු වේ.

මිට 2006 දී විශේෂයන් මේ කාරණය සම්බන්ධයන් වූ නිර්දේශයන් හි ද ජාතික පරිවර්තන මධ්‍යස්ථානයක් ආරම්භ කිරීමට යෝජනා වේය. මෙය කැනුඩාවේ ජාතික පරිවර්තන ආයතනයේ ආකෘතියට අනුව ව්‍යායාමක වනු ඇත. පරිවර්තන කටයුතුවලට අමතරව පාරිභාෂික ගතිද මාලා සකස් කිරීම පරිවර්තනයන් සඳහා උපකාරවන වදන හා යොමු ඇතුළත් දීන ගබඩා සකස් කිරීම මෙහි කාර්යයන් වේ. මෙම මධ්‍යස්ථානය මුද්‍රණ රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුවේ කොටසක සේ ආරම්භ වි පසුව වෙනම ආයතනයක් බවට පත්වනු ඇත.²¹³

දෙවන භාෂාවේ හා/හේ සම්බන්ධක භාෂාවේ ප්‍රාග්‍රහණයක් ලබා ගන්නා රාජ්‍ය සේවකයින්ට රුපියල් 500-2000 දක්වා වන වැශුප් වරිධියක් ලබා දීම. මෙය ලබා ගන්නා සුපුරුෂකම් සේවාවය අනුව නිරණය වනු ඇත. එමෙන් ම උසස්වීම් වෙළි රාජ්‍ය භාෂා එකකට වැඩි ගණනක ප්‍රාග්‍රහණය ද විශේෂ ගුණීවලට උසස් කිරීමේ දී දෙවන බස පිළිබඳ මානුමත් සම්බන්ධක බස පිළිබඳ දැනුමත් සලකා බැලෙනු ඇත.²¹⁴

කිහියම් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයක 20විඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් සුරුතරයක්වන භාෂිකයන් සිටියි තම් අදාළ ප්‍රදේශය ද්විභාෂික ප්‍රදේශයක් බවට තම් කළ යුතුය යන නිර්දේශයන්ට අනුව අම්පාර අනුරාධපුර කොළඹ ගැඹුව මහනුවර කුගැල්ල කුරුණෑගල මානලේ මාතර පොලොන්නරුව රත්නපුර ත්‍රිකුණාමලය වට්තියාව යන දිස්ත්‍රිකක වල

²¹⁰ පරිවර්තනය 4.19, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධනා කිවිසුම ..., පිටු. 22

²¹¹ පරිවර්තනය 3.21 & 3.24 හා 4.20, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධනා කිවිසුම ..., පිටු. 15 හා පිටු. 22-23 පිළිබුලුන්

²¹² පරිවර්තනය 4.25, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධනා කිවිසුම ..., පිටු. 25.

²¹³ Memorandum of Recommendations of the Official Languages Commission – for the Implementation of the Official Languages Policy – 2006, reprinted in Official Languages Commission, Annual Report 2006 ... [පිටු. 4 දී නැතු].

²¹⁴ පරිවර්තනය 4.20 හා 4.27, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධනා කිවිසුම ..., පිටු. 25.

සමහර ප්‍රංශය දුවිහාමික විය යුතු බවට හඳුනා ගෙන ඇත.²¹⁵

1991 රාජ්‍ය හාං පනතින් දක්වා ඇති ආකාරයට ව්‍යවස්ථාවේ IV පරිවර්තීයට අනුකූලව රාජ්‍ය හාං පනත සියාත්මක විම නිරික්ෂණය කිරීමේ වගකීම රාජ්‍ය හාං කොමිෂම සඳහා වේ. එමත්ත්ම මෙය රාජ්‍ය පරිපාලන දැයිය කටයුතු ප්‍රාදේශීය සභා හා පළාත් ආණ්ඩි පොලියිය සෞඛ්‍ය සේවා හා අධිකරණ සේවා යන ආයතනවල ස්ථාපනය විය යුතු අතර අදාළ අමාත්‍යාංශය විසින් සිය අමාත්‍යාංශය තුළ රාජ්‍ය හාං පනත ස්ථාපනය විම සම්බන්ධයන් දුටු වාර්ෂික හා වාර්තා සැපයිය යුතු වේ.²¹⁶

ශ්‍රී ලංකා හිමි හිමි හිමි

ව්‍යවස්ථා කටයුතු හා ජාතික ඒකාබ්දිතා අමාත්‍ය ඩී.රී.චිං ගුණජ්‍රේර ගේ පරිගුමය නිසා රාජ්‍ය හාං කොමිෂම 2005 කොන්දේසි පත්‍රිකාවේ සමහර නිර්දේශ සියාත්මක කිරීමේ රෝග නැමුණු වී සිටියි.

2007 ජූලි 01 වැනිදා සිට රාජ්‍ය සේවයට ඇතුළුවන සේවකයන් වසර 5 කාලයක් තුළ දෙවන රාජ්‍ය හාංගේ ප්‍රාධිකත්වයක් ලබා ගැනීම අනිවාර්ය වේ.²¹⁷ වෘත්තියට අනුව ලැබේය යුතු ප්‍රාධිකත්වය මුට්ටම් තුනකින් දක්වා ඇත. මෙම සුදුසුකම් සම්පූර්ණ නොකරන සේවකයන්ගේ ව්‍යුත් වර්ධන අදාළ සුදුසුකම් සම්පූර්ණ කරන නොක් අන්තිවිතු ඇත.

දෙවන රාජ්‍ය හාංගේ නිපුණත්වයක් ලබා ගැනා රාජ්‍ය සේවකයන් සඳහා වන දිරි දීමනාව 2007 පෙබරවාලි²¹⁸ සිට සංගේධිනය කර ඇත. මාසික දීමනාවලට අමත්‍යව එක්වරක් ප්‍රාධිකත්වයක් ගෙවුනු ලබන රුපියල 15000 20000 හෝ 25000 දීමනාව සුදුසුකම්වලට අනුකූලව ගෙවනු ලැබේ. රාජ්‍ය හාං දෙපාර්තමේන්තුව හෝ වෙනත් රාජ්‍ය හෝ රාජ්‍ය නොකරන ආයතනයක් මින් රාජ්‍ය හාං දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරන ලද විෂය මාලාවට අනුව ප්‍රාථමික පාඨමාලා පැවැත්වෙනු ඇත. විනාශ ද රාජ්‍ය හාං දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පැවැත්වෙනු ඇත.

2006 නොවුමිත් මාසයේ දී ජාතික හාං අධ්‍යයන හා ප්‍රාථමික ආයතනය ස්ථාපනය කිරීම සඳහා කැබේනටි අනුමැතිය ලැබේකි. දෙමළ හා ඩිජ්‍යල ප්‍රාථමික වැඩසටහන් පැවැත්වීම එම හාං වලින් නිපුත් උපදේශකවරුන් බිඟි කිරීම හාං ප්‍රාථමික සුදුසුකම්වලට ප්‍රාථමික ප්‍රාථමික සාර්ථකව නිම කරන අයට සහතිකත්වන් ලබා දීම වාචික පරිවර්තකයන්ට යනුරු ලියන්නියට විශේෂී හාං ප්‍රාථමික ලබා දීම සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි හාංවන් පිළිබඳව වාචික ප්‍රාථමික සාමාජිකයන් සිදු කිරීමට දිරි දීම අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී වෙන මාලාවල වෙනස් කම් සිදු කිරීම මෙහි මුළුක කටයුතු වේ.²¹⁹

මෙම ආයතනයේ පාලනය සාමාජිකයන් 9 දෙනෙක්ගෙන් සම්බන්ධ මත්වියක් මගින් සිදු කෙරේ.²²⁰ මෙයින් සමාජිකයන් හතර දෙනෙක් අධ්‍යපන අමාත්‍යාංශ ලේකම් රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශ ලේකම් මුදල් අමාත්‍යාංශ ලේකම් හා ව්‍යවස්ථා කටයුතු හා ජාතික ඒකාබ්දිතා අමාත්‍යාංශ ලේකම් යන අයගෙන් සම්බන්ධ වේ. අනෙක් සාමාජිකයින්

²¹⁵ පරිවර්තීය 4.24, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධික සිටියුම ..., පිටු. 23-24.

²¹⁶ පරිවර්තීය 4.28 - 4.30, නිර්දේශයන් පිළිබඳ අවබෝධික සිටියුම ..., පිටු. 25.

²¹⁷ රාජ්‍ය පෙබරවාල මුත්‍ර්‍යාලය 07/2007, E/2/3/2/70, 2007 ගුදී 28.

²¹⁸ රාජ්‍ය පෙබරවාල මුත්‍ර්‍යාලය 03/2007, E/9/6/91, 2007 පෙබරවාලි.

²¹⁹ S. 5, (a) - (c) හා (e) - (g) පිළිවෙළින්, 2007 අංක 26 දරණ හාං අධ්‍යයනය හා ප්‍රාථමික ලියන් අයගත් පාඨම.

²²⁰ S. 3, 2007 අංක 26 දරණ හාං අධ්‍යයනය හා ප්‍රාථමික පිළිබඳ ප්‍රතික ආයතන පාඨම.

පස්දෙනා භාජාව සාමිත්‍යය කළමනාකරණය ආදි විෂයක්ෂේත්‍රවල ප්‍රවීණයන් අතරින් තොරු ගැනයි. අමානාභරය විසින් මේ අය අතරින් කෙහෙන් සහායති ලෙස පත් කරනු ලැබේ. මොයින්ලේ සේවා කාලය විසර තුනක් වන අතර සාමාජිකයෙක්ගේ මරණයක් ඉල්ලා ඇස්වීමික් හෝ දුටත් කිරීමක් වැනි අවස්ථා ගැර නැවත ඇතත් කිරීමක් සිදු විය හැකිය.²²¹ වලංගු රෙස්ට්‍රික් සඳහා යටත් පිරිසෙයින් සාමාජිකයන් නිදෙනෙක් සහභාගිය යුතු වේ.²²²

මෙම මණ්ඩිලයට උඩිතව විශේෂ නියෝග සැපයීමේ භාර්ය විසුරුවා ගැරීමේ බලතල ඇමතිවරයා මතුවේ.²²³ සැම මූල්‍ය වර්යයක් අවසානයේ දීම එහි කපුපුතු පිළිබඳ වාර්ෂික ව්‍යෙනාවත් සැපයිය යුතු වේ.²²⁴ මෙය අමානාභරයාගේ අනුමැතියන් පසු පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත්වනු ඇත.

මෙම ආයතනයේ ප්‍රධානීය වින්නේ අධ්‍යක්ෂ ජේනරාල්ය. කළමනාකරණ මණ්ඩිලයේ භාර්යා අමානාභරයාගේ එකතුවයෙන් මෙමු පත්කරනු ලැබේ.²²⁵ කළමනාකරණ මණ්ඩිලයේ රෙස්ට්‍රික්වලට සහභාගිවී අදහස් පල කිරීම ඔහුට හැකියාව ඇතත් ජන්දය පල කිරීමේ හැකියාව නොමැතු.

NILET හි කළමනාකරණ මණ්ඩිලයට අමතරව ගාස්ත්‍රිය කටයුතු අධික්ෂණය සඳහා අධ්‍යාපන මණ්ඩිලයක් පිහිපුවනු ලැබේ. විභාග පැවත්තේම දිප්පලෝතා සහතික ප්‍රධානය අධ්‍යයන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් එත වාර්තා පක්ස කිරීම සිපුන් වෙනුවත් වන ඇතුළු විමේ තීරණයක පක්ස කිරීම විභාග පරිභ්‍යකවරුන් පත් කිරීම අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩිලයේ පත්වීම සිදු කිරීම භාර්ය අවලංගු කිරීම දිජ්‍යත්ව දිජ්‍යත්ව සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම මෙනම අධ්‍යාපන මණ්ඩිලය භාර්ය සම්බන්ධ විවිධ කමිෂ්ප පත් කිරීම මෙම කාර්යයෙන් වේ.²²⁶

ආයතනයේ කාර්යක්ෂමතාවට අදාළ උපදෙස් ලබා දීමට මෙනම එහි ඇතිවිය හැකි විවිධ ගැටුපු සම්බන්ධයෙන් පාකවිභා කිරීම සඳහා උපදෙශක මණ්ඩිලයක් පත් කරනු ලැබේ. මෙම මණ්ඩිලය අමානාභරයා විසින් පත්කරනු ලබන අතර භාජා සාමිත්‍ය ආදි විෂය ස්ථේත්‍රාවල ප්‍රවීණයන් අතරින් සාමාජිකයන් තොරා ගනු ලැබේ.²²⁷

මෙම ආයතනය අගලවත්තේ පිහිපුවීමට කටයුතු යොදු ඇතත් මෙය උයන අවස්ථාව වන විට ආරම්භ කර නොමැතු. රාජ්‍ය භාජා කොමිසිල විසින් රාජ්‍ය භාජා දෙපාර්තමේන්තුව අත්හැර ද්‍රීම්වක් පිළිබඳ ප්‍රකාශ කළත් එය ස්වාධීන ආයතනයක් සේ පවතිනු ඇත.

රාජ්‍ය භාජා කොමිසිල තොරුව ස්ථීරත්ව විවේචන

මෙම කොන්දේසි පත්‍රිකාවෙන් රාජ්‍ය භාජා පනත යෝජනය කිරීම සඳහා ප්‍රගතිසිලු ලෙස කටයුතු කරනීන් සිටියන් තමන එයට සාර්ථකත්වය කරා ලුයා විමට නොහැකි වි ඇති ආකාරයක් පෙනෙන්.

වත කුළු ද්‍රීහාමිකත්වය ඇති කිරීමට සඳහා රාජ්‍ය සේවකයින් උත්ත්සු කරවීමේ

²²¹ S. 2, 2007 අංක 26 දරන භාජා අධ්‍යක්ෂය හා ප්‍රාග්‍රූහුව පිළිබඳ රාජ්‍ය දායකතා පනත

²²² S. 8 (2), 2007 අංක 26 දරන භාජා අධ්‍යක්ෂය හා ප්‍රාග්‍රූහුව පිළිබඳ රාජ්‍ය දායකතා පනත

²²³ S. 17, 2007 අංක 26 දරන භාජා අධ්‍යක්ෂය හා ප්‍රාග්‍රූහුව පිළිබඳ රාජ්‍ය දායකතා පනත

²²⁴ S. 23, 2007 අංක 26 දරන භාජා අධ්‍යක්ෂය හා ප්‍රාග්‍රූහුව පිළිබඳ රාජ්‍ය දායකතා පනත

²²⁵ S. 9, 2007 අංක 26 දරන භාජා අධ්‍යක්ෂය හා ප්‍රාග්‍රූහුව පිළිබඳ රාජ්‍ය දායකතා පනත

²²⁶ S. 8, 2007 අංක 26 දරන භාජා අධ්‍යක්ෂය හා ප්‍රාග්‍රූහුව පිළිබඳ රාජ්‍ය දායකතා පනත

²²⁷ S. 15, 2007 අංක 26 දරන භාජා අධ්‍යක්ෂය හා ප්‍රාග්‍රූහුව පිළිබඳ රාජ්‍ය දායකතා පනත

කාර්යයේදී දී ටේ වෙනුවෙන් එවත් කර ඇති මුදල උසස්වීම් ආදි සම්පත් ප්‍රමාණවත් වේද? මේ මගින් දෙවන හාජාවක් හැඳුමට රාජ්‍ය සේවකයින් උන්හෝ කරවිය හැකිද? දහම මධ්‍යම මට්ටමක සිටින සේවකයින් මෙයට කොඩි ආකාරයෙන් ප්‍රතිචාර දක්වනු ඇදේද? මෙයට රාජ්‍ය සේවකයන්ගේන් කිසියම් සහයෝගයක් ලැබෙනු ඇදේද? රාජ්‍ය සේවකයින්ට දෙවන හාජා දැනුම ලබා ගන්නා තෙක් උසස්වීම් ලබා තොදීම් තීරණය නිසා රාජ්‍ය හාජා ප්‍රතිපත්තිය වෙනස් කිරීමට සිදු වේද? දෙක ගණනාවක් තිස්සේ රාජ්‍ය සේවකයට බඳවා ගැනීම් දී අභාධාරණයට ලක් වූ දෙමළ හාමිකයන්ට සාධාරණයක් ඉටුවේද?

මේ සම්බන්ධයෙන් ඇති බෙරපතලම විවේචනය වන්නේ මෙය හාජා ප්‍රතිපත්තිව සම්බන්ධයෙන් රඟයට පක්ෂපාතිවලක් අයවනු ඇති යන්නයි. මෙහි මුද්‍රිත අරමුන වන්නේ රාජ්‍ය හාජා ප්‍රතිපත්තිය ජ්‍යාපනය කිරීම මගින් වාශවිද්‍යාමක වශයෙන් පූර්ණයක්ව සිටින ජනතාවලේ අයිතිවාසිකම් තහවුරු කිරීමයි. කෙසේ වෙනත් රාජ්‍ය හාජා කොමිෂම මගින් හාජා අයිතින් තහවුරු කිරීමට අයිතින් පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයක් ගෙන ඇති බව පෙනෙන්.

මෙමස් අයිතින් පාදක කරගත් ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කිරීම මගින් රාජ්‍ය හාජා කොමිෂම දෙමළ හාමිකයෙක් අසලින් සිය කාර්යය ආරම්භ කර ඇති බව පෙනෙන්. දෙමළ හාමිකයන් තුළදක් රාජ්‍ය සේවයෙන් ප්‍රතිලාභ ලබන්නාන් සේ දැකිනවා වෙනුවට ඔවුන් ද රාජ්‍ය සේවය තුළින් ගස්තිමය් විය යුතු කොටසක් සේ දැකිම සිදු කර ඇති.

මෙය අන්තර්ජාතික මානව හිමිකම්පිල ද ඇතුළත් වේ. මෙයින් සමහරක් මුද්‍රික මානව අධිකතාවාසිකම් පිළිබඳ පරිවිශේෂයේ දක්නට ඇති අතර අනෙක් ඒවා අන්තර්ජාතික මානව හිමිකම් වල අඟ වේ.

අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ මේ සංක්ලේෂ තුළ වශයෙන් පිළිබඳ සංක්ලේෂ ද ඇතුළත් වේ ඇත. මේ තුළ අප විසින් විරිධ ප්‍රද්‍රේශයන් හා ආයතන වෙනුවෙන් ඉටු කළ යුතු යුතුකම් පිළිබඳ හැඳිම් ගැටුව පවතියි. යම් යම් ප්‍රද්‍රේශයන්ගේ කටයුතු හා හිමිකම් උද්‍යාසනය විම මෙන් ම ඒවා වළකවා උද්‍යාසන පිළිස නිසි ස්ථාමාරු ගැනීම් මේ තුළින් සිදු කළ හැකිය.

තව තවත් සම්බන්ධයෙන් මානව හිමිකම් ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කිරීම නිසා වාශවිද්‍යාමක වශයෙන් සුළුනරය ඔවුන්ගේ අයිතින් පිළිබඳ දැනුවත් කරන නැතරුතු රාජ්‍ය සේවකයන් සම්බන්ධ රාජ්‍ය තොට් ආයතන හා සම්බන්ධ සංවිධාන සිය වශයෙන් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සිදු කළ හැකිය. මේ මගින් දහනට පවතින ආයතන ද වශයෙන් හා සම්බන්ධ වන කුම්වේදයන් ද සහන සැපයීමේ කුම් ද නව වෙනසකට හාරණය කළ හැකි වේ. මෙය දෙපාර්ත්මේන්තුවට ම සහන සම්බන්ධ සාධාරණයෙන් සිදු කළ හැකිය.

විගවනය

සිංහල පමණක් යන දැක ගණනාවක් තිස්සේ පැවති ව්‍යාපාරය පරුණා දෙමළ හාජාවන් සිංහල හා සම්බන්ධයක් ලැබීම සිදු වේය. දහනුවන් සංග්‍යෝගීතයේ සඳහන් මේ කරුණ අද කිසිම දැඩ්පාලන පක්ෂයක් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු නොලැබේ.

සමහර විට සිංහල පමණක් යන ව්‍යාපාරය නිසා දේ ඇතිවි ඇති තත්ත්වය උද්‍යන මූල්‍ය වන්නට පූර්වතා. එනම් සිංහල රනතාව රාජ්‍ය සේවය තුළ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා නියෝග්‍යනය වි තිබීම හා පරිපාලන කටයුතු සඳහා සිංහල හාජාව පමණක් යොදා ගැනීම්

දැක්විය හැකිය. මෙයේ දෙමළ හාජාවට නිසි තැනක් හිමි තොටීම නිසා දෙමළ කරුණෙන් අම් අතට ගේතා වන්නට ප්‍රාථමික.

1977න් පසු ඇති මූ පස්වාත් ලිබරල් වාදය නිසා සිංහල පමණක් යන ව්‍යාපාරයට පහර විදින්නට විය. ආරක්ෂකය වගයෙන් රෝගට තිබු පාලනය මෙනම ඒක හාමික රාජ්‍ය පාලනය ද කුමාරයන් උගින් තිබුණි. වර්තමානයේ පොදුගලික අංශයේ රැකියා බලාපොරුත්ත්ත්වීම හා රැකියා කිරීම සඳහා විදේශගත වීමේ ජේතුව නිසා සිංහල හාජාවේ වැදගත්තම අඩු වී ඉංග්‍රීසි හාජාවේ නිපුණත්වයක් ලබා ගැනීමට බොහෝ දෙනක් පෙළඳඟි. කළක් කළ පුද්දන් ගේ හාජාව සේ හැඳින් මුණ ඉංග්‍රීසි හාජාව අද සමාජ එරුප්පාදයක් සේ පවතියි.²²⁸

එහෙක් සිංහල බහුතරය පනත් කෙටුම්පන් වකුලේබ ආදිය අතරින් ආපසු හැරෙන්නේ කෙසේද යන්න ගැටදුවකි. රාජ්‍ය හාජා පනත තුළින් දෙමළ හාජාවට සම තැන ලබා දීම නිසා හාජාව නිසා ඇතිවිය හැකිව තිබු ගැටුම් අවම වීමට මග පැහැනු අතර සිලුංකාවට ප්‍රතිච්චාගතන²²⁹ වීමට මුහුණ ද සක්තිමන් වීමේ අවස්ථාව ලබා දුණි.

ආම්‍රිත ගුණරා

ඩී. කොඩියෝලන් එදිරී තීතිපති (1967) 70 NLR 121.

Bailey, Richard W., 'Majority Language, Minority Misery: The Case of Sri Lanka' in Kibee, Douglas A. (ed.), *Language Legislation and Linguistic Rights*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company 1998.

Bass, Daniel, *Landscapes of Malaiyaha Tamil Identity*, (Marga Monograph Series on Ethnic Reconciliation, No. 8), Colombo: Marga Institute 2001.

ඩී. කොඩියෝලන් එදිරී තීතිපති (1969) 72 NLR 337.

ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුනුම ව්‍යවස්ථාව කුටින්පල් ආදාළ, 1946.

Champion, Kanya, 'Minority Rights and the Ethnic Conflict' in *Sri Lanka: State of Human Rights 1994*, Colombo: Law & Society Trust 1995.

-----, 'Minority Rights' in *Sri Lanka: State of Human Rights 1995*, Colombo: Law & Society Trust 1996.

Citizenship (Amendment) Act, No. 16 of 2003.

"Collure hits out at Treasury officials for slashing funds", *Daily Mirror*, January 30 2007.

Commentary of the Working Group on Minorities to the United Nations Declaration on the Rights of Persons belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities, E/CN.4/Sub.2/AC.5/2005/2, 4 April 2005.

Concluding observations of the Human Rights Committee: Sri Lanka, CCPR/CO/79/LKA, 1 December 2003.

Consideration of Reports submitted under Article 40 of the Covenant: Sri Lankan Fourth Periodic Report, CCPR/C/LKA/2002/4, 18 September 2002.

ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුනුම ව්‍යවස්ථාව 1972.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රත්‍යාන්තීය සංවර්ධන රජය මිනින්දොල 1978.

Cooray, L. J. M., *Constitutional Government in Sri Lanka 1796-1977*, 2nd ed., Pannipitiya:

²²⁸ Darini Rajasingham-Senanayake's, "The Sinhala Kaduwela Language as a Double Edged Sword and Ethnic Conflict", *Pravada*, Vol. 5, No. 2 (1997), පු. 15-19. අලුත්න

²²⁹ මෙයේ මත ජයදායා උගින්ගාධ ගේ, 'A State of Desire? Some Reflections on the Unreformability of Sri Lanka's Post-Colonial Polity' in S. T. Hettige and M. Mayer (eds), *Sri Lanka at Crossroads: Dilemmas and Prospects after 50 Years of Independence*, New Delhi: Macmillan India 2000. ප්‍රශ්නය ගනිමි.

- Stamford Lake 2005.
- de Silva, Colvin R., *Safeguards for the Minorities in the 1972 Constitution*, Colombo: Young Socialist Publication 1987.
- de Silva, Kingsley M., "Ethnicity, Language and Politics: The Making of Sri Lanka's Official Language Act No. 33 of 1956", *Ethnic Studies Report*, Vol. XI, No. 1 (January 1993), pp. 1-29; reprinted in K. M. de Silva, *Sri Lanka's Troubled Inheritance*, Kandy: International Centre for Ethnic Studies 2007.
- , 'Language Problems: The Politics of Language Policy' in de Silva, K. M. (ed.), *Sri Lanka: Problems of Governance*, Delhi: Konark Publishers 1993; also as "Coming Full Circle: The Politics of Language in Sri Lanka, 1943-1996", *Ethnic Studies Report*, Vol. XIV, No. 1 (January 1996), pp. 11-48.
- De Votta, Neil, *Blowback: Linguistic Nationalism, Institutional Decay, and Ethnic Conflict in Sri Lanka*, Stanford: Stanford University Press 2004.
- , "From ethnic outbidding to ethnic conflict: the institutional bases for Sri Lanka's separatist war", *Nations and Nationalism*, Vol. 11, No. 1 (2005), pp. 141-159.
- Dharmadasa, K. N. O., "Language Conflict in Sri Lanka", *Sri Lanka Journal of Social Sciences*, Vol. 4, No. 2 (December 1981), pp. 47-70.
- (ed.), *National Language Policy in Sri Lanka 1956 to 1996: Three Studies in its Implementation*, Kandy: International Centre for Ethnic Studies Kandy 1996.
- Foundation for Co-Existence, *Language Discrimination to Language Equality*, Colombo: Foundation for Co-Existence 2006.
- General Comment No. 23: The rights of minorities (Art. 27)*: CCPR/C/Rev.1/Add.5, 08/04/94.
- Hoole, Rajan, *Sri Lanka: The Arrogance of Power – Myths, Decadence & Murder*, Colombo: University Teachers for Human Rights (Jaffna) 2001.
- 'Indo-Sri Lanka Agreement to establish Peace and Normalcy in Sri Lanka', 26 *International Legal Materials* 1175 (1987).
- International Centre for Ethnic Studies Colombo, "Language Policy and Bilingualism", *The Thatched Patio*, Vol. 2, No. 5 (October 1989), pp. 1-10.
- International Covenant on Civil and Political Rights Act*, No. 56 of 2007.
- Iqbal, M. C. M., "The Beginning of the Ethnic Problem in Sri Lanka – Violation of Language Rights", *LST Review*, Vol. 11, Issue 154 (August 2000), pp. 24-28.
- , "Securing Language Rights – Key Element in the Peace Process", *LST Review*, Vol. 12, Issue 176 (June 2002), pp. 7-9.
- Kadirgamar, Santasilan, 'The Jaffna Youth Congress' in *Handy Perinbanayagam – A Memorial Volume: The Jaffna Youth Congress and Selections from his Writings and Speeches*, Chunnakam, Jaffna: Handy Perinbanayagam Commemoration Society 1980.
- , "Jaffna Youth Radicalism: the 1920s and 30s", paper presented at *Trans/Formations: A Conference on Sri Lankan Tamil Nationalism*, International Centre for Ethnic Studies, Colombo, in Colombo on 17-19 December 2004.
- සේ අධ්‍යාපන උදෙස් තේම්පත්, SC 1979 අවශ්‍ය පත් අංක 17 Fundamental Rights: Decisions of the Supreme Court of Sri Lanka (April 1979 to December 1981), Vol. 1, Colombo: Lake House Investments 1984.
- Kearney, Robert N., *Communalism and language in the politics of Ceylon*, Durham, N.C.: Duke University Press 1967.
- , "Language and the Rise of Tamil Separatism in Sri Lanka", *Asian Survey*, Vol. 18, No. 5 (May 1978), pp. 521-534.
- Kodikara, Shelton U. (ed.), *Indo-Sri Lanka Agreement of July 1987*, Colombo: International Relations Programme, University of Colombo 1989.

- 1973 අංක 14 අධිකරණයේ වාචක (මිලේ ටිවේට්ඩ්වා) නීති
 Malksoo, Lauri, "Language Rights in International Law: Why the Phoenix is Still in the Ashes", *Florida Journal of International Law*, Vol. 12, No. 3 (1998-2000), pp. 431-465.
 Manor, James, *The Expedient Utopian: Bandaranaike and Ceylon*, Durham, N.C.: Duke University Press 1989.
 Ministry of Public Administration and Home Affairs, *Public Administration Circular 03/2007*, E/9/6/91, 09 February 2007.
 -----, රාජ්‍ය පරිපාලන මත්‍යලේඛය 07/2007, E/2/3/2/70, 2007 ඔබ 28.
නැල්ලෝන්ත් ප්‍රාග්ධනය එස්ස් තු උස්සා, Views of the Human Rights Committee under the Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, Communication No. 1033/2001; Sri Lanka, 23/08/2004. CCPR/C/81/D/1033/2001. (Jurisprudence); reprinted in *LST Review* Vol. 15 Issue 202 (August 2005), pp. 17-30.
නැල්ලෝන්ත් ප්‍රාග්ධනය එස්ස් තිහිත්ත්, SCM 15.09.2006, *LST Review*, Vol. 17, Issue Nos. 227 & 228 (September & October 2006), pp. 9-18.
 2007 අංක 26 දෙන බංග අධ්‍යක්ෂක ආදාශ ප්‍රාග්ධනය පනත.
 Nesiah, Devanesan, "The claim to self-determination: a Sri Lankan Tamil perspective", *Contemporary South Asia*, Vol. 10, No. 1 (2001), pp. 55-71.
Ninth Periodic Report of Sri Lanka to the Committee on the Elimination of Racial Discrimination, CERD/C/357/Add.3, 20 November 2000.
 Nuhman, M. A., *Sri Lankan Muslims: Ethnic Identity within Cultural Diversity*, Colombo: International Centre for Ethnic Studies Colombo 2007.
Official Languages Commission, Memorandum of Recommendations for the Proper Implementation of the Policy on the Official Languages, Rajagiriya: Official Languages Commission 2005.
 -----, *Annual Report 2005*, Rajagiriya: Official Languages Commission 2006.
 -----, *Annual Report 2006*, Rajagiriya: Official Languages Commission 2007.
Official Languages Commission Act, No. 18 of 1991.
 Pieris, Aloysis (ed.), 'The Politics of Language: a spectrum of perspectives on Fifty Years of Sinhala Only in Sri Lanka 1956-2006', *Dialogue*, (N.S.) Vol. XXXIV, 2007.
 Rajasingham-Senanayake, Darini, "The Sinhala Kaduna: Language as a Double Edged Sword and Ethnic Conflict", *Pravada*, Vol. 5, No. 2 (1997), pp. 15-19.
 Samarasinghe, S. G., 'Language Policy in Public Administration, 1956-1994: An Implementor's Perspective' in K. N. O. Dharmadasa (ed.), *National Language Policy in Sri Lanka 1956 to 1996: Three Studies in its Implementation*, Kandy: International Centre for Ethnic Studies Kandy 1996.
 Samaraweera, Vijaya, 'The Legal System, Language and Elitism: The Colonial Experience in Sri Lanka' in Marasinghe, Lakshman M., and William E. Conklin (eds.), *Law, Language and Development*, Colombo: Lake House Investments 1985.
 Satkunanathan, Ambika, 'Official Languages Commission' in *Sri Lanka: State of Human Rights 2000*, Colombo: Law & Society Trust 2000.
 Shastri, Amita, "Estate Tamils, the Ceylon Citizenship Act of 1948 and Sri Lankan Politics", *Contemporary South Asia*, Vol. 8, No. 1 (1999), pp. 65-86.
 Siriwardena, Regi, "Bilingualism in Sri Lanka", *The Thatched Patio*, Vol. 3, No. 3 (May/June 1990), pp. 9-11; reprinted in Canagaratna, A. J. (ed.), *Selected Writings of Regi Siriwardena: Politics and Society Volume II*, Colombo: International Centre for Ethnic Studies 2006.
ඇතුළුවුම් තුවස්සාමේ 16වන පාලකයිනා 1988
 "Tamil an official language only in name", *Sunday Times*, 02 December 2006.
 1958 අංක 28 දෙන දෙමළ බංග (මිලේ ටිවේට්ඩ්වා) පනත.
දෙමළ බංග (මිලේ ටිවේට්ඩ්වා) ප්‍රති, 1966.
 Theva Rajan, A., *Tamil as official language: Retrospect and prospect*, Colombo: International

Centre for Ethnic Studies 1995.

Thirteenth Amendment to the Constitution 1987.

Uyangoda, Jayadeva, 'A State of Desire? Some Reflections on the Unreformability of Sri Lanka's Post-Colonial Polity' in Hettige, S. T. and M. Mayer (eds.), *Sri Lanka at Crossroads: Dilemmas and Prospects after 50 Years of Independence*, New Delhi: Macmillan India 2000.

-----, *Questions of Sri Lanka's Minority Rights*, Colombo: International Centre for Ethnic Studies Colombo 2001.

இந்தக்கூலத்தை திரும் டெமே ரங்கன் பொறுத்த தீர்மான 1976 மே 14 மை தூ இந்தக்கூலவின்ச் சுவாமி டி புல சுவீக ஜில்லை டி செல்வனை தீர்மானம்) Jaffna: S. Kathiravelupillai MP 1976.

Wigneswaran, C. V., 'Language – Catalyst for the Present Impasse?' in Amerasinghe, A. R. B., and S. S. Wijeratne (eds.), *Human Rights: Theory to Practice – Essays in Honour of Deshamanya R. K. W. Goonesekere*, Colombo: Legal Aid Commission & Human Rights Commission 2005.

Wilson, A. Jeyaratnam, *S. J. V. Chelvanayakam and the Crisis of Sri Lankan Tamil Nationalism, 1947-1977: A Political Biography*, London: Hurst & Company 1994.

Wood, Catherine, "Language Rights: Rhetoric and Reality – Sri Lanka and International Law", *LST Review*, Vol. 10, Issue 145 (November 1999), pp. 1-48.

1946 කුවුත්සිලු ආයුධ- ශ්‍රී ලංකා (ව්‍යවස්ථාව)
(1946 මැයි මිනින්ද තුළ සිඛුත් කරන ඉදු ආයුධ)

29

- (1) මෙම ආයුධවේ විධිවිධානවලට යටත් ව සාමාන්‍ය හා රටේ යහපාලනය වෙනුවෙන් නීති සම්පාදනය කිරීමේ බලකළ පාර්ලිමේන්තුව සතු වේ.
- (2) මෙම කිසිම නීතියක් මගින් -

 - (අ) කිසිම ආගමක් ඇදහිම සිමාකිරීම එසේන් නැත්තේ තහනම් තහනම් කිරීම හෝ
 - (ආ) කිසිම ජාතියකට හෝ ආගමකට අයන් ජන කොටසකට වෙනත් ජාතින් හෝ ආගමික ජනකාටස්වලට එනඟා නැති අන්දමේ සිමා පැහැවීම හෝ තහනම් කිරීම සිදු කළ නොහැක.
 - (ඇ) කිසිම ආගමික කොටසකට හෝ ජාතික කොටසකට වෙනත් ආගමික හෝ ජාතික කොටසකට පිරිනමා නොමැති අන්දමේ වරප්‍රසාද ප්‍රදානය කිරීම හෝ
 - (ඈ) වරවස්පාලේ ආගමික ආයතන සම්බන්ධයෙන් පදනම් කරුණු වෙනස් කිරීමේ දී අදාළ ආගමික ආයතනයේ පාලනාධිකාරීයේ අනුමැතියකින් නොරට එය සිදු කළ නොහැකි වේ.

කිසියම් ආගමික ආයතනයක් නීතිය මගින් නීති ගත කර දක්වා ඇති අවස්ථාවන්ල දී අදාළ ආගමික පාලනාධිකාරීයේ ඉල්ලීමින් නොරට කිසිම වෙනස් කිරීමක් සිදු කළ නොහැක.

- (3) මෙම කොටසේ (2) දරණ අනුකාටස උල්ලාසනය වෙනස් සම්පාදනය කරන නීතියක් අදාළ උල්ලාසනයේ ප්‍රමාණය අනුව බලරිනා වනු ඇත.
- (4) මෙම කොටසේ එන විධිවිධාන මූල්‍ය දී විවිධ ම බල පැවැත්තිමේ දී මෙම ආයුධවේ විධිවිධාන හෝ අතිරි කුඩා සිලු මෙම නීතින් කරන දේ විධිවිධාන සංගේධිනය කිරීමේ හෝ පරිවර්තන්න කිරීමේ බලය පාර්ලිමේන්තුව සතු වේ.

මෙසේ සංගේධිනයක් සිදු කරන අවස්ථාවල දී කරානායක විසින් තීයෙල්ත මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කරනු ලුදව එහිදී නොපැමිනී සාමාජිකයින් ද ඇතුළත් ව තීයෙල්ත මණ්ඩලයේ තුනෙන් දෙකක ජන්ද අනුපාතිකය ලබන පනත් කොට්ඨාස පමණක් මෙම ආයුධවේ විධිවිධාන පරිවර්තන කිරීමට හෝ සංගේධිනයට රාජකීය අනුමැතිය ලැබීම අදහා ඉදිරිපත් විය යුතුය.

මෙම අනු කොටස යටතේ එන මිනුම කරානායකවරයාගේ සහතික පනක් ඒ සම්බන්ධ අවසාන සිරණයට අතර ඒ පිළිබඳ ප්‍රේන කිරීමට නොහැක.

පිළිගල හානාව ග්‍රී ලංකාවේ එකම රාජ්‍ය හානාව බවට ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට හා අනිලේක
චියිවිධාන සැලැස්මේ සඳහා මෙය ස්ථාපනය වී ඇත.
(1956 ජූලි 18 නිදහස් අනුමැතිය ලැබුණි.)

සෙනෙට් සභාවේ හා ප්‍රසාදමේන්තු නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සභාව අති
රු අධි රාජ්‍යීයයන් විසින් ඇඟල් සම්පූර්ණ අධිකාරී බලයෙන් පත්වන ලද පනත
මෙයේ වේ.

අනුස්ථ නාමය

- 1 මෙය 1956 අංක 33 දුරන රාජ්‍ය හානා පනත සේ නැඳින්වෙන අතර පිළිගල
හානාව රාජ්‍ය හානාවක් ලෙස නම් කිරීම මෙහි අරමුණ වේ.
- 2 පිළිගල හානාව ලංකාවේ රාජ්‍ය හානාව වනු ඇත.

රාජ්‍ය හානාව වන පිළිගල හානාව ස්මේනිකව හාවිත කිරීම ප්‍රායෝගිකව සිදු කළ නොහැකි
පරිපාලන කපුතුවලදී ගැනී ඉත්මතීන් අදාළ කපුතුන් සිදු කරන හානාව පිළිගල හානාව
බවට පත් කිරීම කළ යුතු වන්නේය. මෙහ 1960 දෙසැම්බර් 31 ටන දිනට පෙර සිදු කළ
යුත්තේය. කෙසේ වෙතත් එවැනි පෙන්ස්කාලක් සිදු කළ නොහැකි අඩජ්පාවලදී මේ පනතල
යෙත්ව ඒ සම්බන්ධයෙන් විනි සකස් කළ ගැනීය.

සිනි

- 3
 - (1) මෙම පනත මිනින් අධිකාරී බලය පැවතෙන සියල්ල
සම්බන්ධයෙන් විනි සකස් කිරීම අමානවරයා සඳහා කාර්යයක්
වන අතර එම විනි ස්ථාපනය කිරීම මේ පනතල යෙත්ව සිදු
කළ යුතුය
 - (2) අනු එනෑත් (1) යටතේ සකස් කරනු ලබන කිහිපයම විනියක්
සෙනෙට් සභාව හෝ නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ අනුමැතිය
ලැබී රැඳී ගැසට් පත්වේ පළුවන තෙක් බලාත්මක විය යුතු
නොවේ.

අග්‍රාමාත්‍ය එස්.චිල්ලිටි.අංච.ඩී. බණ්ඩාත්‍යායක හා එස්.ඩේ. ඩී. වෙළුවනායමේන් තායකන්වයෙන් ප්‍රති ගෙවිරල් පක්ෂ නියෝජිතයින් අතර ඇතිවූ ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශයන්.

නොසන්සුන්තාව ඇති කරමින් එරෙහිය වෙමින් පවත්නා මතහේද විසඳු ගැනීමේ අරමුණින් ගෙවිරල් පක්ෂයේ නියෝජිතයේ අග්‍රාමාත්‍යවරයා සමග සාකච්ඡාවක් පැවැත්වූහ.

ගෙවිරල් පක්ෂයේ ඇතැම් ඉල්ලීම්වලට එකත්වීමට අග්‍රාමාත්‍යවරයාට නොහැකි බව සාකච්ඡාවල මුදික අවස්ථාවලදී පැහැදිලි විය.

රජයේ දාම්ප්‍රේ කේත්‍යය අනුව ගෙවිරල් ආණ්ඩිතම ව්‍යවස්ථාවක් ඇති කිරීම හෝ කලාපීය ස්වයං පාලනය ඇති කිරීම හෝ පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීම හෝ රාජ්‍ය හාජා පනත අභ්‍යන්තර කෙරෙන කුමන හෝ ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීම හෝ තමාට කළ නොහැකි බව අග්‍රාමාත්‍යවරයා ප්‍රකාශ කළේය.

එම අවස්ථාවේ දී රජයේ රට සහා පනත් කෙටුම පත යටතේ ගෙවිරල් පක්ෂයේ ඇතැම් අදහස් සඳහා ප්‍රතිපාදන පැලුසිය හැකි දී සෞය බැලීම පිශීස එම කෙටුම්පත පරීක්ෂා කරන ලෙස අග්‍රාමාත්‍යවරයා යෝජිතා කළේය.

උලස ඇති කර ගත් එකතාවන් වෙනම ලේඛනයක ඉදිරිපත් කර තිබේ.

හාජා ප්‍රාග්‍ය ගැන් කරුණු දක්වී ගෙවිරල් පක්ෂය සමානාත්‍යය පිළිබඳ තම ස්ථාවරය යැවැ අවධාරණය කළේය. එහෙත් මෙම කරුණේ දී අග්‍රාමාත්‍යවරයා සිටි ස්ථාවරය අනුව තේරියෙකා ගැනීම මගින් එකතාවකට පැමිණීමට ඔවුනු ගිවිස ගත්. දෙමළ හාජාව ජාතික හාජාවක් ලෙස පිළි ගැනීම තමන්ට වැශ්‍යතා බව ඔවුනු පෙන්වා දුන්ත. තවද ද උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල පරිපාලන කටයුතු දෙමළ හාජාවන් සිදු කළ යුතු බව ද ඔවුනු පැවැතුළුහ.

තමා මිට කළින් සඳහන් කළ ලෙස රාජ්‍ය හාජා පනත අභ්‍යන්තර වන ආකාරයේ සියිදු පියවරක් ගැනීමට තමාට නොහැකි බව අග්‍රාමාත්‍යවරයා ප්‍රකාශ කළේය.

සාකච්ඡාවලින් පසුව දෙමළ හාජාව ලංකාවේ ජාතික සුරුතරයකගේ හාජාවක් ලෙස යෝජින නීතියෙන් පිළිගැනීමට ද අග්‍රාමාත්‍යවරයා සඳහන් කළ සිවුවැදුරුම් කරුණුවලට රාජ්‍ය හාජාවේ තත්ත්වයට හානි කර නොවන අනුදීන් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල පරිපාලන හාජාව ලෙස දෙමළ හාජාව හාවින කිරීමේ ප්‍රතිපාදන ඇතුළු කිරීමට ද උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල දෙමළ කාරු නොකරන සුරුතරයන් වෙනුවෙන් අවශ්‍යවන ප්‍රතිපාදන ඇති කිරීමට ද එකතාවකට එළඹීම.

දැනදීය සම්භ්‍යයක් ඇති ජනතාවට ලංකාවේ පුරවැසිභාවය ලබාදීම සහ යුරවැසි පනත සංශෝධනය කිරීමේ ප්‍රාග්‍ය සම්බන්ධයෙන් ගෙවිරල් පක්ෂ නියෝජිතයේ සිය අදහස් අග්‍රාමාත්‍යවරයාට ඉදිරිපත් කරමින් කඩිනමින් රට විසඳුම් ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලා සිටියන.

එම ප්‍රාග්‍යය ඉක්මණ් අවධානයක් ගොමුවන බව අග්‍රාමාත්‍යවරයා ඉහි කළේය. එම නිශ්චල සැලික්ලිටලට ගෙන යෝජින සත්‍යාග්‍ය නොප්‍රච්චාව බවට ගෙවිරල් පක්ෂය ප්‍රකාශ කළේය.

1958 අංක 28 දරණ දෙමුල හාංස (වියේඛ විධිවිධාන) කතන

දෙමුල හාංස හාලිතය පිළිබඳ කරුණු පිළිබඳ විධිවිධාන පැලසීමට මේ පනත සම්පූර්ණය තර ඇත.
(1958 සැප්තැම්බර 04 දින අනුමැතිය උස්සි).

1956 අංක 33 දරණ රාජ්‍ය හාංස පනතට අනුව සිංහල හාංස රාජ්‍ය හාංස ව්‍යවසායට පත් වේ ඇත.

කළුන් සඳහන් කළ පනතට පටහැනි තොවන දේ දෙමුල හාංස හාලිතය කිරීම සඳහා වියේඛ විධිවිධාන මෙමගින් සලස්වා ඇත.

සෙනතට සහායව හා පාර්ලිමේන්තු තියෝරින මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සහිතව අති රු අධි රාජීතිශ්‍යයන් විසින් ඇතුළු සම්පූර්ණ අධිකාරී බලයෙන් පනත් ලද පනත මෙයේ වේ.

ප්‍රෘථි නාමය

1. මෙම පනත 1958 අංක 28 දරණ දෙමුල හාංස (වියේඛ විධිවිධාන) පනත දේ හැදින්වෙනු ඇත.

දෙමුල හාංස අධ්‍යාපනය ලැබීමේ මාධ්‍යක් ලෙස

2.

(1) රජයේ පාසුලක හෝ සහායක පාසුලක ඉගෙනුම ලබන ශිෂ්‍යයකුට 1939 අංක 31 දරණ අධ්‍යාපන පනතින් බලාත්මක එහි මාධ්‍යය පිළිබඳ රෙගුලාසිවලට අනුකූලව දෙමුල හාංසවන් ඉගෙනුම ලැබීමට අයිතියා ඇත.

(2) ලංකා විය්වරිද්‍යාලයේ මාධ්‍යය සිංහල හාංස ව්‍යවසාය පත් කිරීමෙන් රසු 1942 අංක 20 දරණ ලංකා විය්වරිද්‍යාල පනතාට හා සෙසු රෙගුලාසිවලට අනුකූලව විය්වරිද්‍යාලයට ඇතුළු විමර්ශ පෙර දෙමුල මාධ්‍යයන් අධ්‍යාපනයා එම මාධ්‍යයන් ම අධ්‍යාපනය ලැබීමේ රහස්‍යකම් සැලැස්සා යුතු වේ.

දෙමුල හාංස රාජ්‍ය දේවයට බඳවා ගැනීමේ දී විභාග පැවැත්‍රීමේ මාධ්‍යක් ලෙස

3. දෙමුල හාංසවන් අධ්‍යාපනය ලද අයක් රාජ්‍ය දේවයට බඳවා ගැනීමේ දී පරික්ෂාවට ලක් කිරීමේ මාධ්‍යය දෙමුල විය යුතුය. එසේම මෙම පනතට අනුකූලව ඔවුන් ප්‍රතිචාර දැක්වනා කොන්දේසි සැපිරිය යුතු වීම අවශ්‍යවු ඇත.

(අ) ලංකාවේ රාජ්‍ය හාංස ව්‍යවසාය පිළිබඳ ප්‍රමාණවන් දැනුමක් තිබිය යුත්තේය. හෝ

(ආ) රාජ්‍ය දේවයට ඇතුළු විමෙන් රසු කිසියම් කාල සිමාවක් ඇතුළත රෙවන් දැනුමක් ලබා ගත යුත්තේය.

දෙමුල හාංස මධ්‍යය දේ පවතින පාසුල්වල සිංහල හාංස ඉගැවීමේ රහස්‍යකම්

ඇති බවට ආණ්ඩුව විමින් තිරණය කරනු ලැබූ අවස්ථාවක දී මෙම විධිවිධාන වල (ආ) කොටසට ආනුංගික වන සේ රාජ්‍ය සේවයට ආනුම විමේ දී යුත්කරනා ඇති කරවීමක් සිදුවන විට එය බලරහිත වනු ඇත.

දෙමළ භාෂාව සන්නිවේදනය සඳහා භාවිත කිරීම

4. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල මෙනම සසු පළාත්වල ද පළාත් පාලන අයත්තවලදී දෙමළ භාෂාවෙන් අධ්‍යාපනය ලැබූ කිසියම් කිල තත්වයකින් යුත් අයක් භා රීට සමාන තිල තත්වයකින් යුත් අයක් අතර සිදුවන සන්නිවේදනය දෙමළ භාෂාවෙන් දියුරිය හැකිය.

උතුරු භා නැගෙනහිර පළාත්වල කළින් සඳහන් කරන ලද පරිපාලන කටයුතු සඳහා දෙමළ භාෂාව භාවිත කිරීම

5. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල කළින් නියම කරගන්නා ලද පරිපාලන කටයුතු සඳහා දෙමළ භාෂාව යොදා ගත හැකිය. මෙම පනත යටතේ කළින් නියම කරගන්නා ලද පරිපාලන කටයුතු පෙනුවෙන් දෙමළ භාෂාව යොදා ගත හැකි අතර එම පරිපාලන කටයුතුවලට රාජ්‍ය භාෂාව යොදා ගත යුතුය යන කොන්දේපිය මෙහිදී ඇදාළ නොවේ.

රෙගුලාසි

6.
 - (1) මෙම පනතේ විධිවිධාන වලට රෙගුලාසි සකස් කිරීමේ හැකියාව අමාත්‍යත්වයට ඇත.
 - (2) (1) අනු කොටස යටතේ සාදනු ලබන රෙගුලාසි සෙනෙට් මණ්ඩලයේ හා නියෝජිත මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා එය රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ පළුවන තෙක් එසේ සාදනු ලබන රෙගුලාසි බලාත්මක නොවේ.
7. මෙම පනත 1956 අංක 33 දුරණ පනතට අනුව නැවත සලකා බැලීමක් සිදු කළ හැකිය. 1956 අංක 33 දුරණ රාජ්‍ය භාෂා පනතට අනුකූලවන සේ මෙම පනත 1960 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට කළින් ස්ථාපනය විය යුතුවේ.

අර්ථකරනය

8. මෙම පනතේ එන සඟායක පාසැල භා රජයේ පාසැල යන යෙදුම් මිනින් අනෙකක් දක්වා නැත්තම් භැම විමේ 1939 අංක 31 දුරන අධ්‍යාපන රෙගුලාසි පනතේ එන පංක්‍රීප අදහස් කෙරෙනු ඇත.

පළාත් පාලන අයත්තය යන්නෙන් විනැම නගර සභාවක් මහ නගර සභාවක් නේ ගම් සභාවක් අදහස් වේ.

නිලධාරීයක් යන්නෙන් ආණ්ඩුකාරවරයෙක් මිනැම අමාත්‍යවරයෙක් පාර්ලිමේන්තු ලේකම්වරයෙක් හෝ පරිපාලන සේවයේ නිලධාරයෙක් අදහස් වේ. කළින් සඳහන් කළ යන්නෙන් මෙම පනතේ කළින් සඳහන් කරන ලද රෙගුලාසි අදහස් වේ.

යොනානායක-වේලුවනායක සිව්පූ
1965 මාරුතු 24

1965 මාරුතු මාසයේ දී ඩිඩි දේනානායක (උක්සය් ජාතික පක්ෂය වෙනුවෙන්) හා එස්.එස්.එම් වේලුවනායගම (ගෙමරල් පක්ෂය වෙනුවෙන්) අතර ඇත්ත්තු එකතුවාලී

දෙමළ හාඡාව කතා කරන ජනතාවගේ සැලකිල්ල යොමු වී හිටෙන ඇතැම් ප්‍රයෝගවලට අදාළ කරුණු පිළිබඳව 1965.03.24 දින හමුවූ ඩිඩි දේනානායක මහතා ද එස්.එස්.එම්. වේලුවනායගම මහතා ද සාකච්ඡා පැවැත්වූහ. ස්ථාවර ආණ්ඩ්වක් සහතික හිටිම සඳහා මතු කියවෙන කරුණු මස්සය තමා ක්‍රියා කරන බවට දේනානායක මහතා මෙහි දී එකත විය.

1. උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල පරිපාලන සහ වාර්තා කරන හාඡාව ලෙස දෙමළ හාඡාව යොදා ගනු සඳහා දෙමළ හාඡා වියේ ප්‍රතිපාදන පනත යටතේ ඉක්මණින් පියවර ගනු ලැබේ. දෙමළ කරා කරන පුද්ගලයකුට සිය කටයුතු හිටිමේ දී දිවිධින පුරාම දෙමළ හාඡාවෙන් එම කටයුතු කර ගැමීමට අයිතිවා පිකුමක හිටිය යුතුය යන්න තම පක්ෂයේ ප්‍රතිපත්තිය යැයි දේනානායක මහතා සඳහන් කළේය.
2. උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල තෙනතික කටයුතු දෙමළ හාඡාවෙන් සිදු හිටිම සහ වාර්තා හිටිම සඳහා හාඡා ප්‍රතිපාදන සලසු වස් අධිකරණ පනත සංගේතය ය හිටිම සට්ටිය පක්ෂයේ ප්‍රතිපත්තිය බව ද දේනානායක මහතා සඳහන් කළේය.
3. තායකයන් දෙදෙනා අතර එකත්වයකට පැමිණෙන විෂයයන් පිළිබඳ බලතළ සහිත දිස්ත්‍රික්ක සහා ලංකාවේ පිහිටුවීමට පියවර ගනු ලැබේ. කෙසේ නමුත් ජාතික වැදගත්කම උදෙකා එවැනි සහාවලට උපදෙස් දීමේ බලතළ ආණ්ඩ්වට හිටිය යුතු බවට තායකයේ දෙදෙනා සිටිය ගත්ත.
4. ඉඩම් සංවර්ධන රෙගුලාසිය වටතේ ලංකාවේ පුරවැසියන්ට ඉඩමක් ලැබීමේ හිමිකම ලැබෙන අප්පින් එකී රෙගුලාසිය සංගේතය කරනු ලැබේ. ජනපද වැදගිලිවලිල යටතේ උතුරු සහ නැගෙනහිර ඉඩම් බෙදා දීමේ දී මතු දක්වෙන ප්‍රමුඛතා අනුගමනය හිටිමට දේනානායක මහතා වැඩි දුරටත් එකත විය.
 - (අ) උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල ඉඩම් මුලින් ම ලබා දිය යුත්තේ එහි ඉඩම් අහිමි පුද්ගලයන්ටය.
 - (ආ) දෙවනුව උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල දෙමළ හාඡාව කරා පුද්ගලයන්ට ය.
 - (ඇ) ඇන්වනුව ලංකාවේ සෙසු පුරවැසියන්ට ය. දිවිධින් සෙසු ප්‍රංශයන් හි දෙමළ ජනතාවට ප්‍රමුඛත්වය දෙනු ලැබේ.

දෙමිලු භාජා (විශේෂ විධිවිධාන) රෙගලුයි 1966

1. මෙම රෙගුලුයි 1966 දෙමළ භාජා (විධිවිධාන) ලෙස උධ්‍යත කොට දැක්වීය යුතුය.
2. 1956 අංක 33 දරණ රාජ්‍ය භාජා පනතට අනුකූලව සිංහල භාජාව රාජ්‍ය භාජාව සේ පවතින අතර දෙමළ භාජාව
 - (අ) උතුරු තැගෙනහිර පළාත්වල රාජ්‍ය හා පරිපාලන කටයුතු සඳහා මෙන් ම වාර්තා පවත්වාගෙන යාම සඳහා රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවින සංස්ථාවක හෝ සංස්ථාවක මණ්ඩලයක භාජාව සේ දෙමළ භාජාව භාවිත කළ යුතුය.
 - (ආ) උතුරු තැගෙනහිර පළාත්වලදී දෙමළ භාජාවෙන් අධ්‍යාපනය ලැබූ ඕනෑම නිලධාරීයකුට තම නිල තත්ත්වයට සමාන නිල තත්ත්වයක නිලධාරීයකු එසේන් නැත්තාම් පළාත් පාලන ආයතනයක් සමඟ නිල කටයුතු වෙනුවෙන් දෙමළ භාජාව යොදා ගැනීමේ හැකියාව ඇත.
3. 1958 අංක 28 දරණ දෙමළ භාජා (විශේෂ විධිවිධාන) පනත එලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පියවරක් ලෙස සියලුම ආදා නීති එසේම ලිඛිත නීති යටතේ නිකුත් කරන ලද නීති රිති රුපුරු පෙනුය රුපුරු සංස්ථා හා සංස්ථාවින ආයතනවල සියලු ප්‍රකාශන දෙමළ භාජාවට පරිවර්තනය කර දැක්වීමෙන් කළ යුතු වන්නේය.

III కర్మితేడ్య

ఖూబావ రూపు ఖూబావ

7. శ్రీ లంకాలో రూపు ఖూబావ 1956 అంక 33 ద్వారా రూపు ఖూబా అనిచిన నియమిత పరిశీలింహల ఖూబావ లిఫ్టులు.
8. (1) డెమల ఖూబా ఖాలినయ 1958 అంక 28 ద్వారా డెమల ఖూబా (లీఫెల విధి విధివిధాన) అని అన్నాలు లిఫ్టులు.
- (2) డెమల ఖూబా ఖాలినయ సాధనా 1958 అంక 28 ద్వారా డెమల ఖూబా (లీఫెల విధివిధాన) అని యించే బాధను లాభి ఆంధ్రప్రదీపు లోకసభల క్రియానికి విమ ఆరమిత విధి తొప్ప బలపూర్వికాలై యతికి నియయిగ యక్క లేవి నామి ఆంధ్రప్రదీపు లోకసభల క్రియానికి విధివిధాన లిఫెల క్రియయను లేవి నియయిగ యక్క అంశాల నీర్వపణాల తొకల ప్రాంగణాలు. లేవి నియయిగ 12 విధి విధివిధాన లిఫెల క్రియయను లేవి నియయిగ యక్క అంశాల నీర్వపణాలు.

శీతి కాజవిల్మె ఖూబావ

9. (1) దియాల్కు నీతి ప్రాంగణిలో ద్వి అన్నాని స్కూల్ మెండ్ ద్వి ఖూబావ క్రింహల ఖూబావాలు.
- (2) లిఫ్టు పనివ్యు లభిన స్కూల్ నీతియక ద్వి లిఫ్టు పనివ్యు లభిన స్కూల్ అన్నాని నీతియక ద్వి డెమల పరివర్తనాయక విధ ప్రాంగణాలు.
10. (1) ఆంధ్రప్రదీపు లోకసభల క్రియానికి విమ ఆరమితాని తొప్ప బల ప్రాంగణాలై అన్నాని అంశాల దియాల్కు లిఫెల నీతి క్రింహల ఖూబావాలు ద్వి లేవి నీతియక మా అన్నాని నీతియక మ డెమల పరివర్తనాయక ద్వి అదికారణ లిభయాల శార అంతాశవరయాలు అదికారియ యించే శక్తికొను ద్వి లిఫెల పనివ్యు లభినాలు.
- (2) లిఫ్టు కర్ను లభిన స్కూల్ నీతియక మ పలకల దీనిప అనిశ్చర్య లిఫెల పనివి శాఖిక రూపు ఖూబావాలు యించే పల కర్ను లభినాలు.
- (3) శాఖిక రూపు ఖూబావాలు లెనాలు నీతి ప్రాంగణిలో తీస తీస లిభయాలు ద్వి (1) విధి లిఫెల పనివి విధివిధాన యించే క్రింహల ఖూబావాలు పలకర్ను లభిన నీతియ లిఫ్టు పల కర్ను లాభి దీనిపే దీ నీతియ జో జ్ఞానాలు నీతియ క్రింహల ఖూబావాలు పల కర్ను లాభి నీతియ ద్వి అన్నారూప నీతియ నీటిపు లిభయాలు.

අධිකරණයේ හානාව

11.

- (1) ශ්‍රී ලංකාව මුදලලේ ම අධිකරණයන් හි පුක්තිය පසිඳුලීම සඳහා නීතියෙන් බලය ලබා ඇති විනිශ්චය අධිකාරයන් හි ද කාර්මික ආරුපුල් පනත යටතේ පිහිටුවන ලද අධිකරණයන් හි විනිශ්චය අධිකාරයන් හි සහ වෙනත් ආයතනයන් ඩි. 1958 අංක 10 දරණ සමඟ මණ්ඩල පනත යටතේ පිහිටුවන ලද සමඟ මණ්ඩලවල ද කටයුතු සිංහල හාජාවෙන් කළ යුත්තේය. ඒ අනුව ඒ අධිකරණයන් හි විනිශ්චය අධිකාරයන් හි ද කාර්මික ආරුපුල් පනත යටතේ පිහිටුවන ලද අධිකරණයන් හි ද විනිශ්චය අධිකාරයන් හි හා වෙනත් ආයතනයන් ඩි. 1958 අංක 10 දරණ සමඟ මණ්ඩල වලද සිදුවන කාර්ය ආයතන සහ තැපෑ නිශ්චු ද ආයු ද අධිකරණ සහ විධායක කාර්ය පිළිබඳ සහන් ද වාර්තාගත කළ යුතු වෙනත් සියලු සටහන් ද සිංහල හාජාවෙන් විය යුත්තේය.
- එසේ ප්‍රවාද උතුරු පළාතේ සහ නැගෙනහිර පළාතේ මුදල අධිකරණ බලය ඇති ආයතන සම්බන්ධයෙන් ද කාර්මික ආරුපුල් පනත යටතේ පිහිටුවනු ලද අධිකරණ විනිශ්චය අධිකාර සහ වෙනත් ආයතන සම්බන්ධයෙන් ද 1958 අංක 10 දරණ සමඟ මණ්ඩල පනත යටතේ පිහිටුවනු ලද සමඟ මණ්ඩල වලද සිදුවන කාර්ය ආයතන සහ තැපෑ නිශ්චු ද ආයු ද අධිකරණ සහ විධායක කාර්ය පිළිබඳ සහන් ද වාර්තාගත කළ යුතු වෙනත් සියලු සටහන් ද සිංහල හාජාවෙන් විය යුත්තේය.
- (2) මේ වගන්තියේ (1) වන උපවිශ්චයේ දක්වන යම් හිසි ආයතනයකට අයත් කාර්යකට හෝ අධිකරණ බලයකට හෝ අනුරුද මූ නැගෙන්නා වූ කාර්යයක් හෝ අධිකරණ බලයක් හෝ මතු පනවනු ලබන්නා වූ යම්කිහි නීතියින් යම්කිසි ආයතනයකට පැවරේද නැගෙන්නා ලැබේ ද ඒ ආයතනයට ද මේ වගන්තියේ (1) වන උපවිශ්චයේ විවිධාන අදාළ වන්නේය.
- (3) මේ වගන්තියේ (1) වන උපවිශ්චයේ හෝ (2) වන උපවිශ්චයේ හෝ දක්වන්නා වූ ද උතුරු පළාතෙහි හෝ නැගෙනහිර පළාතෙහි හි පිහිටුවා ඇත්තා වූ ද අධිකරණයක් හෝ විනිශ්චය අධිකාරයක් හෝ වෙනත් ආයතනයක් හෝ ඉදිරියට පැමිලෙන්නා වූ හෝ මූදලිම් විවාහ හා දික්කතා තැපෑ පනත යටතේ කාර්යවරුන් ඉදිරියේ පැවැත්වෙන තැපෑ කටයුතුවලට සහභාගි වන්නා වූ හෝ පාර්ශ්වයන්ට හා අයදුම් කරුවන් ව ද ඒ පාර්ශ්වයන් හෝ අයදුම් කරුවන් නීතියෙන් බලය ලබා ඇති තැනැත්තනට ද
- (අ) තම පැමිණිලි හා උත්තර ආදිය ද ඉල්ලීම් යෝජනා හා පෙන්සම් ද දෙමළ හාජාවෙන් ඉදිරිපත් කිරීම ව හා
- (ආ) මේ වගන්තියේ (1) වන උපවිශ්චයේ හෝ (2) වන උපවිශ්චයේ හෝ දක්වන අධිකරණයන් හි විනිශ්චය අධිකාරයන් හි සහ ආයතනයන් හි සිදුවන කටයුතුවලට සහායිවන විට

දෙමළ හාජාව හාටින කිරීමට අයිතිය ඇත්තේය.

එකී සැම අවස්ථාවක ම වාර්තා ගත කර තැබේම සඳහා සිංහල පරිවර්තනයක් එ අධිකරණය විසින් හෝ විනිශ්චය අධිකාරිය විසින් හෝ පිළියෙළ කරවා ගත යුත්තේය.

- (4) මේ වගන්තියේ (1) වන උපවශ්‍යකියේ හෝ (2) වන උපවශ්‍යකියේ හෝ දැක්වෙන අධිකරණයක විනිශ්චය අධිකාරියක හෝ වෙනත් ආයතනයක සිදුවන කාර්ය වට්හාගතන රට සහායී වීමට තර්ම එහි හාටිනවන හාජාව පිළිබඳ දැනීමක් නොමුති පාර්ශවයන් ට අයුම්කරුවන්ට විනිශ්චයකාරවරයන්ට යුත් සුරි සහිකතයන්ට හෝ විනිශ්චය අධිකාරයන් හි සාමාර්කයන් ට ඉහත තී අධිකරණයේ විනිශ්චය අධිකාරයේ හෝ ආයතනයේ හෝ පිළුවන කාර්ය වට්හා ගැනීමටත් ඒ කාර්යයන්ට සහායී වීමටත් හැකිවන ලද රුප විසින් සිංහල හාජාවෙන් හෝ දෙමළ හාජාවෙන් හෝ සපයනු ලබන හාජාව පරිවර්තන සහ පරිවර්තන ලබා ගැනීමට අයිතිය ඇත්තේය.

එවැනි තැනැත්තෙකුට නඩු වාර්තාවකින් තීතිය අනුව ලබා ගැනීමට සිමිකම් ඇති කවර පූ හෝ කොටසක් සිංහල හාජාවෙන් හෝ දෙමළ හාජාවෙන් ලබා ගැනීමට අයිතිය ඇත්තේය.

- (5) යමිකියි පාර්ශ්චයක් හෝ අයදුම් කරුවෙක් හෝ තීයෝජනය කිරීමට තීතියන් බලය ලබා ඇති තැනැත්තෙකුට මේ වගන්තියේ (1) වන උපවශ්‍යකියේ හෝ (2) වන උප වශන්තියේ හෝ දැක්වෙන අධිකරණයක විනිශ්චය අධිකාරයක හෝ ආයතනයක සිදුවන කරපුණුවලට සහායී වන විට සිංහල හාජාව හෝ දෙමළ හාජාව හෝ ගාටින කිරීමට බලය ඇත්තේය. ඒ කාර්යයේරය සඳහා රුප විසින් සිංහල හාජාවෙන් හෝ දෙමළ හාජාවෙන් හෝ සපයනු ලබන හාජාව පරිවර්තන ලැබීමට ද ඒ තැනැත්තාට සිමිකම් ඇත්තේය.

- (6) විනිශ්චයකාරවරයකුට හෝ යුක්තිය පසිඳුලීමේ තීපුක්ත වෙනත් රාජ්‍ය තීලුධාරියෙකුට හෝ මේ වගන්තියේ (1) වන උප වශන්තියේ හෝ දැක්වෙන අධිකරණයක විනිශ්චය අධිකාරයක හෝ වෙනත් ආයතනයක් හෝ ඉදිරියේ පෙනී පිළින ආයාචකයකුට හෝ සිංහල හෝ දෙමළ හැර වෙනත් හාජාවක් හාටින කිරීමට අවකාශ සළසන ආදා විධාන සහ උපදෙස් අධිකරණ විෂයය හාර අමාත්‍යවරයා විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ එකශේරවය ඇතිව ද මේ වගන්තියේ දැක්වෙන උපවශ්‍යකිවල විධිවිධානයන්ට යටත් ව ද තීක්ෂණ කරනු ලැබේය හැකිකේය. මේ උප වශන්තිය යටතේ තීක්ෂණ කරන ආදා විධාන සහ උපදෙස් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සියලුම විනිශ්චයකාරවරයේ ද යුක්තිය පසිඳුලීමේ තීපුක්ත වෙනත් රාජ්‍ය තීලුධාරී ද බැඳී සිටින්නාය.

**ශ්‍රී ලංකා ක්‍රේත්‍යාජ්‍යික කම්‍රාත්වාදී ජනරජය ආණ්ඩුවූම ව්‍යවස්ථාව-1978
(කෙටිගිය කොට්‍ය දැක්වීම 1978 අගෝස්තු 31)**

III කර්වීපේදය

මූලික අයිතිවාසිකම්

12.

- (1) නීතිය පහිදැළ සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම ද නීතියේ යෙකවරණය ද සර්ව සාධාරණ විය යුතුත්තේය.
- (2) කිරීම පුරවැසියෙකු වර්ගය ආගම හාජාව කුලය ස්ථිර පුරුෂ තේද්‍ය දේපාලාන මතය හෝ උපන් ස්ථානය යන තේතු මත හෝ ඉන් කළර පු තේතුවක් මත හෝ වෙනස් කමකට හෝ විශේෂයකට හෝ හාජනය නොවිය යුත්ත්තේය.

රඟේ පුව ද රජයේ සේවයේ අධිකරණ සේවයේ පළාත් පාලන සේවයේ නැත්තාන් යම් රාජ්‍ය සංස්ථාවක සේවයේ යම් සේවා නිපුණතියක හෝ පුරුෂයක කාර්ය ඉටු කිරීම සඳහා යම් තැනැත්තෙකු යම් හාජාවක් පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දුනීමක් ඇතිව කිරීම සඳහාරණව අවධාරණ අවස්ථාවක ඒ සේවා නිපුණතිය තැබ් යුතු ය සඳහා පුදුපුකමක් වශයෙන් ඒ හාජාව පිළිබඳ එසේ ප්‍රමාණවත් දැනුමක් සාධාරණ කාලයක් තුළ දී ලබා ගත යුතු යැයි එවැනි තැනැත්තෙකුව නියම කිරීම නිත්තානුකූල වන්ත්තේය.

එමස්ම තව දුරටත් එවැනි යම් සේවා නිපුණතියක හෝ යුරුයක කිරීදු කරනව්‍යක් යම් හාජාවක් පිළිබඳ දැනීම ඇත්තේ නම් මින් ඉටුකළ නොහැකි වන අවස්ථාවල දී ඒ සේවා නිපුණතියට හෝ යුරුට හෝ ඇතුළත් කර ගැනීමේ පුදුපුකමක් වශයෙන් යම් තැනැත්තෙකුට ඒ හාජාව පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනුමක් නීතිය යුතු යැයි නියම කිරීම නිත්තානුකූල වන්ත්තේය.

- (3) වර්ගය ආගම හාජාව කුලය හෝ ස්ථිර පුරුෂ තේද්‍ය යන තේතු මත හෝ ඉන් කළර හෝ තේතුවක් මත හෝ වෙළඳසාල්වලට පොදු හෝ ජනාධාරාවලට ආපනාගාලාවලට පොදු විනෝදස්ථානවලට හෝ තම තමාල්ද ආගමට අයන් පොදු පුරුෂතිය ස්ථානවලට ඇතුළුම් සම්බන්ධයන් යම් අයක්නානාවකට බැඳුමකට සීමා කිරීමකට නැත්තාන් නොනැදියෙකාට කිරීම තැනැත්තක් යටත් නොවන්ත්තේය.

(14)

- (1) සැම පුරවැසියෙකුට ම
- (2) එකලාව හෝ අන් අය සමග හෝ ස්වකිය සංස්කෘතිව දැක් විදිමේ හා වැඩි දුපුණු කිරීමේ නිදහසට හා ස්වකිය හාජාව හාවිත කිරීමේ නිදහසට සිමිකම් ඇත්තේය.

IV තරිවිශේදය

භාෂාව

18. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය භාෂාව සිංහල භාෂාව වන්නේය.
19. සිංහල භාෂාව නා දෙමළු භාෂාව ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික භාෂා වන්නේය.
20. පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයකුට හෝ පළාත් සභාවක මන්ත්‍රීවරයකුට හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක සහිකෘතයකුට පිළිබඳින් පාර්ලිමේන්තුවේ හෝ ඒ පළාත් සභාවේ හෝ පළාත් පාලන ආයතනයේ හෝ ජාතික භාෂා දෙකෙන් කවර භාෂාවකින් වුව ද තමාගේ කාර්ය භා කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමට සිම්කම ඇත්තේය.
- 21.
- (1) යම් තැනැත්තකුට ජාතික භාෂා දෙකෙන් කවර මාධ්‍යයකින් වුව ද අධ්‍යාපනය ලැබීමට සිම්කම ඇත්තේය.
- එසේ වුව ද ජාතික භාෂාවක් නොවන භාෂාවක් ඉගැන්වීමේ භාෂා මාධ්‍යය වන උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයකට මෙම අනුවච්‍රප්‍රාවේ විධිවිධාන අදාළ නොවන්නේය.
- (2) රජය විසින් ම හෝ අන්තරාකාරයකින් හෝ මුදල් සපයනු ලබන යම් විශ්වවිද්‍යාලයක යම් පාසුමාලාවක් සඳහා තැනෙන් යම් අංශයක හෝ පියියක ඉගැන්වීමේ මාධ්‍යය එක් ජාතික භාෂාවක් වන අවස්ථාවක එම විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත් විමර්ශන් අනෙක් ජාතික භාෂා මාධ්‍යයන් අධ්‍යාපනය ලබා ඇති සිංහලය් පෙනුවෙන් එක් අනෙක් ජාතික භාෂාව ද එක් පාසුමාලාව සඳහා තැනෙනාත් එක් අංශයහි හෝ පියියයෙහි ඉගැන්වීමේ මාධ්‍යයක් කළ යුත්තේය.
- එසේ වුව ද එක් විශ්වවිද්‍යාලයේ වෙනත් යම් මණ්ඩපයක හෝ ගාබාවක හෝ ඒ භා සමාන වෙනත් යම් විශ්වවිද්‍යාලයක යම් මණ්ඩපයක හෝ ගාබාවක හෝ ඒ භා සමාන පාසුමාලාවක් සඳහා තැනෙන් ඒ භා සමාන අංශයක හෝ පියියක ඉගැන්වීමේ මාධ්‍යය ඉහත තී අනෙක් ජාතික භාෂාව වන්නේ නම් මෙම අනුවච්‍රප්‍රාවේ මෙයට ඉහතින් වූ විධිවිධාන අනුව ක්‍රියා කිරීමට බැඳීමක නොවන්නේය.
- (3) මෙම වරච්ප්‍රාවෙහි විශ්වවිද්‍යාලය යන්නට කවර වූ හෝ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයක් ඇතුළත් වේ.
- 22.
- (1) රාජ්‍ය භාෂා ශ්‍රී ලංකාව මුළුල්ලේම පරිපාලන භාෂා විය යුත්තේය.
- එතුරු තැනෙනිර රජයේ ආයතන විසින් පොදු වාර්තා තබා ගැනීම සඳහ සහ සියලු කෙටුව ඉටු කිරීම සඳහා දෙමළු භාෂාව හාවිත කළ යුතු අතර මේ පළාත්ව්ල පරිපාලන භාෂාව දෙමළු භාෂාව විය යුත්තේය.
- (2) තම තිළ තත්ත්වයෙන් ක්‍රියාකරන තිළධරයකු නොවන

තැනැත්තෙකුට

- (අ) දෙමල හෝ ඉංග්‍රීසි හාංචා දෙකක් කවර පු හෝ හාංචාවකින් කවර පු හෝ නිලධරයකුගේ ඒ නිලධරයාගේ නිල තත්ත්වයෙන් එහි ගණුදෙනු හාර ගැනීමට ඒ නිලධරයාට නිල තත්ත්වයෙන් එහි ගණුදෙනු යුතීමට සහ ඒ නිලධරය සමඟ ඒ තත්ත්වයෙන් කටයුතු කිරීමට සිමිකම් ඇත්තේය.
- (ආ) යම් නිල ලේඛනයක් වාර්තාවක් ප්‍රකාශනයක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් පරික්ෂා කිරීමට නැත්තාත් ඒ ලේඛනයකින් වාර්තාවකින් ප්‍රකාශනයකින් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලකින් පිටපතක් හෝ උධ්‍යාත්මක ලබා ගැනීමට මූල්‍ය ඇති අධිකිවාසිකම් නිශ්චයෙන් පිළිගනු ලබන්නේ නම් අවස්ථාවේවින පරිදි එම ලේඛනයන් වාර්තාවෙන් ප්‍රකාශනයන් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලන් පිටපතක් හෝ උධ්‍යාත්මක ලබා ගැනීමට නැත්තාත් එම ලේඛනයේ වාර්තාවේ ප්‍රකාශනයදී හෝ වෙනත් ලියවිල්ලේ පරිවර්තනයක් දෙමල හෝ ඉංග්‍රීසි හාංචා දෙකක් කවර හාංචාවකින් පුව ද ලබා ගැනීමට සිමිකම් ඇත්තේය.
- (ඇ) ඒ තැනැත්තාට නිශ්චත් කරනු ලැබීමේ කාර්යය සඳහා යම් නිලධරයකු විසින් යම් ලියවිල්ලක ලිය අත්සන් කරනු ලබන අවස්ථාවක ඒ ලියවිල්ල හෝ ඒ ලියවිල්ලලේ පරිවර්තනයක් හෝ දෙමල හෝ ඉංග්‍රීසි හාංචා දෙකක් කවර හාංචාවකින් මුව ද ලබා ගැනීමට සිමිකම් ඇත්තේය.
- (3) පරිපාලන හාංචා ව වශයෙන් දෙමල හාංචා කරනු ලබන යම් ප්‍රශ්නයක ස්වයිං නිල තත්ත්වයෙන් ක්‍රියාකරන නිලධරයකු නොවන යම් තැනැත්තා මේ ව්‍යවස්ථාවේ (2) වන අනුව ව්‍යවස්ථාවේ (අ) (ආ) සහ (ඇ) ජේද්විල සඳහන් අධිකිවාසිකම් සහ සේවාවන් සිංහල හාංචාවන් හෝ ඉංග්‍රීසි හාංචාවෙන් ක්‍රියාත්මක කරවා ගැනීමට ලබා ගැනීමට සිමිකම් ලැබිය යුත්තේය.
- (4) රාජ්‍ය ආයතනයක හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින් පාදනු ලබන හෝ නිශ්චත් කරනු ලබන නියම ප්‍රකාශන එහි අතුරු ව්‍යවස්ථා නිශ්චයෙන් සහ නිලධාරීනා ආතුරී සියලුම නිල ලියකියිලි ජාතික හාංචා දෙකක් ම ප්‍රකාශයට එන් කළ යුත්තේය.
- (5) රජයේ සේවයට අධිකරණ සේවයට පළාත්බදු රජයේ සේවයට පළාත් පාලන සේවයට හෝ රජයේ යම් ආයතනයකට තැනැත්තා අනුළත් කර ගැනීම සඳහා පැවැත්වෙන යම් විභාගයක දී සිංහල හෝ දෙමල හෝ තමන් තොරා ගන්නා හාංචාවක හෝ මාධ්‍යයකින් මුව ද පරික්ෂා කරනු ලැබීමට යම් තැනැත්තෙකුට සිමිකම් ඇත්තේය. තව ද තම මූර්ගයේ කාර්ය ඉවු කිරීම සඳහා සිංහල හෝ දෙමල පිළිබඳ ප්‍රමාණවන් දැනීමක් ඒ තැනැත්තාට තිබිම සාධාරණව අවශ්‍යතා අවස්ථාවන් හි එවැනි යම් සේවයකට හෝ රජයේ යම් ආයතනයකට හෝ අනුළත් කර ගනු ලැබීමෙන් පසු සාධාරණ

කාලයක් ඇභුළත එසේ අවස්ථාවට්ටින පරිදි සිංහල හෝ දෙමළ හාඡාව පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනීමක් ඔබ විසින් ලබ ගත යුතු යැයි නියම කිරීම හෝ කොන්දේශීයට එසි හිමිකම යටත් වන්නේය.

එසේ වූව ද යම් තැනැත්තෙක් බද්ධා ගුණ ලබන යුරයෙහි කිසිදු කරනව්යක් සිංහල හෝ දෙමළ හාඡාව පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනීමක් ඇත්තේ නම් මිශ ඉටු කළ නොගැනී වන අවස්ථාවල දී රිටුනී යම් සේවකයාට හෝ රජයේ යම් ආයතනයකා ඇභුළත් කර ගැනීමේ කොන්දේශීයක් වශයෙන් සිංහල හෝ දෙමළ හාඡාව පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනීමක් යම් තැනැත්තකුට තිබිය යුතු යයි නියම කරනු ලැබේය හැකියාවක් ය.

- (6) මෙම ව්‍යවස්ථාවටි-
නිලධාරයා යන්නෙන් ජනාධිපතිවරයා යම් අමාත්‍යවරයෙක් නියෝජ්‍ය අමාත්‍යවරයෙක් ආණ්ඩුකාරවරයෙක් ප්‍රධාන අමාත්‍යවරයෙක් පළාත් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අමාත්‍යවරයෙක් හෝ රජයේ ආයතනයක හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක හෝ පළාත් සභාවක යම් නිලධාරයෙක් අදහස් වේ.

23.

- (1) සියලුම නීති සහ අනු නීති පැනවීම නැතහෙත් සැදිමට එකි සියලුම නීති සහ අනු නීති පළ කිරීම ද ඉංග්‍රීසි හාඡාවෙන් එම පරිවර්තනයක් ද ඇතිව සිංහල සහ දෙමළ හාඡා දෙනෙන් ම විය යුත්තේය. එසේ වූව ද ඒ ඒ හාඡාවෙන් එම පාය අතර යම් නොගැලීමක් ඇතිවුත්තෙන් බලපැවැත්තිය යුත්තේ රාජ්‍ය හාඡාවෙන් එම පායයයි.
- (2) ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාව ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භවීම පොරොතුව බලාත්මක සියලු නීති සහ අනු නීති හැකිතාක් ඉස්මත්තින් සිංහල සහ දෙමළ හාඡාවෙන් ගැසටි පෙනුයේ පළ කරනු ලැබේය යුත්තේය.

- (3) මෙම විගණකීය 2 අංශය යටතේ කිසියම් නීතියක් පැනවීම සිංහල හාඡාවෙන් සිදු කරන ලබන අවස්ථාවක දී අදාළ නීතිය ඉංග්‍රීසි හාඡාවෙන් ද පළ කිරීම කළ යුත්තේය.

24.

- (1) ඩු ලංකාව මුදල්ලේ ම අධිකරණවල හාඡා සිංහල හා දෙමළ හාඡා විය යුතු අතර නඩු වාර්තා සහ නඩු කටයුතු රාජ්‍ය හාඡාවෙන් පැවතිය යුත්තේය.

ලනුරු නැගෙනහිර ප්‍රමද්‍රව්‍ය දී දෙමළ හාඡාව අධිකරණ හාඡාව දේ ප්‍රතිනි අතර යම් අධිකරණයකින් අනියාචනයක් ඉදිරිපත් කරන අවස්ථාවක එවැනි අනියාචනයක් විභාග කරන අවස්ථාවක රාජ්‍ය හාඡා දෙනෙන්ම වාර්තා පිළියෙන කළ යුතු වන්නේය.

තවදුරටත්

- (අ) අධිකරණ විෂය හාර අමාත්‍යවරයා විසින් මෙවන් අධිකරණ වල වාර්තා ප්‍රවත්තාගෙන යාම හා නඩු විභාග කටයුතු රාජ්‍ය හාඡාවෙන් සිදු විය යුතු බවට ප්‍රකාශ කිරීම සිදු විය හැකිය.

- (a) මෙවන් අධිකරණයන් හේ දී විනිශ්චයකරුට අවශ්‍යවන අභස්ථාවලද දී මෙන් ම දෙමුව හාංචි කළ නොහැකි අයෙක් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේ දී තඩු එර්තා පවත්වාගෙන යාම් රාජ්‍ය හාංචිවෙන් ද මිදු කළ යුතු වේ.
- (2) යම් කිහි පාර්ශ්වයක් හෝ අයදුම්කරුවෙක් විසින් නැතහැත් ඒ පාර්ශ්වය හෝ අයදුම්කරු නියෝජනය කිරීමට නිතියන් බලය ලබා දී ඇති යම්කිහි තැනැප්තකු විසින් තඩු කටයුතු ආරම්භ කිරීම ද උත්තරවාද සහ වෙනත් ලේඛන අධිකරණයට ඉදිරිපත් කිරීම ද අධිකරණ කටයුතු සහභාගි ටීම ද සිහළ හාංචිවෙන් හෝ දෙමුව හාංචිවෙන් හෝ කරනු ලැබේය ගැක්සේය.
- (3) අධිකරණයේ හාංචි වන හාංචිව නොදැන්නා යම්කිහි විනිශ්චයකාරවරයකුට දුරි සම්කිහෙකු යම්කිහි පාර්ශ්වයකට හෝ අයදුම්කරුවෙකුට නැතහැත් ඒ පාර්ශ්වය හෝ අයදුම්කරු නියෝජනය කිරීමට නිතියන් බලය ලබා ඇති කිහියම් තැනැප්තකු එම අධිකරණයේ සිදුලත කටයුතු වට්‍යා ගැනීමටන් ඒ කටයුතුවලට සහභාගිවෙන් භැංකිවන සේ රේජ විසින් පිහළ හාංචිවෙන් හෝ දෙමුව හාංචිවෙන් සපයනු ලබන හාංචි පරිවර්තන සහ පරිවර්තන ලබා ගැනීමටන් තඩු එර්තාවකින් නිතිය අනුව ලබා ගැනීමට ගිමිකම් ඇති කවර යුතු හෝ කොටසක් තැනැහැත් එහි පරිවර්තනයක් එම හාංචිවෙන් ලබා ගැනීමටන් ගිමිකම් ඇත්තේය.
- (4) අධිකරණ විෂය හාර අමාත්‍යවරයා විසින් අමාත්‍ය මත්වලයේ එකාගරවය ඇතිව සියලු කාර්ය සඳහා තැනැහැත් එහු විසින් නියෝජන කොට දැක්වන යම් යම් කාර්ය සඳහා තඩු එර්තාවක හෝ තඩු කටයුත්තක දී තැනැහැත් තඩු එර්තාවක හෝ තඩු කටයුත්තක් සම්බන්ධයෙන් ඉංග්‍රීසි හාංචිව යම් අධිකරණය හාංචි කිරීමට අවසර දෙමින් විධාන නිශ්චත් කරනු ලැබේය ගැක්සේය. එවැනි විධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැම විනිශ්චයකාරවයක් ම වැදි සිටින්නේය.
- (5) මෙම ව්‍යවස්ථාවෙහි-
- “අධිකරණය” යන්නන් කාර්මික සහ වෙනත් ආරමුල් විනිශ්චය කිරීම හා නිරමුල් කිරීම ඇතුළත යුතුකිය පසිඳුම සඳහා ඇති කොට පිහිටුවන ලද කවර යුතු අධිකරණයක් හෝ විනිශ්චය අධිකාරයන් හෝ අධිකරණ කටයුතු තැනැහැත් අරධ අධිකරණ කටයුතු ඉපු කරන වෙනත් කවර යුතු හෝ විනිශ්චය අධිකාරයන් හෝ ආයතනයන් හෝ අරමුල් සම්පූර්ණ පත් කොට නිරමුල් කිරීම සඳහා ඇති කොට පිහිටුවන ලද කවර හෝ විනිශ්චය අධිකාරයක් හෝ ආයතනයක් අදහස් වේ.

“විනිශ්චයකාරයා” යන්නට කවර යුතු හෝ අධිකරණයක සහාපතිවරයා ද මූලාස්ථානයේ නිලධාරියා ද සාමාජිකයක් ද ඇතුළත් වෙති.

"වාර්තාව" යන්හේ උත්තරවාද නසු හින්දු ආණා සහ පෙන්න් අධිකරණ හා විධායක කාර්ය ඇතුළත් වේ.

25. මෙම පරිවිෂේෂයෙහි විධීවිධාන සලජ්වා අැති පරිදි භාණා භාවිතය සඳහා රජය ප්‍රමාණවත් පහසුකම් සැලැස්වීය යුත්තේය.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුවූම් ව්‍යවස්ථාවේ දැනුම්වන කංයෝධිතය 1987

(සහතික කොට දක්වීම 1987 නොවුම්පර 14)

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුවූම් ව්‍යවස්ථාව සංගේයනය පාදනාවන පහත

2. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුවූම් එක්වස්ථාවේ (මෙන් ඉදිරියට ව්‍යවස්ථාව යනුවෙන් භැඳින්වෙනු ඇත.) 18වන ව්‍යවස්ථාව පහත දැක්වෙන ආකාරයට සංගේයනය විය යුත්තේය.
- (අ) ව්‍යවස්ථාව අනුව්‍යවස්ථාව(1) යනුවෙන් නැවත අංකනය කරනු ලැබේමත්
- (ආ) ව්‍යවස්ථාව (1) අනුව්‍යවස්ථාවට පසු පහත දැක්වෙන පරිවේශ්‍ර එක් කරනු ලබන්නේය.
- (2) දෙමළ භාජාව ද රාජ්‍ය භාජාවක් වන්නේය.
- (3) ඉංග්‍රීසි භාජාව සන්ධිය භාජාව වන්නේය.
- (4) මේ පරිවේශ්‍රයේ විධිවාහ ක්‍රියාත්මක තිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් නීති මයින් විධිවාහ සැලැස්විය යුතුය.

(සහතික කොට දැක්වීම 1988 දෙසැම්බර් 17)

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුපූරුෂ ව්‍යවස්ථාව සංගැස්වනය සඳහාවන අනත

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ කැඳිනවී මෙන්ඩලය විසින් පහත දැක්වෙන කරුණු පිළිගෙනු ලැබේ.

2. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුපූරුෂ ව්‍යවස්ථාව (මින් ඉදිරියට ව්‍යවස්ථාව යනුවෙන් ගැඹුන්වෙනු ඇත.) 20 වන ව්‍යවස්ථාව පහත දැක්වෙන ආකාරයට සංගැස්වනය විය යුත්තේය.

(1) හෝ පලාත් පාලන ආයතනයක සහිකතයකු යන්න රේඛුවට හෝ පලාත් පාලන ආයතනයක සහිකතයකු යන යෙදුම් වේ

(2) හෝ එවන් පලාත් පාලන ආයතනයක යන යෙදුම් වේනුවට හෝ එවැනි පලාත් පලාත් සහායක් හෝ පලාත් පාලන ආයතනයක් යන යෙදුම් යොදා ගත යුත්තේය.

3. 22 හා 23 ව්‍යවස්ථාවන් පරිවිෂ්තින්න කොට ඒ වෙනුවට පහත දැක්වෙන ව්‍යවස්ථා හාවිත කළ යුතු වේ.

22

(1) සිංහල සහ දෙමළ හාංචා ශ්‍රී ලංකාව මුළුල්ලේ ම පරිපාලන හාංචා විය යුත්තේය. රජයේ ආයතන විසින් පොදු වාර්තා ලබා ගැනීම සඳහා සහ සියලු කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා දදුල හාංචාව හාවිත කරන උතුරු සහ තැගෙනහිර පලාත් ගැර ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම පලාත්පළ පරිපාලන හාංචාව සිංහල විය යුතු අතර ඒ පලාත්පළ රජයේ ආයතන විසින් පොදු වාර්තා තබා ගැනීම සඳහා සහ සියලු කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා සිංහල හාංචාව හාවිත කළ යුතුයා.

එසේ වූවද උප දිසාපති කොට්ඨායක් සංස්කීත වන යම් රේකකයක මුළු ජනගහනයට එම ප්‍රදේශයේ සිංහල හෝ දෙමළ හාංචා මිය සුද්ධ ජනකොටාව දරන අනුපාතය කෙරෙහි සැලකිල් ඇතිව ජනාධිපතිවරයා විසින් සිංහල සහ දෙමළ හාංචා දැක්වීම හෝ ඒ ප්‍රදේශය පිහිටි පලාත්න් පරිපාලන හාංචාව වශයෙන් හාවිත කරනු ලැබූ හාංචාව නොවන වෙනත් හාංචාවක් හෝ ඒ ප්‍රදේශය සඳහා පරිපාලන හාංචාව වශයෙන් හාවිත කරනු ලැබීම විධාන කරනු ලැබිය ගැක්කේය.

- (2) සිංහල භාෂාව පරිපාලන භාෂාව වශයෙන් කාවිතවන ඕනෑම ප්‍රමේෂයක තම නිල තත්ත්වයෙන් ක්‍රියා කරන නිලධරයකු නොවන තැනැත්තකුට
- (අ) දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි භාෂා දෙකක් කවරපු හෝ භාෂාපකින් කවර ඇ හෝ නිලධරයකුගෙන් ඒ නිලධරයාගේ නිල තත්ත්වයෙන් උපි ගණුදෙනු භාර ගැනීමට ඒ නිලධරයාට නිල තත්ත්වයෙන් උපි ගණුදෙනු යැවීමට සහ ඒ නිලධරයා සමඟ ඒ තත්ත්වයෙන් කටයුතු කිරීමට හිමිකම ඇත්තේය.
- (ආ) යම් නිල ලේඛනයක් පාර්තාවන් ප්‍රකාශනයක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ක් එයික්ද කිරීමට නැත්තාගේ ඒ ලේඛනයකින් චාර්තාවකින් ප්‍රකාශනයකින් හෝ වෙනත් ලියවිල්කින් පිටපතක් හෝ උධ්‍යතාක් හෝ එහි පරිවර්තනයක් දෙමළ හෝ ඉංග්‍රීසි භාෂා දෙකක් කවර භාෂාපකින් ව්‍යව ද ලබා ගැනීමට හිමිකම ඇත්තේය.
- (ඇ) කිහියම් ලේඛනයක් නිල කාර්යයක් වෙනුවෙන් නිලධාරියෙක් වෙත නිකුත් කරනු ලබන අවස්ථාවක දී අදාළ ලේඛනය හෝ එහි ඉංග්‍රීසි හෝ දෙමළ පරිවර්තනයක් ලබා ගැනීමට හිමි කම ඇත්තේය.
- (3) පරිපාලන භාෂාව වශයෙන් දෙමළ භාෂාව භාවිත කරනු ලබන යම් ප්‍රමේෂයක ,ස්වකිය නිල තත්ත්වයෙන් ක්‍රියාකරන නිලධරයකු නොවන යම් තැනැත්තකු මේ ව්‍යවස්ථාවේ (2) වන අනුව්‍යවස්ථාවේ (අ) (ආ) සහ (ඇ) ජේවල සඳහන් අයිතිවායිකම් සහ සේවාවන් ඩිජේල භාෂාවෙන් හෝ ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් ක්‍රියාත්මක කරවා ගැනීමට සහ ලබා ගැනීමට හිමිකම ලැබේය යුත්තේය.
- (4) ස්වකිය කටයුතු සිංහල භාෂාවෙන් කරන යම් පලාත් සහාවන හෝ පලාත් පාලන ආයතනයක් තම නිල තත්ත්වයෙන් ක්‍රියා කරන කවර ඇ හෝ නිලධරයකුගෙන් සිංහල භාෂාවෙන් උපි ගණුදෙනු භාර ගැනීමට ඒ නිලධරයාට නිල තත්ත්වයෙන් උපි ගණුදෙනු යැවීමට සහ ඒ නිලධරයා සමඟ ඒ තත්ත්වයෙන් කටයුතු කිරීමට හිමිකම් නිබෙන අතර ස්වකිය කටයුතු දෙමළ භාෂාවෙන් කරන යම් පලාත් සහාවක් හෝ පලාත් පාලන ආයතනයක් තම නිල තත්ත්වයෙන් ක්‍රියාකරන කවර ඇ හෝ නිලධරයකුගෙන් දෙමළ භාෂාවෙන් උපි ගණුදෙනු භාර ගැනීමට ඒ නිලධරයාට නිල තත්ත්වයෙන් උපි ගණුදෙනු යැවීමට සහ ඒ නිලධරයා සමඟ ඒ තත්ත්වයෙන් කටයුතු කිරීමට හිමිකම ඇත්තේය.

එසේ පුව ද පරිපාලන හාංචාව වියයෙන් වෙතස් හාංචාවක් හාටිත කරනු ලබන යම් ප්‍රදේශයක කටයුතු කරන වෙතත් යම් පළාත් සහාවකින් හෝ පළාත් පළාත් පළන ආයතනයකින් රජයේ ආයතනයකින් හෝ යම් නිලධරයකුගෙන් උපි ගණදනු ලබන හෝ ඒවා හෝ එම නිලධරය සමඟ වැඩි කටයුතු කරන යම් පළාත් සහාවකින් පළාත් පාලන ආයතනයකින් හෝ යම් නිලධරයකුගෙන් ඉංග්‍රීසි හාංචාවෙන් උපි ගණදනු ලබ ගැනීමට නිවේදන යුවමාරු කර ගැනීමට සහ වැඩි කටයුතු කිරීමට නිමිකම ලැබේය යුත්තේය.

- (5) රජයේ සේවයට අධිකරණ සේවයට පළාත්බදු රජයේ සේවයට පළාත් පාලන සේවයට හෝ රජයේ යම් ආයතනයකට තැනැත්තන් ඇතුළත් කර ගැනීම සඳහා පැවැත්වන යම් විභාගයක දී සිංහල හෝ දෙමුල හෝ තමන් තෝරා ගනනා හාංචාවක හෝ මාධ්‍යයකින් වුව ද ප්‍රික්මා කරනු ලැබීමට යම් තැනැත්තෙකුට නිමිකම ඇත්තේය.

කළ ද තම පුරුදේ කාර්යය ඉටු කිරීම සඳහා සිංහල හෝ දෙමුල පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනීමක් ඒ තැනැත්තාට තිබීම සාධාරණය අවශ්‍යවන අවස්ථාවන්හි එවැනි යම් සේවයකට හෝ රජයේ යම් ආයතනයකට හෝ ඇතුළත් කර ගනු ලැබීමෙන් පසු සායාරණ කාලයක් ඇතුළත එසේ අවස්ථාවට්ටින පරිදි සිංහල හෝ දෙමුල හාංචාව පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනීමක් මූල්‍ය විසින් ලබා ගත යුතු යයි නියම කිරීමේ කොන්දේසියට එකී නිමිකම යටත් වන්නේය.

- (6) මෙම ව්‍යවස්ථාවටහි-
නිලධරය යන්නෙන් ජනාධිපතිවරයා යම් අමාත්‍යවරයෝක් නියෝජ්‍ය අමාත්‍යවරයෝන් ආණ්ඩුකාරවරයෝක් ප්‍රධාන අමාත්‍යවරයෝක් පළාත් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අමාත්‍යවරයෝක් හෝ රජයේ ආයතනයක හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක හෝ පළාත් සහාවක යම් නිලධරයෝක් අදහස් වේ.

රජයේ ආයතනය යන්නෙන් ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක් හෝ ආයතනයක් රාජ්‍ය සංස්ථාවක් හෝ ව්‍යවස්ථාවන් ආයතනයක් අදහස් වේ.

23.

- (1) සියලුම නිනි සහ අනුනිනි පැනවීම තැන්හොත් සැදීම ද එකී සියලුම නිනි සහ අනුනිනි පළ කිරීම ද ඉංග්‍රීසි හාංචාවෙන් වූ පරිවර්තනයන් ද ඇතිව සිංහල සහ දෙමුල හාංචා දෙකන් ම විය යුතුතේය.

එසේ පුව ද ඒ ඒ හාංචාවෙන් වූ එය අතර යම් අනෙකුතුවාවක්

අැකිවුවහාන් බලපැවැත්තීය යුත්තේ කටර පායය ද යන්න පාර්ලිමේන්තුව විසින් යම් නීතියක් පනවන අවස්ථාවේ දී හිරණය කළ යුතුය.

එසේ ම තවදුරත් අනෙකුත් සියලු ලිඛිත නීති සම්බන්ධයෙන් වන විට පාය අතර අනුතුළුවක් ඇති ප්‍රවාහනය ජ්‍යෙෂ්ඨ පාය එම ලිඛිත නීති පනවන ලද්දේ හෝ සම්මත කරන ලද්දේ හෝ යම් භාෂාවකින් ද එ භාෂාවෙන් වූ පායය බලපැවැත්තීය යුතුය.

- (2) පලාත් සහාවක් විසින් හෝ පලාත් පාලන ආයතනයක් විසින් හෝ සාදනු ලබන හෝ නිකුත් කරනු ලබන නියම ප්‍රකාශන එහි අතුරු ව්‍යවස්ථා නීයෝග සහ නිවේදන හැර යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ සාදනු ලබන හෝ නිකුත් කරනු ලබන සියලුම නියම ප්‍රකාශන රිති අතුරු ව්‍යවස්ථා නීයෝග සහ නිවේදන ද ගැසට් ප්‍රාය ද ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් ඇතිව සිංහල සහ දෙමළ භාෂාවෙන් පළ කරනු ලැබේය යුත්තේය.
- (3) යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ යම් පලාත් සහාවක් විසින් හෝ පලාත් පාලන ආයතනයක් විසින් හෝ සාදනු ලබන හෝ නිකුත් කරනු ලබන සියලුම නියම ප්‍රකාශන එහි අතුරු ව්‍යවස්ථා නීයෝග සහ නිවේදන ද පලාත් පාලන ආයතනය විසින් නිකුත් කරනු ලබන හෝ භාවිත කරනු ලබන එකුම්බ සහ ආකෘති ඇතුළු සියලු ම ලේඛන ද ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් ද ඇතිව එම පලාත් සහාව හෝ පලාත් පාලන ආයතනය හෝ රජයේ ආයතනය ව්‍යාපෘතිවන එක් එක් ප්‍රදේශයේ පරිපාලනයේ ද භාවිත කරනු ලබන භාෂාවෙන් පළ කරනු ලැබේය යුත්තේය.
- (4) ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාව ව්‍යාපෘතිවන විම ආරම්භවීමට පෙරාකුව බලාත්මක වූ සියලු නීති සහ අනුතිති හැඳි තාක් ඉක්මණීන් සිංහල සහ දෙමළ භාෂාවෙන් ගැසට් ප්‍රායයෙහි පළ කරනු ලැබේය යුත්තේය.

4. ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාවේ 24 වන ව්‍යවස්ථාව පහත දක්ෂීලන ආකාරයට සංයෝගීනය කළ යුතු වේ.

- (1) මෙම ව්‍යවස්ථාවේ (1) වන ව්‍යවස්ථාව පරිව්‍යීන්න කොට ඒ වෙනුවෙහි පහත දක්ෂීලන ව්‍යවස්ථාව හාවිතයට ගත යුත්තේය.
- (1) ශ්‍රී ලංකාව මූල්‍යලේලේ ම අධිකරණවිල භාෂා සිංහල සහ දෙමළ භාෂා විය යුතු අතර දෙමළ භාෂාව පරිපාලන භාෂාව වන යම් ප්‍රදේශයක හැර ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම ප්‍රදේශවල පිහිටි අධිකරණවල සිංහල භාෂාව අධිකරණ භාෂාව වියයෙන් භාවිත කළ යුත්තේය. නඩු එරතාව සහ නඩු කටයුතු අධිකරණයේ

හාජාවෙන් විය යුතුය. යම් අධිකරණයකින් අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක අභියාචනය ඉදිරිපත් කරනු ලැබූවේ යම් අධිකරණයකින් ද ඒ ඒ අධිකරණයේ හාජාවී තොටා එවන් හාජාවක් වන විට අභියාචනය විහාර කරනු ලබන අධිකරණයේ හාජාවෙන් ද වාර්තා පිළියෙල කළ යුතුය.

එසේ වූව ද යම් අධිකරණයක නඩු වාර්තාව තබා ගැනීම ද නඩු කපයුතු පවත්වා ගෙන යුත් ද අධිකරණයේ හාජාවී තොටා හාජාවකින් ද විය යුතු යැයි අධිකරණ විෂය හාර අමාත්‍යවරයා විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ උක්‍රීතිය ඇතිව විධාන කළ හැකියෙක්ය.

- (2) මෙම ව්‍යස්ථාවේ (2) අනුව එවස්ථාවේ යෙදෙන කටයුතු මෙයෙන් රාජ්‍ය හාජාවකින් න්‍යා ඩිජ්‍යල හෝ දෙමළ හාජාවෙන් යනුවෙන් එවනය විය යුතු වේ.
 - (3) ව්‍යස්ථාවේ අනුව එවස්ථාවා (3)
 - (අ) සුපුසු ජාතික හාජාවෙන් යන විවන එවනුවට ඩිජ්‍යල හෝ දෙමළ හාජාවෙන් යන විවන්
 - (ආ) කිහිම් හෝ ජාතික හාජාවකින් යන විවන වෙනුවට එනම් හාජාවකින් යන විවන් හාරිත කළ යුතු වේ.
 - (4) මෙම ව්‍යස්ථාවේ (4) අනුව එවස්ථාවේ ජාතික හාජාවක් තොටා වෙනත් හාජාවකින් යන විවන වෙනුවට ඉංග්‍රීසි හාජාවෙන් යන විවන දෙයාදා ගත යුතු වේ.
5. පහත දැක්වෙන ව්‍යවස්ථාව 25වන ව්‍යවස්ථාවට පසු ඇතුළත් කෙරෙනු ඇති අතර මෙය ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාවේ 25 අ ව්‍යවස්ථාව සේ සැලකෙනු ඇත.
- 25අ. යම් තීක්ෂණ විධිවිධාන සහ මේ පරිවිශේදයේ විධිවිධාන අතර යම් අනෙකුතාවක් ඇති වූවහාන් මේ පරිවිශේදයේ විධිවිධාන බලපැවැත්විය යුතුය.

**1991 අංක 18 දුරක් රාජ්‍ය හාඡා කොමිෂන් සභා පත්‍රය
(සහකිතය කටයුත් කළේ 1991 මාර්තු මධ්‍ය 27 වන දින)**

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාත්‍යාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ රාජ්‍ය හාඡා කොමිෂන් සභාව පිශිෂ්වරීම සඳහා සහ ඒ හා සම්බන්ධ මෙයේ තේව ආනුමාතික කාරණා සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීමේ පිළිස එහි පත්‍රයකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාත්‍යාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය විසින් මෙයේ පනත්වූ ලැබේ.

1. මෙය පතන 1991 අංක 18 දුරක් රාජ්‍ය හාඡා කොමිෂන් පතන යනුවෙන් හැඳුනුවෙනු ලබන අතර එහි පියලු විධිවිධාන සම්බන්ධයෙන් හෝ එහි සම්විධිවිධාන සම්බන්ධයෙන් හෝ අමාත්‍යාචාර්‍ය විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන නියමයක මිනින් නියම කරනු ලැබේය හැඳි දිනයක හෝ දිනවල සිට සියාත්මක වන්නේය.

I කොටස

රාජ්‍ය හාඡා කොමිෂන් සභාව පිශිෂ්වරීම

2. රාජ්‍ය හාඡා කොමිෂන් සභාවක් (මෙහි මින්මතු කොමිෂන් සභාව යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) පිශිෂ්වරූප ලැබේය යුතු අතර එම කොමිෂන් සභාව 5 වන උගේන්තියේ (1) වන උප වශයෙන් යටෙන් තත් කාලයෙහි කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් වන්නා යුතු තැනැත්තන් ගෙන් සම්බන්ධ විය යුතුය.
3. කොමිෂන් සභාව 2 වගන්තියේ එව දී ඇති නාමයෙන් සංස්ථාපක් වන අතර එට අඛණ්ඩ පැවැත්මක් හා පොදු මුදාවක් තිබේය යුතුය. තවද ද කොමිෂන් සභාව විසින් කොමිෂන් සභාවට විරැදුව ද එම නාමයෙන් නැඩු පවතනු ලැබේය හැකිය.
4. කොමිෂන් සභාවේ මුදාව කොමිෂන් සභාව විසින් තීරණය කර සැලසුම් කළ ගැඹු අතර කොමිෂන් සභාව විසින් නිශ්චය කරන ආකාරයකට වෙනස් කරනු ලැබේය හැකිය.
5.
 - (1) කොමිෂන් සභාව ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලබන සාමාජිකයන් සය දෙනෙකුගෙන් සම්බන්ධ එන්නේය. (මෙහි මින්මතු සඳහා සභාපතිවරයා යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා ලෙස ඉන් එක් සාමාජිකයකු ජනාධිපතිවරයා විසින් නම් කරනු ලබන්නේය.
 - (2) රාජ්‍ය හාඡා දෙපාර්තමේන්තුවේ කොම්සාරීස්වරයා කොමිෂන් සභාවේ ලේකම්වරයා විය යුතුය.
6. කොමිෂන් සභාවේ පොදු අරමුණු පහත දැක්වන අරමුණු විය යුතුය.
 - (අ) රාජ්‍ය හාඡා භාවිතය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිමය ඕළඳරේම නිරදේශ කිරීම සහ ආශ්‍යුතුම ව්‍යවස්ථාවේ IV වන පරිවේද්‍යයේ අන්තර්ගත

විධිවිධාන අනුව ක්‍රියාක්‍රීම පිළිබඳව විමසිලිමත්වීම සහ අධික්ෂණය කිරීම.

- (අ) මෙහි මින්මතු අදාළ හාජාව යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන ආණ්ඩුනුම ව්‍යවස්ථාවේ 18 වන ව්‍යවස්ථාවෙන් සඳහන් හාජා හාවිනය ආණ්ඩුනුම ව්‍යවස්ථාවේ IV වන පරිවර්ත්තයේ හාටාර්පරය සහ වේනත්වට අනුකූලව සිදුවන බවට වග බලා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සියලු ක්‍රියාවන් කිරීම සහ පියවර ගැනීම.
- (ඇ) රාජ්‍ය හාජා ඇශයීම දිරි ගැනීමේ සහ ඒවායේ තරානිරම සමානත්වය සහ හාවින කිරීමේ අයිතිවාසිකම පිළිගැනීම ප්‍රතිච්ඡල යාම සහ ඉදිරියට ගෙන යාම.
- (ඇ) සිය මෙහෙයිමෙන් සහ ලැබෙන යම් පැමිණිලි වලට ප්‍රතිච්ඡල වශයෙන් යහා දෙයාකාරයෙන් ම විමර්ශන පැවත්වීම හා මේ පනතේ විධිවිධාන විශ්‍යෙන් සලසා ඇති පැරිදි ප්‍රතිකර්ම යෙදීම.

7. කොමිෂන් සභාවට

- (අ) අදාළ හාජාවලින් යම් හාජාවක තරානිරම හෝ හාවිනය කෙරෙහි බලාපෑන්නා යුතු හෝ බලපෑ හැකි යම් නියෝග විධාන හෝ ප්‍රතිච්ඡල පරිච්ඡල සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචන මූලාරම්භ කිරීම.
- (ඇ) අදාළ හාජාවල තරානිරම හෝ හාවිනය සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය යැයි හෝ යෝග්‍ය යැයි කොමිෂන් සභාව විසින් සලකනු ලැබේය හැති අධ්‍යයන හෝ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශන නිකුත් කිරීම හෝ යොදා ගැනීම.
- (ඇ) අදාළ හාජාවල තරානිරම හෝ හාවිනය සම්බන්ධයෙන් යෝග්‍ය යැයි කොමිෂන් සභාව විසින් අනුකූල ලැබේය හැකි ප්‍රකාශනවලට හෝ වෙනත් ජනමාධ්‍ය තිරුප්පන් අනුග්‍රහය දීම හෝ ඒවා ආරම්භ කිරීම ඇතුළුව පොදු අධ්‍යාපනික ක්‍රියාකාරකම්වල නිරන වීම.
- (ඇ) යම් වංචල හෝ නිය්වල දේපල මිලදී ගැනීමෙන් හෝ අන්තාකාරයෙන් අන්තර ගැනීම සහ දීම බ්දිව හෝ කුළුයට ගැනීම හෝ දීම උකස් කිරීම විසින්ම හෝ අන්තාකාරයකින් බැඳුර කිරීම.
- (ඇ) කොමිෂන් සභාවේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය හෝ ආනුජාධික නැතහොත් කොමිෂන් සභාවේ බලනාල ක්‍රියාවලික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය හෝ ආනුජාධික වෙනත් සියලු දේ කිරීම සඳහා බලය ඇත්තේය.

8.

- (1) කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය ඉටු කිරීමෙහි ලා සභාය විම පිණිස අවශ්‍ය විය හැකි කොමිෂන් සභාව විසින් නිය්වය කරනු ලැබේය හැකි සාමාජික සංඛ්‍යාවකින් සමන්වීන කාරක සභා කොමිෂන් සභාව විසින් කළින් පත් කරනු ලැබේය හැකිය.

- (2) (1) වන උපවිෂ්ටිය යටතේ පත් කරන ලද කාරක සහාවකට කොමිෂන් සභාව විසින් (මේ උපවිෂ්ටියන් කොමිෂන් සභාව වෙත පවතා ඇති බලය හැර) ස්වභිංධ බලතල අතරින් සුදුසු යැයි කොමිෂන් සභාව සලකන බලතල පවතා දෙනු ලැබේය හැකි නමුත් රෝසේ පවතා දෙනු ලැබීම තොසලකා ඒ යම් බලයක් කොමිෂන් සභාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේය හැකිය.
9. (1) මියයාමෙන් හෝ ඉල්ලා අස් විමෙන් කළින් පුරය හිස් කළ හොත් මිස සභාපතිවරයා ද ඇතුළත් කොමිෂන් සභාවේ සැම සාමාජිකයෙකු ම ඔහු පත් කිරීමේ දින හිට අවුරුදු තුනක කාලයක් පුරය දරණ අතර නැවත පත් කරනු ලැබීම සඳහා සුදුසු විය යුතුය.
10. (1) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයෙකු විසින් ඔහු පුරයන් ඉල්ලා අස්වන බවට ඔහුගේ අත්සනින් වූ ලියවියක් ජනාධිපතිවරයා වෙත යැවීමෙන් කටර වේලාවක දී තුව ද පුරයන් ඉල්ලා අස් විය හැකි අතර ඒ ඉල්ලා අස් විම ජනාධිපතිවරයා විසින් ලියවිලක් මගින් පිළිගනු ලැබූ විට ක්‍රියාත්මක වන්නේය.
- (2) සභාපතිවරයාට හෝ කොමිෂන් සභාවේ වෙනත් යම් සාමාජිකයෙකුට රෝගාතුර විම නිසා හෝ අබ්දතාව නිසා හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටිම නිසා හෝ වෙනත් හේතුවක් නිසා හෝ ස්වභිංධ පුරයේ කර්ය දැඩි කිරීමට තාවකාලිකව තොහැකි වන්නේ නම් එම තොහැකියාව පිළිබඳ ජනාධිපතිවරයා වෙත ලියවිල්ලකින් දැනුම් දීම ඒ සාමාජිකයාගේ වගකීම වන්නේය. එවිට අවස්ථාවට්ටින පරිදි ඒ සභාපතිවරයා වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට සුදුසු සාමාජිකයෙකු හෝ ඒ වෙනත් සාමාජිකයා වෙනුවට ක්‍රියා කිරීමට සුදුසු තැනැංතක් හෝ ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලැබේය හැකිය.
11. කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයාට සහ සෙසු සාමාජිකයන් ව අමාත්‍යවරයා විසින් මුදල් විෂයය භාර අමාත්‍යවරයා විමසා තියෙච් කරනු ලබන පාරිග්‍රිකයන් සහ දීමනා කොමිෂන් සභාවේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබේය හැකිය.
12. (1) සභාපතිවරයා පැමිණ සිටින්නේ නම් කොමිෂන් සභාවේ සියලු රු ස්වේච්ඡල මූලාසනය දැරිය යුතුය. යම් රුස්වීමකට සභාපතිවරයා පැමිණ තොවැනි විට පැමිණ සිටින සාමාජිකයන් විසින් ඒ රු ස්වේච්ඡල මූලසුන දැනුම සඳහා තමන් අතරින් සාමාජිකයක් තොරා පත් කර ගත යුතුය.

- (2) කොමිෂන් සභාවේ යස්වීමක් සඳහා සන පුරුණය සාමාජිකයන් සිටි දෙනෙකු විය යුතුය.
- (3) කොමිෂන් සභාව විසින් තීරණය කරනු ලැබිය හැකි වේලාවක දී සහ ඇප්‍රානයක දී අවධාවන පරිදි විසින් විප ද කෙසේ වෙතත් එක එක මාසයයි යටත් පිවිසෙයින් එක් වරක් වන පරිදි ද කොමිෂන් සභාව යස්වීය යුතු අතර මේ වගන්තිලෝ විධි විධානවලට යටත් ව කොමිෂන් සභාවේ යස්වීම් විශිෂ්ට සහ ඒ යස්වීම් වල කටයුතු කරන ආකාරය පිළිබඳ කාර්ය වියානය විසින් කර ගත යුතුය.

II කොටස

කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලය

- 13.
- (1) සභාපතිවරයා කොමිෂන් සභාවේ පුදාන විධායක නිලධාරයා වන්නේය.
 - (2) මේ වගන්තියෙන් කොමිෂන් සභාව වෙත පැවරී ඇති බලනාල හර මේ පනතින් පැවරී ඇති ක්වර හෝ බලනාල කොමිෂන් සභාව විසින් යෝජනා සම්මතයක් මින් සභාපතිවරයාප පැවරීය තැකි අතර එසේ පථරනු ලැබූ බලනාල ක්‍රියාවේ යොදුවේම් දී සභාපතිවරයා කොමිෂන් සභාවේ පොදු හෝ විශේෂ විධානවලට යටත් විය යුතුය.
 - (3) සභාපතිවරයා කොමිෂන් සභාවේ පුදාන විධායක නිලධාරයා මුව ද යුතු කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙන් නොවන්නාක් සේ සැලකිය යුතුය.
 - (4) සභාපතිවරයා විසින් කොමිෂන් සභාවේ එදිනෙනා පරිපාලන කපුදු පාලනය හාරව සිටීම සඳහා කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු හෝ යම් නිලධාරයකු හා නාමෝද්දේශීෂනය කරනු ලැබිය හැකිය.
- 14.
- (1) ස්ථිරීය කටයුතු නිසි පරිදි හා කාර්යක්ෂමව කරගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය පිටුව සඳහා කොමිෂන් සභාව සලකන යම් නිලධාරයන් සහ යස්වීමක්නා කොමිෂන් සභාව විසින් එක් සර් කර ගත හැකිය.
 - (2) මේ පනතේ විධිවිධානවලට යටත් ව කොමිෂන් සභාව විසින්
 - (ආ) කොමිෂන් සභාවේ ක්වර හෝ නිලධාරයකු හෝ දේවිකයෙන් සම්බන්ධයෙන් විනය පාලනය ද ක්වර හෝ නිලධාරයකු හෝ දේවිකයකු දේවියන් පහ කිරීම ද කළ හැකිය.
 - (ඇ) ආයතන අධ්‍යක්ෂවරයා සහ මහා ණාජ්‍යභාගාරයේ (ඇයවැය) අධ්‍යක්ෂ විමසා ඒ නිලධාරයන්ගේ සහ දේවිකයන්ගේ විනය හෝ වැළැඳ හෝ වෙනත් පාරිග්‍රහික හෝ නියම කළ හැකිය.

- (7) ඒ නිලධරයන් ශේ හෝ සේවකයන් ශේ සේවා කොමිෂ්පි සහ නියමයන් නිශ්චය කළ හැකිය.
- (8) කොමිජන් සහාතේ නිලධරයන්ගේ සහ සේවකයන්ගේ ප්‍රාතිලාභය පිණිස අරු යායක අරමුදල් සහ වෙනත් සූජ යායක යෝජන කුම විසිප්‍රවා විධීම්ත කළ හැකි අතර එහි යම් අරමුදලකට හෝ සේවානා කුමයකට දායක විය හැකිය.
- 15.
- (1) රජයේ සේවයේ නිපුක්ත තමර හෝ නිලධරයකු ඒ නිලධරයාගේ සහ ඒ නිලධරයා සේවයේ නිපුක්ත කර ඇත්තේ යම් අමාත්‍යාංශයන් විසින් තේ සටහේ ද ඒ අමාත්‍යාංශයේ මේකම්වරයා ශේ ද රාජ්‍ය පරිපාලන විභය භාර අමාත්‍යාංශයාගේ ද අමාත්‍යාංශයේ මේකම්වරයාගේ ද කැමුත්තා ඇුත්තිව නිශ්චය කරනු ලබන කාල සීමාවක් සඳහා කොමිජන් සහාතේ කාර්ය මණ්ඩලයට තාවකාලීක පත් කරනු ලැබේය හැකිය.
- (2) රජයේ සේවයේ නිපුක්ත යම් නිලධරයකු කොමිජන් සහාතේ කාර්ය මණ්ඩලය තාවකාලීක පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක පාතික රාජ්‍ය සහාතේ 1978 අංක 19 දරන ගමනා ගමනා මණ්ඩල පනනේ 13වන වගන්තියේ (2) එන උපවෛනියේ විධී විධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව ඒ නිලධරයාප සහ මුළු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතුය.
- (3) රාජ්‍ය සේවයේ නිපුක්ත යම් නිලධරයකු කොමිජන් සහාතේ කාර්ය මණ්ඩලය ජ්‍යෙරව පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක ලැබූ අවස්ථාවක පාතික රාජ්‍ය සහාතේ 1978 අංක 19 දරන ගමනාගමන මණ්ඩල පනනේ 13වන වගන්තියේ (3) එන උපවෛනියේ විධී විධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව ඒ නිලධරයාට සහ මුළු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතුය.
- (4) නිශ්චිත කාලයේමාවක් ආණ්ඩුවට සේවය කිරීම් එකත වී ඇති යම් තැනැත්තකු කොමිජන් සහාත් විසින් සේවයේ නිපුක්ත කරනු ලබන අවස්ථාවක ඒ තැනැත්තා කොමිජන් සහාත් සේවය කරනු ලබන යම් කාල සීමාවක් ඒ විසිප්‍රවේශ බැඳීම් ඉපු කිරීමේ කාර්යය සඳහා ආණ්ඩුවට කරනු ලබන සේවක ලෙස සලකනු ලැබේය යුතුය.
16. කොමිජන් සහාත් මේ පනනේ යටතේ එහි බලනා ක්‍රියාත්මක යොද්වීම ව සහ කර්තාව ඉපු කිරීම් හැකි විෂම් කාර්යය සඳහා ප්‍රමාණවත් අරමුදල් ආණ්ඩුව විසින් කොමිජන් සහාත් දෙන දිය යුතුය.
- 17.
- (1) කොමිජන් සහාතේ මුදල් වර්තය ආණ්ඩුවේ මුදල් වර්තය ම විය යුතුය.
- (2) කොමිජන් සහාතේ ආදායම සහ වියදම් වත්කම් සහ වගකීම් සහ පනන් සීයද මුදල ගැනුදෙනු කැපයුතු සම්බන්ධයෙන් හිසි ගිණුම් පෙන් තැනැම්ව කොමිජන් සහාත් කැපයුතු සැලැස්විය

- (3) රාජ්‍ය සංස්ථාවල ගිණුම් විගණනය කිරීමට අදාළ ආණ්ඩුකම් ව්‍යවස්ථාවේ 154 වන ව්‍යවස්ථාවහි විධි වියාන කොමිෂන් සභාවී ගිණුම් විගණනය සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතුය.

III කොටස

කොමිෂන් සභාව විසින් පැමිණිලි විභාග කිරීම

18. යම් පොදු ආයතනයක කරපුතු කරගෙන යාමේ දී කරන ලද යම් හියාවකින් හෝ නොකර භූමිකින් උදිගත වන්නා වූද යම් අදාළ භාෂාවක තරාතිරම හෝ භාවිතය පිළිබඳ වූද නොමිෂන් සභාව වෙන ඉදිරිපත් කරනු ලබන සැම පැමිණිල්ලක් ම විශේෂයෙන් ම ඒ පැමිණිල්ලෙන්

- (අ) යම් රාජ්‍ය භාෂාවක තරාතිරම පිළිගැනීම සිදුනොවන බව හෝ සිදු වී නොමැති බව හෝ

- (ආ) ආණ්ඩුකම් ව්‍යවස්ථාවේ 20 වන ව්‍යවස්ථාවේ 24 වන ව්‍යවස්ථාව තෙක් පු ව්‍යවස්ථාවල (ඒ ව්‍යවස්ථා දෙකම ඇඟුලන් ව) ගෙනඟර් දැක්පා එළි ආකාරයට යම් අදාළ භාෂාවක් භාවිත කිරීමේ අයිතිවාසිකම හෝ භාවිත කිරීමේ කාර්යය පිළිගැනීම හෝ ඒ අනුව හියා කිරීම සිදු නොවන බව හෝ සිදු වී නොමැති බව හෝ

- (ඇ) කවර හෝ අදාළ භාෂාවක තරාතිරම හෝ භාවිතය සම්බන්ධව යම් පාර්ලිමේන්තු පනතක විධිවිධාන හෝ ඒ විධිවිධාන යටතේ සාධන ලද යම් නියෝගයක් හෝ රිතියක් නැතහැති තරන ලද යම් නියෝගක් හෝ නිවේදනයක් හෝ සාධන ලද යම් අනු නිතියක් හෝ ආණ්ඩුකම් ව්‍යවස්ථාවේ IV වන පරිවිශේදය පිළිපැලීමේ ලා පොදු ආයතනයක් විසින් කරන ලද විධානයක් නැතහැති ඒ ආයතනයක යම් පරිපාලනමය ව්‍යවහාරයක් අනුව හියා නොකරන බව හෝ

- (ඈ) ආණ්ඩුකම් ව්‍යවස්ථාවේ IV වන පරිවිශේදයේ පරමාර්ථ ව්‍යවහාර අනිප්‍රායට ගරු නොකරන හෝ ඒ අනුව හියා නොකරන බව නැතහැති ගරු කර නොමැති බව හෝ ඒ අනුව හියා කර නොමැති බවට හෙලිදරවි කර එළි අවස්ථාවන් හි දී කොමිෂන් සභාව විසින් මේ පනතේ අන්තර්ගත විධි විධානවලට යටත්ව විභාග කළ යුතුය.

19.

- (1) කොමිෂන් සභාව පහත කාරණා සම්බන්ධයෙන් සැහිමකට පත්වුවිභාග් ජ්‍යෙෂ්ඨ අභිමතය හියාත්මක කර කොමිෂන් සභාව විසින් කවර හෝ පැමිණිල්ලක් විභාග කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ විභාග කිරීම නතර කිරීම කළ නැතිය.

- (අ) පැමිණිල්ලේ විෂය කාරණය නොවැදුගත් නම්.

- (ආ) පැමිණිල්ල නිස්සාර හෝ පිඩාකාරීවට හෝ එය සද්ධාවයන් කරන ලද්දක් නොවන විට.
- (ඇ) පැමිණිල්ලේ විෂය කාරණය කළර හෝ සේතුවක් නිසා හෝ ස්වකිය බලතැවලට ඇතුළන් නොවන විට හෝ.
- (ඈ) විභාගයන් ආරම්භ කිරීම හෝ එය පවත්වාගෙන යම් කළර සේතුවක් නිසා හෝ අනවය නම්
- (2) යම් පැමිණිල්ලක් විමර්ශනය කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හෝ විමර්ශනය කරගත යුතු නැවැත්තේම කොමිෂන් සභාව විසින් තීරණයක් ගනු ලැබූ දින සිට දින 14ක් තුළ දී ඒ තීරණය පැමිණිලිකරු වෙත දැනුම් දිය යුතු අතර ඒ තීරණයට සේතුව ලිඛිතව දැනුම් දෙන උපයක විවෘතක් ද පැමිණිලිකරු වෙත සැපයිය යුතුය.
- 20.
- (1) මේ වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත් ව මේ පනත යටතේ විමර්ශනය කරගෙන යුතුම් දී අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය කොමිෂන් සභාට විසින් තීරණය කළ යුතුය.
- (2) රම පැමිණිල්ලට අදාළ යම් ක්‍රියාවක් හෝ නොකර හැඳුමකින් කෙළින් ම බලපෑමක් ඇති මූලික යම් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමක් විසින් නැඟෙනාත් රුහුණ් හෝ ඔවුන්ගේ මතයට අනුව කොමිෂන් සභාව වෙත කොමිෂන් සභාව වෙත විමර්ශනය කළ යුතු යම් ක්‍රියාවක් හෝ නොකර හැඳුමක් කොමිෂන් සභාවේ අවධානයට යොමු කිරීම සඳහා සදාචාලයන් ක්‍රියාකරන පාරේකුයන් වන යම් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් කණ්ඩායමක් විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේය හැකිය.
- (3) යම් පැමිණිල්ලක් රහස්‍ය සඳහානෙයක් ලෙස සලකනු ලැබේය යුතු අතර අදාළ පුද්ගලයන්ගේ පොදුගලිකන්වය ආරක්ෂා වන පරිදි විමර්ශනය පැවැත්තේම ප්‍රයන්න දැරිය යුතුය.
- (4) මේ පනත යටතේ යුතු පැමිණිල්ලක් විමර්ශනය කිරීමට පෙර එවැනි විමර්ශනයන් කිරීමට කොමිෂන් සභාව අදහස් කරන බව ඒ පැමිණිල්ලට අදාළ පොදු ආයතනයේ ප්‍රයානීය වෙත කොමිෂන් සභාව විසින් දැනුම් දිය යුතු අතර පැමිණිලිකරුගේ පුරුෂ කැමැෂ්ත කොමිෂන් සභාව වෙත ලැබේ ඇත්තාම් මිස පැමිණිලිකරුගේ අනාන්තතාව කොමිෂන් සභාව විසින් කිසිදු තැනැත්තකුට අනාවරණය නොකළ යුතුය.
- (5) තනි පුද්ගලික පැමිණිල්ලක් පිළිබඳ විමර්ශනයක් පැවැත්තේම කොමිෂන් සභාව විසින් කොමිෂන් සභාවේ ලේකම්වරයා වෙත පවත්තු ලැබේය හැකිය.
21. මේ පනත යටතේ යුතු විමර්ශනයක් හෝ සමාලෝචනයක් පැවැත්තේම අදාළ පහත දැක්වෙන බලතැල කොමිෂන් සභාව සතු වන්නේය.

- (අ) සාක්ෂිකරුවන් කැඳවීම සහ අවසරයැයි කොමිෂන් සභාව විසාන් සලකනු ලබන සියලු ලේඛන ඉදිරිපත් කිරීමට බල කිරීම.
- (ආ) දිවුරුම් දෙධීම හිප වාචික හෝ ලිඛිත සාක්ෂි දෙන ලද සාක්ෂිකරුවන්ට බල කිරීම.
- (ඇ) මිනුම ආකාරයක තොරතුරු හෝ සාක්ෂි ලබා ගැනීමට, විදි ගැනීමට හෝ සලකා බැලීම්. එමෙන්ම විභාග කටයුතු වලදී මෙවා සාක්ෂි වශයෙන් යෙදා ගැනීම.
- (ඈ) සුයුතු යැයි කොමිෂන් සභාව විසින් සලකනු ලබන යම් පොදු ආයතනයක පරිග්‍රයේ දී විමර්ශන පැවැත්තීම ය.
- 22.
- (1) මේ පනත යටතේ යම් විමර්ශනයක් හෝ සමාලෝචනයක් හෝ පෙනන් අධ්‍යනයක් පැවැත්වීමේදී යම් අභුමිකන් දීමක් කොමිෂන් සභාව විසින් කළ යුතු බවප නීයමයක් නැති අතර ජ්‍යවිෂය අධිකියක් එහෙයන් තමන්ට අභුමිකන් දිය යුතු යැයි කියා සිටිමේ මිමිකමක් පුද්ගලයෙකුට හෝ පොදු ආයතනයකට නැත්තේය.
- (2) යම් පුද්ගලයෙකු හෝ පොදු ආයතනයක් තෙරඟී ඇගනිකර පිළිබිඩූ කිරීමක් හෝ අගනිකර බලපෑමක් ඇති කරවන අන්දමේ වාර්තාවක් හෝ නිර්දේශයක් කිරීමට ප්‍රමාණපත් සාකා පළවන්නා බව යම් විමර්ශනයක් නැත්තාන් සමාලෝචනයක් කර ගෙන යන අතරතුරු දී කොමිෂන් සභාපත් පෙනී නිය නොත් ඒ පුද්ගලය හෝ පොදු ආයතනය පිළිබඳව කිරීමට ඇති යම් දෙයක් හෝ කරනු ලබන යම් විවේචනයක් සම්බන්ධයෙන් සාර්ථක ප්‍රකිලාරයක් දැක්වීමට අවස්ථාවක් ඒ පුද්ගලයාට හෝ පොදු ආයතනයට ලබා දීමට අවශ්‍ය යුත්ති සහගත කියලු පියවර තම විමර්ශනය සම්පූර්ණ කිරීමට පෙර කොමිෂන් සභාව විසින් ගන යුතුය.
- 23.
- (1) මේ පනත යටතේ විමර්ශනය කිරීමෙන් පසුව
- (අ) ඒ විමර්ශනයට තුළ දීන් ටියය කරුණු ඇ කියාව හෝ නොකර නැරීම සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීම් සහ ඒ විශිෂ්ටයා කිරීම සඳහා එය රට අදාළ පොදු ආයතනය වෙත යොමු කළ යුතු බව හෝ
- (ආ) පොදු ආයතනයක යම් නීයමයක් නැවත සලකා බැලීය යුතු බව හෝ ආශ්වුතුම ව්‍යවස්ථාපි ඩ්‍රිව මෙහෙම ඒ පොදු ආයතනය උග්‍රීම් උග්‍රීම් ඉඩ ඇති යම් පැවිතයක් වෙනසක් කළ යුතු බව හෝ නවතා දැමීය යුතු බව හෝ
- (ඇ) වෙනත් යම් කියාවක් කළ යුතු බව එම කොමිෂන් සභාවේ මතය වුව නොත් ඒ මතය සහ රට හේතු ඒ පොදු ආයතනයේ ප්‍රධානියා වෙත කොමිෂන් සභාව විසින් වාර්තා කළ යුතුය.

- (2) මේ පනත යටතේ යම් විමර්ශනයක් පැවැත්වීමෙන් පසු එම හේතු ඒ දුන් පැමිණිල්ල ක්දරි වී නොමැති බවට කොමිෂන් සභාව සැහිමකට පත්වුව නොන් කොමිෂන් සභාව විසින් ස්වඩිය මතය එප හේතු ද සමග එකි පැමිණිලිකරුට වාර්තා කළ යුතුය.
- (3) පැමිණිල්ලක් කිරීමෙන් පසු දින තැබක් තුළ දී කොමිෂන් සභාව විසින් ස්වඩිය වාර්තාව ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර කොමිෂන් සභාවේ පාලනයට පරිබාහිර හේතු කරන්කොට ගෙන යම් විමර්ශනයක් සංමුද්‍රය කිරීමට නොහැකි වන්නේ නම් ඒ ප්‍රමාදයට හේතු දක්වමින් අනුරු වාර්තාවක් කොමිෂන් සභාව විසින් එකි දින ගැට තුළ දී ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- (4) ඉහත (3) වන උපවහන්තියේ විධිවිධාන කවර් වුව ද පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කොට දින එකකිය විස්සක් ඇතුළත දී කොමිෂන් සභාව විසින් ස්වඩිය අවසාන එවත්තාව ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර ඒ වාර්තායේ පිළිපතක් කොමිෂන් සභාව විසින් නොපමාව ම පැමිණිලිකරු වෙත ලැබන්නට සැලැස්විය යුතුය.
- (5) පූදුසු යයි කොමිෂන් සභාව අදහස් කරන ලද නිරදේශ (3) වන උපවහන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු වාර්තාවේහි ඇතුළත් කරනු ලැබිය නැති අතර අදාළ පෙදා . ආයතනය විසින් ඒ නිරදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම පූදුනා ගැළීමෙන් අදහස් කරන එයට කිසිවක් වේ නම් එවා කුවරේදිය නිවේන කාලයක් තුළ දී කොමිෂන් සභාව වෙත දැනුම් දෙන ලෙස ඒ ආයතනයේ ප්‍රධානියාට කොමිෂන් සභාව විසින් විධාන කරනු ලැබිය නැත්තෙයි.
- 24.
- (1) මේ පනත යටතේ යම් තැනැත්තකු විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කර ඇති අවස්ථාවක දී කොමිෂන් සභාව විසින්
- (අ) විමර්ශනයේ ප්‍රතිඵල එකි පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කළ දින පිට දින එකකිය විස්සයක් තුළ දී ඒ පැමිණිලිකරුට දනුම් දී නොමැති විටක හේ
- (ආ) විමර්ශනය කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හෝ විමර්ශනය නහර කිරීමට කොමිෂන් සභාව තීරණය කර ඇති බව 19 වන වගන්තියේ (2) වන උපවහන්තිය යටතේ පැමිණිලිකරුට දනුම් දී ඇති විටක හෝ
- (ඇ) කොමිෂන් සභාව තාප්තිමත්වන පරිදි පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කර නොමැති බව 23 වන වගන්තියේ (2) වන උපවහන්තිය යටතේ පැමිණිලිකරුට දනුම් දී ඇති විටක
- (ඈ) තේද්‍යේ සඳහන් කාල පරිවිශේදය අවසාන විමෙන් පසු නැතහොත් අවස්ථාවේහින පරිදි (ආ) තේද්‍යේ හෝ (ඇ) තේද්‍යේ සඳහන් දනුමිති ලැබේමෙන් පසු දින තීරණක් ඇතුළත දී 27 වන වගන්තිය යටතේ සභාවයක් හෝ බේරුම් කිරීමක් සඳහා ඒ පැමිණිලිකරු විසින් ග්‍රේෂ්ඩ් ඩික්රණය වෙත ඉල්ලුම් කිරීමක් කළ නැතිය.

- (2) එවැනි සැම ඉල්ලීමක් ම තත් කාලයේ බලපවත්කා රිතිවලට අනුකූලව සහත ගෝ බෙරුම් කිරීම ඉල්ලා ලේඛ්යාධිකරණය වෙත අමතනු ලබන ලිඛිත පෙන්සමක මාරුයෙන් දිරිපත් කළ යුතුය. එවැනි පෙන්සමක් ප්‍රමිතත්වයෙන් හ්‍රියා කිරීමට පළමුවකාට ලේඛ්යාධිකරණයෙන් ලබා ගත් අවසරයකට අනුව අමතක් එවැනි පෙන්සමක් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරගෙන යා යුතුය.
- 25.
- (1) යම් තැනැත්තකු විසින් මේ පනත යටතේ පැමිණිල්ලක් කොමිජ් සභාප පෙන් දිරිපත් කර ඇත්තා පුද් ද ඒ පැමිණිල්ලට අදාළව කොමිජ් සභාප විසින් 23වන වශයෙන්ලය (5) වන උපවශ්‍යීය යටතේ වූ වාර්තාව මගින් ස්වයුඩ් නිර්දේශ අදාළ පොදු ආයතනයට දැනුම් ද ඇත්තා පුද් ද අවස්ථාවක ද ඒ මාරුතාව තමා වෙත ලැබේ දින අනුවක් අනුළත ද ඒ නිර්දේශ ඒ පොදු ආයතනයේ ප්‍රධානීය විසින් ස්වයුඩ්මක නොකරනු ලැබුව ගොන් පැමිණිල්ල දිරිපත් කළ තැනැත්තා පදිංචිව සිවිල පළාත සඳහා ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාවේ 154 එන ව්‍යාපස්ථාව යටතේ විසින්ප්‍රා ඇති මායිකරණය පෙන් 27 එන වශයෙන් යටතේ විධානයක් සඳහා ඉල්ලීමක් ඒ නිර්දේශ ස්වයුඩ්මක කිරීමට නීතිමත කාල පරිවිෂ්දේය අවසාන විමෙන් පසු දින අනුවක් අනුළත ද නීතිපතිවරයාප දියවිල්ලකින් දැනුම් දීමෙන් පසුව ඒ තැනැත්තා ගෝ රාජ්‍ය ණජ දෙපර්තමේන්තුවේ කොමිසාරිස්ටරයා විසින් දිරිපත් කරනු ලැබේය හැකිය.
- (2) එවැනි සැම ඉල්ලීමක් එ මායිකරණය අමතන ලිඛිත පෙන්සමක් මගින් කරනු ලැබාය යුතු අතර සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහය XXIV වන පරිවිෂ්දේයේ ද්‍යව්පා ඇති කාර්ය ප්‍රධානීයට අනුව ඒ ඉල්ලීම විභාග කොට තීරණය කරනු ලැබේය යුතුය.
- 26.
- පළාතයේ සඳහා විසින්ප්‍රා ඇති මායිකරණයක් වෙත මේ පනත යටතේ ඉදිරිපත් කර ඇත්තා පුද් ද ඒ මායිකරණයේ විභාගයට පාඨු වි ඇත්තා පුද් ද ඒ යම් ඉල්ලීමක් නීතිපතිවරයා ගෝ කොමිජ් සභාප ගෝ විසින් කරනු ලබන ඉල්ලීමක් මත සහ මහජන යහපත සඳහා අවසාන විට ලේඛ්යාධිකරණය වෙත මාරු කරන ලදය ලේඛ්යාධිකරණය විසින් ඒ මායිකරණයට විධාන කරනු ලැබාය හැකිය. එවැනි විධානයක් කරනු ලැබූ විට එවැනි ඉල්ලීමක් ලේඛ්යාධිකරණය වෙත මාරු කරනු ලැබාය යුතු අතර ඉන්පසු ලේඛ්යාධිකරණය විසින් ඒ ඉල්ලීම විභාග කොට තීරණය කළ යුතුය.
- 27.
- පහත පදන් නඩු කටයුතුවල ද එනම්
- (අ) 24වන සහ 26වන එනැන්හි යටතේ ලේඛ්යාධිකරණයේ පැවැත්වෙන නඩු කටයුතුවල ද ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාවේ IV වන පරිවිෂ්දේයට අනුකූලව ගෝ ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාවේ IV වන පරිවිෂ්දේයේ විධාන ස්වයුඩ්මක සිවිල ස්වයුඩ්මක කෙරෙන යම් නීතියක විධානවලට අනුකූලව හ්‍රියා කිරීම යම් ආයතනයක් විසින් පැහැර හැර ඇති බව ලේඛ්යාධිකරණය විසින් සඳකනු ලබන ප්‍රස්ථාවක ද ඒ නඩු කටයුතු සියලු අවස්ථාවෙන කරුණ අනුව සාධාරණ සහ යුතුකි සහගත යයි ලේඛ්යාධිකරණය විසින් නීයෝග කරනු ලැබාය හැකිය. නැතැමාන්

(අ) විසි පස් වන එගන්තිය යටතේ මහාධිකරණයේ පැවැත්වෙන නඩු කටයුතුවලදී කොමිෂන් සහාවේ තිරයෝග පොදු ආයතනයක ප්‍රධානියා විසින් ක්‍රියාත්මක කොට නොමැති බල මහාධිකරණය විසින් තිරණය කරනු ලබන අඛණ්ඩාවක දී කොමිෂන් සහාවේ මාර්ගාවේ අඩංගු තිරයෝග ක්‍රියාත්මක කරන ලෙස මහාධිකරණය විසින් විධාන කළ යුතුය.

28.

- (1) ස්ථානික තිල කාර්යයන් කිරීමේ දී ඒ කාර්යයන් ට සම්බන්ධ කටයුතු කිරීම හෝ සහ්තිවේදනයක් ලැබීම නැතහාත් කිරීම හෝ යම් ලේඛනයක් වාස්තාවකින් ප්‍රකාශනයකින් හෝ වෙතත් උග්‍රවේදනයක් නිකුත් කිරීම හෝ යම් තිශ්විත අදාළ භාෂාපකින් කිරීමට නියමිත රජයේ තිලධරණය විසින් ඒ සහ්තිවේදනය ලැබීම නැතහාත් කිරීම හෝ ඒ විවෘත හෝ උදාළය නිකුත් කිරීම ඒ අදාළ භාෂාවන් කිරීම හිතාමාම පැහැර හරිනු ලබන හෝ නොසැලකා හරිනු ලබන අඛණ්ඩාවක මූල්‍ය වර්ද්‍යාව වර්ද්‍යාව අතර මෙසේග්‍රැන්වරයකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලදු නඩු විභාගයකින් පසු වර්ද්‍යා කරනු ලැබූ විට රුපියල් එක් දායකය් නොඳුක්මවන ද්‍රියකට හෝ මාස තුනක් නොඳුක්මවන කාලයකට බැංගනාගාරගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩිය භා බන්ධනාගාර ගත කිරීම යන දැඩ්පත් දෙකටම හෝ යටත් වන්නේය.
- (2) (1) වන උපගන්තිය යටතේ යු කිහිම නඩුවක් නීතිපකිලරයායේ ප්‍රාථමික අනුම්තිය ඇතිව නැර පැවරනු නොලැබිය යුතුය.

IV කොටස

විවිධ විධිවාස

29.

- (1) මේ පහත යටතේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ නොකර භැඳීමක් සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සහාවට පැශීලිල්ලක් කළ භැඳී වේ ඒ ක්‍රියාව හෝ නොකර භැඳීම සම්බන්ධයෙන් යම් අධිකරණයක හෝ මෙන්ඩලයක නඩු පැවැත්මට යම් නැශැත්තකු සහ වෙතත් යම් අධිකිරියකට අභිජනක හෝ භානියන් මේ පහතේ අඩංගු කිසිවකින් සිදු නොවන්නේය.
- (2) යම් අදාළ භාෂාවක් යම් පොදු ආයතනයක දී දුරණ තත්ත්වය හෝ එවැනි භාෂාවක් භාවිත කිරීම සම්බන්ධයෙන් යු යම් අධිකරණයෙන් හෝ ඒ භා සමාන නඩු විභාගයක දී පෙනී සිටීම මහජන යහපත පිශීඨ වේ යැයි කොමිෂන් සහාව විසින් සලකනු ලබන්නේ නම් අධිකරණයේ අවසර ඇතිව කොමිෂන් සහාව විසින් ස්ථානික මෙන්ඩලයක් වශයෙන් එවැනි නඩු විභාගයක දී අධිකරණයේ පෙනී සිටීය භැඳීය.

- (1) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ IV වන පරිවිශේෂයේ විධිවිධාන පෙදු ආයතන විසින් අනුගමනය කරනු ලබන්නේ දැඩි සංීක්ෂණය කිරීම සඳහා කළුන් කළ තමන්ගේ මිනැකම පිට විමර්ශන හෝ සමාලෝචන පැවැත්වීම්ට හාර ගැනීමේ බලය කොමිෂන් සභාව සංඛ්‍යාතන අතර එවැනි විමර්ශනවලට අදාළව කොමිෂන් සභාව විසින් කරනු ලබන නිර්දේශ ව්‍යාස්තමක කර තිබේද යන්න සංීක්ෂණය කිරීම සඳහා කොමිෂන් සභාව විසින් තදනත්තර විමර්ශන හෝ සමාලෝචන තව දුරටත් පැවැත්වීය හැකිය.
- (2) මේ පනතේ IV වන කොටසේ විධි විධාන යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් ගනු ලැබූ නිර්ණ සහ කරනු ලැබූ නිර්දේශ ඉතා පුදුපු යයි කොමිෂන් සභාවේ වාර්ෂික වාර්තාවල ඇතුළත් කිරීම හෝ විශේෂ පළ කිරීම් වශයෙන් තීක්ෂණ කිරීම හෝ කරනු ලැබිය ගැනීය.
31. රාජ්‍ය හාජා දෙකින් ක්වරක් මුවද දරන තත්ත්වයට හෝ හාටින කිරීමට හෝ අදාළ යම් කරුණක් පිළිබඳ අවශ්‍යයයි හෝ පුදුපුයයි කොමිෂන් සභාව විසින් සලකනු ලබන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශන නැත්තෙක් අයුරෙන පිළියෙළ කිරීමේ හි ලා තීක්ෂණ කිරීමෙහි ලා හෝ ඒ පිළිබඳව ව්‍යාපාරම්පාල කිරීමෙහි ලා සිමා කිරීම් කියිවන් කොමිෂන් සභාව වෙත පැනවෙන ලෙස මේ පනතේ අධිංඟ කිවිවක් කියවීම හෝ කියවා තේරුම් ගැනීම හෝ තොකළ පුදු අතර විශේෂයෙන් ම මහජන යහපත පිළිස ඇතිය වන්නේ නම් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ IV වන පරිවිශේෂයට අදාළ යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් පොදු ආයතන යන්නෙහි අර්ථකාර්ය තුළට තොවුවෙන යම් ආයතනවලට එකී පරිවිශේෂය අදාළ කිරීමට හෝ ව්‍යාපාර කිරීමට අදාළ වන්නා පු යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් ඒ ආයතන ඇමතිමෙහි ලා හෝ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමේ ලා කොමිෂන් සභාව වෙත සිමා පැනවෙන ලෙස මේ පනතේ අධිංඟ කිවිවක් කියවීම හෝ කියවා තේරුම් ගැනීම හෝ තොකළ පුදුය.
32. එක් එක් මුදල් වර්ෂය තුළ දී වෙනත් දේ අතර කොමිෂන් සභාව විසින් 23 වන විගණකියේ (5) වන උපවහන්යිය යටතේ කරන ලද නිර්දේශ ඇතුළත් වාර්තාවක් එක් එක් මුදල් වර්ෂය උවසානයේ දී කොමිෂන් සභාව විසින් අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ පුදු අතර ඒ වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව ඉදිරියේ තැබීමට අමාත්‍යවරයා විසින් ක්වයුණු සැලැස්සිය පුදුය.
33. කොමිෂන් සභාවේ සියලුම සාමාජිකයින් නිලධාරයින් සහ සේවකයින් දේශී තීති සංග්‍රහයේ කාර්ය සඳහා එහි අර්ථාත්තුකුලට රජයේ සේවකයින් ලෙස සලකනු ලැබිය පුදුය.
34. අල්පස් පනතේ අර්ථාත්තුකුලට කොමිෂන් සභාව උපගේන් ගන ආයතනයක් ලෙස සලකනු ලැබිය පුදු අතර ඒ පනතේ විධිවිධාන ඒ අනුව තේරුම් ගැනීය පුදුය.
- 35.
- (1) කොමිෂන් සභාව විසින් හෝ කොමිෂන් සභාවේ යම් සේවකයකු

- විසින් මේ පනත යටතේ හෝ කොමිජ් සභාවේ විධාන මත සද්ධාවයෙන් කරනු ලැබූ යම් හිඳාවක් සම්බන්ධයෙන් කොමිජ් සභාවට හෝ ඒ සාමාජිකයාට නිලධරයාට තැනුගැනී සේවකයාට විරැදුළුව සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් එවරු නොලැබේය යුතුය.
- (2) කොමිජ් සභාව විසින් හෝ රිප විරැදුළුව හෝ යම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ පවරනු ලැබූ යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක් සම්බන්ධයෙන් කොමිජ් සභාව විසින් දරනු ලැබූ යම් වියදමක් කොමිජ් සභාව විසින් දරිය යුතු අතර එවැනි යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක දී කොමිජ් සභාවට ගෙවනු ලැබූ හෝ කොමිජ් සභාව විසින් අය කරනු ලැබූ යම් තැනු යාසුවක් එකාබ්දී අරමුදලට බැර කරනු ලැබේය යුතුය.
- (3) (1) වන උපවහන්තියේ සඳහන් යම් තැනැත්තකු විසින් මේ පනත යටතේ හෝ කොමිජ් සභාවේ විධානය මත කරන ලද හෝ කරන ලදයි සළකනු ලබන යම් හිඳාවක් සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තාප විරැදුළුව යම් අධිකරණයක දී පවරන ලද යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක දී ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ හිඳාවක් කරන ලද්දේ සද්ධාවයෙන් බව අධිකරණය විසින් නිම්නය කරනු ලැබුවගැනී ඒ තැනැත්තා විසින් දරන ලද වියදමක් ඒ සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවේ දී ඒ තැනැත්තා විසින් අයකර ගනු ලැබ ඇත්තම් එම ඒ වියදම කොමිජ් සභාව විසින් ඒ තැනැත්තාප ගෙවිය යුතුය.
36. කොමිජ් සභාවට විරැදුළුව පවරනු ලැබූ යම් නඩුවක දී කොමිජ් සභාවේ සාමාජිකයෙනු පිරිදුළුව පොදුලිංක හෝ මුහුගේ දේපල ට විරැදුළුව විවාහාලික නිකුත් නොකරනු ලැබේය යුතුය.
37. (1) පනත දැක්වන යම් තැනැත්තකු එනම්
- (ආ) මේ පනතේ තු යම් විමර්ශනයක් හෝ සමාජලේඛනයක් කරගෙන යනු ලබන අතුරුදු දී හෝ එවැන්නක් අවසාන සිරිමෙන් පසුව ප්‍රමාණවත් හේතුවක් නොමැතිව කොමිජ් සභාව හෝ වහි යම් සාමාජිකයකු අපකීර්තියට පත් කෙරෙන යම් ප්‍රකාශයක් ප්‍රකිරීදා කරන හෝ යම් හිඳාවක් කරන යම් තැනැත්තකු
- (ඇ) කොමිජ් සභාවේ කාර්යාලයියට බාධා කරන යම් තැනැත්තකු
- (ඈ) මේ පනතින් කොමිජ් සභාවේ යම් සාමාජිකයකු නිලධරයකු හෝ සේවකයකු වෙත පවරනු ලැබූ යම් බලයක් හිඳාවක සිරිම් දී ඒ සාමාජිකයාට නිලධරයාට හෝ සේවකයා ට ප්‍රතිරෝධය පාන හෝ බාධා කරන යම් තැනැත්තකු
- (ඉ) මේ පනත යටතේ තු යම් විමර්ශනයක් හෝ සමාජලේඛනයක් කරගෙන යාමේ දී
- (ii) කොමිජ් සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද යම් කැඳවීම් නියෝග

යක සඳහන් කර තිබුණු ස්ථානයක දී සහ එසේ සඳහන් කර තිබුණු වෙළාවක දී කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පෙනී සිටීම යුතුකි සහගත යයි කොමිෂන් සභාව විසින් සලකනු ලබන යම් හේතුවක් නොමැතිව පැහැර හෝ නා යම් තැනැත්තකු

(ii) දිපුරුම් දීම ප්‍රතික්ෂේප කරන හේ යථා පරිදි දිවුරුම් දීමෙන් පසු කොමිෂන් සභාව විසින් විමර්ශනය කරනු ලබන කාරණාවලට අදාළව මූල්‍ය ඉදිරිපත් කළ යම් ප්‍රථානයකට පිළිතුරු දීම යුතුකි සහගත යැයි කොමිෂන් සභාව විසින් සලකනු ලබන යම් හේතුවක් නොමැතිව ප්‍රතික්ෂේප කරන හේ පැහැර හෝ නා යම් තැනැත්තකු

(iii) යම් තැනැත්තකු සහනකයේ හේ මහුගේ බලය යටතේ ඇත්තා වූ ද කොමිෂන් සභාව විසින් විමර්ශනය කරනු ලබන කාරණා සම්බන්ධයෙන් සහන හෙළි කර ගැනීම සඳහා ප්‍රතිචාරයි කොමිෂන් සභාව අදහස් කරන්නා වූ ද යම් උග්‍රීතානයේ හේ වෙනත් දෙයක් කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම සහ පෙන්වීම යුතුකි සහගත යයි කොමිෂන් සභාව විසින් සලකනු ලබන යම් හේතුවක් නොමැතිව ඒ තැනැත්තා ප්‍රතික්ෂේප කරයි නම් හේ පැහැර හෝ නම් එවැනි යම් තැනැත්තකු

මේ පනත යටතේ වරදකට වරදකරුව වන අතර මෙහෙතුවෙන් ඉදිරියේ පැවැත්තවන ලකු තැබූ විභාගයින් පසුව මහු වරදකරු කරනු ලැබුවහාන් රුපියල් දස්දහාකාට නොවැඩී දියුණු හේ අමුරුදු තුනකට නොවැඩී කාරුයකට බිත්තිනාරගහා කිරීම සහ දිනුවම් දෙකටම හේ මහු යටතේ වන්නේය.

(2) මේ පනත යටතේ යම් වරදක් සම්බන්ධ වූ නැඩු විභාගයක දී ඒ වරද සමන්විත වන්නේ යයි කියනු ලබන කරුණු සඳහන් කරුණින් කොමිෂන් සභාවේ ලේකම්පිටරයාගේ අන්තරා යටතේ වූ සහනිකයිස් සාක්ෂි වශයෙන් පිළිගනු ලැබේය යුතු අතර පහැදිලිව කරුණු එසුදු කරනු ලැබුව හොත් මිය තව දුරටත් එසුදු කිරීමින් තොරව එවැනි සහනිකයිස් ලෙස එය පිළිගනු ලැබිය යුතු ද ඒ සහනිකයේ අඩංගු කරුණු සම්බන්ධයෙන් බැඳු බැලීමට පිළිගන යුතු සාක්ෂි ලෙස පිළිගනු ලැබේය යුතු ද වේ.

38. මේ පනත යටතේ වූ යම් වරදක් පුද්ගල මණ්ඩලයක විසින් පන කරනු ලැබේ ඇති අවස්ථාවක දී

(අ) ඒ පුද්ගල මණ්ඩලය සංස්ථාවක් වන විට ඒ සංස්ථාවේ සැම අධිකාරීකරයු ම ලේකම්පිටරයාකුම සහ තිලධරයු ම ඒ වරද සම්බන්ධයෙන් වරදකරුවන් ලෙස සලකනු ලැබීය යුතුය.

(ආ) ඒ පුද්ගල මණ්ඩලය සමාගමක් වන විටක ඒ සමාගමේ සැම හුව්ල් කරුවකුම ඒ වරද සම්බන්ධයෙන් වරදකරුවනු ලෙස සලකනු ලැබීය යුතුය.

එසේ වූව ද මේ පනත යටතේ වූ යම් වරදක් සිදු කරන ලද්දේ තමාගේ

අනුදත් නොමැතිව බව හෝ ඒ වරද සිදු කිරීම වැළැක්වීමට අවශ්‍ය නිසි සියලු උද්‍යෝගයෙන් තමා ක්‍රියා කළ බව ඒ තැනැත්තා විසින් ඔප්පු කරනු ලැබූව හොත් ඒ වරද සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තා වරදකරුවෙකු ලෙස නොසැලුකිය යුතුය.

39. එය සම්බන්ධයෙන් අන්තර්ගතක් අවශ්‍ය වූවෙන් මේ පහතේ

පලාත්පාලන ආයතනයක් යන්නෙන් යම් මහනගර සභාවක් තරග සභාවක් හෝ ප්‍රාදේශීය සභාවක් අදහස්වන අතර ඒ යම් සභාවක් විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන හා ඉපු කරනු ලබන බලාලවලට කාර්යවලට හා කරනවා වලට අනුරුපවන්නා එහි සමාන වන්නා එහි සම්බන්ධී සහ ඉටු කිරීම සඳහා යම් කිසි තීතියක් හෝ සිතියක් යටතේ හෝ ඇති කොට පිහිටුවන ලද කවර එහි අධිකාරයක් රට ඇතුළත් වේ.

“පොදු ආයතනයක්” යන්නෙන්

- (අ) යම් අමාත්‍යාංශයක් සහ උවැනි අමාත්‍යාංශයක් යටතේ එහි දෙපාර්තමේන්තුවක් අදහස් වේ.
 - (ආ) යම් පොදු සංචේරුවක් හෝ ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයක් අදහස් වේ.
 - (ඇ) යම් පලාත් සභාවක් හෝ පලාත් පාලන ආයතනයක් අදහස් වේ. සහ
 - (ඈ) ආණ්ඩුව එත් පවරා ගනු ලැබූ හෝ සම්පූර්ණයෙන් ම ආණ්ඩුව විසින් හෝ ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් අයිතිය දරණ යම් ව්‍යාපෘතික ව්‍යවසායක් වෛළඳායතනයක් සමාගමක් හෝ වෙනත් ආයතනයක් අදහස් වේ.
40. මෙම පත්තින් සිංහල සහ දෙමළ භාෂා පාස් අතර යම් අනුකූලතාවක් ඇති ප්‍රවිහාන් එවිට සිංහල භාෂා පාස් බලපැවැත්තිය යුතුය.

මගේ අංකය : ආ/9/6/91(නි)
 රාජු පරිපාලන හාස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය
 නීතිභාෂ්‍ය එනුරුපය
 ලකාලය 07
 2007.02.09

සියලුම ලේකම්වරුන්
 පලාත් සහ ප්‍රධාන ලේකම්වරුන් සහ
 දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන්

එස් රාජක හාකාවකට වහා ප්‍රවිණිකාව ඉඩායෝනා රාජු තිබුණියට දීම දීමනාව ගෙවීම

- 01 1998.12.30 දිනැති රාජු පරිපාලන එකුලේඛ අංක 29/98 කෙරෙහි එකිනී අවධානය අයාමු කරවන අතර රාජු හාමා දෙකෙන් ම රාජකාරී ඉටු කිරීමට නිලධාරීන් විසින් අත්ථත කරගනු ලබන ප්‍රවිණිකාව තුළින් රාජු සේවයේ එලදායීකාව එරෙහෙනය කිරීමන් රාජු හාමා හාවිතයට අදාළව දැන පැන නැඟී ඇති ගැජු අතම කිරීමන් සඳහා දීම දීමනා ලබා දීමට රජය තිරණය කර ඇත.
- 02 රාජු හාමා සඳහා දීම දීමනා ලබා දීම
- 2.1. දීම දීමනා නිමිකර ගැනීම ට නිලධාරීයෙකු රාජු හාමා දෙකෙන් ම ප්‍රවිණිකාව ලබා ගත යුතු අතර අදාළ තනතුරේ රජකාරී ස්විජාය අනුව ලබා ගත යුතු ඇව් ප්‍රවිණිකා මිටිවමට එලකුණ විට දීම දීමනා ගෙවනු ලැබේ.
- 2.2. එසේ වූවද සිංහල හා දෙමල හාමා සඳහා නියුතින විභායකින් සම්බන්ධ අධ්‍යාපන ප්‍රස්ථාපන ස්ක්‍රීන් සේ බඳාපා ගැනීම පරිපාටිල සඳහන් කර ඇති තනතුරා සඳහා බඳාපා ගන්නා නිලධාරීන්ට මෙම දීම දීමනාව නිමි නොවේ.
- 03 දීම දීමනාව නිමි කර ගැනීමේ ප්‍රස්ථාපන හා ගොවනු ලබන දීම දීමනාව :
- 3.1. මෙම දීම දීමනාව ලබා ගැනීම සඳහා රාජු නිලධාරීන් ට තමන් විසින් අත්ථතකර ගත යුතු හාමා ප්‍රවිණිකා මට්ටම අනුව කාණ්ඩ තුනකට ඇතුළත් කෙලර් හඳුනාගත් ප්‍රධාන සේවාවන් කිහිපයක් ඇතුළුම් 01 නි සඳහන් වේ.

	ලභාගත යුතු හාංශ ප්‍රවීණතාව	ගෙවනු ලබන දීමනාව
I කාණ්ඩය	අ.පො.ස. (සා/පෙල) විභාගයෙන් සිංහල/දෙමළ ප්‍රධාන විෂයයන් ලෙස සම්බන්ධ (දෙවන හාංශ හෝ දෙපාර්තමේන්තුව විෂයයක් විභාගයෙන් නොවේ.) හා රාජ්‍ය හාංශ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වන කජන විභාගයකින් සම්බන්ධ (හෝ මෙම කාණ්ඩය සඳහා රාජ්‍ය හාංශ දෙපාර්තමේන්තුව පවත්වන විශේෂීන කුසලතා විභාගයෙන් සමඟ විම්.	රු 25000/- ක් සහ විශ්‍රාම වැළුප් රහිත වැළුප් වර්ධකයට සමාන මායික දීමනාවක්
II කාණ්ඩය	රාජ්‍ය හාංශ දෙපාර්තමේන්තුව පවත්වන ද්‍රව්‍යීයික කුසලතා මට්ටමේ පායමාලා පරික්ෂණයෙන් සමඟ විම්.	රු 20000/- ක් සහ විශ්‍රාම වැළුප් රහිත වැළුප් වර්ධකයට සමාන මායික දීමනාවක්
III කාණ්ඩය	රාජ්‍ය හාංශ දෙපාර්තමේන්තුව පවත්වන ප්‍රාරම්භක කුසලතා මට්ටමේ හාංශ පායමාලා පරික්ෂණයෙන් සමඟ විම්.	රු 15000/- ක් සහ විශ්‍රාම වැළුප් රහිත වැළුප් වර්ධකයට සමාන මායික දීමනාවක්

04 අනෙකුත් කොන්දේසි:

4.1 එක් එක් කාණ්ඩවල හාංශ ප්‍රාග්‍රූහුවට උපකාරී වන විෂය තීර්ණයෙන් රාජ්‍ය හාංශ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස් කරනු ලැබේ. හාංශ ප්‍රාග්‍රූහු පායමාලාවන් රාජ්‍ය හාංශ දෙපාර්තමේන්තුව හෝ එවන් රාජ්‍ය/රාජ්‍ය නොවන/පෙළුද්ගැනීමා ආයතන විසින් පැවැත්‍රිය හැකි වේ. පළමුවන කාණ්ඩයට අයතක් තීලධාරීන් අ.පො.ස. (සා/පෙල) විභාගයට හෝ රාජ්‍ය හාංශ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් එම කාණ්ඩය සඳහා පවත්වන විශේෂීන කුසලතා විභාගයට ද දෙවන හා තුන්වන කාණ්ඩවලට අයන් තීලධාරීන් පිළිවෙළින් රාජ්‍ය හාංශ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පවත්වන ද්‍රව්‍යීයික කුසලතා මට්ටමේ පරික්ෂණයට ද ප්‍රාරම්භක කුසලතා මට්ටමේ හාංශ පායමාලා පරික්ෂණයට ද පෙනී සිට සමත් විය යුතු වේ.

4.2 රජයේ ආයතනයකින් ලබන ප්‍රාග්‍රූහුව සඳහා වන පිරිවැය රජය මගින් දරන අතර ඒ සඳහා තීලධාරීන් සමඟ රජය ගිවිපූමකට එලකිය යුතු වේ. තීයෙන් ප්‍රවීණතා සහතිකය අත්පත් කර නොගතනා තීලධාරීන්ගෙන අරය විසින් දරන ලද පිරිවැය ආපසු අය කරගනු ලැබේ. පෙළුද්ගැනීමා ආයතනවලින් හාංශ ප්‍රාග්‍රූහුව ලබා පෙළුද් පරික්ෂණවලින් සමත්වන තීලධාරීන් විසින් වැය කරන ගාස්තුව හෝ එහි කොටසක් රජයෙන් ප්‍රතිපූර්ණය කෙරේ. එසේ ප්‍රතිපූර්ණය කරන මුදල ඉදිරියේ දී තීරණය කරනු ලැබේ.

4.3 තීලධාරීන්ගේ හාංශ ප්‍රවීණතාව පිළිබඳව වර්ෂ 05කට වරක් රාජ්‍ය හාංශ

දද්‍යාර්තතම්නේතුව මගින් පරික්ෂණයක් පවත්වා නිකුත් කරනු ලබන නිර්දේශය මත මෙම අමතර පැවුඩ් එර්ධකය තහ යුතුවන් ගෙවනු ඇත.

4.4 ජාතික හාජා සඳහා රජය පරිපාලන වකුලේඛ අංක 29/98 යටතේ යම් දීමනාවක් නිලධාරියක් දානටමක් ලබන්නේ නම් මෙම වකුලේඛය යටතේ ජාතික හාජා ටෙනුවෙන් දීමනා ලබාදෙන අභ්‍යාවලදී රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ 29/98 යටතේ ලබා ගන්නා දීමනාව නතර කළ යුතු අතර එම වකුලේඛයේ විධිවිධාන යටතේ ගෙවා ඇති එක් වරක් පමණක් ගෙවනු ලබන මුදල මෙම වකුලේඛයේ විධිවිධාන පරිදි එක් වරක් පමණක් ගෙවනු ලබන දීමනාවෙන් එකටර ආසූ යුතුය.

4.5 ඉංග්‍රීසි හාජා මාධ්‍යයන් රාජ්‍ය සේවයට බැඳවා ගන්නා නිලධාරීන් ජාතික හාජා දෙකෙන් ම ප්‍රවීණතාව ලබාගත් පසුව මෙම නව ක්‍රමය යටතේ එක් ජාතික හාජාවක් සඳහා පමණක් දීමනා ලබාගත හැකි වේ.

4.6 රාජ්‍ය නිලධාරියකුට පැවරෙන වගකීම අනුව තමන් අයත්වන කාණ්ඩයට එකා ඉහළ කාණ්ඩයක හාජා ප්‍රවීණතාව ලබා ගැනීමට යිදු වන්නේ නම් මූල්‍ය අදාළ රාජ්‍ය හාජා ප්‍රවීණතාව ලබා ගන්නා තෙක් දුනට ලබන රාජ්‍ය හාජා දීමනාව ගෙවීම අනුප්‍රේරිය යුතුය. තව තනතුරට අදාළ කාණ්ඩයට අයත් හාජා ප්‍රවීණතාව ලබාගත් පසුව එම ප්‍රවීණතාව ලබාගත් දින සිට මෙම වකුලේඛ විධිවිධාන අනුව දිරි දීමනාව ගෙවිය යුතු අතර එම ප්‍රවීණතාව එනුවන් එකටරක් පමණක් ගෙවන දීමනාවෙන් දැනටමත් ගෙවා ඇති එකටරක් ගෙවන දීමනාව ආසූ කර ඉතිරිය පමණක් ගෙවිය යුතුය.

4.7 රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ 29/98 හි විධිවිධාන යටතේ රාජ්‍ය හාජා සඳහා දැනටමත් දිරි දීමනා ලබන නිලධාරීන්ට අයතියක් තොවන පරිදි එක් එකුලේඛයේ විධිවිධාන අනුව රාජ්‍ය හාජා සඳහා මූල්‍ය දීමනා ගෙවීමේ විධිවිධාන මෙම වකුලේඛයේ ක්‍රියාත්මකවන දින සිට අවලංගු කරනු ලැබේ.

4.8 සම්බන්ධිකරණ හාජාවක් ලෙස ඉංග්‍රීසි හාජාව සඳහා මූල්‍ය දීමනා රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ 29/98 හි විධිවිධාන අනුව තවදුරටත් ගෙවිය යුතු වේ.

4.9 හාජාවකාරයේ දී එකගතවය මත නිකුත් කරනු ලබන මෙම වකුලේඛයේ විධිවිධාන 2007.02.01 දිය සිට ක්‍රියාත්මක වේ.

4.10 එක් එක් කාණ්ඩ යටතේ නිලධාරීන් වර්ගීකරණය හෝ මෙම වකුලේඛය විඳුව තවදුරටත් පැහැදිලි කිරීම අවශ්‍ය වෙතොත් එවැනි විමසීම ආයතන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත යොමු කළයුතු වේ.

ඩී. දිසානායක

ලේකම්

රාජ්‍ය පරිපාලන හා ස්වදේශ කටයුතු අමානවය

ආච්‍රිත අංක

යේවාච්ච/හෙඛරු	ඉඩාගත දූෂ්‍ණ ක්‍රියාකා මට්ටම	ඉඩාගත දූෂ්‍ණ ක්‍රියාකා මට්ටම		
		I කාණ්ඩය	II කාණ්ඩය	III කාණ්ඩය
1 ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවය	✓			
2 ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ සේවය	✓			
3 ශ්‍රී ලංකා කුම සම්පාදන සේවය	✓			
4 ශ්‍රී ලංකා අධ්‍යාපන පරිපාලන සේවය	✓			
5 ශ්‍රී ලංකා කැමිකර්ම සේවය	✓			
6 දේශීය ආදායම් සේවය	✓			
7 ශ්‍රී ලංකා තක්සේරු සේවය	✓			
8 ශ්‍රී ලංකා විගණන සේවය	✓			
9 අධිකරණ නිලධාරීන	✓			
10 ශ්‍රී ලංකා පොලිස් සේවයේ සහකාර පොලිස් අධිකාරී හා එව ඉහළ ප්‍රාන්තී	✓			
11 නීති නිලධාරීන්	✓			
12 ශ්‍රී ලංකා විදේශ සේවය	✓			
13 ශ්‍රී ලංකා රේගු සේවය	✓			
14 ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක සේවය I පරිපාලන කටයුතුවල නීත්‍ය වන නිලධාරීන් II සෙපු නිලධාරීන්	✓			
				✓

15	ශ්‍රී ලංකා ඉංජිනේරු සේවය I පරිපාලන කටයුතුවල නිරත වන නිලධාරීන්	√		
	II සෙසු නිලධාරීන්			√
16	රජයේ ලේඛන නිලධාරීන් හා දැන්ත වෙළදා නිලධාරීන් I පරිපාලන හා ව්‍යාප්ත සේවාවල නිරත නිලධාරීන්	√		
	II සෙසු නිලධාරීන්			√
17	ශ්‍රී ලංකා සහවා නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය සේවය I පරිපාලන කටයුතුවල නිරතවන නිලධාරීන්	√		
	II සෙසු නිලධාරීන්			√
18	දීප ව්‍යාප්ත සේවයට අයත් තොවන දෙපාර්තමේන්තුවන සේවාවල නිරත මාණ්ඩලික ග්‍රෑන්ට්වල නිලධාරීන්	√		
19	ශ්‍රී ලංකා මිනින්දෝරු සේවය I පරිපාලන කටයුතුවල නිරතවන නිලධාරීන්	√		
	II සෙසු නිලධාරීන්			√
20	ශ්‍රී ලංකා වාස්තු විද්‍යාය සේවය I පරිපාලන කටයුතුවල නිරතවන නිලධාරීන්	√		
	II සෙසු නිලධාරීන්			√
21	රාජ්‍ය කළමනාකරණ සභකාර සේවය හා ඒ හා සමාන දෙපාර්තමේන්තු ගත සේවාවන්		√	
22	පොලිඳ සේවයේ සභකාර පොලිඳ අධිකාරී තනතුරට පහළ තනතුරු දුරන නිලධාරීන්		√	
23	ග්‍රාම නිලධාරීන්		√	
24	ව්‍යාප්ත සේවාවල නිශ්චා සියලුම ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් (තාක්ෂණ සේවාව වැනි සේවාවන්)		√	

25	මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක		✓	
26	පිළිගැනීමේ නිලධාරී		✓	
27	ශ්‍රී ලංකා විගණන පරීක්ෂක සේවය		✓	
28	විවිධ යෝජනා කුම මගින් විශේෂ කාර්යයන් ඉටු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගත් උපාධිකාරීන් {සංවර්ධන සභකාර පරීයෝජන සභකාර වැනි 1999 හා 2004 වර්ෂවල රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගත් උපාධිකාරීන් (ප්‍රමුඛතා කාර්යයන් හා රැකියාලාංස උපාධිකාරීන්)}		✓	
29	හෙද සේවය I පරිපාලන කටයුතුවලට සම්බන්ධ නිලධාරීන්	✓		
	II සෙසු නිලධාරීන්			✓
30	පවුල් සෞඛ්‍ය සේවය		✓	
31	පුස්තකාලයාධිපති සේවය I පරිපාන කටයුතුවලට සම්බන්ධ නිලධාරීන්	✓		
	II සෙසු නිලධාරීන්			✓
32	විද්‍යාලුපති සේවය	✓		
33	කනිෂ්ට කාර්ය මණ්ඩල			✓

මගේ අංකය E/2/3/2/70

රාජ්‍ය පරිපාලන හා සේවකීය කටයුතු අමාත්‍යාංශය
නිදහස් ව්‍යුත්‍යෙහි
කොළඹ 07
2007 මැයි 28 දින

සියලුම අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරුන්
පළාත් සහා ප්‍රධාන ලේකම්වරුන්
සහ දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන්

රාජ්‍ය හානා දුන්ත්‍යාචාර්ය ත්‍රියාත්මක කිරීම

දී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණුෂ්‍යුම ව්‍යස්ථාවයට අනුව සිංහල හා දෙමළ යන හාඟා දෙකම රාජ්‍ය හාඟාවන බැවින් රජයේ සේවකයන්ට එම හාඟා දෙකක්න්ම කපයුතු කිරීමට හැකිවන සේ පහත සඳහන විධිවිධාන ස්ථාන්මක කිරීමට රජය නිර්ණය කර ඇත.

- (අ) 2007.07.01 දින සිට රාජ්‍ය සේවයට /පළාත් රාජ්‍ය සේවයට බැඳවා ගනු ලැබූ සියලුම රාජ්‍ය නිලධාරීන් සේවයට බැඳුනු රාජ්‍ය හාඟාවට අතිරේක වෘයෙන් අනෙක් රාජ්‍ය හාඟා පිළිබඳ ප්‍රවීණතාවක් සේවයට බැඳී වසර රක් තුළ ලබා ගත යුතුය.
- (ආ) නානුරුවලට පැවතෙන කාර්යභාරය අනුව අවශ්‍යවන දෙවන හාඟා ප්‍රවීණතාව පහත සඳහන් පරිදි මට්ටම් නුත්තින් සම්බන්ධ වේ. ඒ අනුව හඳුනාගනු ලැබූ සේවාවන් කිහිපයක් ඇමුණුම 1 හි සඳහන් වේ.
 - I අ.පො.ස. (සා/පෙළ) විභාගයෙන් සිංහල/ දෙමළ ප්‍රධාන විෂයයන් ලෙස සම්බන්ධ (දෙවන හාඟාව හෝ වෛකුලුපිත විෂයයක් වෘයෙන් නොවේ.) හා රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වන කරන විභාගයකින් සම්බන්ධ හෝ මෙම කාණ්ඩය සඳහා රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුව පවත්වන විශේෂිත කුසලතා විභාග යෙන් සම්ත් විම ඇමුණුමෙහි 1 කාණ්ඩය සඳහා අදාළ වේ.
 - II රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුව පවත්වන දුටියික කුසලතා මට්ටම් පායිමාලා පරීක්ෂණයෙන් සමත් විම ඇමුණුමෙහි 2 කාණ්ඩය සඳහා අදාළ වේ.
 - III රාජ්‍ය හාඟා දෙපාර්තමේන්තුව පවත්වන ප්‍රාම්‍යක කුසලතා මට්ටම් හාඟා පායිමාලා පරීක්ෂණයෙන් සම්බන්ධ ඇමුණුමෙහි 3 කාණ්ඩය සඳහා අදාළ වේ.
- (ඇ) කිසියම් තනතුරකට හෝ සේවාවකට අයේ නිලධාරීන් අතින් නිලධාරීන් කොටසකට ඔවුන්ට පැවතෙන රජකාරී සේවාවය අනුව ඇමුණුම 01 හි දක්වා ඇති 2 හා 3 කාණ්ඩයේ ප්‍රවීණතා මට්ටමට වඩා ඉහළ ප්‍රවීණතා මට්ටමක්

අවශ්‍යයෙහි පත්වීම බලධාරීයා අදහස් කරන්නේ නම් ඒ පිළිබඳ තීරණය ඇදුල අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් මගින් ආයතන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත ඉදිරිපත් කර ප්‍රවීණතා මට්ටම තීරණය කරවා ගත යුතුය. ආයතන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් අවශ්‍ය ප්‍රවීණතා මට්ටම තීරණය කිරීමේ දී රාජ්‍ය භාණා නොමිශන් සහායේ තීරණය ද ලබා ගනු ඇත.

(උදා. ඇමුණුම 1 නි 14 යටතේ සඳහන් ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක සේවයේ කිහිපයේ තනතුරකට 3 වන කාණ්ඩයේ ප්‍රවීණතා මට්ටම ප්‍රමාණවන් නොවන්නේ නම් කරුණු ඉදිරිපත් කර 1 හෝ 2 කාණ්ඩයේ ප්‍රවීණතා මට්ටමකට එතනයේ සේවය කර ගත ගැනීය.

- (ඇ) ඇමුණුම 1 හි සඳහන්සේවක්/තනතුරුවලට අයන්නොවූසේවක්/තනතුරු සඳහා අදාළ විය යුතු කාණ්ඩ තීරණය කිරීම ආයතන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් සිදු කරනු ඇත. එසේ තීරණය කිරීමේ දී ආයතන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් අදාළ තනතුරු අයන් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් හා රාජ්‍ය භාණා නොමිශන් සහාය විමසිය යුතු වේ.
02. පත්වීමේ දින සිට වසර රක් තුළ තීරණය දෙනා භාණා ප්‍රවීණතාව ලබා නොගන්නා තීරණයේ වැළැඳුව වැඩක සුදුසුකම් ලබා ගන්නා නොකළ විලුම් තීරණය කරනු ඇත.
03. සියලුම සේවා ව්‍යවස්ථා හා බිඳවා ගැනීම් පරිපාලි මේ අනුව සංගේධිනය කළ යුතු අතර 2007.07.01 දින සිප් සිදු කෙරෙන බිඳවා ගැනීම සඳහා අයදුම්පත් කැදිවීමේ දැනුම්වල සහ පත්වීම් උපිටල මෙම විධිවිධාන ඇතුළත් කළ යුතුය.
04. 2007.07.01 දින හෝ ර්‍යට පසු රාජ්‍ය සේවයට/පළාත් රාජ්‍ය සේවයට බිඳවා ගැනීම සඳහා පමණක් මෙම විධිවිධාන අදාළවන අතර ලේකම්ගත උපස් විම් හා රජයේ සේවකයන්ට පමණක් සීමා මු සීමිත/කුසළතා විනි බිඳවා ගැනීම සඳහා අදාළ නොවේ.
05. 2007.07.01 දිනට පසු බිඳවා ගනු ලබන තීරණයේ රාජ්‍ය පරිපාලන වෙළුමේ 03/2007 හි විධිවිධාන අදාළ නොවේ.
06. ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථා කටයුතු හා ජානික ඒකාබද්ධතා අමාත්‍යාංශයේ එකත්තාව අනුව මෙම වෙළුම්බය තිකුත් නොගේ.

අන්දන

ඩී. දිජානායක

ලේකම්

රාජ්‍ය පරිපාලන හා ස්ථානේ කටයුතු අමාත්‍යාංශය

ඇටුණුම

	සේවාච්‍රන/ තහනරු	ඉඩාගත දුණ කුවිණා මට්ටම		
		I කාණ්ඩය	II කාණ්ඩය	III කාණ්ඩය
1	ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවය	✓		
2	ශ්‍රී ලංකා ගෙෂකාධිකරණ සේවය	✓		
3	ශ්‍රී ලංකා කුම සම්පාදන සේවය	✓		
4	ශ්‍රී ලංකා අධ්‍යාපන පරිපාලන සේවය	✓		
5	ශ්‍රී ලංකා කාමිකරම සේවය	✓		
6	දදීය ආදායම් සේවය	✓		
7	ශ්‍රී ලංකා තක්සේරු සේවය	✓		
8	ශ්‍රී ලංකා විගණන සේවය	✓		
9	අධිකරණ නිලධාරීන්	✓		
10	ශ්‍රී ලංකා පොලිස් සේවයේ සහකාර පොලිස් අධිකාරී භා රට ඉහළ ගෝනී	✓		
11	නීති නිලධාරීන්	✓		
12	ශ්‍රී ලංකා විදේශ සේවය	✓		
13	ශ්‍රී ලංකා එරුදු සේවය	✓		
14	ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක සේවය			✓
15	ශ්‍රී ලංකා ඉංජිනේරු සේවය			✓

16	රජයේ වෙළඳා නිලධාරීන් හා දත්ත වෙළඳා නිලධාරීන්			✓
17	ශ්‍රී ලංකා සංචාර නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය සේවය			✓
18	දීප ව්‍යාප්තා සේවයට අයන් නොවන දෙපාර්තමේන්තු නිර්ත මාණ්ඩලික ගුෂ්නීලල නිලධාරීන්	✓		
19	ශ්‍රී ලංකා මිනින්දෝරු මස්වය	✓		
20	ශ්‍රී ලංකා එශ්‍යු විද්‍යාද සේවය	✓		
21	රාජ්‍ය කළමනාකරණ සභකාර සේවය හා ඒ හා සමාන දෙපාර්තමේන්තු ගත සේවාවන්		✓	
22	පොලිස් සේවයේ සභකාර පොලිස් අධිකාරී තහතුරට පහළ තහතුරු දරන නිලධාරීන්		✓	
23	ශ්‍රාම නිලධාරීන්		✓	
24	ඒනැංජිනේරු සේවය නිෂ්පාදන සේවාලීම් නිලධාරීන් (ඇංජිනේරු සේවාල උෂ්ණ සේවාලන්)		✓	
25	මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක		✓	
26	පිළිගැනීමේ නිලධාරී		✓	
27	ශ්‍රී ලංකා විගණන පරීක්ෂක සේවය		✓	
28	හෙද සේවය			✓
29	පැවුල් සෞඛ්‍ය සේවය		✓	
30	ප්‍රස්ථකාලයාධිපති සේවය			✓
31	විද්‍යාල්පති සේවය	✓		
32	කනිෂ්ප කාර්ය මණ්ඩල			✓

1966 සිව්වු කා දේශනාලුන අයිතිවාසිකම් කිලිමිඳු ජගත් ක්‍රෙදික්ෂා

(1966 දෙසැම්බර් 16 වන දින එස්සන් ජාතින්හෝ ලෝදු සමුළුවට 2200 දී එලි ගනු ලැබේ. 1980 ජූනි මස 11 වන දින ප්‍රි ලංකාව ඇඟිලානිනි.)

2 වගක්තිය

- (1) මෙම ප්‍රජාපේනිය පිළිගෙන ඇති සැම පාර්ශ්වයක් ම අදාළ රෙටි ජ්‍යෙෂ්ඨවන තනි තනි පුද්ගලයන්ගේ ජාතිය වර්ණය ස්ථීර පුරුෂ හා විය භාෂාව ආෂම දේශපාලනික මතය හෝ වෙනත් මතවාද පිළිබඳ නොසළනුමින් සියලු දෙනාට සමානව සැලකීමට බැඳී සිටිනු ඇත.

14 වගක්තිය

- (3) යම් කිසි අයෙක් කිසියම් අපරාධයකට වැරදි කරුවෙක් එහි අදාළ පුද්ගලයාට
- (ඇ) මුළු රුරෙහිව ඇති වෝදනා සහ ඒවායේ ස්වභාවය මුළු භාවිත කරන භාෂාප්‍රක්ෂීන් පැහැදිලි කර දෙනු ලැබේමට
- (ඇ) මුළු වටහා ගන නොහැකි භා මුළු භාවිත නොකරන භාෂාප්‍රක්ෂීන් අධිරක්තයයේ භාවිත එහි විප්‍ර භාෂාන පරිවර්තනයකු ගේ සහාය ලබා ගැනීමට අයිතිය ඇත.

26 වගක්තිය

නීතිය ඉදිරියේ සියලු පුද්ගලයන් රුකු භා සමාන වන අනර සියලු දෙනාට ම නීතියේ රුකුරනු ලැබීමට අයිතියක් ඇත. මේ අනුව ජාතිය වර්ණය ස්ථීර පුරුෂ හා එය භාෂාව ආෂම දේශපාලනික හෝ වෙනත් මතවාද ජාතික හෝ සමාජයේ තත්ත්වය ධනය ආදි හෝ වෙනත් තත්ත්වයන් මත පදනම් වෙමින් යමිකිසි අයෙක් අසාධාරණයට උක් සිරිලේ හැකියාවක් නොවේ.

27 වගක්තිය

ජාතික ආගමික හෝ භාෂික වගයෙන් පුළුතරයන් සිටින රුකු අදාළ පුද්ගලයන්ගේ අයිතිවාසිකම් අනිම් කිරීමක් සිදු කළ නොහැකි අනර ඔවුන්ට සිය සංස්කෘතිය වින්ද්‍යා කිරීමට ආගම ඇදිමීමට භාෂාව භාවිත කිරීමට සමාජයේ සිටින අනෙකුත් පුද්ගලයන්ට ඇති අයිතිවාසිකම ම හිමි විය යුතුය.

තානික හෝ ආගමික හා කාලීන වශයෙන් කුවරණයටත්හේ පුද්ගලයන්ගේ අයිතිවාසිකම් සංවිධාන කුඩා ගාලු 1992

(1992 දෙසැම්බර් 18 වන දින පොදු සමුළුවේ 47/135 ද් පිළි ගනු ලැබේ)

පොදු සාමාජිකයින් වෙත.

පුද්ගලිකයේ සඳහන් වී ඇති අන්දමලට එකස්සන් ජාතියේ සංවිධානයේ මූලික අරමුණ එන්නේ යම් අයෙකුගේ ජාතිය ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරුෂ හා වය ආම හෝ භාෂාව යන කරුණු පිළිබඳ තොකළකින් සියලු දෙනාගේම මානව හිමිකම් සුරුයේම බව හැඳුරු කරමින්.

සියලුම ලොකු කුඩා ජාතින් මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම්වල අය පිළිබඳ දැනුවත් කරමින් සියලු දෙනාවම මානව හිමිකම් අතින් පුරුණීන් බව හැඳුරු කරමින්.

එකස්සන් ජාතියේ මානව හිමිකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනය සම්බන්ධ සාන්න අපරාධ වෙනුවෙන් දුඩුවම් දීම වැළැක්වීමේ පුද්ගලිකය ජාතිය පදනම් කරගෙන සිදුකරන අසාධාරණයන් වැළැක්වීමේ පුද්ගලිකය සිටිල් හා දේශපාලනික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික පුද්ගලිකය පරිපිළික සමාජයිය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පුද්ගලිකය ආගමික විශ්වාසයන් පදනම් කර ගැනීමෙන් සිද්ධිවන අසාරාධාරණ වැළැක්වීම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනය ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පුද්ගලිකය ආදියෙන් සඳහන් මුළු ධර්ම සම්බන්ධයෙන් අන්තර්ජාතික ප්‍රජාව සතු දැනුම ප්‍රවේශනය කරමින්.

සිටිල් හා දේශපාලනික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික පුද්ගලිකයේ 27 වන වගන්තියේ සඳහන් සුළුතරයක් වන පුද්ගලයින්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ඇඟැලිම් වෙතින්

ශේෂවන පුද්ගලය යන සාධකය නොසළකමින් සුළුතරවූ සියන්ගේ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කිරීම යන කාරණය සිද්ධිවන අවධානය යොමු කරමින්

ප්‍රජාන්ත්‍රාදී සමාජයක් සේ ඉදිරියට යැමි දී සුළුතර ජනනාවගේ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත පිළිබඳ අවධාරණය කරමින්

සුළුතර ජනනාවගේ අයිතිවාසිකම් සුරුයිමට එකස්සන් ජාතියේ සංවිධානය බැඳී සිටින බව සැලකම්න්

මෙතෙක් කළේ එකස්සන් ජාතියේ සංවිධානය මගින් විශේෂයෙන් ම මානව හිමිකම් පිළිබඳ කොමිසම හා සුළුතර වැළියන්ට සිදුවන අසාධාරණ විවුද්ධීමේ අනුරු කොමිසම මගින් මානව හිමිකම් ප්‍රවර්ධනයට සිදු කර ඇති කරපුතු සිහි නඩා ගනිමින්

රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මගින් මානව හිමිකම් සුරුයේම සඳහා ඉප්‍රි කර ඇති කාර්ය හා රාජ්‍ය සිද්ධිවා ව අවධානය නොමු කරමින්

සුළුතරයන්ට අයන්වන වැළියන්ගේ මානව හිමිකම් සුරුයිම් සිටිමේ හා මානව හිමිකම් එලදායී ලෙස අරාපනය කිරීමේ වැශයෙකම් හඳුනාගතිමින්

මෙම ජාතික හෝ ආගමික හා කාලීන වශයෙන් සුළුතරයන්වන පුද්ගලයන්ගේ අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධ ප්‍රකාශනය ඉදිරිපත් කරන ලදී.

1 වගක්සය

- 1 රජයන් විසින් පුළුතර ජනනතාවන් ජාතික සංස්කෘතික ආගමික හා හාමික පැවැත්ම පුරුණකීති කළ යුතු අතර ඔවුන් ගේ අනන්‍යතා පැවැත්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුවේ.
- 2 මෙම අමිලායයන් මුදුන්පත් කර ගැනීම උදෙසා රජය විසින් එම අනුකූල වන නීති සම්බාධනය කළ යුතු වේ.

2 වගක්සය

- 1 ජාතික ආගමික හෝ හාමික වගයෙන් පුළුතරයන්ට අයන්වන පුද්ගලයන් (මින් ඉදිරියට පුළුනර කොටස් ලෙස ගැඹුන්වනු ඇතා.) කිහිදු බාධාවකින් තොරඹ සිය සංස්කෘතිය වින්දනය කිරීමට සිය ආගම ඇදහිටම හා පොදුගලික හා පෙදු අඩංගුවලදී සිය හාඟාව හාවිත කිරීම ට අධිකිය ඇතා.
- 2 කිහිදු බාධාවකින් තොරව එදිනෙදා ජීවිතයේ සංස්කෘතික ආගමික සමාජීක ආර්ථික කටයුතු එලව සැනීය ලෙස සම්බන්ධ විමුව පුළුතර කොටස්වලට අධිකිය ඇතා.
- 3 ජාතික නීති පද්ධතිව උල්ලංසනය තොකරමින් ජාතික වගයෙන් හෝ එසේන් නැත්තම් තමා ජීවිතවන කළාපයේ ප්‍රාදේශීක වගයන් පුළුතර කොටස් පිළිබඳ හිරණ ගැනීමේ කටයුත්තක සක්‍රිය දායක විමේ හැකියාව ඇතා.
- 4 සිය සංවිධාන ආරම්භ කර පවත්වා ගෙන යුම්ව පුළුනර කොටස්වලට ඉඩකඩ ඇතා.
- 5 පුළුතර කොටස්වලට කිහිදු බාධාවකින් තොරව සිය කණ්ඩායමේ සෙසු පුද්ගලයින් සමඟ සෙසු පුළුතර කොටස්වල ට අයන් කණ්ඩායම් සමඟ මෙන් ම කිහිපයේ ආකාරයකට එනම් ජාතික ආගමික හෝ හාමික වගයෙන් සම්බන්ධතා ඇති වෙනත් රික වෙශෙන පුරුවැකියන් හෝ පුළුතර කොටස් සමඟ අන්තර් සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීමේ අධිකිය ඇතා.

3 වගක්සය

- 1 පුළුතර කොටස්වලට මෙම ප්‍රකාශනයෙන් දක්වා ඇති අධිකින් මෙන්ම සෙසු අධිකින් සමාජයේ අනෙකුත් පුද්ගලයන් හා කටයුතු කිරීමේ දී එලදායී ලෙස හාවිත කිරීමේ අධිකිය ඇතා.
- 2 මෙහි දක්වෙන අධිකින් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පුළුතර කොටස්වලට කිහිපයේ අභාධාරණයකට ලක් වීමට ඉඩකඩ සැලකිය යුතු නොවේ.

4 වගක්සය

- 1 පුළුතර කොටස්වල මානව අධිකිවාසිකම් ඉලික අධිකිවාසිකම් පුරුණකීමට මෙන්ම නීතිය ඉදිරියේ සියලු දෙනාවම සමානාත්මකවක් ලබා දීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීමට රජය කටයුතු කළ යුතුවේ.

- සුළුතර කොටස්වලට වාරිතුවාරිතු අන්තරජාතික නීති රීති උදේශීල්ස්‍යනය තොකරන සූම් අවස්ථාවක දී ම (සංස්කෘතිය හාඡාව ආගම සිරින් විරින් ආදිය) පිළිපැදිම සඳහා රජය විසින් පහසුකම් යැලිය යුතු වේ.
- හැකි සැම අවස්ථාවන ම සුළුතර කොටස් සිය මලි හාඡාව ඉගෙනීමට අවස්ථා ලබා දීමට හා මිල හාඡාවෙන් ඉගෙනුම ලැබීමට අවස්ථා ලබා දීමට රජය විසින් කටයුතු කළ යුතු වේ.
- කිසියම් බල පුද්ගලයක් තුළ වෙශයන සුළු ජාතිකයින්ට අධ්‍යපනය ලැබේමේ දී ඔවුන්ගේ ඉතිහාසය සිරින් විරින් හාඡාව හා සංස්කෘතිය යන ස්මෝන් හැඳවා දීමට කටයුතු සම්පාදනය කළ යුතුය. එමත්ත්ම සම්පාදනයක් වගයෙන් සමාරය පිළිබඳ අධ්‍යපනය ලබා දීම ද වැදගත් ය.
- සුළුතර කොටස් වල ආර්ථික වර්ධනය උදෙසා කටයුතු කිරීමට රජය කටයුකතු සම්පාදනය කළ යුතු වේ.

5 වශයෙන්

- සුළුතර කොටස්වල නීති රීති සම්බන්ධයෙන් ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන සකස් කළ යුතු වේ.
- සුළුතර කොටස්වලට අයත්වන පුද්ගලයන්ගේ සිරින්විරින් පිළිබඳ යැලකිලිමන වෙමින් නීති සම්පාදනය සිදු කළ යුතු වේ.

6 වශයෙන්

සුළුතර කොටස්වලට අයත්වන පුද්ගලයන්ට අනෙක්නා අවබෝධය වැඩි දියුණු කර ගැනීම සඳහා අන්දුකීම් බෙදා හදා ගැනීමට මෙන් ම තොරතුරු තුවමාරු කර ගැනීමට පහසුකම් යැලිය යුතු වේ.

7 වශයෙන්

සුළුතර කොටස්වල අයිතින් පුරුෂීම සඳහා රජය විසින් මෙම ප්‍රකාශනයේ සඳහන් කරුණුවලට ගරු කරමින් කටයුතු කළ යුතු වේ.

8 වශයෙන්

- මෙම ප්‍රකාශනයේ එන කිසිම කරුණන් මන පදනම් වෙමින් සුළුතර කොටස්වල අයිතිවායිකම් අභිම් කිරීම තොකළ යුතු වේ.
- මෙම ප්‍රකාශනයේ අධිංශු කරුණු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී අන්තරජාතික මානව හිමිකම් හෝ මූලික අයිතිවායිකම් උදේශීල්ස්‍යනය තොවිය යුතුය.
- මෙම ප්‍රකාශනයේ එන කරුණු රජය විසින් එලදායී ලෙස ස්ථාපනය කරනු ලබන ආකාරය නිසා අන්තරජාතික මානව හිමිකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ එන කරුණු උදේශීල්ස්‍යනය විම සිදු තොවිය යුතු වේ.
- එකස්සන් ජාතින් ගේ සංවිධානයේ ක්‍රියාකාරම් වලට එරෙහි විමේ මාර්ගයක්

ලෙස මෙම ප්‍රකාශනයේ එන කරුණු යොදා ගත නොහැකි වේ.

၅ වගන්තිය

එකස්ත් ජාතින්ගේ සංවිධානයට අයත් සියලුම අනු සංවිධාන තමාර හැකි ආකාරයන් මෙම ප්‍රකාශනයේ එන අයිතින් හා ලුලධිරම ක්‍රියාත්මක කිරීමේහි හා යාර්ථරයක් බවට පත්කිරීමේ හි ලා දායක විය යුතුය.

කළුජේ හෝ නුත් ජාතික හාංස සම්බන්ධයෙන් වහා පුරෝගා කුණුක්තිය 1992

(1992 නොවැම්බර් මස ය දින සාමාජිකයන්ගේ අත්සන් කිරීම සඳහා එවෑන කොට 1998 මාරුතු / දින සිල ක්‍රියාත්මක විශිෂ්ටී.)

පුරෝගාව

පුරෝගා කුවුන්සිලයේ සාමාජිකයන් ලෙත,

පුරෝගා කුවුන්සිලයේ අරමුණ වන උනි සාමාජිකයන් අතර සහයෝගීනාව සුරක්ෂිත කිරීම හා සිය සාමාජිකයින්ගේ සංකල්ප හා උරුමයන් පිළිබඳව සැලකිලිමත් වෙමින්

පුරෝගායේ පැවැත්මට හා සංස්කෘතික දායාදයන් සඳහා දායක වී ඇත ත්‍රැප වී යුතුම් අවධානමට මූල්‍ය පා ඇති පුරෝගාය එතිනාසික ප්‍රාග්ධ්‍ය පුරෝගාවන් සුරක්ෂිත කිරීම පිළිබඳ සැලකිලිමත් වෙමින්

පුරෝගාවන්ගේ පොදුගැලික හා පොදු හාවිතය සම්බන්ධයෙන්වන එක්සත් ජාතීන්ගේ අන්තර්ජාතික සිවිල් හා දේපොලනික අධිකිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රාග්ධ්‍ය හා මානව හිමිකම් සුරක්ෂිත කිරීම හා මූලික අධිකිවාසිකම් සුයුත් පිළිබඳ පුරෝගා ප්‍රාග්ධ්‍ය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වෙමින්

CSEE සංවිධානය 1990 කේපන්සේන් සම්බන්ධ දී ඉදිරිපත් වූ උයවිල්ල හා 1975 හෙල්ඩින්ස් අවසාන පනත අධානයට ලක් කරමින්

පුරෝගාවන් නිසා රාජ්‍ය හාංසාවට හානි යිඹු නොවන බ්ල හා අන්තර් සංස්කෘතිකන්වයේ හා බහු හාමිකන්වයේ වැදුගත් කම් අවධාරනය කරමින්

පුරෝගාය පුරා විසින් ඇති පුරෝගාවන් කිරීම හා පුවරුදහනය කිරීම මගින් සමඟන පුරෝගායේ ම ප්‍රාග්ධනන්හාංසාදයේ මූල බරම සුයුත් වන් අන්තර්ජාතික සහයෝගීනාව යන රාමුව තුළ සිටිමින් බහුවිධ සංස්කෘතියා අන්දකීම්ප අවස්ථා සඳහන බව විභාගනීමින්

පුරෝගායේ විවිධ කළුපයන්ට ආවේනික විශේෂීත තනත්වයන් හා එතිනාසික භාරිතුවියි සැලකිල්ලට ගනීමින්

පහත දැක්වෙන කුරුණු සම්බන්ධයෙන් එකඟත්වයකට පැමිණ තිබේ.

1 කොටස කාමාන විධිවිධාන

1 වහ විගණකය-අරමුණාධාරය

මෙම ප්‍රාග්ධ්‍යයේ අරමුණු උදෙසා

(අ) කළුපය හෝ පුරෝගාවන් යනු

- i කිසියම් රටක සෙසු ජනගහනයට වඩා සංඛ්‍යාවෙන් අඩු පිරිසක කළේචායමක් විසින් යම් කිසි සීමා පුද්ගලයක් තුළ හාම්පුදායිකව හාටින කරන හෝ
- ii අදාළ රටට රාජ්‍ය හාඟාවෙන් වෙනත් වන හාඟාවක් එසේන් නැත්තාම්
- රාජ්‍ය හාඟාලටි කිසිම උපභාෂාවකට හෝ සංකුමික හාඟාවකට අයන් නොවන හාඟාවක් ලේ.
- (අ) සුළුත්තර හාඟාවක් හෝ පුද්ගිය හාඟාවක් හාටින කරන බිල පුද්ගලයක් ලෙස හැදින්වෙන්නේ මෙම පුදුජ්‍යියේ පැදැන් කරුණු වලට අනුව අදාළ හාඟාව හාටිනා කරන කිසියම් ජන ප්‍රමාණයක් සිටින පුද්ගලයකි.
- (ඇ) බලපුද්ග්‍රවලට අයන් නොවන හාඟා යනුවෙන් හැදින්වෙන්නේ කිසියම් රටක ප්‍රධාන හාඟාව හාටින කරන පිරිසට අමතරව වෙනත් පිරිසක විසින් හාටින කරුණු ලබන හාඟාවක් වන අතර මෙය මේ පුද්ගලයේ හාටිනා වේ යැයි විශේෂ කොට දැක්වීම කළ නොහැක.

2 වගන්තිය-ඉගාස්ථම තිරීම

- 1 වන වගන්තියේ අර්ථ දක්වා ඇති ආකාරයට සියලුම පාර්ශ්ව විසින් || කොටසේ විධිවාන සියලුම ප්‍රාදේශීය හා සුළු හාඟා වලට අදාළව හාටින කළ යුතු වේ.
2. 3 වන වගන්තියට අනුකූලව කිසියම් හාඟාවක් විශේෂිත කර දැක්වීමේ දී සියලුම පාර්ශ්ව විසින් යටත් පිරිසයින් පුදුජ්‍යියේ ප්‍රාදේශීය ප්‍රායෝගික වශයෙන් හාටිනයට ගැනීම සිදු කළ යුතු වේ. මේවා 8 හා 12 වගන්ති විලින් එක බැඳින් හා 9 10 හා 13 යන වගන්තිවලින් එක බැඳින් විය යුතුය.

3 වගන්තිය-ආයෝගික හාටිය

1. සියලුම රජයන් විසින් සියලු පුද්ගිය හා සුළු හාඟා එසේන් නැත්තාම් රාජ්‍ය හාඟා වලංගු කිරීමේ දී පිළිගැනීමේ දී හා අනුමත කිරීමේ දී එය 2 වන වගන්තියේ 2 වන උපවගන්තියට අනුකූලවනයේ ප්‍රායෝගිකව හාටින කිරීම සිදු කළ යුතු වේ.
2. මිනාම පාර්ශ්වයකට මෙම විධිවානවලට එරෙහිව සාමාන්‍යීකාරීට දැන්වීම සිදු කළ හැකි වේ. මෙයේ පුදුජ්‍යියේ කරුණු වලට එරෙහිව කරුණු ඉදිරිපත්වන විට එයට දැනට පවතින වගන්තිවලට අනුකූල විය යුතු වේ.
3. කළුන් වගන්තියේ දී සඳහන් වූ ස්ථාන්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් ද අවලංගු කිරීම පිළිගැනීම හෝ අනුමතිය ලබා දීම දැනුම් දීම සිදු කළ දිනයේ සිටි වලංගුවනා ඇත.

4 වගන්තිය-දානෘව පවතින පුරුෂීක තිරීම්

- මෙම ප්‍රයුෂ්ථියේ එන කිසිම කරුණක් එක්සත් ජාතියේ මානව සීමිකම් පිළිබඳ පූර්වෝපා ප්‍රයුෂ්ථියට පටහැනී නොවිය යුතුය.
- මෙම ප්‍රයුෂ්ථියේ එන කරුණ සූජ් භාෂා පාලනය කෙරෙන නීති මාලා වලට පටහැනී නොවිය යුතු වේ. එමත් ම සූජ් භාෂිකයන් පිළිබඳ පාලනය කෙරෙන නීති රිති අන්තර් ජාතික එකතාවලට අනුකූල විය යුතු වේ.

5 වගක්තිය-දැනවට පවතින බාධික

මෙම ප්‍රයුෂ්ථියේ එන කිසිම කරුණක් කිසිම සූජ් භාෂික කොටසක සියාකාරකම් සාධාරණීකරණය කිරීම සඳහා අර්ථ කළනය නොකළ යුතුවේ. එමත් ම එක්සත් ජාතියේ නීතියට පටහැනීව අර්ථ කළනය සිදු නොකළ යුතු වේ.

6 වගක්තිය-නොරුණුරු

අධිකාරයන් පාලනය හා පුද්ගලයින් නීතියාකාර ලෙස මෙම ප්‍රයුෂ්ථියේ එන කරුණ සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කළ යුතු වේ.

II කොටස

2 වගක්තියේ 1 පරිවේදයට ආකෘතියක වන අරමුණු හා ව්‍යුහයිරීම්

7 වගක්තිය-අරමුණු හා ව්‍යුහයිරීම

- (1) ප්‍රාදේශීය භාෂා හා සූජ් භාෂා පිළිබඳ පාලකා බලන විට එම භාෂා භාවිත වන බල පුදේද හා තත්ත්වයන් අවධාරණය කරමින් සියලු පාර්ශ්වයන් විසින් සිය පතන් සකස් කිරීම සිදු කළ යුතු අනර නීති සම්පාදනයේ දී පහත දුක්වෙන කරුණ කෙරෙනි අවධාරණය යොමු කළ යුතුය.
- (ආ) පුදේශීය හා සූජ් භාෂා සංස්කෘතික උරුමයන් සේ හඳුනා ගැනීම.
- (ඇ) කිසියම් පුදේශීය භාෂාවක් හෝ සූජ් භාෂාවක් භාවිත කරන පුදේශීයක් පිළිබඳ සාලකා බැලීමෙන් එම පුදේශීයේ අදාළ භාෂාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ව්‍යවස්ථාව මගින් බාධා නොපැහැවීම්.
- (ඈ) ප්‍රාදේශීය හෝ සූජ් භාෂා සූයිම් සඳහා හා ඒවායේ ප්‍රවර්ධනය වෙනුවෙන් පියවර ගැනීම.
- (ඉ) කිසියම් ප්‍රාදේශීය භාෂාවක් හෝ සූජ් භාෂාවක් කළනය හා ලේඛනය සඳහා පොදුගැලීකව හා පොදු වශයෙන් පහසුකම් සැලසීම.
- (ආ) මෙම ප්‍රයුෂ්ථියෙන් ආවරණය කර ඇති ක්ෂේත්‍ර හා ප්‍රාදේශීය හා සූජ් භාෂා භාවිත කරන විවිධ කණ්ඩායම් හා ඒ හා සම්බන්ධ භාෂා භාවිත කරන රුපයන් හා සෙසු කණ්ඩායම් සම්ග සංස්කෘතික සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීමට පහසුකම් සැපයීම්.
- (ඇ) පුදේශීය හෝ සූජ් භාෂා ඉගෙනීම හා ඉගෙන්වීම සියලුම අවධී වලදී විධිමත් කිරීම.

- (1) ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු භාෂාවක් භාවිත කරන ප්‍රදේශයක වෙශෙන එම භාෂාව භාවිත නොකරන යම් අයනුවට අදාළ භාෂාව ඉගෙනීම ට කැමුත්තක් ඇත්තාම් එයට ඉඩකඩ සලසා දීම.
- (2) වියවිධියාල හා ඒ හා සමාන වෙනත් ආයතන වල ප්‍රාදේශීය භාෂා හා සුළු භාෂා පිළිබඳ පර්යේෂණ පහසුකම් හා අධ්‍යනයන් පුරුෂ කිරීම.
- (3) විවිධ සුළු භාෂා අතර සුදුසු ආකාරයේ තුවමාරු වැඩපෙන් කියාත්මක කිරීම.
- (4) මේ ප්‍රයුෂ්ථිය පිළිගෙන ඇති පාර්ශ්වයන් විසින් කිසියම් භාෂාවකට ඇසාධාරණ ලෙස වෙනස් ලෙස සැලකීම සීලු පැනවීම හෝ විශේෂ සැලකීල් දක්වීම නොකිරීම. ප්‍රාදේශීය භාෂා හා සුළු භාෂා අතර සමානාන්තම තාව ඇති කිරීම ට කටයුතු කිරීම. බහුල ලෙස භාවිත කරන භාෂාව භාවිත කරන ප්‍රදේශයන්ප් මෙන්ම අනෙක් අයට ද සමානාන්තකාවෙන් පුහුව සැලකීම.
- (5) රටක වාශ්වීදාන්තමක කණ්ඩායම් අතර අනෙක්නා අවබෝධය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට කටයුතු කිරීම. විශේෂයෙන් ම ප්‍රාදේශීය හා සුළු භාෂාවලින් ඉගැනැවීම කටයුතු කිරීම ආදිය ප්‍රවර්ධනය කරීන් රටුනු කියාත්මක වන ජනනයන්නීවෙන් මාධ්‍ය ද ඒ සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කරීන් එවා ද මේ ක්‍රියාවලියේ දී රාජායි ලෙස ප්‍රශ්නයට ගැනීම.
- (6) කිසියම් ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු භාෂාවක් පිළිබඳ පනත් සකස් කිරීමේ ද අදාළ භාෂා කණ්ඩායමේ අවබෝධන භා අනිලාජනයන් පනත් සකස් කරන පරාජ්‍ය විසින් සැලකීල්ලට ගත යුතුය. එමත් ම අවබෝධන නම් නව සංවිධාන ඇති කරීන් සිය අවබෝධන පිළිබඳ අධිකාරීන් දැනුවත් කළ යුතු ලේ.
- (7) වර්ජරා 1-4 දක්වා ඇදහන් ව ඇති බල ප්‍රදේශ නොවන භාෂා සම්බන්ධ මූලධර්ම සියලු පාර්ශ්වයන් විසින් අනුගමනය කළ යුතු ලේ. කෙසේ වෙනත් මේ භාෂා සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේ ද ගතයුතු පිළිවර සම්බන්ධයෙන් නම්වකීල් ප්‍රචිපන්තියකින් කටයුතු කළ යුතු අතර මෙහිදී අදාළ භාෂාව භාවිත

III කොටස

2 විභ විභයෙන් 1 විභ පරිවිශේෂයට ආනුයෙන් ප්‍රදේශීය භාෂා හා ප්‍රාදේශීය මූල්‍ය පිළිබඳයෙන් දී සාම්ප්‍රදායික ප්‍රවර්ධනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් විභ පිළිබඳයෙන් විභ පිළිබඳයෙන් විභ පිළිබඳයෙන් විභ පිළිබඳයෙන්

4 විභයෙන්-අධ්‍යාපනය

1. අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට කිසියම් ප්‍රදේශයක් තුළ කිසියම් භාෂාවක ත්‍රේවිය අනුව රජු භාෂාව ඉගැනැවීමට අගනිගාමී නොවේමින් අදාළ භාෂාව ඉගැනැවීම සිදු කළ යුතු ලේ.

- (අ)
- i අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාවෙන් හෝ සුළු හාංචාවෙන් පෙර පාසැල් අධ්‍යාපනය ලබා දීම. හෝ
 - ii පෙරපාසැල් අධ්‍යාපනයේ සැලකිය යුතු කොටසක් අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාවෙන් හෝ සුළු හාංචාවෙන් සිදු කිරීම.
 - iii නා (ii) හි සඳහන් කරුණු එක්සේ ඉල්ලීමක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක නා ප්‍රමාණවත් සිපුන් සංඛ්‍යාවක් සිටින අවස්ථාවක සිදු කිරීමට පියවර ගැනීම.
 - iv මහජන ඇඩිකාට්‍රොවලට පෙර පාසැල් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ සංශ්‍යාත්‍යාචාරී නැති අවස්ථාවක ඉහත (i) නා (iii) හි සඳහන් කරුණු හාවිතය ට දීම දීම.
- (ආ)
- i අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාවෙන් හෝ සුළු හාංචාවෙන් ප්‍රාථමික පාසැල් අධ්‍යාපනය ලබා දීම. හෝ
 - ii ප්‍රාථමික පාසැල් අධ්‍යාපනයේ සැලකිය යුතු කොටසක් අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාවෙන් හෝ සුළු හාංචාවෙන් සිදු කිරීම. හෝ
 - iii ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනයේ කොටසක් සේ අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාව හෝ සුළු හාංචාව විෂයය මාලාවේ කොටසක් සේ යොදා ගැනීම.
 - iv (i) සිට (iii) හි සඳහන් කරුණු එක්සේ ඉල්ලීමක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක නා ප්‍රමාණවත් සිපුන් සංඛ්‍යාවක් සිටින අවස්ථාවක සිදු කිරීමට පියවර ගැනීම.
- (ඇ)
- i අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාවෙන් හෝ සුළු හාංචාවෙන් ද්‍රීඩියික පාසැල් අධ්‍යාපනය ලබා දීම. හෝ
 - ii ද්‍රීඩියික පාසැල් අධ්‍යාපනයේ සැලකිය යුතු කොටසක් අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාවෙන් හෝ සුළු හාංචාවෙන් සිදු කිරීම හෝ
 - iii ද්‍රීඩියික අධ්‍යාපනයේ කොටසක් සේ අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාව හෝ සුළු හාංචාව විෂයය මාලාවේ කොටසක් සේ යොදා ගැනීම.
 - iv (i) සිට (iii) හි සඳහන් කරුණු එක්සේ ඉල්ලීමක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක නා ප්‍රමාණවත් සිපුන් සංඛ්‍යාවක් සිටින අවස්ථාවක සිදු කිරීමට පියවර ගැනීම.
- (ඇ)
- i අදාළ ප්‍රාදේශීය හාංචාවෙන් හෝ සුළු හාංචාවෙන් ව්‍යුහාවිය පුහුණු හා තාක්ෂණ අධ්‍යාපනය ලබා දීම. හෝ

- ii ව්‍යවසාය පුදුණු හා තාක්ෂණ අධ්‍යපනයේ පැලකිය යුතු කොටසක් අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාවන් හෝ සූළ භාෂාවන් දිය කිරීම හෝ
- iii ව්‍යවසාය පුදුණු හා තාක්ෂණ අධ්‍යාපනයේ කොටසක් සේ අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාව හෝ සූළ භාෂාව විෂයය මාලාවේ කොටසක් සේ යොදා ගැනීම.
- iv (i) සිං (iii) හි සඳහන් කරුණු එක්කේ ඉල්ලීමක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක හා ප්‍රමාණවන් සිසුන් සංඛ්‍යාවක මිටින අවස්ථාවක දිය කිරීමට පියවර ගැනීම
- (ආ)
- i අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාවන් හෝ සූළ භාෂාවන් විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල අධ්‍යාපනය ලබා දීම. හෝ
- ii විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල අධ්‍යාපනයේ සැලකිය යුතු කොටසක් අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාවන් හෝ සූළ භාෂාවන් දිය කිරීම හෝ
- iii විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල අධ්‍යාපනයේ කොටසක් සේ අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාව හෝ සූළ භාෂාව විෂයය මාලාවේ කොටසක් සේ යොදා ගැනීම. (i) හා (iii) හි සඳහන් කරුණු හාවනයට නොහැකි අවස්ථාවක ඇ විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල අදාළ හා මධ්‍යස්ථාන් අධ්‍යාපනය ලබා දීමට දීම දිය යුතු වේ.
- (ඇ)
- i වැඩිහිටි අධ්‍යාපනය දිය කිරීමේ ද අදාළ පාසලාල සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ කොටසක් ප්‍රාදේශීය භාෂා හෝ සූළ භාෂාවලින් ඉගැනැමීම.
- ii එවත් භාෂා අධ්‍යාපනයේ යෙදෙන වැඩිහිටියන්ට විෂයයන් වගයෙන් භාෂාවා දීම.
- iii මෙහෙන අධිකාරීවලට වැඩිහිටි අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ සැක් හැකියාවක් නැති අවස්ථාවක අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂා හෝ සූළ භාෂා භාවිතය ට දීම දීම.
- (ඇ)
- අදාළ ප්‍රාදේශීය හෝ සූළ භාෂාවේ ඉතිහාසය හා සංස්කෘතිය සම්බන්ධයෙන් ඉගැනැමීම.
- (ඇ)
- (අ) සිං (ඇ) දක්මා කරුණු ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවස්ථාවාටුවන් පුදුණු කිරීම.
- (ඇ)
- මේ සම්බන්ධයෙන් ගනු ලබන පියවර නීරික්ෂණය කිරීම උදෙසා සංවිධාන පිහිටුවම් ගනු ලබන පියවර වල ප්‍රගතිය හා සංවර්ධන කළින් කළට නීරික්ෂණය කරමින් එහි සොයා ගැනීම ප්‍රසිද්ධ කිරීම.

- (1) කිසියම් බල පුද්ගලක හාටින වන හාංචිවන් එනම් වාරිත්‍යානුකූලව හාටින වන කිසියම් හාංචිවන් රිය කිසියම් ප්‍රමාණවන් ජන සංඛ්‍යාවක් විසින් හාටින කරනු ලබන්නේ නම් අදාළ හාංචිව අධ්‍යාපනයේ විවිධ මට්ටම්වල දී ඉගැන්වීමට කටයුතු සිදු කළ යුතු වේ.

9 වශයෙනු-අධිකරණ ආයතන

1. කිසියම් අධිකරණ දිස්ත්‍රික්කයක් තුළ කිසියම් ප්‍රාග්ධීය හාංචිවක් හෝ පුළු හාංචිවක් පහත දක්වෙන කොන්දේසි වලට අනුකූලව හාටින වන්නේ නම් එමෙන්ම අදාළ හාංචිවේ තත්ත්‍යන් හා කොන්දේසි මෙහි දක්වා ඇත.

(අ) අපරාධ නඩු ඇසීම්

- (i) කිසියම් පාර්ශවයකින් සිදු කරනු ලබන ඉල්ලීමකට ගැඟැනීම් අධිකරණය තුළ නැඩු කටයුතු පවත්වාගෙන යාම ප්‍රාග්ධීය හෝ පුළු හාංචිවන් සිදු විය යුතුය.
- (ii) වින්නි පාර්ශවයට සිය ප්‍රාග්ධීය හාංචිව හෝ පුළු හාංචිව හාටින කිරීමේ අධිනිය ඇත.
- (iii) උගින හෝ වේඩා වාටික හෝ වේඩා කිසියම් සාක්ෂියක් හෝ ඉල්ලීමක් ප්‍රාග්ධීය හෝ පුළු හාංචිවකින් පුළු පමණින් ම එය විලිගා තොගැකි සේ තොසැලකිය යුතුය.
- (iv) නඩු කටයුතු පවත්වාගෙන යැමෙම දී ඒ හා සම්බන්ධ ලියකියවිලි ප්‍රාග්ධීය හාංචිවකින් හෝ පුළු හාංචිවකින් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

අංශය නම් අමතර ගාස්තුවකින් තොරව හාංචිව පරිවර්තකයකු හේ හෝ පරිවර්තකයකුගේ සේවය ලබා ගත හැකිය.

(ආ) සිවිල් නඩු කටයුතුවලදී

- (i) කිසියම් පාර්ශවයකින් සිදු කරනු ලබන ඉල්ලීමකට ගැඟැනීම් අධිකරණය තුළ නඩු කටයුතු පවත්වාගෙන යාම ප්‍රාග්ධීය හෝ පුළු හාංචිවන් සිදු විය යුතුය.
- (ii) වින්නි පාර්ශවයට සිය ප්‍රාග්ධීය හාංචිව හෝ පුළු හාංචිව හාටින කිරීමේ අධිනිය ඇත
- (iii) නඩු කටයුතු පවත්වාගෙන යැමෙම දී ඒ හා සම්බන්ධ ලියකියවිලි ප්‍රාග්ධීය හාංචිවකින් හෝ පුළු හාංචිවකින් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

අංශය නම් හාංචිව පරිවර්තකයින් හෝ පරිවර්තකයින් හේ සේවය ලබා ගැනීම.

(ඇ) පරිපාලන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් වන නඩු කටයුතු වලදී

- (i) සියියම් පාර්ශ්වයකින් සිදු කරනු ලබන ඉල්ලීමකට ගැ කරමින් අධිකරණය තුළ නඩු කටයුතු පවත්වාගෙන යාම ප්‍රාදේශීය හෝ සූජ් භාෂාවෙන් සිදු විය යුතුය.
- (ii) විත්ති පාර්ශ්වයට සිය ප්‍රාදේශීය භාෂාව හෝ සූජ් භාෂාව භාවිත කිරීමේ අයිතිය ඇත
- (iii) නඩු කටයුතු පවත්වාගෙන යැමේ දී ඒ භා සම්බන්ධ ලියකියවිලි ප්‍රාදේශීය භාෂාවකින් හෝ සූජ් භාෂාවකින් ඉදිරිපත් කළ තැකිය.

අවශ්‍ය නම් භාෂණ පරිවර්තකයින් හෝ පරිවර්තකයින් ගේ උස්වය ලබා ගැනීම.

- (අ) (ආ) හා (ඇ) ලේදායන් හි (i) හා (iii) අනුමේද භාවිත වලට අනුව අමතර වියදමකින් තොරව භාෂණ පරිවර්තකයකුගේ හෝ පරිවර්තකයකුගේ උස්වය ලබා ගත තැකිවේ.

2. මෙය භාවිතයට ගන්නා පාර්ශ්ව විසින්

- (අ) ප්‍රාදේශීය හෝ සූජ් භාෂාවකින් ඉදිරිපත් විම නිසා කියියම් නීතිමය ලියවිල්ලක් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබේම හෝ
- (ආ) රට තුළ සිදුවන කියියම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් වන ලියවිල්ලක් තුළත් එය ප්‍රාදේශීය භාෂාවෙන් හෝ සූජ් භාෂාවකින් ඉදිරිපත් වී තිබීම නිසා ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබේමට හෝ අදාළ භාෂාව තොගන්නා තෙවන පාර්ශ්වයක් වෙනුවෙන් එය නිසියාකාරව පහැදිලි කර දෙනු ලැබේම කළ යුතු වේ.
- (ඇ) ප්‍රාදේශීය හෝ සූජ් භාෂාවකින් ඉදිරිපත් විම නිසා රටඳු වැශ්‍යතාවෙන් කියියම් නීතිමය ලියවිල්ලක් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබේම කළ තොගැනීම.
- 3. ප්‍රාදේශීය භාෂිකයන් හා සූජ් භාෂිකයන් වෙනුවෙන් ඉතා වැශ්‍යත් රාජ්‍ය පාලනය හා සම්බන්ධ ලියකියවිලි ඒ භාෂාවෙන් දැක් විය යුතු වේ.

10 වගක්තිය-කර්කාලු ආයතන හා මිහිතන සේවා

- 1. කියියම් රංක කියියම් පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයක් තුළ පුදුජ්‍යත්වයෙන් එකා වී ඇති සංඛ්‍යාවක් ප්‍රාදේශීක හෝ සූජ් භාෂාව භාවිත කරන ජනතාව සිටින විට අදාළ භාෂාවේ තත්ත්වය පළකා බලමින් පහන දැක්වන පියවර ගත යුතු වේ.

 - (අ)
 - (i) පරිපාලන අධිකාරීන් ප්‍රාදේශීය භාෂාව හෝ සූජ් භාෂාව භාවිත කරන බව තහවුරු කිරීම.
 - (ii) මේ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන නිලධාරීන් අදාළ ප්‍රදේශයන් සමඟ අදාළ භාෂාවෙන් උස්වයේ යෙදී සිටින බව තහවුරු

- (iii) ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු හාංස හාවින කරන පුද්ගලයන්ට සිය හාංසවෙන් ලිඛිතව හෝ වාචිකව ලියවිලි ඉදිරිපත් කර අදාළ හාංසවෙන් ම පිළිතුරු ලැබේමේ අධිකිය ඇති බව තහවුරු කිරීම.
- (iv) ප්‍රාදේශීය හාංස හෝ සුළු හාංස හාවින කරන පුද්ගලයින් අදාළ හාංසවෙන් අයදුම්පතු ඉදිරිපත් කිරීමේ අධිකිය ඇති බව තහවුරු කිරීම.
- (v) ප්‍රාදේශීය හාංසව් හෝ සුළු හාංසව් හාවින කරන පුද්ගලයකුට අදාළ හාංසවෙන් වලංගු ලියවිල්ලක් ඉදිරිපත් කිරීමේ ගැනීයාව ඇති බව තහවුරු කිරීම.
- (ආ) බහුලව හාවින වන පොදු ලියකියවිලි එනම් පොර්ම පත්‍ර ආදිය දීම් හාමිකව ඉදිරිපත් කිරීම.
- (ඇ) පරිපාලන අධිකාරියට ප්‍රාදේශීය හාංස හෝ සුළු හාංසවින් ලියකියවිලි සැකසීමේ අවසරය ලබා දීම.
2. පලාත් හෝ ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරීන් හි ප්‍රයුෂ්ථියේ දැක්වෙන අනුපාතයන්ගේ න් සුළු ජාතීන් ඇති විට පහත දැක්වෙන පියවර ගැනීමට කටයුතු කිරීමට දීම් දීම.
- (අ) පලාත්පාලන හෝ ප්‍රාදේශීය අධිකාරිය තුළ කිසියම් රාමුවකට යටත් ව ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු හාංස හාවින කිරීම.
- (ආ) පලාත් පාලනාධිකාරීවලට ඉදිරිපත් කරන අයදුම් ඒ අදාළ හාංස වලින් ඉදිරිපත් කිරීමට අවසර ලබා දීම.
- (ඇ) ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරී විසින් නිකුත් කරනු ලැබෙන ප්‍රකාශන අදාළ ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු හාංස වලින් ඉදිරිපත් කිරීම.
- (ඇ) පලාත් පාලනාධිකාරී විසින් නිකුත් කරනු ලැබෙන ප්‍රකාශන අදාළ ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු හාංස වලින් ඉදිරිපත් කිරීම.
- (ඉ) ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරීවල යස්ථීම් වැනි අවස්ථාවලදී රාජ්‍ය හාංස පමණක් නොව ප්‍රාදේශීය හාංස හා සුළු හාංස හාවින කිරීම.
- (ඊ) පාලනාධිකාරීවල යස්ථීම් වැනි අවස්ථාවලදී රාජ්‍ය හාංස හාංසව පමණක් නොව ප්‍රාදේශීය හාංස හා සුළු හාංස හාවින කිරීම.
- (උ) ගැඹු සැම අවස්ථාවක දීම ස්ථාන නාම ආදිය රාජ්‍ය හාංසවෙන් මෙන්ම ප්‍රාදේශීය හාංසවෙන් හෝ සුළු හාංසවෙන් සඳහන් කිරීම.
3. පරිපාලන අධිකාරී විසින් සළස්‍යනු ලබන සේවාවන් හෝ ඒ අධිකාරී වෙනුවෙන් පෙනීසටින නිලධාරීන් විසින් සළස්‍යනු ලබන සේවාවන් අදාළ ප්‍රාදේශීය

හාජාවන් හෝ සුළු භාජාවන් භාවිත වන ප්‍රමාණය අනුව ගැකිතාක් දුටු අදාළ භාජා වලින් සිදු කිරීම.

- (අ) ජේවා කපටුතුමල දී අදාළ ප්‍රාග්ධීය භාජාව හෝ සුළු භාජාව භාවිත වන බ්ල තහවුරු කිරීම.
- (ආ) ප්‍රාග්ධීය භාජාව හෝ සුළු භාජාව භාවිත කරන පුද්ගලයකට අදාළ භාජාවන් කිසියාම ඉල්ලීමක් කිරීමේ නා එයට ප්‍රතිඵලාර ලැබීමේ ගැකියාප තහවුරු කිරීම.
- (ඇ) ප්‍රාග්ධීය භාජා හෝ සුළු භාජා භාවිත කරන පුද්ගලයන් ට අදාළ භාජාවන් අයදුම් කිරීමේ ගැකියාප තහවුරු කිරීම.
4. 1 2 නා 3 පරිවිතේද වල එන විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කරවීමේ දී පහත දූක්වෙන කියාමාර්ග ගෙ යුතු වේ.
- (අ) අවශ්‍යවන පරිදි පරිවර්තන නා භාෂණ පරිවර්තන සැපයීම
- (ආ) අවශ්‍යවන පරිදි තිලයරයන් නා වෙනත් රාජ්‍ය සේවකයින් බදවා ගැනීම නා පුහුණු කිරීම
- (ඇ) කිසියම් පුද්ගලයක ජේවයට බැඳීමට නම් අදාළ පුද්ගලයේ ප්‍රාග්ධීය භාජාව දා කිරීම පූර්ව සුදුසු කමක් සේ සලකම්න් සේවකයින් බදවා ගැනීම.
5. අදාළ ප්‍රාග්ධීය භාජා වේ හෝ සුළු භාජාවේ එන පුද්ගල නාම ආදිය වෙනස් කර භාවිත කිරීම ව හෝ භාවිත කරවීමට ඉඩකඩ සැලකිය යුතු වේ.

II වශයෙන් මාධ්‍ය හාවිතය

1. මාධ්‍යවල ජේවය පැවත්තේම දී දෙමින් කිසියම් පුද්ගලයක් තුළ භාවිත වන ප්‍රාග්ධීය භාජාවක් හෝ සුළු භාජාවක් අදාළ භාජාප භාජාප භාවිත වන ප්‍රමාණය අනුව සළකා බලමින් බායාවකින් තොරව මාධ්‍ය ගැනීරවීමේ භාජාව ලෙස යොදා ගැනීමට ඉඩකඩ සැලකීමට සියලු පාර්ශ්වයන් බැඳී යිවිධී.
- (අ) රුපවාහිනී ආයතනයකට හෝ ගුවන් විදුලි ආයතනයකට
- (i) යටත් පිරිසෙයින් එක රුපවාහිනී නාලිකාවක් හෝ ගුවන් විදුලි නාලිකාවක් අදාළ ප්‍රාග්ධීය භාජාවන් හෝ සුළු භාජාවන් විකාශය කිරීමට
- (ii) යටත් පිරිසෙයින් එක රුපවාහිනී නාලිකාවක් හෝ ගුවන් විදුලි නාලිකාවක් අදාළ ප්‍රාග්ධීය භාජාවන් හෝ සුළු භාජාවන් විකාශය කිරීමට පහසුකම් ලබා දීමට
- (iii) අදාළ ප්‍රාග්ධීය භාජාවන් හෝ සුළු භාජාවන් වැඩසටහන් විකාශය කිරීමට අවස්ථා සළසා දීමට අයිතිය ඇත.

- (අ) (i) යටත් පිරිසෙයින් දැවන් විදුලි නාලිකාවක් අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාලන්හෝ හෝ සූච් භාෂාලන්හෝ විකාශය කිරීමෙන්
- (ii) යටත් පිරිසෙයින් එක්ගුවන් විදුලි නාලිකාවක් අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාලන්හෝ හෝ සූච් භාෂාලන්හෝ නිරන්තරයෙන් වැඩිසඟන්හෝ විකාශය කිරීමෙන් පහසුකම් ලබා දීමෙන්
- (ඇ) (i) යටත් පිරිසෙයින් එක් රුපවාහිනී නාලිකාවක් හෝ ගුවන් විදුලි නාලිකාවක් අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාලන්හෝ හෝ සූච් භාෂාලන්හෝ විකාශය කිරීමෙන්
- (ii) යටත් පිරිසෙයින් එක් රුපවාහිනී නාලිකාවක් අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාලන්හෝ හෝ සූච් භාෂාලන්හෝ නිරන්තරයෙන් වැඩිසඟන්හෝ විකාශය කිරීමෙන් පහසුකම් ලබා දීමෙන්
- (ඇ) ප්‍රාදේශීය භාෂාලන්හෝ සූච් භාෂාලන්හෝ වහා ගුවන් දැඟා පැඩිසඟන්හෝ නිෂ්පාදනයට පහසුකම් සපයමින් දීමෙන් දීමෙන්.
- (ඉ) (i) ප්‍රාදේශීය භාෂාලන්හෝ හෝ සූච් භාෂාලන්හෝ ඉඩිපත් වහා පුවත්පත් එකක් වන් ආරම්භ කිරීමෙන් පහසුකම් සැලැසීම භාරිත දීමෙන්.
- (ii) යටත් පිරිසෙයින් එක් රුපවාහිනී නාලිකාවක් අදාළ ප්‍රාදේශීය භාෂාලන්හෝ හෝ සූච් භාෂාලන්හෝ නිරන්තරයෙන් වැඩිසඟන්හෝ විකාශය කිරීමෙන් පහසුකම් ලබා දීමෙන්
- (ඊ) (i) ප්‍රදේශීය හෝ සූච් භාෂා භාවිත කිරීම වෙනුවෙන් මාධ්‍යවලට දුටුමෙන් උග්‍රයින අතිරේක විවිධ ආවරණය කිරීමෙන්.
- (ii) ප්‍රාදේශීය භාෂාලන්හෝ හෝ සූච් භාෂාලන්හෝ සිදුවින ගුවන් දැඟා නිෂ්පාදනයන් අනුග්‍රහ සපයමින් මුදල් ලබා දීමෙන්.
- (උ) ප්‍රාදේශීය භාෂාව හෝ සූච් භාෂාව භාවිත කරන මාධ්‍යවලින්හෝ භාෂු කාර්ය ම්‍යුණ්ඩල පුහුණු කිරීමෙන්
2. බනත් රජකින් කිසියම් ප්‍රාදේශීය භාෂාලකින් හෝ සූච් භාෂාලකින් දැඩ්න විදුලි හෝ රුපවාහිනී සම්පූෂ්ප්‍ර යුතුව ලැබෙන ඇව්‍යාවලදී එවන් සංඛ්‍යාවලට බාධා තොපුවින විය යුතු වේ. එමෙන්ම ප්‍රාදේශීය භාෂාලකින් හෝ සූච් භාෂාලකින් නිදහස් තොරතුරු සන්නිලට්දන කපුවු ඕනෑම කිරීමෙන් බාධා තොපුවිනය යුතු වේ. ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සාමාජයක් තුළ මාධ්‍ය නිදහස ඉහළම තැනක පැවතිය යුතු ඇතර මේ මැගින් සමාජ අනුමත් භාවය ට කිසියම් විසඳුමක් සපයනු ඇති. එමෙන්ම ජනතාව තුළ රුහු කෙරෙහි විශ්වාසයක් ඇති කරමින් අධිකරණයේ යරුන්වය ආරක්ෂා කිරීම ද මාධ්‍ය නිදහස සම්බන්ධයෙන් වැඩැගන් වේ.

3. ප්‍රාදේශීය හාංස හෝ සුළු හාංස හාවිත කිරීමේ කාර්යයයේදී මාධ්‍ය නිශ්චල තරජන එල්ල නොවන බවත් එය නිත්‍යානුකූලව සිදුවන බවත් වග බලා ගැ යුතු ඇවි.

12 විශ්වාස-කංස්කානික පටිපූරුෂ හා තහනුකම්

- සංස්කානික කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සඳහන් කිරීමේ දී ප්‍රාස්නකාල විධියේ ප්‍රාස්නකාල සංස්කානික මධ්‍යස්ථාන කොළඹකාරාර ලේඛනාගාර ඇකඩිමී රංග ගාලා සිනමා ගාලා මෙන්ම පොන් පත් හා විශ්‍යපට යනා දී යියලුම විනෝද්‍යාසවාදය සපයන හා සංස්කානික ප්‍රවර්ධනයක කරන මාධ්‍ය කිහිම බාධාවකින් තොරව හාවිත කිරීමට ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු හාංස හාවිත කරන්නන්ට නිශ්චය ඇති අතර සමාජය තුළ කිහියම් බලවත් තුම්කාවකට මුළුන්ට අයිතිවාසකම් ඇතු.
 - විවිධාකාරයේ අදාළ ප්‍රකාශන මාධ්‍ය ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු හාංසවෙන් ඉදිරිපත් කිරීමට
 - ප්‍රාදේශීය හෝ සුළු හාංසවෙන් පල වී ඇති දේ විවිධාකාර අමිලේක අදාළ ප්‍රකාශන මාධ්‍ය එනම් උපයියේකරණය හඳු කැවීම පරිවර්තනය ආදි මාධ්‍ය මගින් ප්‍රාදේශීය හාංසවෙන් හෝ සුළු හාංසවෙන් දැක්වීමට
 - වෙනත් හාංස මගින් පළවී ඇති දේ විවිධාකාර අමිලේක අදාළ ප්‍රකාශන මාධ්‍ය එනම් උපයියේකරණය හඳුවැවීම පරිවර්තනය ආදි මාධ්‍ය මගින් ප්‍රාදේශීය හාංසවෙන් හෝ සුළු හාංසවෙන් දැක්වීමට
 - ප්‍රාදේශීය හාංස හෝ සුළු හාංස වලට අයන් සංස්කානිය පිළිබු කරන්නා වූ ක්‍රියාකාරකම්වලට ඉඩකඩ සලසම්න් ඒවාට පහසුකම් සැපයීමට
 - සංස්කානික ක්‍රියාකාරකම් සංවිධානයක කරන්නා වූ විවිධ සංවිධානවල කාර්ය මැණ්ඩලයට රාජ්‍ය හාංස මෙන් ම සයුන් ප්‍රාදේශීය හා සුළු හාංස සම්බන්ධයෙන් ද දැනුමක් ඇති කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
 - සංස්කානික ක්‍රියාකාරකම් සංවිධානය කිරීමේ කටයුතුවලදී ප්‍රාදේශීය හාංසවෙන් හෝ සුළු හාංසවෙන් හාවිත කරන ප්‍රදාශයන්ගේ පාලිය දායකත්වයක් ලබා ගැනීම.
 - ප්‍රාදේශීය හාංස හෝ සුළු හාංසවිලින් පල වී ඇති ප්‍රකාශන ඒකරායි කර සංරක්ෂණය කිරීම හෝ ඉදිරිපත් කිරීම තහවුරු කිරීම සඳහා සංවිධාන ඇති කිරීම.
 - අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී ප්‍රාදේශීය හාංස හා සුළු හාංස වලින් පරිපාලන වාත්‍යා අස්ථික හා සමාජය හෝ නොකික පාරිභාශික ගෙවාමාලා සම්පාදනය කිරීම.
- කිහියම් ප්‍රදේශයක ඒවාවන ප්‍රාදේශීය හාංස හෝ සුළු හාංස හාවිත කරන ප්‍රදාශයන්ගේ සංඛ්‍යාව අනුව ඒ ඒ ප්‍රදේශවල සංස්කානික ක්‍රියාකාරකම් සිදු

කිරීමට පහත දැක්වන පරිවාශීදය යටතේ පහසුකම් සැලැසුම්.

3. වෙනත් රටවලදී ප්‍රාදේශීය භාෂා හෝ සූචි භාෂා භාවිත කරන පුද්ගලයන්ගේ අන්තරාජාතික ප්‍රාදේශීය සංජ්‍යකාරීක පනත් සැකැසීමට අවශ්‍ය විධිවිධාන සැලසිය යුතුය.

13 විශ්වාස-ආරථික හා සමාජීය ක්‍රියාත්මක තීක්ෂණය

1. ආර්ථික හා සමාජීය කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සමඟක රට පුරාම
 - (අ) ආර්ථික හා සමාජීය කටයුතුවලට සම්බන්ධ ලියකිවිලිපල දී විශේෂයෙන් ම වෘත්තීය කොන්දේසි හා භාෂ්‍යකාරීක ලියකියවිලි සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය හෝ සූචි භාෂා භාවිත කිරීම නොකළ ගැනී බව දක්වා ඇති නීති බැහැර කිරීම.
 - (ආ) කිහිපයේ සමාඟමක ප්‍රාදේශීය භාෂාවන් හෝ සූචි භාෂාවන් භාවිත කළ නොගැනී බව දක්වා ඇති අභ්‍යන්තර නීති තීති බැහැර කරන්නේ යටතේ පිරිසෙසයින් අදාළ භාවිත කරන පුද්ගලයින් දෙමදෙනාක අතර හෝ ඒ භාෂාවන් කටයුතු උදා කිරීමට ඉඩ සැලසීම.
 - (ඇ) ආර්ථික හා සමාජීය කටයුතු වල දී ප්‍රාදේශීය හෝ සූචි භාෂා භාවිතය සම්බන්ධයෙන් ඇති දුර්මත යුතු කිරීම.
 - (ඈ) ඉහත දක්වා ඇති අවස්ථාවන් හි තැර වෙනත් අවස්ථාවලදී ප්‍රාදේශීය භාෂා හෝ සූචි භාෂා භාවිතය ප්‍රවලින කිරීම.
2. ආර්ථික හා සමාජීය කටයුතු සම්බන්ධයෙන් අලංකා බලදී රාජ්‍ය ආයතන විමින් අදාළ ප්‍රාදේශීය අදාළ එන සේ ගැනී තරම් යුත් පහත දැක්වෙන කරුණු සම්බන්ධයෙන් සැලකිලිමන් විය යුතු වේ.
 - (අ) බැංකු හා මූල්‍ය කටයුතුවලදී ප්‍රාදේශීය භාෂා හා සූචි භාෂා භාවිතය පිළිබඳ විධිවිධාන නීතින් කිරීම හා ගෙවීම් ආදා ගෙන්පත් බැංකු අධිරා ආධික එම භාෂාවලින් ඉදිරිපත් කිරීම. සූපුසු අවස්ථාවලදී අදාළ විධිවිධාන ගැනීම තහපුරු කිරීම.
 - (ආ) පොදුගලික අංශය යටතේ ඇති ආර්ථික හා සමාජීය ක්ෂේත්‍රයන් හි ත්‍රියාකාරකම් සඳහා ප්‍රාදේශීය හෝ සූචි භාෂා භාවිතයට ගැනීම ප්‍රවලින කිරීම.
 - (ඇ) රෝහල් වැඩිහිටි තිවාස හා නොවාසිකාරගාර ආදි පහසුකම් සපයන ආයතනවලදී යම් එක් එක් පුද්ගලයන්ට මුළු භාවිත කරන ප්‍රාදේශීය භාෂාව හෝ සූචි භාෂාව භාෂාව උපයෝගී කර ගනිමන් දේවා සැපයීම.
 - (ඈ) යම් කිසි උපකරණයක් භාවිත කිරීමේ දී ඒ සම්බන්ධයෙන් වන ආරක්ෂිත උපකුම ප්‍රාදේශීය භාෂාවන් හෝ සූචි භාෂාවන් ද දැක්වීම.
 - (ඉ) පාරිභෝගික අධිතිවාසිකම් හා ඒ හා සම්බන්ධ වෙනත් දී ප්‍රාදේශීය

හාභාවෙන් හෝ පුළු හාභාවෙන් දැක්වීම.

14 වගක්තිය-අන්තර්ජාලික ප්‍රවිත්තිවා

මේ යටතේ

- (අ) සිය රෙටී හාටින කරන හාභාව හා කිහිපයේ ආකෘතියේන් සමාන හාභාවක් හාටින කරන රෙක් සමඟ දෑම් පාර්ශ්වීක හෝ බුදු පාර්ශ්වීක එකගතාවකට පැමිණීමට ඉඩක් ඇත. මේ යටතේ අදාළ රාජ්‍ය සමාග සංස්කෘතික අධ්‍යාපනික තොරතුරු වෙත්තිය ප්‍රහුණුව හා ස්ථීර අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු පූජමාරු කර ගෙනැඹිය.
- (ඇ) කිහිපයේ ප්‍රාදේශීය හාභාවක හෝ පුළු හාභාවක විරෝධ්‍ය උදෙසා අන්තර්ජාලිකව පහසුකම් සැලැසීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම පදනා ප්‍රාදේශීය අධිකාරී සමාග අන්තර්ජාලික සඛැදනා පවත්වා ගෙනැඹිය.

රාජ්‍ය සාමා කොමිෂන්

සහාපති, රාජ්‍ය කොල්ඳුලේ මහතා
භාෂා මනැදිරය, 4වන මගල
341/7, කොළඹ පාර
රාජ්‍ය නිරිය
ශ්‍රී ලංකාව
වෙළිගත්ත් : 0112864214/2871378
ඉක්ත් : 0112871379
ඊ මේල් : rajacoll@slt.net.lk
වෙබ් අඩවිය: www.languagescom.gov.lk

රාජ්‍ය පරිභාශා කුටුෂු කිලිමිඳු තාරමූලීය නොමකරණ (පොදු සේවා සිම්බුල්මස්)

අභ්‍යරය රාජ්‍ය රජයේ රාජ්‍ය
අංක 6, එලිඛැන්ක් පාර
කොළඹ 05
ශ්‍රී ලංකාව
වෙළිගත්ත් : 0112588982
ඉක්ත් : 0112584140
ඊ මේල් : ombudssl@slt.lk

මානව හිමිත් කොමිෂන්

විමස්ම් නිලධාරී
36, කිනසි පාර
කොළඹ 08
ශ්‍රී ලංකාව
වෙළිගත්ත් : 0112689064/2694925
ඉක්ත් : 0112694924
වෙබ් අඩවිය: www.hrcsl.lk

ක්‍රුල් ජාතික කුටුෂු කිලිමිඳු ටික්කත් ජාතිකයේ සභාධීත වියෙනයා

මානව හිමිකම් පිළිබඳ මහ ලකාමසාරිස් කාර්යාලය
පැලද් ඩී ජෙනර්න්ස්
CH- 1211 පින්ලා 10
ස්විචර්ලන්තය
ඉක්ත් : +41229179006
ඊ මේල් : gfox@ohchr.org or efriberg@ohchr.org
වෙබ් අඩවිය: <http://www2.ohchr.org/english/issues/minorities/expert/index.htm>

කේරු හා දේශනාලුහ අධ්‍යක්ෂකම් කුඩා විසභන නාත්‍යෝග කම්පුව

පෙන්සම පිළිබඳ කණ්ඩායම

මානව තීමිකම් පිළිබඳ මහ කොමිෂන් කාර්යාලය

ජ්‍යෙවා එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්යාලය

1211 ප්‍රේට්‍රුව, 10

ස්ට්‍රේට්‍රලන්ඩය

නැක්ස් : +41229179022

ඊ මෙල් : tb-petitions@ohchr.org

මෙත් අඩවිය: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/petitions/index.htm>

1987 සිය ව්‍යවස්ථාවේ 13වන සංගේතින සිදුවන තොක්ම දෙමළ හාජාව රාජ්‍ය හාඡාවක් බවට පත් වී ඇති ආකාරය පෙනෙන්. මේ මැයින් දැවමින් සියලුම ප්‍රංශවල වාසය කරන දෙමළ කතාකරන ජනතාවටේ තත්ත්වය ඉහළ නාඩා ඇති අතර එම අම්වරව රාජ්‍ය සේවකයින් සමග කටයුතු කිරීමේ දී සිය හාඡාව හාටින කිරීමේ අයිතිය මුළුන් ට්වත ලබා ඇත.

කොඳේ වෙනත් උතුරු නැගතාතිර හැර සෙපු පලාත්වලදී (සමහර අවස්ථාවලදී යට තී ප්‍රාන්වලදී පවතා) රජයේ දෙපාර්තමේන්තු, පොලිස් සේවක, අධිකරණ, පොදු ප්‍රවාහන ජේවා, සෞඛ්‍ය සේවය වැනි ස්ථේතුවලදී රජය හාඡා පනත නිසි ලෙස සේවකයා තොටීම නිසා දෙමළ හාමිකයෙන් අසාධාරණයට ලක්ව ඇති ආකාරය පෙනෙන්.

දෙමළ හාඡාව රජය හාඡාවක් බවට පත් තිබීම පිළිබඳ විවිධ ලියවිලුවන් මෙම පොන සමන්විත වේ. කොළඹ, තුවරත්ලය, ප්‍රත්ත්‍යාමල, මූණුකාලය, විවිධ අදාළ ප්‍රංශවල රාජ්‍ය සේවකයෙන් දෙමළ හාඡා ප්‍රාවේත්තක පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් ද මෙම ඇතුළත් වේ. එමත්ත රාජ්‍ය සේවය දීමින් කාරුවීම උග්‍රය රජය විසින් තෙන ඇති තුළත ස්ථාන රාජ්‍ය හාඡා අයිතිවාසිකම හාඡා පනත පිළිබඳ විවිධ පාඨ සේවක සේවකයා හා හාඡා අයිතිවාසිකම හාඡා පනත පිළිබඳ විවිධ මෙන්ම හාඡා අයිතිවාසිකම ප්‍රායෝගිකව තියාවේ යෙද්‍රීම තහව දුරටත් වැශි දියුණු කරවීම සඳහා වන තීරුදෙක මෙහි ඇතුළත් කර ඇත.

එමත් ම ව්‍යවස්ථාවේ හාඡාව පිළිබඳ වන පරිවැශේදය ද 1978 ව්‍යවස්ථාවේ හාඡාව පිළිබඳ පරිවැශේදය 13 වන හා 16 වන සංගේතින ඇදී වෙනත් රාජ්‍ය ලියකිවිලි ද 2007 අංක 3 දරණ රජය පරිඛාලන ව්‍යුලේබයද සේවක ව්‍යවස්ථාවේ 29 නොවන 1956 රාජ්‍ය හාඡා පනත 1958 දෙමළ හාඡා පනත ඇදී එමතිවාසික ලියකිවිලි ද අන්තර් ජාතික මානව සිමිකම සමන්ධියෙන් වන ලියකිවිලි ද මෙහි අවිදු කර තිබේ.

චි.රි.චිං. ඩ්‍රූ.විජුමාරාන්, රාජ්‍ය කොළඹපළ, තුමාර රුපසිංහ, හා ඩී.රි.චිං. ඩ්‍රූ.විජුමාරාන් මේ සඳහා දායකත්වයක් සපයා ඇත.

නීතිය හා සමාජ භාරය 1982 කොළඹ දී සේවකයා කරන ලද ලාභ තොලුන ආයතනයකි.

මෙම ආයතනය මානව සිමිකම පිළිබඳ සේවක සේවකයා මෙන්ම සිවිල් හා දෙපාලන ඇයිතිවාසිකම, ආර්ථික, සාමාජික හා සංඛ්‍යාතික අයිතිවාසිකම හා මානව සිමිකම අරුධු සම්බන්ධයෙන් වන ස්ථේතුවල කටයුතු කරමින් සිටියි.

නීතිය හා සමාජ භාරය මැයින් LST Review, Appellate Law Recorder, Sri Lanka: State of Human Rights යන ප්‍රකාශන ද ප්‍රතිරෝධන ද විවිධ වර්ණවර්ණ පමණක් පළ වන ප්‍රකාශන ද නිකුත් කරනු ලැබේ.

මිල රුපියල් 350
මුද්‍රණය: ඉම්ප්‍රෙෂ්‍යන්ස් ප්‍රින්ටර්ස්

ISBN: 978-955-1302-17-7

9 789551 302177

Price: SL Rs.350 / US\$7

LST

